

epravo.cz

MAGAZINE

Rozhovor s advokátkou a místopředsedkyní ČAK Michalou Plachkou

O výzvách advokacie, vlivu digitalizace, regionální praxi
i propojení kariéry s rodinou

str. 4

&

Započtení v insolvenci – kdy je možné a jaká jsou rizika

str. 11

&

MiCA: První jednotná regulace kryptoaktiv v EU
a její implementace v ČR

str. 45

1
2025

H O R I Z O N

AN EXTRAORDINARY JOURNEY TO THE FUTURE

THE
MACALLAN

×

Objevte více...

Vyrobena bez kompromisů. **Vychutnejte si The Macallan zodpovědně.**
Alkohol za volant nepatří.

OBSAH

EDITORIAL

ROZHOVOR

- 4** Rozhovor s advokátkou a místopředsedkyní ČAK Michalou Plachkou

Z PRÁVNÍ PRAXE

- 11** Započtení v insolvenční – kdy je možné a jaká jsou rizika?
13 Elektromobilita v domě
16 Zpětné přiznání výživného pro dítě má být pravidlem, nikoli výjimkou, potvrdil Ústavní soud ČR hned dvakrát
19 Nařízení odstranění stavby a dodatečné povolení
23 Vytvořila UEFA nové sídlo CAS?
28 Redefinice skutkové podstaty trestného činu znásilnění ve světle konceptu „ne znamená ne“
31 Něco ve vesmíru se muselo stát
33 Náзор dítěte aneb Velká neznámá při úpravě péče o nezletilé děti
37 Nový náález Ústavního soudu: Privilegované postavení pohledávek státu vůči ostatním věřitelům je v insolvenčním řízení přípustné, je-li stanoveno výslovně zákonem a je-li z hlediska základních práv a svobod obhajitelné
41 Vstup do advokátního byznysu bychom měli otevřít i neadvokátům
43 Opakované nákupy bez administrativní zátěže: Využijte výhody dynamického nákupního systému
45 MiCA: První jednotná regulace kryptoaktiv v EU a její implementace v ČR

- 48** Posttraumatická stresová porucha jako pracovní úraz optikou Nejvyššího soudu ČR
51 K vymáhání odvodu za porušení rozpočtové kázně v případě dotace z unijních zdrojů
53 Postavení beneficentů rodinného svěřenského (a nadačního) fondu
57 Být, či nebýt stále k zastižení, to je oč tu běží. Aneb právo zaměstnanců odpojit se od práce.
60 Evropská unie schválila nová pravidla pro ESG ratingy
64 Přál si nedostat krevní transfúzi, a tak zemřel
67 Vybrané aspekty souběžného uplatnění nároku poškozeného v adhezním a civilním řízení
71 Svěřenské fondy vs. nadační fondy: Rozdíly a praktické využití
75 Dítě a péče příbuzných (bitvy o děti v rámci širší rodiny)
79 Mimořádné vydržení a nepoctivý úmysl
82 Jak se FIDIC smluvní podmínky a české právo vyrovnávají s vyšší mocí
86 Rozvod manželství a úprava poměrů nezletilého dítěte pro dobu rozvodu

JUDIKATURA

- 89** Z aktuální judikatury

LIFESTYLE

- 99** ČEZ loni zdvojnásobil počet ekoaut ve flotile, v dalších letech přibudou stovky. V areálech má 352 dobíječek
102 Obermeyer Helika pracuje na projektu multifunkční haly ARENA BRNO

- 103** D.A.S. právní ochrana brání slušné lidi již 30 let
107 Společnost Wilo upozorňuje na nelegální prodeje levných třírychlostních čerpadel. Profitují z něj především výrobci, ale majitelům se jejich provoz prodrazí
109 Role znalce při zkoumání testu nejlepšího zájmu v insolvenční
113 Notre-Dame znovu ožil: Společnost Schneider Electric pro obnovu slavné katedrály darovala špičkové technologie
114 Rozhodčí řízení u Rozhodčího soudu v číslech
118 Čím dál více lidí si spravuje půjčky v mobilu. Aplikace Home Credit zaznamenala v roce 2024 rekordní nárůst uživatelů
119 Obliba projektů energetických úspor se zárukou roste. Loni EPC zákazníkům ČEZ ESCO uspořily více než 400 milionů korun
122 Horské apartmány v Krkonoších: pro vlastní rekreaci i jako stabilní investice
125 Benkova Rezidence: stylové bydlení na pražském Chodově
126 Wellness & spa hotel Villa Regenhart ****

sokol
novák
tdpA

EDITORIAL

Vážení čtenáři,

vítám vás u dalšího vydání EPRAVO.CZ Magazine. Nacházíme se v době, kdy se právní praxe dynamicky proměňuje nejen vlivem technologických inovací, ale i nových společenských a ekonomických výzev, jež přináší řadu nových otázek a výzev pro právníky.

V rozhovoru s advokátkou a místopředsedkyní České advokátní komory, Michaelou Plachkou, se dozvíte, jak její bohaté zkušenosti ze zahraničí a práce v regionální praxi formují její pohled na budoucnost advokacie. Tento rozhovor nejenže přináší osobní příběh, ale také konkrétní tipy, jak se adaptovat na nové podmínky, a tak inspiruje každého, kdo usiluje o udržení kroku s dobou.

Toto číslo přináší několik článků, které si zaslouží vaši pozornost. První z nich se věnuje problematice započtení pohledávek v insolvenčním řízení – autoři AEGIS LAW se podrobně zabývají podmínkami, za kterých je započtení možné, a upozorňují na potenciální rizika, jež mohou mít zásadní dopad na správu majetkové podstaty. Další článek od PRK Partners se zaměřuje na otázky elektromobility v bytových domech, konkrétně na instalaci wallboxů a právní úskalí spojená s jejich využíváním ve společných prostorech, což otevírá diskusi o právních aspektech modernizace bydlení. Jako třetí zajímavý příspěvek vám pak přinášíme článek o nejnovějších změnách v soutěžním právu. Tento text se věnuje novele ZOHS, spojování soutěžitelů a rozhodovací praxi Evropské unie a přináší praktický přehled klíčových změn, které mají zásadní dopad nejen na firemní sektor, ale i na právní praxi samotnou.

Prostor věnovaný těmto tématům je dále rozšířen o další příspěvky, které podrobně analyzují roli digitalizace a moderních technologií v právní praxi, problematiku compliance či aktuální soudní judikaturu, která se dotýká klíčových otázek naší profese. Každý článek byl pečlivě zpracován tak, aby poskytl praktické rady a zároveň podnítil diskusi o tom, jak se přizpůsobit rychle se měnícímu prostředí. Doufám, že vám obsah tohoto vydání nabídne nejen ucelený přehled aktuálního dění, ale také inspiraci a nové impulsy pro vaši profesní praxi.

Přeji vám příjemné čtení a mnoho inspirativních poznatků, které vám pomohou lépe se orientovat v komplexním světě práva a podpoří váš profesní rozvoj.

Mgr. Miroslav Chochola, LL.M., MBA,
ředitel mediální a vzdělávací skupiny epravo.cz

epravo.cz

MAGAZINE

Vydává

epravo.cz, a.s.
IČ: 26170761

Sídlo redakce

Dušní 907/10
Praha 1
110 00

Kontakt

Tel. +420 606 761 303
E-mail: info@epravo.cz

Šéfredaktor

Mgr. Miroslav Chochola, LL.M., MBA
miroslav.chochola@epravogroup.com

Šéfreditor

Lucie Chocholová
lucie.chocholova@epravogroup.com

Grafický design a zpracování

Ondřej Netrh
ondrej.netrh@epravogroup.com

Registrace

MK ČR E 17011 pod č. j. 11769/2006 ze dne 31. 8. 2006, ISSN 1802-1492

Fotografie na obálce

Vydavatelství využívá fotografického servisu Shutterstock.com a redakce.

Vychází 4x ročně, přetisk povolen jen se souhlasem redakce.

Rozhovor s advokátkou a místopředsedkyní ČAK Michalou Plachkou

O výzvách advokacie, vlivu digitalizace, regionální praxi i propojení kariéry s rodinou.

Jak se mění advokacie v digitální době? Jaké výzvy přináší vedení advokátní kanceláře mimo hlavní město? A jak skloubit právnickou kariéru s rodinou? O těchto tématech otevřeně hovoří uznávaná advokátka a místopředsdkyně České advokátní komory. Sdílí své zkušenosti ze zahraničí, pohled na budoucnost advokacie i roli moderních technologií v právní praxi.

Jako advokátka se specializujete na korporátní právo a compliance. Co Vás na této oblasti nejvíce zaujalo a proč jste si ji vybrala?

Oceňuji, že se jedná o svět strategického myšlení a praktických řešení. Kombinuje preciznost práva s nutností porozumět podnikání klientů, což znamená, že žádné dva případy nejsou identické. Těší mě, že kvalitní právní rada může podnikům nejen pomoci vyhnout se problémům, ale reálně přispět k jejich růstu a stabilitě. Navíc mě vždy zajímalo propojení práva s čísly a strukturou, což je v korporátním právu běžnou součástí.

Velkou část odborného vzdělání a praxe jste získala v zahraničí (studium ve Velké Británii, USA aj.). Jak tyto zahraniční zkušenosti ovlivnily váš pohled na advokacii a způsob, jakým dnes vykonáváte právní praxi?

Velmi významně. Studium a práce v různých právních systémech mi poskytly možnost vnímat, že „takto to děláme vždy“ neznamená „takto to děláme optimálně“. Získala jsem perspektivu kriticky posuzovat své znalosti a dovednosti a odvahy usilovat o zlepšení. Angloamerický systém mě naučil praktičtějšímu přístupu, většímu důrazu na argumentaci a efektivitu. V kombinaci s naší precizní kontinentální právní školou to byla vynikající průprava. Rovněž mi to poskytlo množství cenných kontaktů, propojenou celosvětovou síť kolegů, kterou profesně i osobně velmi oceňuji.

Jste zakladatelkou a řídící partnerkou advokátní kanceláře v Ostravě. Co vás motivovalo k založení vlastní kanceláře mimo hlavní město a jaké výhody či nevýhody vnímáte při výkonu advokacie v regionu oproti Praze?

Přestože mě vždy přitahovala možnost získat zkušenosti v zahraničí a práce v Praze je pro mě přínosná, mám také zázemí v rodné Opavě, že jsem chtěla

primárně působit zde. Téma výkonu advokacie z regionů je pro mě proto logicky zásadní. Jsme přesvědčeni, že kvalitní advokacii lze poskytovat i mimo Prahu.

Co se týče vlastní kanceláře – mám ráda výzvy, mám hodně energie a zájem vymýšlet nová řešení a učit se. Vlastní kancelář mi umožnila vykonávat advokacii svým způsobem: efektivně a přesně s těmi kolegy, které vnímám jako vynikající osobnosti, odborníky i přátele. Mohu ji také doplňovat o role a projekty, kterým se chci věnovat vedle klasické advokacie.

Advokacie v posledních letech prochází mnoha změnami. Jaké trendy v právní praxi vnímáte jako nejvýraznější (např. digitalizace, užší specializace, mezinárodní přesah) a jak se jim ve své praxi přizpůsobujete?

Jednoznačně digitalizace a využívání nových technologií. Umělá inteligence již dnes dokáže mnoho věcí, ale stále platí, že právo není jen o nalezení odpovědi – je i o strategii, empatii a znalosti všech potřeb klienta, o kritickém přemýšlení, propojování a kontrole všech složek výstupu. Snažím se držet krok s technologiemi, ale zároveň si uvědomovat, kde je lidský faktor nenahraditelný. Neskrývá se za položenou otázkou zcela jiný problém? Na co se klient opomíná ptát? Když obdrží, co říká, že je cílem, bude výsledek komplexní a skutečně odpovídající jeho potřebám? V těchto aspektech mi lidský úsudek a kontakt připadá stále nenahraditelný.

Co vás přivedlo do vedení České advokátní komory a co pro vás tato role místopředsdkyně znamená?

Komora je klíčová instituce pro nás všechny – a i když se na ni občas snášej kritika, vždy jsem měla velký respekt k lidem, kteří v ní odvádějí významnou práci.

Zároveň i Komora, stejně jako každá instituce, se musí přirozeně vyvíjet, a má smysl hledat cesty, jak některé věci po-

sunout, zpřehlednit nebo modernizovat, aniž bychom ztratili to, co již dobře funguje.

Místo kritiky z vnějšku mi proto dávalo větší smysl se aktivně do práce zapojit. Věřím, že spojení zkušeností s novými nápady a pohledy může Komoru posunout blíže advokátům a tomu, co od ní skutečně potřebují.

Pro mě tato role znamená možnost skutečně iniciovat změny. Představuji platformu k realizaci projektů, které považuji za smysluplné pro advokátní i širokou veřejnost. Přibližovat Komoru advokátům, aby ji vnímali jako partnera, nikoliv jen jako instituci, která jim pouze něco nařizuje nebo je kontroluje. Posouvat komunikaci tak, aby byla jasná a srozumitelná. Více propojovat advokáty mezi sebou, podporovat mladé právníky a ukazovat jim, že advokacie je dobrou volbou. Přibližovat regionální advokáty dění v Praze a naopak. Otevírat témata, která všichni řešíme – abychom se mohli vzájemně učit a inspirovat. Zlepšovat obraz advokacie tím, že o nás veřejnost neuslyší jen v negativních souvislostech – ale častěji i ve chvílích, kdy se právníci aktivně zasazují o dobrou věc.

A pro toto vše je aktivní působení v Komore vhodné cestou.

S jakými největšími výzvami se podle vás dnes advokacie potýká? Jak by na ně měla Komora a samotní advokáti reagovat, aby profesi posouvali dopředu?

Advokacie je dnes pod tlakem z několika směrů. Digitalizace a umělá inteligence mění způsob práce, a advokáti musí najít rovnováhu mezi využíváním technologií a zachováním lidského přístupu, který je v právu nenahraditelný. Rostoucí regulace a administrativní zátěž nás často omezuje místo toho, aby nám umožňovala soustředit se na podstatnou práci pro klienty. K tomu se přidává společenské vnímání advokacie – chceme-li, aby veřej-

nost vnímala právníky jako důvěryhodné a respektované profesionály, musíme na tom aktivně pracovat.

Komora by měla být v těchto změnách (v přiměřené míře) i spolehlivým průvodcem. Potřebujeme efektivní komunikaci, zprehlednění povinností, moderní vzdělávání a (opět, v přiměřené míře) i podporu, ať už jde o celospolečenská témata, koncipienty, rodiče v advokacii, nebo regionální kanceláře.

A co můžeme učinit my, advokáti? Udržovat hodnoty, na kterých advokacie stojí, zároveň inovovat a posouvat hranice toho, co znamená moderní právní služba.

Jedním z projektů, na kterých se v rámci ČAK podílíte, je iniciativa Advokáti do dětských domovů. Můžete přiblížit, o co jde a proč je tento projekt pro vás osobně důležitý? Jaké výsledky či ohlasy zatím přinesl?

Jde o projekt, který spojuje advokáty ochotné pomoci mladým lidem, kteří po odchodu z dětského domova potřebují co nejlepší právní povědomí nebo konkrétní právní radu. Ať už jde o první nájem, pracovní smlouvu, nebo třeba jak se vyvarovat různým finančním pastím. Je pozoruhodné, kolik může správná informace v pravý čas změnit.

Na tomto projektu na Komoře pracují zejména Ondřej Trubač a Pavel Kroupa, a zapojilo se mimořádné množství kolegů i pracovníků Komory. Spolupracujeme s Nadací Terezy Maxové dětem, bez níž bychom právní pomoc k dětem zdaleka neuměli doručovat tak efektivně, jsou pro nás nesmírně cenným partnerem. Velmi si vážíme také toho, že se do pomoci zapojily i právnické fakulty.

Dlouhodobě se snažíte přiblížit Komoru jejím členům a zlepšit komunikaci směrem k advokátům. Jaké konkrétní kroky jste v tomto směru podnikla nebo plánujete? Daří se podle Vás posilovat důvěru a otevřenost mezi Komorou a advokáty, například i vůči kolegům mimo Prahu?

Nechci si přivlastňovat zásluhy – všechny změny, které v této oblasti vidíme, jsou výsledkem práce mnoha lidí. Když se ohlédnu za posledními necelými čtyřmi

roky, vidím v této oblasti významný posun.

Dnes mají advokáti v regionech mnohem větší možnost být slyšet – regionální představitelé advokátů se účastní jednání představenstva. Představenstvo navíc vyjíždí do regionů, kde probíhají interpelace, tedy otevřené debaty s advokáty přímo v místě jejich působení.

Otevřeli jsme dveře Komory – doslova i obrazně. Poprvé jsme uspořádali Dny otevřených dveří advokátní komory nejen v Praze, ale i v Brně, aby měli advokáti možnost vidět, jak Komora funguje a osobně se setkat s vedením i zaměstnanci. Součástí byla také otevřená diskuse a sdílení zkušeností z vedení advokátních

kanceláří, což je téma, které historicky advokáti příliš nesdíleli a osvědčené postupy a inspiraci si nyní můžeme předávat mnohem efektivněji. Významným krokem bylo také umožnění skládání slavnostních advokátních slibů mimo Prahu – v Brně.

Další významný posun vnímám v digitalizaci – nový web Komory, zjednodušení řady agend, otevřenější a rychlejší komunikace nejen přes tradiční kanály jako Bulletin advokacie a Advokátní deník, ale i prostřednictvím sociálních sítí, kde Komora i členové jejích orgánů sdílejí aktuální informace.

Důležitým krokem je i posílení hlasu mladších kolegů – vznikl nový porad-

ní orgán složený z koncipientů, kteří se tak mohou aktivně podílet na diskusích o budoucnosti advokacie.

Věřím, že jsme na správné cestě. Komora je dnes transparentnější, dostupnější a otevřenější debatě. A to je směr, ve kterém chceme pokračovat.

Advokacie občas čelí stereotypům nebo nepochopení veřejnosti. Jak by se podle Vás dala zlepšit image advokátů a co pro to může udělat Komora i samotní právníci?

Advokáti jsou klíčovou součástí právního státu, přesto naše profese často čelí předsudkům. Mnozí ji vnímají jen prostřednictvím mediálních kauz nebo nevhodného chování jednotlivců. Pokud chceme tento obraz změnit, musí být více slyšet o advokátech, kteří dlouhodobě odvádějí kvalitní práci a svou odborností chrání práva a pomáhají tam, kde je to potřeba. Ať už jde o zasazování se o zvyšování právního povědomí (např. v rámci projektů Advokáti do škol a Advokáti do dětských domovů), o nabídnutí právní pomoci ve chvíli, kdy je to potřeba (například nabídkou bezplatné právní pomoci v době pandemie, při vypuknutí války, při povodních nebo v souvislosti se střelbou na fakultě), ale i otevřenou komunikací i o tématech, která jsou ze své podstaty složitá a náročná.

Máte dvě malé děti (dokonce dvojčata). Jak se Vám daří skloubit náročné povinnosti advokátky a místopředsdkyně Komory s rolí maminky? Máte nějaký recept nebo pomoc, díky kterým udržujete rovnováhu mezi prací a rodinou?

Skutečností je, že rovnováha je občas velmi křehká a ne vždy se ji daří ideálně nastavit. Myslím, že je důležité a poctivé si nepředstírat, že lze stíhat vše dokonale. Všichni o to usilujeme. Ale pravdou vždy bude, že ve chvíli, kdy jsem nejlepší mámou, uniká mi něco v komoře nebo v kanceláři. A ve chvíli, kdy odvádím užitečnou práci tam, pravděpodobně přicházím o něco jedinečného v tom dětském světě. To je logická realita.

Ačkoliv se snadno nechám nadchnout pro nové projekty, role a práci, snažím se, aby čas s dětmi byl co nejkvalitnější. Protože vím, že pracovat budu intenziv-

ně ještě velmi dlouho, ale děti jsou malé pouze nyní. Snažím se tedy pečlivě vybrat, komu a čemu svůj čas věnuji. Delekovat, kde je to možné. Důvěřovat svým kolegům. A přijmout skutečnost, že nemohu být všude a u všeho.

Pomáhá mi výborné zázemí doma, manžel i naše rodiny, se kterými máme blízké vztahy. A v práci vynikající tým, na který se mohu spolehnout.

A také skutečnost, že advokacie sama o sobě je flexibilní profese – což znamená, že často pracuji velmi brzy ráno nebo pozdě večer, ale zase mám možnost si během dne vyčlenit čas na školní besídku, výlet nebo jinou významnou událost v dětském světě.

S jakými největšími překážkami jste se jako pracující matka v advokacii setkala a co Vám pomohlo je překonat?

Pro mě je náročné akceptovat realitu, že ať se snažíme sebevíc, vždy to bude někde nedostatečné – v oblasti práce a všech rolí, které s ní souvisí, u dětí, vztahů, rodiny, nebo i jen ve vztahu k sobě. Je to hledání rovnováhy, kterou stejně nikdy nelze zcela ideálně najít. Je třeba ji vyrovnávat tak, abychom se dlouhodobě udrželi v takové konstelaci, která je pro nás přijatelná.

A co mi pomáhá? Neusilovat o dokonalost. A nebát se stanovit si hranice. Naučit se odmítat věci, které nejsou podstatné, a nevyčítat si to. Protože ať už v advokacii, nebo v rodičovství, největší překážkou jsou někdy očekávání, která si sami na sebe klademe.

Ovlivnilo mateřství nějak Váš pohled na advokacii nebo přístup k práci? Například cítíte větší empatii či trpělivost, nebo Vás inspirovalo věnovat se projektům na podporu dětí a rodin?

Jednoznačně ano. Mateřství mě naučilo pracovat rychleji a efektivněji, protože s dětmi se čas stává absolutně nedostatkem, a pečlivě si ho plánuji a chráním.

Ale také mi dalo nadhled a empatii – v práci vidím více souvislostí, lépe vnímám lidské příběhy za právními problémy i reálný dopad naší práce. Možná i proto jsem se s radostí zapojila do pro-

jektu Advokáti do dětských domovů, kde můžeme mladým lidem poskytnout alespoň základní právní jistotu, když se vydávají do samostatného života.

Jakou radu byste dala mladým právníčkám (případně i právníkům), kteří chtějí skloubit kariéru a rodinu? Co se Vám osobně osvědčilo a mohlo by pomoci i jim?

Nebát se požádat o pomoc. Včas. Když se narodila dvojčátka, trvalo mi až na hranici fyzického zdraví, než jsem byla schopná přiznat, že potřebuji více pomoci, než jsem byla ochotná přiznat. Dcery prakticky nikdy nespaly současně, hodně plakaly, do toho jsem se snažila pracovat, a bylo to skutečně mimořádně náročné období. Myslím, že jsme někdy až zbytečně nastaveni na to, že bychom vše měli zvládnout tak, jak si myslíme, že se od nás očekává. A že je mnohem lepší umět si říci o pomoc. Lidé v našem okolí to navíc nemusí vnímat jako obtěžování – ale často jim to naopak přináší dobrý pocit z toho, že pomoci mohli a dokázali. To platí v soukromí stejně, jako v práci.

A také – nečekat na „ideální okamžik“. Ať už jde o vlastní praxi, děti, nebo jakýkoliv významný krok v životě. Jednoduše se do toho pustit a věřit, že to nějak zvládneme bez ohledu na výsledek.

Jakou roli hrála Vaše rodina (rodiče či prarodiče) v tom, že jste se rozhodla stát právníčkou? Měla jste v rodině nějaký vzor nebo silnou podporu, která Vás motivovala k právu?

Ve skutečnosti je naše rodina poměrně advokátsky orientovaná. Advokátem byl můj otec, advokátem je můj starší bratr, strýc i bratranec. Ale upřímně řečeno, vydala jsem se hodně vlastní cestou, potřebovala jsem zjistit, čeho dokážu dosáhnout sama, a přímo jsme společně nikdy nepracovali.

Oba moji rodiče mě ovlivnili odlišným způsobem – otec mi předal silnou pracovní morálku a přesvědčení, že když něco chci, musím pro to intenzivně pracovat. Máma mi ukázala, jak důležité je mít i čas pro sebe a pro rodinu. Snažím se skloubit to nejlepší z obou přístupů.

Bez podpory nejbližších by bylo asi obtížné zvládat tak náročnou kariéru.

Jak Vám v profesním životě pomáhá Váš manžel či partner?

Můj manžel je naprosto skvělý otec a velká opora. Sdílíme všechny radosti i starosti kolem dětí, domácnosti i práce – a díky tomu je to vše zvládnutelné. A také má vynikající smysl pro humor, což je zásadní strategie pro přežití, kterou si velmi cením a sama ráda používám.

Probíráte doma s rodinou pracovní záležitosti, nebo se naopak snažíte nechat práci za dveřmi a užívat si rodinný život bez „právníčiny“?

Téměř vůbec. Občas je ráda bavím tím, co se mi nepodařilo, pokud to lze sdílet jako humornou historku, případně vyprávím nějakou zajímavost z našeho světa – ale obecně doma práci příliš neprobírám, protože diskutování složitostí mě k nim jen vrací. Takto snadněji přepínám na jiný režim a způsob myšlení.

Co na Vaši kariéru říkají Vaše děti? Mají představu, co maminka dělá, a neprojevují třeba už teď přání „být jako maminka“ a stát se také advokáty?

Především bych chtěla, aby si našly vlastní cestu toho, co je bude naplňovat. Ať už to bude cokoli. Vůbec nepředpokládám, že by to měla a musela být zrovna advokacie. Aktuálně jedna směřuje spíše k technologiím, druhá k umění, ale věřím, že se to ještě mnohokrát promění. A já budu s radostí sledovat každý nový nápad a směr, zejména ty, které jsou pro mě neznámé, mě velmi zajímají, takže budu jen ráda, když se vydají každá svou cestou.

Jaké profesní cíle máte před sebou? Je nějaké právní odvětví nebo projekt, kterému byste se v budoucnu chtěla více věnovat? Plánujete se v budoucnu zapojit i do akademické sféry nebo

vzdělávání mladých právníků? Lákalo by Vás například přednášet na právnické fakultě, nebo mentorovat začínající advokáty?

Postupně se zapojuji do dalších aktivit, které mi stále rozšiřují obzory, přebírám nové role a úkoly, ať už přímo v komoře, nebo v souvisejících rolích, a to vše mě velmi zajímá. Přednáším velmi ráda, a určitě bych se tomu chtěla věnovat více. Mentoringu se věnuji také, i tam ráda věnuji ještě více úsilí a času v budoucnu – všechny tyto aktivity považuji za velmi smysluplné.

Technologie, jako je umělá inteligence a digitalizace služeb, stále více pronikají i do světa práva. Jak se díváte na inovace v advokacii? Plánujete ve své praxi zavádět nějaké moderní technologie nebo podporovat jejich využití v rámci Komory?

Umělá inteligence a digitalizace jsou budoucností a advokacie se jim musí přizpůsobit. AI nám může pomoci v rutinních úkolech, ale lidský faktor v právu nikdy zcela nenahradí.

V rámci Komory vidím významný potenciál digitalizace v tom, jak usnadnit advokátům komunikaci, zjednodušit administrativu a zpřístupnit vzdělávání. Již nyní se některé agendy digitalizují a přesouvají online, a vždy bude prostor pro další zlepšování – od zdokonalování advokátního informačního systému až po moderní e-learningové platformy.

Kde vidíte sebe samu za deset let? Zůstanete podle vás stále v advokacii (případně v jaké roli), nebo vás lákají i jiné oblasti právníckého působení?

Před deseti lety bych určitě neuhodla, kde budu dnes – takže vlastně ani nepotřebuji odhadovat, kde budu za dalších deset

let – ráda se nechám překvapit. Věřím, že advokacie mě jen tak neopustí. Oceňuji možnost kombinovat analytické myšlení, strategii i práci s lidmi, a je to stále dynamické prostředí plné výzev.

Zároveň mě zajímá i širší kontext práva a mnoho dalších oblastí – jak se právo vyvíjí, kam směřuje advokacie jako profese, jak můžeme právní služby poskytovat moderněji, efektivněji a přístupněji, stále mě přitahuje vzdělávání, přednášení, publikační činnost i zahraniční spolupráce, takže si dovedu představit, že vedle klasické advokátní práce budu více zapojena do různých dalších aktivit a projektů.

Máte nějaký profesní sen – něco, co byste si chtěla ve své kariéře splnit? Může jít například o vyřešení specifické kauzy, založení nového projektu, získání prestižního ocenění, nebo třeba napsání knihy.

Velmi mě baví objevovat, kde mohu být užitečná a co mi přináší skutečný smysl – a když takový projekt nebo myšlenku najdu, ráda se pro to nadchnu. A těším

se, že několik takových příležitostí ještě přijde.

Zapojení do publikační i komentářové literatury mě zajímá dlouhodobě, jen na to zejména v posledních letech nenacházím dostatek času. Zároveň bych ráda, až se jednou můj život mírně ustálí, napsala i něco zcela mimo právní oblast, protože psaní mě těší samo o sobě.

V říjnu 2025 proběhnou volby do představenstva České advokátní komory. Chystáte se v nich znovu kandidovat a pokračovat tak ve své práci pro Komoru i v dalším funkčním období?

Jsem vděčná za příležitost se zapojit, ale rozhodně nemám pocit, že bych už udělala dost práce. Pokud o to kolegové budou mít zájem, ráda v této práci budu pokračovat. Kandidovat do představenstva tedy plánuji.

Pokud ano, jaké cíle nebo projekty byste chtěla v rámci Komory nadále prosazovat? Je nějaká oblast, na kterou byste se v dalším funkčním období obzvlášť zaměřila?

Určitě bych chtěla navázat na to, co se za poslední roky podařilo posunout, a zároveň pracovat na nových tématech.

Především bych se chtěla věnovat těmto oblastem:

- Posilování kolegiality – řadu aktivit, které zatím realizujeme svépomocí, bychom chtěli implementovat přímo prostřednictvím komory. Od kolegiálních setkání na různá témata, přes zajímavé besedy napříč právními profesemi, až po inspirativní konference o všem, co nás v advokacii zajímá.
- Dostupnější a modernější Komora – pokračování digitalizace, zjednodušení administrativy a efektivnější ko-

munikace s advokáty – mnoho věcí se zlepšilo, ale stále je prostor pro zdokonalování.

- Advokacie v regionech – má svá specifika, která kolegové z Prahy často vnímají zcela odlišně – proto chci pracovat na tom, aby i hlas advokátů z regionů byl dostatečně slyšet.
- Podpora žen v advokacii a advokátních rodičů – po přijetí novely zákona o advokacii bude zásadní, jaké reálné podmínky nastaví příští vedení pro uznávání zkrácených úvazků, nebo jak přehledné a vstřícné prostředí dokážeme pro advokátní rodiče vytvořit.
- Lepší vzdělávání a komunikace s advokátními koncipienty – již nyní máme v představenstvu jejich poradní orgán, což je významný krok vpřed. Vždy však bude třeba dále pracovat na tom, aby jejich vzdělávání a podmínky co nejlépe odpovídaly realitě současné praxe.
- Silnější ochrana advokátního tajemství a klientů – novela zákona o advokacii je významným tématem a chceme zajistit její soulad s potřebami advokátů. Součástí je i bezpečnost advokátních úschov a procesy, které ochrání jak advokáty, tak jejich klienty.
- Podpora pro bono aktivit a větší zapojení advokátů do společenských témat – projekty a viditelnost pomocné ruky advokátů u celospolečensky významných témat ukazuje, jak důležité je, když advokacie pomáhá těm, kdo to skutečně potřebují. Tuto oblast bych chtěla dále rozvíjet.

A především bych chtěla, aby Komora byla skutečným partnerem advokátů, nikoliv pouze institucí, která je kontroluje (byť i tato funkce je velmi podstatná). Chci, aby se advokáti neobávali klást dotazy, aby měli důvěru, že Komora hájí jejich zájmy, a aby byla organizací, kterou nejen respektujeme, ale i vnímáme jako užitečnou a funkční součást naší profese.

Napadlo Vás někdy usilovat v budoucnu i o post předsdkyně ČAK? Je to něco, co byste případně zvažovala, pokud by taková příležitost nastala?

Sama o tuto roli neusiluji, ale to, kdo bude v čele Komory a jaké složení budou mít její klíčové orgány – nejen Představenstvo, ale i Kontrolní rada, Kárná komise a Odvolací kárná komise – vnímám jako skutečně zásadní. Od toho se bude do značné míry odvíjet, jakým směrem se advokacie v dalších letech posune.

Letos nás čeká historicky první sněm, na kterém bude možné hlasovat i distančně. To přináší zcela nový prvek – bude snazší se zapojit a ovlivnit některá zásadní advokátní témata i složení orgánů Komory, než kdykoliv dříve.

A to otevírá mnoho otázek: Povede to k vyšší účasti? Zapojí se více mladších kolegů nebo kolegů mimo Prahu? Přinese to nový pohled na směřování Komory a priority, na které by se měla zaměřit?

Na odpovědi si počkáme do podzimu. Jisté ale je, že tato změna dává všem advokátům do ruky mnohem větší vliv na budoucnost advokacie, než kdy dříve. A že by bylo škoda toho nevyužít a svůj hlas, ať už je jakýkoli, na sněmu nenechat zaznít. ☺

Autor: Mgr. Miroslav Chochola, LL.M., MBA
Fotografie: Jan Kolman

PRÁVNICKÁ FIRMA ROKU 2024

ŘEŠENÍ SPORŮ A ARBITRÁŽE

BANKOVNICTVÍ A FINANCE

Velmi doporučovaná firma v kategoriích:

- Právo obchodních společností
- Právo hospodářské soutěže
- Developerské a nemovitostní projekty
- Fúze a akvizice
- Restrukturalizace a insolvence
- Kapitálové trhy
- Duševní vlastnictví
- Právo informačních technologií
- Veřejné zakázky

- Pracovní právo
- Firemní compliance
- Daňové právo
- Energetika a energetické projekty
- Logistika a dopravní stavby
- Zdravotnické právo
- Česká firma na mezinárodních trzích

Doporučovaná firma v kategoriích:

- Právo životního prostředí

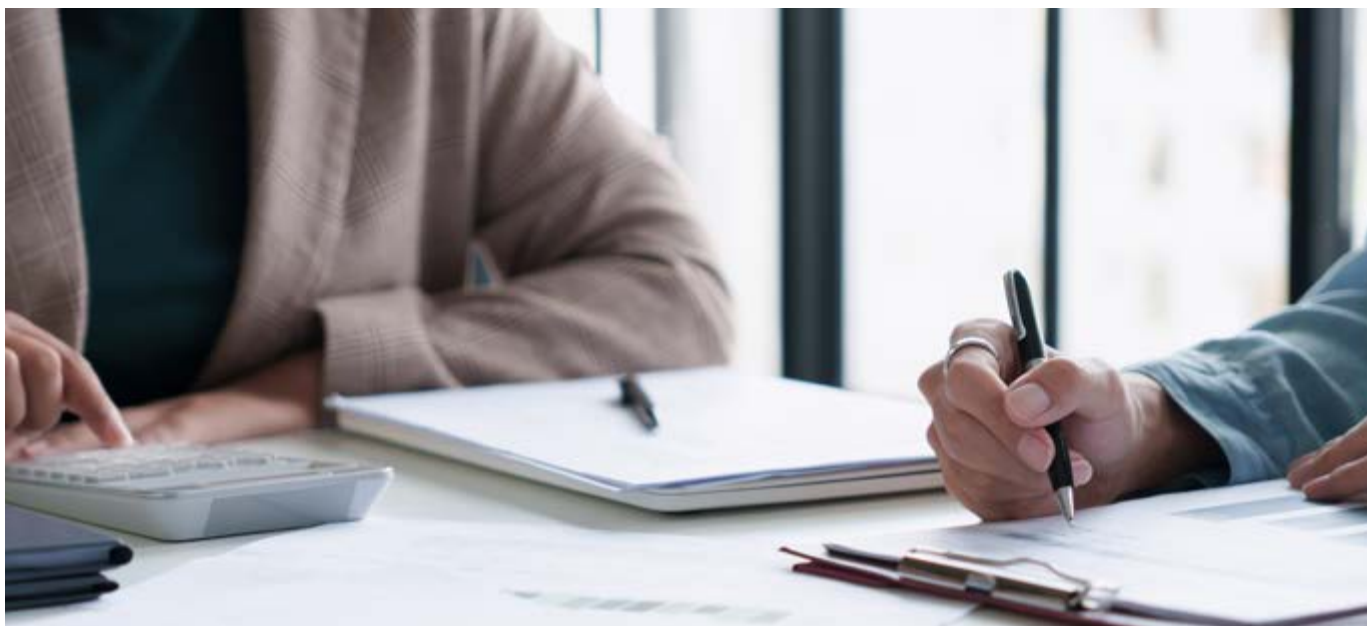
DĚKUJEME.

O krok napřed

Započtení v insolvenční – kdy je možné a jaká jsou rizika?

Započtení umožňuje jednostranně nebo dohodou kompenzovat vzájemné pohledávky mezi dvěma subjekty. V situaci, kdy se jeden z těchto subjektů dostane do insolvence a na jeho majetek je prohlášen úpadek, se možnost započtení stává omezenou. Tento článek se zaměřuje na podmínky, za kterých je započtení po rozhodnutí o úpadku dlužníka možné a na jeho rizika.

Obecné podmínky započtení

Od zahájení insolvenčního řízení do rozhodnutí o úpadku dlužníka se na započtení uplatní obecná pravidla stanovená v občanském zákoníku.¹ Při jejich splnění lze do rozhodnutí o úpadku jednostranně započíst pohledávky bez omezení. Po rozhodnutí o úpadku je jednostranné započtení možné pouze za určitých speciálních podmínek stanovených v insolvenčním zákoně.² Pokud strany uzavřou dohodu o započtení, lze některé z těchto podmínek překonat. Vždy je ale nutné respektovat základní zásady a pravidla insolvenčního řízení, zejména ta, která se týkají nakládání s majetkovou podstatou,³ ochrany práv věřitelů a zabránění zvýhodňování některých z nich na úkor ostatních.⁴ V některých případech je započtení insolvenčním zákonem zcela vyloučeno.⁵

Základní pravidlo stanoví, že započtení vzájemných pohledávek po rozhodnutí o úpadku je možné, pokud zákonné podmínky započtení byly splněny před

rozhodnutím o způsobu řešení úpadku. Započtení je tedy přípustné, pokud měl věřitel možnost svou pohledávku vůči dlužníkovi započíst již před rozhodnutím o úpadku.

Podmínky započitatelnosti vycházejí z obecných zásad kompenzace stanovených v občanském zákoníku.⁶ První z nich je vzájemnost pohledávek – pohledávky musí být vzájemné, tj. věřitel má pohledávku vůči dlužníkovi a dlužník vůči věřiteli. Dále je podmínkou stejný druh plnění, tedy započítávané pohledávky musí být stejného druhu (typicky peněžité plnění). Třetí důležitou podmínkou je splatnost pohledávky, kterou se započítává. K započtení lze podle obecných podmínek přistoupit, jakmile straně vznikne právo požadovat uspokojení vlastní pohledávky a plnit svůj vlastní dluh. U aktivně započítávané pohledávky je tak klíčovým okamžikem den její splatnosti, zatímco u pasivně započítávané pohledávky je to vznik práva dlužníka plnit svůj dluh. U pasivní pohledávky, vůči níž se aktivní pohledávka

započítává, tedy není splatnost podmínkou.⁷

Další významnou podmínkou a jedním z obecných pravidel započtení je zákaz podmíněných započtení, což znamená, že prohlášení o započtení nemůže být učiněno pod podmínkou nebo s doložením času. Pohledávka musí být způsobitelná k uplatnění před soudem, tedy vymahatelná. Dále nesmí být neurčitá nebo nejistá, tedy pokud je její existence nebo výše sporná.

Specifické podmínky insolvenčního zákona

Kromě obecných podmínek kompenzability v občanském zákoníku, které musí být vždy splněny, stanoví insolvenční zákon pro započtení po rozhodnutí o úpadku specifické podmínky.⁸

Podle insolvenčního zákona⁹ není započtení možné, pokud věřitel svou pohledávku nepřihlásil do insolvenčního řízení, čímž by se vyhnul standardnímu

procesu přezkumu pohledávek. Dále je započtení vyloučeno v případech, kdy byla pohledávka získána neúčinným právním úkonem. Pokud tedy byla pohledávka získána odporovatelným jednáním, tedy takovým, které může být dle insolvenčního zákona zpochybněno a prohlášeno za neúčinné, započtení přípustné není.

Započtení není možní ani v případě, pokud věřitel v době nabytí pohledávky věděl o úpadku dlužníka. V tomto směru je diskutovanou otázkou, zda omezení směřuje pouze na originární nebo i derivativní nabytí pohledávky. Komentářová literatura¹⁰ se přiklání k závěru, že uvedené omezení směřuje na pohledávky, které byly získány derivativním způsobem, zejména postoupením. Smyslem tohoto ustanovení má být zabránit situacím, kdy věřitel nabude pohledávku vůči dlužníkovi v úpadku s cílem ji následně započíst. Konečně, započtení není dovoleno v případě, kdy věřitel neuhradil své splatné závazky vůči dlužníkovi v rozsahu, v němž převyšují započitatelnou pohledávku.

Specifickým problémem započtení v insolvenci je možnost, že aktivní pohledávka věřitele bude v průběhu řízení zpochybněna z důvodu popření pravosti započítávané pohledávky nebo odpůrcí žalobou, tedy zpochybněním právního jednání, na základě kterého k nabytí aktivní pohledávky došlo. Věřitel, který provede započtení pohledávky splňující podmínky insolvenčního zákona,¹¹ tak nemusí mít jistotu o jeho právních následcích až do marného uplynutí lhůty

pro popření pohledávek, resp. uplynutí jednoholeté prekluzivní lhůty pro podání odpůrcí žaloby.¹²

Jak bylo uvedeno již v úvodu, omezení započtení se uplatní především v případě jednostranného započtení pohledávek. Pokud však dojde k dohodě mezi stranami, mohou být některé z těchto překážek eliminovány. I v takovém případě je však nezbytné zachovávat základní principy insolvenčního řízení, především pravidla týkající se nakládání s majetkovou podstatou, ochrany práv všech věřitelů a předcházení situacím, kdy by někteří z nich byli neoprávněně zvýhodněni na úkor ostatních.

Závěr

Pokud se dlužník dostane do insolvence, je důležité pečlivě zkoumat podmínky, za nichž je započtení přípustné. Při správném postupu může být započtení užitečným nástrojem pro minimalizaci ztrát a efektivní správu pohledávek. Zároveň je ale třeba mít na paměti, že nesprávné započtení může být právně napadnutelné a může vést k neplatnosti či neúčinnosti takového právního jednání. ©

Mgr. Hana Treutlerová, advokátka
Aegis Law, advokátní kancelář, s.r.o.

AegisLaw

Poznámky:

- ¹ § 1982 a násl. zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník („občanský zákoník“).
- ² § 140 zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení („insolvenční zákon“).
- ³ § 111 insolvenčního zákona.
- ⁴ Viz např. § 5 insolvenčního zákona.
- ⁵ Tj. v době trvání moratoria (§ 122 odst. 3 insolvenčního zákona), od zveřejnění návrhu na povolení reorganizace (§ 324 odst. 3 insolvenčního zákona) a proti pohledávce na vydání dlužníkovy plnění z neúčinného právního úkonu do majetkové podstaty (§ 238 insolvenčního zákona).
- ⁶ § 1982 a násl. občanský zákoník.
- ⁷ § 1982 odst. 1 občanského zákoníku.
- ⁸ § 140 odst. 2 a násl. insolvenčního zákona.
- ⁹ § 140 odst. 2 insolvenčního zákona.
- ¹⁰ KAVAN, Petr. § 140 [Předběžná opatření a započtení]. In: SPRINZ, Petr, JIRMÁSEK, Tomáš, ŘEHÁČEK, Oldřich, VRBA, Milan, ZOUBEK, Hynek a kol. Insolvenční zákon. 1. vydání (4. aktualizace). Praha: C. H. Beck, 2023, marg. č. 22.
- ¹¹ § 140 odst. 2 a 3 insolvenčního zákona.
- ¹² Srov. KAVAN, Petr. § 140 [Předběžná opatření a započtení]. In: SPRINZ, Petr, JIRMÁSEK, Tomáš, ŘEHÁČEK, Oldřich, VRBA, Milan, ZOUBEK, Hynek a kol. Insolvenční zákon. 1. vydání (4. aktualizace). Praha: C. H. Beck, 2023, marg. č. 13.

epravo.cz online

Microsoft Copilot v právní praxi – efektivní využití AI asistenta

Naučte se Microsoft Copilot využívat pro správu dokumentů, analýzu textů i efektivní komunikaci s klienty.

Další online konference a semináře
naleznete na www.epravo.cz

Elektromobilita v domě

Znáte to, když jste doktor, každý vám chce sdělovat své zdravotní problémy, když jste daňář, lidé chtějí poradit, jak ušetřit na daních, no a když jste právník, tak vám zase povídají své právní problémy, protože tuší, že slepé střevo jim nevyoperujete. Tak za mnou přišel kamarád s tím, že ho, samozřejmě úplně nesmyslně, nahlásil soused SVJ, protože má elektrokolo, a to si nabíjí u sebe ve sklepě. No přece je zablácené nebude tahat do bytu. V rámci následného upřesnění „skutkového stavu“ se ukázalo, že kolo má ve sklepě, který je vlastně jen částečně oddělenou součástí sklepního prostoru všech spoluvlastníků, a kolo si nabíjí ze zásuvky na chodbě, díky čemuž to soused odhalil, protože v rámci své sklepní kóje žádnou zásuvku nemá. Šťastný ze zjištění, že soused má vlastně pravdu a jeho postup není v pořádku, nebyl. Naopak já měla nové cvičení praktické aplikace práva.

V případě nabíjení kola byl problém relativně jednoduchý. Odebíral-li elektřinu ze zásuvky ve společných prostorech, byla to elektřina, za kterou platí všichni v domě v rámci společných poplatků na provoz domu, stejně jako za svícení na společných chodbách. Kdyby kolo nabíjel v bytě, tedy za elektroměrem pro danou jednotku, šlo by o elektřinu, jejíž spotřebu hradí jen on sám. Jelikož nabíjení probíhalo přes „prodlužku“ byla náprava snadná, prostě ji už na chodbě zapojovat nebude, SVJ se omluví a případně uhradí odhadnutou cenu spotřebované energie za několik dobití.

Ovšem mnohem právně zajímavější a pro vlastníky komplikovanější situace mohou nastat v případě nabíječek na automobily tzv. wallboxů. V rámci nové výstavby je povinnost přípravu na nabíjecí

stanice k parkovacím místům udělat, tudíž s tím související otázky řeší developer již při výstavbě a rozdělení domu na jednotky. I v takovém případě je ale dobré se na to, jak jsou vztahy nastaveny podívat, nechtě víte, zda je wallbox váš nebo není.

V existujících domech může být situace zapeklitější, pokud se rozhodnete, že si chcete wallbox pořídit. Ono totiž platí, že rozvody v domě, včetně rozvodů elektřiny, jsou součástí společných částí domu, tedy patří všem spoluvlastníkům. Pokud se něco pevně spojí s nemovitostí, například se nainstaluje wallbox, potom se stává součástí této nemovitosti a opět patří jejímu vlastníci případně spoluvlastníkům. Důležité tedy je, kam má být takový wallbox umístěn. To, že je parkovací místo „vaše“ neznamená, že je ve vašem výlučném vlastnictví stěna u takového parkovacího místa, a pokud na ni

upevníte wallbox, který jste si zaplatili, že bude pouze váš. Vnitřní parkovací místa jsou totiž v bytových domech často umístěna ve společných prostorech, kdy v lepším případě má každý vlastník jednotky výlučné právo užívat konkrétní parkovací místo, v horším případě ani toto není upraveno a postupuje se podle jakéhosi zvykového práva a nepsaných dohod, kdo parkuje, na kterém místě. Další možností je, že prostor s parkovacími místy je vymezen jako nebytová jednotka, ve spoluvlastnictví těch, kdo zde mají parkovací místa. Opět tak parkovací místo není výlučné ve vlastnictví konkrétního vlastníka jednotky, ale ve spoluvlastnictví všech spoluvlastníků nebytového prostoru. Ve zcela výjimečných případech tvoří Vaše parkovací místo samostatný nebytový prostor, který je pouze ve vašem vlastnictví, a pokud si do něj nainstalujete wallbox, bude i tento pouze ve

Máme advokacii rádi, i když je to náročná a stresující práce. Děláme ji moderně, lidsky s odpovědným přístupem a slušně. Máme ostré lokty tam, kde je jich třeba, ale zároveň rádi strany přívětivým a smířlivým jednáním přivedeme ke smírnému řešení jejich problémů.

2023
právnícká
firma
roku

2022
právnícká
firma
roku

2021
právnícká
firma
roku

2020
právnícká
firma
roku

Stavební právo & nemovitosti • Trestní právo & compliance
Obchodní právo s mezinárodním prvkem • Veřejné zakázky

vašem vlastnictví jakožto součást daného parkovacího stání.

Z výše uvedeného vyplývá, že ve většině případů není možné si wallbox nainstalovat bez spolupráce a souhlasu buď společenství vlastníků jednotek, protože jde o společné části domu, nebo spoluvlastníků nebytového prostoru, ve kterém se parkuje. Současně je také třeba řešit připojení wallboxu, tedy zda rozvody k němu vedou či nevedou přes společné části domu, a tudíž spadají do definice společných částí či nikoli. Může tak nastat i kombinace, kdy rozvody budou procházet přes společné části domu spadající do správy SVJ a wallbox bude nainstalován u vašeho parkovacího místa v rámci parkovací jednotky ve spoluvlastnictví jen některých vlastníků jednotek v domě.

Pokud nechcete, aby byl wallbox a případně i jeho připojení součástí společných částí domu či nebytové jednotky, je třeba vlastnictví oddělit. Což lze. Slouží k tomu zápis poznámky do katastru nemovitostí o upevněném zařízení. Ovšem pro zápis potřebujete prohlášení podepsané i vlastníkem nemovité věci, tedy všemi spoluvlastníky. Současně vám zápis takové poznámky nezakládá soukromoprávní oprávnění mít svoje zařízení umístěné na společné nemovitosti. K tomu budete potřebovat další smlouvu se spoluvlastníky. Pokud jste již někdy řešili získání souhlasu SVJ či spoluvlastníků s čímkoli, tušíte, že ve většině bytových domů je to dosti komplikovaná

záležitost, v některých je to mission impossible. Pokud se toto podaří, je třeba při následných převodech myslet na to, že vlastnické právo k wallboxu automaticky nepřechází s vlastnickým právem k bytové jednotce.

Další možností řešení situace je, že bude wallbox součástí společných prostor, a tedy ve spoluvlastnictví všech vlastníků jednotek, případně součástí parkovací jednotky – nebytového prostoru, a tudíž ve spoluvlastnictví všech spoluvlastníků této jednotky. V takovém případě je možné zajistit právo jeho výlučného užívání, a to buď v rámci prohlášení vlastníka o rozdělení domu na jednotky, nebo v rámci dohody spoluvlastníků, tak aby bylo zabezpečeno, že budete na základě investice do instalace wallboxu mít právo jej výlučně užívat.

Stejně tak je třeba řešit spotřebu elektřiny pro wallbox, zda jde o elektřinu ze společných prostor, elektřinu dodávanou do konkrétní jednotky, nebo zda je nainstalováno měření, na základě kterého je možné provést vyúčtování elektřiny dodané pouze do wallboxu. To bude spíše požadavek SVJ či ostatních spoluvlastníků. Ovšem obecně lze doporučit mít toto ošetřeno předem, nežli řešit po několika letech „neoprávněný odběr“ elektřiny.

Vlastnické právo k wallboxu je důležitou otázkou nejen ve vztahu k investici do něj, ale i z pohledu případné odpovědnosti, pokud by se stalo, že dojde k požá-

ru. Samotná instalace wallboxu může být z pohledu požárněbezpečnostního řešení komplikovaná. A pokud vznikne škoda způsobená tímto zařízením, bude otázkou, kdo je vlastníkem věci, která škodu způsobila, zásadní. Samozřejmě instalace bez potřebných souhlasů může již tak nepříjemnou situaci ještě více zkomplikovat. Na riziko vzniku škody v souvislosti s wallboxem by mělo být myšleno i s ohledem na sjednané pojištění, kdy umístění wallboxu v parkovacích prostorech, kde parkuje mnoho automobilů, vytváří teoretické riziko vzniku škody zásadního rozsahu.

Pokud tedy uvažujete o tom, že se připojíte k „elektromobilistům“ a dobýjet budete doma v bytovém domě, dříve než začnete vybírat nové auto lze doporučit začít řešit problematiku instalace nabíječky, neboť vyřešení souvisejících právních otázek může trvat déle, než dodávka vybraného vozu. ☺

JUDr. Kristýna Faltýnková, seniorní advokátka
PRK Partners s.r.o. advokátní kancelář

P / R / K
ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ

epravo.cz online

Základy AI pro právníky a poradce

Automatizace dokumentů, analýza případů i práce s klienty.

Zjistěte, kdy AI využít, a kdy je naopak lepší spolehnout se na tradiční přístupy.

Další online konference a semináře
naleznete na www.epravo.cz

Zpětné přiznání výživného pro dítě má být pravidlem, nikoli výjimkou, potvrdil Ústavní soud ČR hned dvakrát

Ústavní soud ČR nedávno rozhodoval o dvou samostatných ústavních stížnostech týkajících se zpětného přiznání výživného pro nezletilé dítě ve věcech, kde obecné soudy zamítly zpětné zvýšení výživného navzdory prokázané změně poměrů. Nálezy pod sp. zn. I. ÚS 871/24 a I. ÚS 1760/24 ze dne 25. 9. 2024 Ústavní soud přispěl ke sjednocení dosavadní rozhodovací praxe a zdůraznil, že dojde-li k prokazatelné změně poměrů, zpětné přiznání výživného, resp. jeho zvýšení, má být pravidlem, nikoli výjimkou.

Shrnutí projednávaných případů

V prvním případě požadovala matka nezletilého dítěte zvýšení výživného od března 2020 z důvodu zvýšení životních nákladů po nástupu syna na střední školu v září 2021. Přestože okresní soud zjistil, že jak na straně nezletilého, tak i na straně rodičů nastala změna poměrů odůvodňující zvýšení výživného již od září 2021, stanovil zvýšené výživné až od března 2023, kdy matka podala návrh soudu. Soud se opíral o rozhodnutí krajského soudu, podle kterého mají rodiče včas reagovat na změny poměrů nezletilých a s podáním návrhu zbytečně neotálet. K odvolání stěžovatelky krajský soud rozsudek okresního soudu potvrdil

a nevyhověl tak návrhu na zpětné přiznání výživného.¹

V druhém případě byly děti svěřeny do péče otce, který v důsledku změny poměrů nezletilé dcery, která v září 2021 nastoupila na střední školu, podal v říjnu 2023 návrh na zvýšení výživného zpětně od data nástupu na střední školu. Ačkoli soud uznal, že rodičům vzrostl příjem a že dceřiny oprávněné potřeby se zvýšily již od září 2021 v důsledku školních nákladů, považoval zpětné navýšení výživného za hrubě nespravedlivou zátěž vůči matce, jakou by vzniklý nedoplatek na výživném byl. I v této věci bylo rozhodnutí okresního soudu následně potvrzeno i krajským soudem.²

Závěry Ústavního soudu

Ústavní soud v uvedených nálezech uzavřel, že při prokázané změně poměrů nezletilých dětí a jejich rodičů má být zpětně přiznáno zvýšené výživné, a to od okamžiku této změny, nejdéle však za období tří let před zahájením řízení, jak stanoví § 922 odst. 1 ve spojení s § 923 odst. 1 občanského zákoníku.

Ústavní soud zdůraznil, že vyživovací povinnost k dítěti není pouze závazkem jednoho z rodičů, ale vychází z rodičovské odpovědnosti obou rodičů, kterou je třeba vykonávat s ohledem na aktuální potřeby dítěte. Smyslem zpětného přiznání nebo zvýšení výživného je zajistit dětem

adekvátní péči a ochranu jejich práv, aniž by byly znevýhodněny tím, že pečující rodič nepodal návrh na zvýšení výživného bezprostředně po změně poměrů. Podle Ústavního soudu není podstatné ani to, zda podání návrhu předcházela žádost o zvýšení výživného adresovaná povinnému rodiči. Tyto dodatečné podmínky, jak je aplikovaly obecné soudy, nejsou podle Ústavního soudu ve smyslu zákonné úpravy opodstatněné, když nevyplývají ze zákonných ustanovení a jsou k tíži nezletilého dítěte.

V této souvislosti Ústavní soud upozornil na čl. 3 odst. 1 Úmluvy o právech dítěte, podle kterého má být nejlepší zájem nezletilého prioritou i při rozhodování o výživném. Přestože obecné soudy zjistily relevantní změny poměrů, zpětně nepřiznaly vyšší výživné. Obecné soudy při odmítnutí zpětného zvýšení výživného ale neposkytly dostatečné důvody, které by ospravedlnily výjimku z pravidla zpětného přiznání výživného. V konečném důsledku tak obecné soudy jednaly k tíži nezletilých dětí a ve skutečnosti tak za údajná pochybení rodičů „potrestaly“ právě je.

Výživné, resp. jeho zvýšení, se coby nárok samotného dítěte při prokázané změně poměrů nezletilého zásadně přiznává od relevantní změny poměrů, a to i zpětně

za dobu nejdéle tří let ode dne zahájení řízení. V případě, že obecné soudy zvolily opačný výklad, a tedy v napadených rozhodnutích koncipovaly zpětné zvyšování výživného jako výjimečné a zároveň podmíněné předchozí žádostí o zvýšení výživného adresovanou povinnému rodiči, jakož i neprodleným podáním návrhu při změně poměrů nezletilého, nejedná se dle Ústavního soudu o ústavně konformní výklad § 922 odst. 1 občanského zákoníku.³

Praktické dopady nálezů Ústavního soudu

Ústavní soud připomněl, že zpětné přiznání či zvýšení výživného nemusí být automatické ve všech případech. Výjimky jsou přípustné, avšak musí být vždy konkrétně odůvodněny a musí zohledňovat specifické poměry povinného rodiče, dítěte nebo pečujícího rodiče. Ústavní soud rovněž apeloval na rodiče, aby se ideálně dohodli na rozumné výši výživného a upozornil, že soudní spory mnohdy narušují vztah mezi rodičem a dítětem.

Rozebrané nálezy Ústavního soudu mají zásadní význam pro otázku zpětného přiznání, resp. zvýšení, výživného pro nezletilé děti. Ústavní soud jasně deklaroval, že ochrana práv dětí a jejich potřeb nesmí být oslabena důsledkem proces-

ní nečinnosti pečujícího rodiče. Práva nezletilých dětí mají být zajištěna vždy s ohledem na jejich nejlepší zájem, bez ohledu na případné prodlení rodiče při podání návrhu na zvýšení výživného.

Lze očekávat, že zmíněné nálezy Ústavního soudu pomohou ke sjednocení soudní praxe a budou tak významným krokem směřujícím k posílení práv dětí v oblasti výživného.

Mgr. Bc. Michaela Hlavatá,
advokátní koncipientka
Sokol, Novák, Trojan, Doleček a partneři,
advokátní kancelář s.r.o.

**sokol
novák**
advokátní kancelář
tdpA

Poznámky:

- ¹ Srov. nálezy Ústavního soudu ČR ze dne 25. 9. 2024, sp.zn. I. ÚS 871/24.
- ² Srov. nálezy Ústavního soudu ČR ze dne 25. 9. 2024, sp.zn. I. ÚS 1760/24.
- ³ Srov. bod 52. nálezu Ústavního soudu ze dne 25. 9. 2024, sp.zn. I. ÚS 871/24.

epravo.cz online

Novinky v soutěžním právu

Novela ZOHS, spojování soutěžitelů, rozhodovací praxe EU a další klíčové změny. Praktický přehled pro právníky a firmy.

Další online konference a semináře
naleznete na www.epravo.cz

act legal

Prvotřídní právní služby napříč Evropou

Amsterdam • Belgrade • Bratislava • Bucharest • Budapest • Frankfurt
Madrid • Milan • Paris • Prague • Sofia • Vienna • Warsaw

actlegal.com
actlegal-czechia.com

Nařízení odstranění stavby a dodatečné povolení

V jakých případech Vám může stavební úřad nařídit odstranit stavbu? A kdy a za jakých podmínek můžete nařízení odstranění stavby zabránit? Na tyto otázky v kontextu nového stavebního zákona odpoví následující článek.

Důvody pro nařízení odstranění stavby

Řízení o nařízení odstranění stavby je upraveno v § 250 a násl. zákona č. 283/2021 Sb., stavebního zákona (dále také jen „NSZ“). Zákon říká, že stavební úřad nařídí odstranit stavbu v následujících případech:

- jedná se o stavbu, která svým závadným stavem ohrožuje své okolí (ať už na životě, zdraví, majetku nebo životním prostředí) a její vlastník i přes rozhodnutí stavebního úřadu závadný stav neodstraní;
- stavba je prováděna nebo byla provedena bez povolení nebo v rozporu s ním;
- stavba je prováděna nebo byla provedena na základě povolení, které bylo následně zrušeno;
- stavba sice nevyžaduje povolení, ale je prováděna nebo byla provedena v rozporu s právními předpisy;
- jde o dočasnou stavbu a uplynula stanovená doba jejího trvání, aniž by bylo požádáno o prodloužení;
- stavba nebyla dokončena v době platnosti povolení;
- stavba, která byla poškozena nebo zničena mimořádnou událostí, nebyla

obnovena do 10 let ode dne oznámení obnovy stavby stavebnímu úřadu nebo do 10 let ode dne nabytí právní moci povolení obnovy stavby;

- stavba je prováděna nebo byla provedena v rozporu s platnou územně plánovací dokumentací.

Řízení o nařízení odstranění stavby

Účastníkem řízení o nařízení odstranění stavby je (i) vlastník stavby a stavebník (v postavení povinného), dále (ii) vlastník pozemku, na němž se nachází daná stavba, (iii) osoba, která má jiná věcná práva k tomuto pozemku (například oprávněný z věcného břemene nebo zástavní věřitel), (iv) obec a (v) další osoby, jejichž vlastnická nebo jiná věcná práva k sousednímu pozemku nebo stavbě mohou být odstraňováním nebo odstraněním stavby přímo dotčena.

Pokud vlastník stavby ani stavebník není znám, povede se řízení s neznámým vlastníkem, kterému musí být ustanoven opatrovník.

Stavební úřad z úřední povinnosti zahájí řízení o odstranění stavby. Tomu v pra-

xi často předchází kontrola na místě. Stavební úřad oznámí zahájení řízení povinnému a vyzve ho, aby předložil dokumentaci pro odstranění stavby a potřebná stanoviska a vyjádření dotčených orgánů. Pokud povinný tyto podklady ve stanovené lhůtě nepředloží, je stavební úřad oprávněn je opatřit na náklady povinného.

Zákon obsahuje výčet náležitostí rozhodnutí o odstranění stavby, včetně například postupu a způsobu provedení bouracích prací a lhůtu pro odstranění stavby. O tom, že bylo nařízeno odstranění stavby, je stavební úřad povinen vyrozumět nájemce bytů a nebytových prostor umístěním informace na místě stavby.

A co se stane po právní moci rozhodnutí o odstranění stavby? Není možné dělat mrtvého brouka a spoléhat se, že rozhodnutí nebude vymáháno. Pokud stavbu neodstraní sám povinný (k čemuž ho může úřad „motivovat“ například u ukládáním donucovacích pokut), zajistí odstranění stavby stavební úřad, přičemž si nově může předem požádat Ministerstvo pro místní rozvoj o úhradu účelně vyná-

ložených nákladů na demolici. Ministerstvo tuto částku bude následně vymáhat na povinném.

Jak se vyhnout nařízení odstranění stavby

Pro některé případy staveb upravuje zákon i postup, díky kterému je možné vyhnout se nařízení odstranění stavby. Tento postup se liší podle toho, co má být důvodem nařízení odstranění stavby.

Stavby v závadném stavu

U stavby, kterou je třeba odstranit pro její závadný stav, obecně nelze vést řízení o dodatečném povolení stavby. Je to logické. Zprvce se může jednat a často jedná o stavbu, která byla postavena naprosto legálně. Zadruhé stavební úřad nemůže posvětit další existenci stavby, která reálně ohrožuje své okolí, pokud se její stav nezmění.

Pokud ale povinný v průběhu řízení o nařízení odstranění stavby dobrovolně odstraní závadný stav, pak stavební úřad řízení o odstranění zastaví, a stavba tedy může dále existovat.

Zákon sám uvádí výjimku, kdy není možné nařídit odstranění stavby, ani v případě že se jedná o havarijný stav stavby. Touto výjimkou jsou kulturní památky, kdy naopak vlastník, pokud kulturní památku neudrzuje v dobrém stavu, může být k provedení nezbytných opatření donucen rozhodnutím orgánu státní památkové péče.

Stavby realizované bez povolení

Stavby, které byly postaveny bez povolení, se také někdy označují jako „černé stavby“. A právě pro případ těchto staveb lze žádat dodatečné povolení stavby. Podmínkou vydání dodatečného povolení je, že povinný o dodatečné povolení požádal a splnil zákonem dané podmínky.

Stavební úřad je povinen v oznámení o zahájení řízení o odstranění stavby poučit povinného, že může do 30 dnů podat žádost o dodatečné povolení stavby. Nově (dle nového stavebního zákona) tato žádost nezahajuje nové správní řízení, ale žádost je projednávána přímo v rámci řízení o nařízení odstranění stavby.

Pokud není žádost o dodatečné povolení podána ve výše uvedené 30denní lhůtě, nebo pokud podána je, ale je stavebním úřadem zamítnuta, nelze již stavbu legalizovat. O dodatečné povolení nelze žádat opakovaně. Pokud stavba není dodatečně povolena, nařídí stavební úřad její odstranění.

A jaké jsou tedy podmínky pro dodatečné povolení?

- Stavbu lze povolit dle § 193 NSZ (tato kritéria jsou posuzována ve standardním řízení o vydání povolení záměru),
- stavba nevyžaduje povolení výjimky ze zákazů podle jiného právního předpisu (např. ohledně zvláště chráněných živočichů),
- stavba nevyžaduje výjimku z požadavků na výstavbu (ovšem pokud jde pouze o odstup od sousedova pozemku a soused udělí souhlas, pak se tato podmínka považuje za splněnou) a
- povinný uhradil stavebním úřadem uloženou pokutu za přestupek.

Žádá-li povinný o dodatečné povolení stavby, která již byla zcela dokončena, může spojit žádost o dodatečné povolení s žádostí o kolaudační rozhodnutí. Pokud bude vše v pořádku, rozhodne stavební úřad současně o dodatečném povolení i o kolaudaci.

Pro všechny netrpělivé stavebníky dodávám, že důvodem pro vedení řízení o odstranění stavby je i situace, kdy povolení sice bylo stavebním úřadem řádně vydáno, ale stavba byla zahájena před nabytím jeho právní moci. Je tedy radno začít se stavebními pracemi až po nabytí právní moci povolení.

Zákonná úprava se vztahuje rovněž na případy, kdy stavba byla postavena v souladu s řádně vydaným povolením, ale následně byla bez povolení upravena (například byla provedena nepovolená přístavba). V takovém případě může stavební úřad nařídit obnovení předcházejícího stavu stavby. Lze požádat o dodatečné povolení stavby, resp. změny stavby.

U starších staveb, kdy není jasné, zda stavba byla v minulosti realizována bez povolení, nebo se povolení a dokumentace pouze nedochovalo, je stavební úřad povinen šetřit práva nabytá v dobré

víře. V případě důvodných pochybností musí stavební úřad vycházet z předpokladu, že se jedná o stavbu povolenou, u které se nedochovaly podklady.

Stavby provedené dle povolení, které bylo zrušeno

Do této kategorie patří případy, kdy bylo povolení pro realizaci stavby vydáno a nabylo právní moci, stavebník tedy stavbu realizoval, ale následně bylo toto povolení zrušeno v rámci obnovy řízení, v přezkumném řízení nebo ve správním soudnictví.

V tomto případě může stavební úřad stavbu povolit novým rozhodnutím v opakovaném řízení, pokud jsou splněny podmínky pro vydání povolení (kritéria pro vydání povolení stavby dle § 193 NSZ).

I pokud ovšem nejsou podmínky dle § 193 NSZ v opakovaném řízení splněny, lze výjimečně stavbu povolit, pokud (i) povinný jednal v dobré víře a zároveň (ii) nařízením odstranění stavby by vznikla třetím osobám nebo veřejnému zájmu nepoměrně větší újma než ta, která by vznikla, kdyby nebylo nařízeno stavbu odstranit. Neposuzuje se případná újma, která by vznikla stavebníkovi (ať už nařízením nebo nenařízením odstranění), nicméně stavebník se může odkazovat na obecné zásady legitimního očekávání a ochrany práv nabytých v dobré víře.

Pokud stavbu nelze v opakovaném řízení povolit (ani při použití výše uvedené výjimky), nařídí stavební úřad její odstranění.

Stavby provedené v rozporu s právními předpisy

Stavby nevyžadující povolení jsou takzvané drobné stavby, jejichž seznam je přílohou č. 1 NSZ. Drobné stavby je sice možné zřizovat ve volném režimu (tj. bez povolení), ale nelze rezignovat na související právní předpisy. Týkat se to tedy bude například drobné stavby umístěné v ochranném pásmu nebo v památkové zóně bez povolení příslušných orgánů. V takovém případě stavební úřad nenařídí odstranění stavby pouze v případě, že povinný uvede stavbu s právními předpisy do souladu.

Dočasné stavby

Pokud u dočasné stavby uplynula doba trvání, může stavební úřad dobu jejího trvání prodloužit. Ovšem pozor, pouze pokud bylo o prodloužení požádáno (i) do skončení původně povolené doby trvání stavby, nebo (ii) nejpozději do 30 dnů od zahájení řízení o odstranění stavby. Povinný musí rovněž splnit podmínky pro povolení prodloužení (opět se jedná o podmínky dle § 193 NSZ). V případě, že trvání stavby nelze prodloužit, stavební úřad nařídí její odstranění.

Stavby, které nebyly dokončeny v době platnosti povolení

Povolení stavby je standardně vydáváno na dobu 2 let ode dne nabytí právní moci. V odůvodněných případech může stavební úřad stanovit dobu platnosti povolení až na 5 let. Pokud stavebník zahájí stavbu kdykoli v době platnosti povolení, automaticky se doba platnosti povolení prodlužuje na dobu 10 let ode dne nabytí právní moci povolení nebo rozhodnutí o prodloužení platnosti povolení. Tato doba se jeví jako dostatečně dlouhá pro dokončení jakéhokoli stavebního záměru.

NSZ zavádí oproti předchozí právní úpravě nový důvod pro nařízení odstranění stavby, a to případ, kdy stavba není

dokončena ani v uvedené, celkem velkorysě, lhůtě. Takovou stavbu, která nebyla dokončena v době platnosti, nelze už dodatečně povolit. Je třeba dodat, že se v této souvislosti neposuzuje, zda byla stavba zkolaudována, ale zda byla fakticky dokončena, což musí stavební úřad prokázat.

Stavby, které nebyly do 10 let obnoveny

Stavby poškozené nebo zničené mimořádnou událostí (např. povodní) lze obnovit dle původního povolení, pokud stavebník obnovu do 6 měsíců od události oznámí stavebnímu úřadu. V určitých případech oznámení nestačí, pak stavební úřad rozhodne o povolení obnovy.

Stavebník následně musí s obnovou stavby začít do 2 let a na dokončení obnovy má lhůtu 10 let. Pokud stavebník lhůtu nedodrží, nařídí stavební úřad (analogicky s předchozím bodem) odstranění stavby (popř. toho, co z poničené stavby zbylo).

Stavby provedené v rozporu s územním plánem

U staveb, které vyžadují povolení, se soulad s územně plánovací dokumentací posuzuje v povolovacím řízení. Úprava tohoto písmene h) tedy míří na drobné

stavby. Vlastníkovi stavby dá stavební úřad možnost napravit rozpor s územním plánem v přiměřené lhůtě. Pokud se to však nepodaří, bude rozhodnuto o odstranění stavby.

Závěrem

Stavební zákon obsahuje přehled situací, kdy může být odstranění stavby stavebním úřadem nařízeno, ale nabízí rovněž nástroje, jak lze danou situaci řešit. Klíčové je být aktivní, hlídat si lhůty a spolupracovat se stavebním úřadem. Ještě lepší variantou je však uvedeným situacím předcházet preventivně. Takovým preventivním postupem může být například využití tzv. předběžné informace, pokud si stavebník není jistý, zda pro plánovanou stavbu potřebuje povolení či nikoli, nebo zda je plánovaná stavba v souladu s územním plánem.

Mgr. Vendula Nejedlá, advokátka
NIRRIIS s.r.o., advokátní kancelář

NIRRIIS

epravo.cz online

DORA: řízení dodavatelů a smluvní podmínky pro dodavatelské služby

DORA zpřísňuje pravidla pro dodavatele ICT ve finančním sektoru. Jak nastavit smlouvy a řízení rizik? Praktický návod pro firmy.

Další online konference a semináře
naleznete na www.epravo.cz

HAVEL & PARTNERS

ÚSPĚCH SPOJUJE

OTEVÍRÁME ZASTOUPENÍ VE FRANKFURTU

350

*S týmem 350 právníků
a daňových poradců jsme
největší nezávislou právní-
kou firmou ve střední Evropě.*

110

*Poskytujeme právní a daňové
poradenství ve 12 jazycích ve
více než 110 zemích světa.*

*Máme nejkomplexnější mezi-
národní podporu dostupnou
pro české a slovenské advo-
kátní kanceláře.*

70%

*Až 70 % našich případů
obsahuje mezinárodní prvek.*

NEJVĚTŠÍ ČESKO-SLOVENSKÁ ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ S MEZINÁRODNÍM DOSAHEM

Vytvořila UEFA nové sídlo CAS?

Sportovní právo je právní disciplínou propojující prvky soukromého i veřejného práva, jejímž cílem je regulovat právní vztahy v oblasti sportu. Tento obor zaznamenal v posledních letech dynamický rozvoj zejména díky globalizaci, rostoucí profesionalizaci a komercializaci sportu. Mezi jeho klíčové aspekty patří řešení sporů, které jsou často svěřeny rozhodčím orgánům národních i mezinárodních organizací.

Nejvyšší instancí v této oblasti je Mezinárodní sportovní arbitráž (dále jen „CAS“) se sídlem ve švýcarském Lausanne, která stanovuje rozhodovací trendy v oblasti sportovního práva.

CAS je klíčovým soudem pro řešení sportovních sporů, a to nejčastěji v oblasti fotbalu a dopingů. Jím posuzované případy většinou zahrnují ukončení smluv, přestupy hráčů či porušení antidopingových opatření. CAS řeší více než 500 případů ročně (v posledních letech se počet řešených případů pohybuje okolo 800) a jeho rozhodovací praxe je mezinárodně uznávaná.

CAS byl založen v roce 1983 a svou činnost zahájil o rok později. Vedle hlavního sídla v Lausanne operuje rovněž prostřednictvím poboček v New Yorku a v Sydney, které rozhodují případy lokálně.¹ Na seznamu rozhodců CAS je zapsáno přes 400 rozhodců z více než 80 zemí, jež jsou rozděleni do tří divizí: arbitrážní, odvolací a antidopingové. Za Českou republiku je na seznamu rozhodců zapsán doc. JUDr. Jan Brodec, LL.M., Ph.D.²

Volba rozhodců je v kompetenci stran, avšak podléhá pravidlům CAS, která zajišťují spravedlnost a transparentnost řízení. To probíhá převážně písemně, ale může být doplněno ústním projednáním v Lausanne.³ Konečné rozhodnutí CAS může být přezkoumáno švýcarským Federálním soudem, a to výlučně z důvodů uvedených v čl. 190 odst. 2 a čl. 191 švýcarského Federálního zákona o mezinárodním právu soukromém. Tyto důvody zahrnují například porušení zásady rovnosti stran nebo překročení pravomoci rozhodčího soudu.

Sportovní právo, a tedy i rozhodovací praxi CAS v posledních letech výrazně ovlivňuje Evropská unie (dále jen „EU“),

a to prostřednictvím rozhodnutí v případech týkajících se ochrany hospodářské soutěže. Příkladem lze uvést nejznámější kauzy „Superliga“ a „ISU“, jež budou představeny níže. Tyto případy a závěry v nich učiněné ze strany EU mohou měnit právní rámec na mezinárodní i národní úrovni, a přispět tak ke stále většímu provázání sportovního práva s obecnými právními zásadami.

Rozhodnutí SDEU ve věcech Superligy a ISU

Soudní dvůr EU (dále jen „SDEU“) vydal dne 21. 12. 2023 výše zmíněná zásadní rozhodnutí ve věcech „Superligy“ a „ISU“, ve kterých se vyjádřil ke vztahu mezi právem EU a sportovním právem. Dle SDEU byly režimy předchozího souhlasu s pořádáním a účastí na alternativních soutěžích zavedené ze strany FIFA, UEFA a Mezinárodní bruslařské unie, které v důsledku znamenaly možnost těchto sportovních asociací blokovat zřízení alternativních soutěží pod hrozbou vysokých sankcí, v rozporu s právem EU

v oblasti hospodářské soutěže, zejména pak s články 101 a 102 Smlouvy o fungování EU (dále jen „SFEU“).⁴

Ve věci Superligy se SDEU zabýval otázkou souladu pravidel FIFA a UEFA, která vyžadují předchozí schválení pro organizaci nových mezinárodních fotbalových soutěží, s unijním právem hospodářské soutěže.⁵ SDEU v tomto rozsudku dospěl mimo výše uvedeného také k závěru, že pravidla, která vyžadují předchozí souhlas s novými soutěžemi nejsou a priori v rozporu s právem EU, a to za předpokladu, že sledují legitimní cíle, jako je ochrana integrity sportu a řádné fungování soutěží, a taková pravidla jsou objektivní, transparentní a nediskriminační. Uplatňování sankcí za porušení takových pravidel je přípustné v případě, že nepřekročí rámec toho, co je nutné k dosažení legitimních cílů.⁶

Ve věci „ISU“ SDEU posuzoval, zda disciplinární pravidla Mezinárodní bruslařské unie týkající se soutěží nespadajících do pořadatelského rámce ISU porušu-

jí unijní právo hospodářské soutěže.⁷ Soudní dvůr dospěl k závěru, že ISU má právo požadovat, aby sportovci účastníci se jejich soutěží respektovali její pravidla, včetně rozhodování sporů před CAS. Soudní dvůr však dodal, že taková pravidla nesmí omezovat hospodářskou soutěž více, než je nezbytné pro dosažení legitimních cílů, jako je ochrana integrity sportu. Disciplinární pravidla ISU, která hrozila sportovcům přísnými sankcemi v případě účasti na jiných soutěžích, které nespádaly do působnosti ISU, mohla dle SDEU takové sportovce odrazovat od participace na soutěžích mimo ISU, čímž by docházelo k omezování hospodářské soutěže. Takové omezení SDEU shledal za nepřiměřené vzhledem k deklarovanému cíli ochrany integrity sportu.⁸

I v tomto případě SDEU uvedl, že sportovní pravidla, která nastaví specifické podmínky pro účast na jiných mezinárodních soutěžích nebudou v rozporu s právem hospodářské soutěže Evropské unie, pouze však za předpokladu, že taková pravidla budou objektivní, transparentní a nediskriminační.⁹

SDEU dále v rozhodnutí „ISU“ uvedl, že sportovec může uzavřít takovou rozhodčí doložku, která jasně a přesně podrobuje veškeré spory vyplývající z ujednání mezi stranami ke CAS namísto vnitrostátního soudu, který by byl příslušný k rozhodování těchto sporů v závislosti na vnitrostátních pravidlech práva. Procesní pravidla rozhodčího soudu poté mohou stanovit omezený soudní přezkum rozhodčích nálezů, nicméně SDEU uvádí, že v takovém případě musí být v rámci soudního přezkumu zajištěn soulad se základními kogentními ustanoveními unijního práva, mezi něž rovněž patří články 101 a 102 SFEU.¹⁰ Soudní dvůr tedy konstatoval, že soud, který bude příslušný přezkoumávat rozhodčí nálezy, bude taktéž muset být příslušný k přezkoumání rozhodčích nálezů z pohledu kogentních ustanovení práva EU, tzn. že tento soud bude způsobilý předložit předběžnou otázku SDEU. Dle ustanovení čl. 267 SFEU se tak musí jednat o soud členského státu EU.¹¹

Zde nicméně nastává problém, jelikož CAS má sídlo ve Švýcarsku a jediným přezkumným orgánem rozhodčích nálezů vydaných CAS je švýcarský Federální soud, tedy soud mimo EU, který tudíž

není oprávněn k podání předběžné otázky k SDEU dle čl. 267 SFEU. Aby však pravidla podmiňující účast na soutěžích mimo sportovní asociace požadavkem předchozího schválení a obsahující hrozbu sankce za jejich překročení byla v souladu s rozhodnutím SDEU, musí podléhat efektivnímu přezkumu z pohledu evropského práva.

Reakce UEFA

S velkou pravděpodobností měla právě výše představená rozhodnutí SDEU vliv na UEFA, která v návaznosti na závěry vyslovené SDEU ve svých Pravidlech pro autorizaci mezinárodních klubových soutěží (dále jen „Pravidla“) nově upravila specifickou oblast týkající se sídla rozhodčího řízení CAS.

Pro úvodní stručné seznámení se s Pravidly je třeba uvést, že právní rámec Pravidel vyplývá z ustanovení čl. 51 UEFA Statutes, který na tyto pravidla odkazuje ve vztahu k nutnosti získat předběžné povolení ze strany UEFA k pořádání sportovních soutěžních utkání.¹² Pravidla kodifikují stávající postupy a procedury UEFA v oblasti udělování povolení k pořádání soutěžních akcí a jejich uplatňování.¹³ Taková povolení je třeba získat pro všechny mezinárodní klubové soutěže ve fotbale nebo futsale, které se hrají na území UEFA, ale nejsou organizovány UEFA, a také na všechna seskupení členských asociací UEFA, lig nebo klubů vytvořená za účelem pořádání mezinárodních klubových soutěží.¹⁴

Dne 21. 6. 2024 byla ze strany UEFA vydána aktualizovaná verze těchto Pravidel, která byla velmi pravděpodobně uzpůsobena tak, aby odpovídala požadavku nutnosti přezkumu rozhodčích nálezů z pohledu jejich souladu s právem EU, jak judikoval SDEU. Způsob, kterým se UEFA snaží požadavkům SDEU vyhovět, bude podrobněji rozebrán dále. Lze však již nyní uvést, že se jedná o zajímavý průnik práva EU do práva sportovního.

Nová úprava sídla rozhodčího řízení CAS

UEFA se novou úpravou svých Pravidel částečně odchýlila od Procesního řádu CAS, který v článku R28 určí Lausanne za sídlo rozhodčího řízení vedeného před CAS. Článek 16 Pravidel, jež upravuje

řešení sporů, totiž nově stanoví možnost vést rozhodčí řízení v irském hlavním městě Dublinu. Toho strana řízení dosáhne tak, že dle článku 16 odstavce 3 Pravidel uvede v prvním písemném podání směřujícím ke CAS, které sídlo si pro své řízení vybírá. Existuje tak nově možnost volby mezi Lausanne a Dublínem. Je třeba upozornit, že pokud strana ve svém prvním písemném podání žádné sídlo neuvede, tedy nevybere, jaké sídlo preferuje, uplatní se nadále článek R28 Procesního řádu CAS a sídlem rozhodčího řízení tak bude Lausanne.¹⁵

Ze strany UEFA je pohled na věc poněkud odlišný, neboť UEFA toto právo volby sídla pozbývá v případě, kdy si druhá strana řízení pro tyto účely zvolí Dublin. Článek 16 Pravidel pro ni v tomto případě stanoví závaznost volby učiněné druhou stranou s tím, že je povinna potvrdit svůj souhlas s vedením řízení v Dublinu ve své první písemné odpovědi CAS.¹⁶

Zároveň je třeba podotknout, že i v případě vedení rozhodčího řízení CAS v Dublinu bude platit věta první článku 16 odstavce 3 Pravidel, tedy CAS bude při svém rozhodování vycházet primárně z UEFA Statutes, souvisejících pravidel a předpisů, a dále subsidiárně ze švýcarského práva.¹⁷ V praxi by tak v rozhodčích řízeních, byť vedených v Dublinu, vůbec nemuselo přijít ke slovu irské hmotné právo. Irský právní řád by se použil pouze co do jeho procesní roviny, kde stanoví pravidla pro vedení rozhodčího řízení na základě irského zákona o rozhodčím řízení z roku 2010. Tomuto odpovídá ustanovení Pravidel stanovující konečnost a závaznost rozhodnutí CAS, kterým však „není dotčeno právo kterékoli strany na odvolání v souladu s platným právem v místě sídla rozhodčího řízení, jakož i právo napadnout výkon nebo uznání rozhodčího nálezu CAS z důvodů veřejného pořádku (které mohou zahrnovat rovněž důvody dle právních předpisů EU v oblasti veřejného pořádku) v souladu s platnými vnitrostátními procesními předpisy nebo procesními předpisy EU“.¹⁸

Největším přínosem této změny je tak bezpochyby možnost tamního soudu, kterým by dle irského zákona o rozhodčím řízení byl High Court of Ireland,¹⁹ při případném soudním přezkumu rozhodčích nálezů vydaných v Dublinu posoudit

sporné otázky z pohledu práva EU, a to prostřednictvím předložení předběžné otázky SDEU. High Court of Ireland totiž jako soud členského státu EU naplňuje podmínky čl. 267 SFEU, volbou Dublinu jako alternativního sídla rozhodčího řízení CAS tak UEFA vykročila výrazně naproti naplnění závěrů SDEU učiněných v případech „Superliga“ a „ISU“, neboť umožnila posouzení Pravidel z pohledu jejich souladu s evropským právem hospodářské soutěže.

Proč Dublin?

Bylo již uvedeno, že volba Dublinu jako alternativního sídla rozhodčího řízení CAS umožní v případě přezkumu rozhodčích nálezů tam vydaných před High Court of Ireland předkládání předběžných otázek SDEU. Tuto možnost mají všechny soudy členských států EU, otázkou tedy je, co vedlo UEFA k výběru právě Dublinu. Ze strany UEFA nebyly důvody pro toto rozhodnutí uvedeny, a jsou tedy v současné chvíli předmětem diskuze. Kromě UEFA o možnosti volby alternativního sídla v souvislosti s Pravidly blíže neinformoval ani CAS, a to jak oficiální cestou prostřednictvím veřejného prohlášení, tak poskytnutím informace a případných metodických pokynů směrem k rozhodcům.

Jelikož je však rozhodnutí UEFA z pochopitelných důvodů velkým tématem sportovněprávní komunity v Irsku, není překvapením, že se možnému výčtu důvodů, proč byl ze strany UEFA vybrán právě Dublin, věnoval Neal Horgan B. L. ve svém článku vydaném pod hlavičkou Irské advokátní komory.²⁰ Jím předložené důvody jsou následující:

Členství Irska v EU

V tomto bodě je možno navázat na požadavek účinného soudního přezkumu vyjádřený ze strany SDEU v rozsudku „ISU“, který je možno naplnit způsobilostí příslušného soudu předložit předběžnou otázku SDEU, pokud tato potřeba vyvstane při přezkumu rozhodčího nálezu vydaného CAS. Minimálně v oblasti hospodářské soutěže je tak dle SDEU třeba provést přezkumné řízení u soudu členského státu EU, a nikoli u švýcarského Federálního soudu. Volba Irska tak plně odpovídá těmto požadavkům a představuje možnost, jak podrobit

rozhodčí nálezy CAS přezkumu ohledně souladu s právem EU.

Anglický jazyk

Významným důvodem pro umístění alternativního sídla rozhodčího řízení CAS do Dublinu mohla být rovněž skutečnost, že Irsko je v současnosti (po vystoupení Spojeného království) hlavní zemí, jejímž oficiálním jazykem je angličtina, kterou zároveň primárně užívá v institucích EU. S ohledem ke CAS jsou pracovními jazyky angličtina, francouzština a španělština, přičemž nejčastěji užívanou je angličtina. Řízení před SDEU zase probíhá v úředním jazyce předkládajícího soudu, řízení o předběžné otázce předložené irským High Court by tak rovněž probíhalo v angličtině. Výběr Dublinu by z tak byl z jazykového pohledu velmi praktický.²¹

Common law

Irsko má jako jedna ze zemí užívající právní systém common law zaveden propracovaný systém soudního přezkumu ve vztahu k rozhodčím nálezům. Ten by tak mohl představovat alternativu k systému kontinentálního práva, kde dle Horgana docházelo k tendenci některých soudů automaticky „předávat“ případy SDEU.²²

Právní odbornost a propracovaný systém rozhodčích řízení

Vedení rozhodčích řízení je v Irsku běžnou praxí, tamní systém je velice rozvinutý a zvyklý na řešení komplexních právních problémů. V této oblasti se také pohybuje velká řada právních expertů.²³ Navíc je možno uvést i velkou rozšířenost sportovního práva.

Neutralita a poloha Irska

Jako další plus vedení rozhodčích řízení CAS lze dle Horgana uvést neutralitu země spolu s její geografickou polohou, která zajišťuje poměrně dobře dostupné dopravní spojení do Dublinu.²⁴

Procesní důvody

Nad rámec důvodů představených Horganem lze uvést, že pro návrhy na zrušení rozhodčího nálezu platí dle švýcarského práva lhůta 30 dnů ode dne jeho doručení.²⁵ V tomto je třeba hledat rozdíl mezi

švýcarskou a irskou právní úpravou, kdy irská úprava práva rozhodčího řízení vychází primárně ze Vzorového zákona UNCITRAL,²⁶ obecná lhůta pro návrh na zrušení rozhodčího nálezu je tedy stanovena na 3 měsíce od jeho doručení.²⁷ Specifická je však úprava v případě návrhu na zrušení rozhodčího nálezu z důvodů veřejného pořádku, kde je lhůta upravena jinak a je stanovena na 56 dní od chvíle, kdy se navrhovatel dozvěděl nebo měl dozvědět o skutečnostech rozhodných pro podání návrhu.²⁸

Co tato změna může přinést?

Na základě uvedených informací již nebude ve vztahu k rozhodování sporů týkajících se hospodářské soutěže, v případě subjektů spadajících pod Pravidla UEFA, nutné zahajovat tato řízení před klasickými soudy za účelem dosažení rozhodnutí, které bude v souladu s právem EU. Bude tak tedy pravděpodobně možné zachovat specifičnost rozhodování sporů ve sportu, kdy tyto spory budou moci být zahajovány přímo před CAS, a díky přesunutí místa rozhodování do Irska se strany budou moci domáhat posouzení sporu z hlediska souladu s právem EU, aniž by musely žalovat u některého soudu z členských států EU.

Díky této možnosti se také v budoucnu může změnit rozhodovací praxe sportovních sporů týkajících se hospodářské soutěže, a to zejména s ohledem na vliv práva EU, které se nově bude moci uplatnit přímo při přezkumu rozhodčích nálezů CAS. Bude tedy zajímavé sledovat, v jakých ohledech a do jaké míry bude sféra sportovního práva ovlivněna právem EU, a jakým způsobem se tato praxe promítne do rozhodování sporů stran pocházejících ze zemí mimo EU. Dosti pravděpodobná bude situace, kdy takovou rozhodovací praxí bude argumentovat strana, která sice podle své geografické polohy nemá v tomto ohledu přívětivou právní úpravu, ale díky právní úpravě EU promítnuté do rozhodovací praxe CAS bude chtít získat přívětivější postavení ve sporu a zvýšit tak svoji šanci na úspěch.

Závěr

Zdá se, že UEFA se popsanou úpravou místa sídla CAS v EU snaží v tichosti předcházet některým problémům, které

Slepá spravedln()st

O VINĚ A TRESTU.
A TAKÉ O TRESTU BEZ VINY.

SDEU vyjádřil ve věci „ISU“, jež se týkaly nutnosti zachovat dosaženou úroveň ochrany základních práv poskytovanou EU a pravomocí CAS. Zdali je tato úprava dostatečná však nelze hodnotit nyní, neboť pouze následná praxe a možná další posouzení ze strany SDEU ukáží, zda se UEFA vydala správným směrem.

Zajímavé bude taktéž sledovat, zda budou UEFA v budoucnu následovat i jiné sportovní asociace, které by si mohly do svých pravidel vložit stejné ustanovení. Může se tak stát, že dojde k ukotvení nového místa, případně míst sídla CAS pro rozhodování sporů vyplývajících z hospodářské soutěže. Jiné sportovní asociace totiž mohou po vzoru UEFA zvolit alternativním sídlem rozhodčího řízení CAS rovněž Dublin, nebo mohou jít odlišnou cestou a zvolit sídlo jiné. Současný po-

stup UEFA může v obou případech představovat jistý vklad do budoucna směřující k širší praxi v této oblasti.

Zároveň se lze jen domnívat, zda taková úprava v budoucnu nedopadne i na jiné oblasti upravené právem EU. V současné chvíli tato změna pravidel UEFA dopadá pouze na oblast hospodářské soutěže, to však neznamená, že nemůže dojít k přijetí obdobných pravidel i pro jiné zásadní oblasti práva EU, jako jsou například lidská práva.

Máme za to, že sportovní právo je svěbytnou právní oblastí s řadou specifíků, kterou je nutno v určité míře upravit do souladu s právem EU. Zároveň by však EU tuto oblast měla regulovat pouze v nezbytných případech tak, aby nebylo bráněno vlastnímu rozvoji sportovněprávní

regulace v rámci základních mantinelů stanovených právními řády. ⁹

Mgr. Lukáš Procházka, advokátní koncipient
Mgr. Tereza Picková, právník
BRODEC & PARTNERS s.r.o.,
advokátní kancelář

BRODEC & PARTNERS
 — LAW FIRM —

Poznámky:

- ¹ Court of Arbitration for Sport. History of the CAS. In: Court of Arbitration for Sport [online]. [cit. 6. 1. 2025]. Dostupné na <https://www.tas-cas.org/en/general-information/history-of-the-cas.html>.
- ² Court of Arbitration for Sport. List of arbitrators (general list). In: Court of Arbitration for Sport [online]. [cit. 6. 1. 2025]. Dostupné na <https://www.tas-cas.org/en/arbitration/liste-des-arbitres-liste-generale.html>.
- ³ Procesní řád CAS, Čl. R44. 1. Edice 2023. 1. 2. 2023. Dostupné na <https://www.tas-cas.org/en/arbitration/code-procedural-rules.html>.
- ⁴ Rozsudek SDEU ze dne 21. 12. 2023 ve věci C-333/21 European Superleague Company SL v. FIFA a UEFA, bod 258. Dostupné na <https://curia.europa.eu/juris/documents.jsf?num=C-333/21>, dále citováno jako „Rozsudek SDEU ve věci C-333/21 European Superleague Company SL v. FIFA a UEFA“.
- ⁵ Rozsudek SDEU ve věci C-333/21 European Superleague Company SL v. FIFA a UEFA, bod 47.
- ⁶ Rozsudek SDEU ve věci C-333/21 European Superleague Company SL v. FIFA a UEFA, bod 258.
- ⁷ Rozsudek SDEU ze dne 21. 12. 2023 ve věci C-124/21 P International Skating Union v. Evropská komise, bod 22. Dostupné na <https://curia.europa.eu/juris/documents.jsf?nat=or & mat=or & pcs=O-or & jur=C%2CT%2CF & num=C-12421P>, dále citováno jako „Rozsudek SDEU ve věci C-124/21 P International Skating Union v.

- Evropská komise“.
- ⁸ Rozsudek SDEU ve věci C-124/21 P International Skating Union v. Evropská komise, bod 144–149.
- ⁹ Rozsudek SDEU ve věci C-124/21 P International Skating Union v. Evropská komise, bod 135.
- ¹⁰ Rozsudek SDEU ve věci C-124/21 P International Skating Union v. Evropská komise, bod 193.
- ¹¹ Rozsudek SDEU ve věci C-124/21 P International Skating Union v. Evropská komise, bod 198.
- ¹² WAUTERS, Jasper a HERTEL, Nikolas. UEFA's new Authorization Rules for International Club Competitions – a response to the CJEU's ruling in the Super League case. In: White & Case [online]. 9. 10. 2024 [cit. 6. 1. 2025]. Dostupné na <https://www.white-case.com/insight-alert/uefas-new-authorization-rules-international-club-competitions-response-cjeus-ruling>.
- ¹³ UEFA Authorisation Rules governing International Club Competitions, preamble. Edition 2024, 21. 6. 2024. Dostupné na <https://documents.uefa.com/v/u/8NRorgWVby0A4GBnfk3p8g>, dále citováno jako „UEFA Authorisation Rules“.
- ¹⁴ UEFA Authorisation Rules, čl. 2 odst. 1.
- ¹⁵ UEFA Authorisation Rules, čl. 16 odst. 3.
- ¹⁶ UEFA Authorisation Rules, čl. 16 odst. 3.
- ¹⁷ UEFA Authorisation Rules, čl. 16 odst. 3.
- ¹⁸ UEFA Authorisation Rules, čl. 16 odst. 4.
- ¹⁹ Arbitration Act 2010, čl. 9 odst. 1 písm. a). 2010, No. 1. 8. 3. 2010. Ve spojení se Vzo-

- rovým zákonem UNCITRAL, čl. 6 a čl. 34 odst. 2. 7. 7. 2006.
- ²⁰ HORGAN, Neal. The Long Ball Game – Why UEFA Chose Dublin for Sporting Disputes. In: The Bar of Ireland [online]. 26. 9. 2024 [cit. 6. 1. 2025]. Dostupné na <https://www.lawlibrary.ie/viewpoints/uefa-dublin/>.
- ²¹ HORGAN, Neal. The Long Ball Game – Why UEFA Chose Dublin for Sporting Disputes. Op. cit.
- ²² HORGAN, Neal. The Long Ball Game – Why UEFA Chose Dublin for Sporting Disputes. Op. cit.
- ²³ HORGAN, Neal. The Long Ball Game – Why UEFA Chose Dublin for Sporting Disputes. Op. cit.
- ²⁴ HORGAN, Neal. The Long Ball Game – Why UEFA Chose Dublin for Sporting Disputes. Op. cit.
- ²⁵ Bundesgesetz über das Internationale Privatrecht vom 18. Dezember 1987 (Stand am 1. Januar 2025), čl. 191 odst. 4. SR 291. Dostupné na https://fedlex.data.admin.ch/eli/cc/1988/1776_1776_1776.
- ²⁶ Arbitration Act 2010, čl. 6. 2010, No. 1. 8. 3. 2010. Dostupné na <https://www.irishstatutebook.ie/eli/2010/act/1/enacted/en/html>, (dále citováno jako „Arbitration Act 2010“).
- ²⁷ Vzorový zákon UNCITRAL pro mezinárodní obchodní arbitráž, čl. 34 odst. 3. 7. 7. 2006. Dostupné na https://uncitral.un.org/sites/uncitral.un.org/files/media-documents/uncitral/en/19-09955_e_ebook.pdf.
- ²⁸ Arbitration Act 2010, čl. 12.

Redefinice skutkové podstaty trestného činu znásilnění ve světle konceptu „ne znamená ne“

V souvislosti s dlouhodobým rozporem mezi zákonným zakotvením trestného činu znásilnění a vnímáním laické veřejnosti jeho dosud užívaného pojetí na straně jedné, a s požadavky Českou republikou podepsané, avšak zatím neratifikované, Istanbulské úmluvy na straně druhé, nabyla dne 1. 1. 2025 účinnosti novela zákona č. 40/2010 Sb., trestní zákoník (dále jen jako „trestní zákoník“ či „TZ“), jež mění znění skutkové podstaty trestného činu znásilnění zakotveného v § 185 TZ a současně zavádí novou skutkovou podstatu trestného činu sexuálního útoku v § 185a TZ.

Úprava trestného činu znásilnění doposud

Dosavadní zákonná úprava trestného činu znásilnění byla pojata poměrně široce, neboť jeho základní skutková podstata zahrnovala jakýkoli pohlavní styk, přičemž až v rámci kvalifikované skutkové podstaty bylo znásilnění konkretizováno formou soulože či jiným pohlavním stykem provedeným způsobem srovnatelným se souloží, jakožto znakem podmiňujícím použití vyšší trestní sazby. Takové pojetí ovšem neakceptovala široká laická veřejnost, která si pod pojmem „znásilnění“ mylně představovala pouze závažnější kvalifikovanou formu, na základě čehož tak docházelo ke stále častějším zkresleným představám o mírném trestání pachatelů takových trestných činů.

Základní definiční znak poté představovalo násilí, pohrůžka násilí, pohrůžka jiné těžké újmy, či zneužití bezbrannosti oběti, kdy pod pojmem „násilí“ ve světle výkladu soudní judikatury rozumíme použití fyzické síly k překonání kladeného odporu nebo k zamezení odporu očekávaného.¹

Nový koncept nekonsensuálních pohlavních styků

Takové pojetí ovšem v průběhu posledních let začalo být nahrazováno konceptem nekonsensuálního pohlavního styku vyplývajícím z mezinárodních předpisů a doporučení, jako například z Úmluvy Rady Evropy o prevenci a potírání násilí na ženách a domácího násilí, tedy tzv. Istanbulské úmluvy, či Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, pod jejíž čl. 3 upravující zákaz

mučení, nelidského a ponižujícího zacházení a trestání zařadil v rámci svého výkladu Evropský soud pro lidská práva právě i nekonsenzuální pohlavní styky jakožto intenzivní a traumatizující zásahy do tělesné integrity oběti.²

V rámci tohoto konceptu je důraz kladen nikoli na zřejmý fyzický odpor osoby poškozené, ale obecně na nedostatek její vůle projevený jakoukoli formou. Přestože česká právní úprava ve spojení se soudní judikaturou s takovým pojetím počítá a v praxi ho aplikuje, ukázalo se jako vhodné vyhovět požadavkům Istanbulské úmluvy a tento výklad reflektovat i v samotném znění skutkové podstaty trestného činu znásilnění.³

Co přinesla novela

Z výše uvedených důvodů a po vzoru zahraničních úprav se po dlouhých diskuzích přistoupilo k redefinování předmětného ustanovení. Trestný čin znásilnění se tak omezil pouze na soulož a jiný pohlavní styk provedený obdobným způsobem, a méně závažné sexuální praktiky, zasahující sexuální integritu oběti méně intenzivním způsobem, byly vyčleněny do nového trestného činu sexuálního útoku zakotveného v samostatném ustanovení v § 185a TZ, čímž se umožnilo i nastavení vhodnější výše trestních sazeb. Například v případě znásilnění dítěte mladšího 15 let byla doposud sazba 5 až 12 let, nově se však zvýšila na 5 až 15 let, v případě znásilnění dítěte ve věku 15–18 let byla doposud sazba 2 až 10 let, ta se nově zvyšuje na 3 až 12 let. S účinností novely je dále také přísněji trestné znásilnění na těhotné ženě nebo způsobení těhotenství ženy nebo spáchání činu s další osobou

či se zbraní (3 až 12 let oproti stávajícím 2 až 10 letům).⁴

Současně bylo v rámci vyjádření konceptu nekonsensuálního pohlavního styku přistoupeno ke koncepci „ne znamená ne“, v jejímž důsledku bylo ve skutkové podstatě trestného činu znásilnění upuštěno od podmínky použití násilí, či pohrůžky jeho použitím ve prospěch nesouhlasné vůle oběti, jež musí být pachateli seznatelná. Nepostačuje tedy pouhý vnitřní nesouhlas. Musí se jednat o projev vůle srozumitelně vyjádřené navenek, a to buď verbálně, či neverbálně – např. plácem či obrannou pozicí. Po oběti se tak na rozdíl od předchozí právní úpravy již nebude výslovně vyžadovat, aby se útoku fyzicky bránila.⁵

Koncept je doplněn o zneužití stavu bezbrannosti oběti, za což zákon v nově zakotveném ustanovení § 119a TZ považuje situaci, kdy se osoba nachází ve stavu, v němž není schopna utvářet nebo projevit svou vůli nebo je její schopnost utvářet nebo projevit svou vůli podstatně snížena z důvodu bezvědomí, spánku, ovlivnění návykovými látkami, nemoci, zdravotního postižení, duševní poruchy, silného ochromujícího stresu, nízkého nebo vysokého věku, překvapení nebo jiného obdobného důvodu.⁶ Dle komentáře k trestnímu zákoníku nelze však za stav bezbrannosti považovat situaci, kdy je osoba „sice nezletilá, ovšem natolik fyzicky a duševně vyspělá, že je schopna pochopit jednání pachatele a svůj případný nesouhlas s tímto jednáním dát dostatečně zřetelně najevo.“⁷

Pro opačné případy, tedy situace, kdy je dítě natolik malé či nevyspělé, že není schopno svoji vůli vyjádřit, nebo pocho-

pit sexuální jednání pachatele a projevit s ním nesouhlas, byla za účelem právní jistoty rovněž stanovena zákonná věková hranice 12 let, do jejíhož dosažení bude oběť vždy považována za bezbrannou z důvodu nízkého věku. Je však nutné tuto hranici odlišovat od věkové hranice 15 let sloužící k ochraně nerušeného mravního a sexuálního vývoje dětí i v případech, že již jsou schopny jednání pachatele pochopit a souhlasit s ním. V praxi to poté znamená, že pokud by pachatel vykonával pohlavní styk jakékoli formy s dítětem mladším 12 let, byl by trestně odpovědný i za předpokladu, že by dítě s daným jednáním souhlasilo. Na rozdíl od předchozí

právní úpravy by však nebyl odpovědný za trestný čin pohlavního zneužívání dle § 186 trestního zákoníku, ale za příslušné ustanovení trestného činu znásilnění či sexuálního útoku.

Závěr

Námi nově přijatý koncept dále uplatňují například v Dánsku, Lotyšsku, Belgii, Irsku, Lucembursku, Anglii či například v Německu. Některé státy jako například Malta, Chorvatsko, Kypr či Řecko naopak uplatňují koncepci „ano znamená ano“ založenou na absenci souhlasu, jež se může jevit poněkud přísnou. Vedle

toho však stále existují státy, které k redefinici doposud nepřistoupily, a to například Rakousko či Slovensko.⁸ ©

Marta Lebdušková, paralegal

Advokátní kancelář JELÍNEK & Partneři s.r.o.

Poznámky:

¹ Důvodová zpráva k zákonu č. 166/2024 Sb., kterým se mění zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony.

² Čl. 3 Sdělení č. 209/1992 Sb., federálního ministerstva zahraničních věcí o sjednání Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod a Protokolů na tuto Úmluvu navazujících.

³ Důvodová zpráva k zákonu č. 166/2024 Sb., kterým se mění zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů, a

další související zákony.

⁴ § 185a zákona č. 40/2010 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů; Poslanci jednomyslně schválili redefinici znásilnění. Online. 2024. Dostupné z: <https://msp.gov.cz/web/msp/rozcestnik/-/clanek/poslanci-jednomysln%C4%9B-schv%C3%A1lil-redefinici-zn%C3%A1siln%C4%9B-n%C3%AD>. [cit. 2025-02-19].

⁵ Tamtéž; Důvodová zpráva k zákonu č. 166/2024 Sb., kterým se mění zákon

č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony

⁶ § 119a zákona č. 40/2010 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

⁷ Šámal, P. a kol. Trestní zákoník. Komentář. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2023, 4933 s.; usnesení Nejvyššího soudu ze dne 23. 1. 2008, sp. zn. 8 Tdo 1373/2007.

⁸ Důvodová zpráva k zákonu č. 166/2024 Sb., kterým se mění zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony.

epravo.cz online

Přeshraniční činnost jednatelů

Komplexní pohled na právní, daňová i praktická specifika, s nimiž se jednatelé a zaměstnavatelé setkávají.

Další online konference a semináře
naleznete na www.epravo.cz

Advokátní kancelář Vych & Partners je tu pro Vás již 20 let.

Od samotného začátku je cílem kanceláře poskytovat komplexní právní poradenství tuzemské a zahraniční korporátní klientele, které souvisí s realizací jejich obchodních a investičních aktivit. Při poskytování právních služeb vycházíme z toho, že právo má být podporou byznysu a nikoliv naopak.

Stavíme na spolehlivosti, osobním přístupu a vzájemné důvěře.

Specializujeme se na:

- infrastrukturní právo
- M&A, hospodářskou soutěž
- veřejné zakázky
- letecké právo
- korporátní právo
- pracovní právo
- rodinné právo
- stavební právo
- právo nemovitostí
- správu privátního majetku
- sportovní právo
- compliance
- právo duševního vlastnictví, IT právo
- správní a municipální právo

www.ak-vych.cz

Lazarská 11/6, Praha 2

+420 222 517 466

office@ak-vych.cz

CONSULT BEFORE FIGHT

Něco ve vesmíru se muselo stát

Dne 18. prosince 2024 a 22. ledna 2025 se ve vesmíru muselo stát něco podivného. Zvědavě jsem si prošel aktuální zprávy Astronomického úřadu Akademie věd, stáhl si čerstvé tiskové zprávy Českého hydrometeorologického úřadu a v zoufalství navštívil i web NASA, ale nic mimořádného jsem nenašel. A přesto jim muselo při sledování planet a explozí supernov něco uniknout. Jinak si to nedovedu vysvětlit. První den se totiž hromadně zbláznili někteří poslanci a druhý den zase senátoři a společně schválili nový trestný čin neoprávněná činnost pro cizí moc. Otočili tak kolem našich dějin o 35 let zpátky.

Dlouholetou snahou našich tajných služeb bylo a je znovu umožnit použití jimi získaných informací jako legálního důkazu v trestním řízení. Přišly o ni na počátku roku 1990 společně se zrušením Státní bezpečnosti, k jejímž pravomocem, na rozdíl od současných tajných služeb, patřilo „vyšetřovat a vyhledávat trestné činy a objasňovat přečiny podle trestního řádu.“ Podle politické reprezentace, která byla po roce 1990 momentálně u moci, se opakovaně objevovaly a zase mizely různé nápady, jak informace shromážděné tajnými službami v trestním řízení použít. Zatím nejzdařilejším pokusem, který na podvazku změny zákona o policii dojel až do parlamentu, byl návrh druhé vlády Andreje Babiše z roku 2020 změnit § 89 trestního

řádu a okruh použitelných důkazů rozšířit o „informace získané zpravodajskými službami... spočívající ve vyhledávání, otevírání, zkoumání nebo vyhodnocování dopravovaných zásilek, v odposlouchávání nebo zaznamenávání telekomunikačního, radiokomunikačního a jiného obdobného provozu, ve zjišťování údajů o telekomunikačním, radiokomunikačním a jiném obdobném provozu, nebo v pořizování obrazových, zvukových nebo jiných záznamů.“ Proti návrhu se tehdy velmi ostře vymezila Česká advokátní komora a podrobně rozebrala důvody, proč by taková změna neměla být přijata.¹ Tehdy nebyla. Opakovaně vylezla z polostínu v roce 2022, kdy si myšlenku použitelnosti informací tajných služeb osvojil ministr vnitra Vít Rakušan. Ozvala se Unie obhájců a předložila důvody,

proč by k tomu nemělo dojít.² A taky nedošlo.

Když se opakovaně nedařilo použitelnost zpravodajských informací prosadit, byl letos nenadále schválen výše jmenovaný trestný čin neoprávněné činnosti pro cizí moc vložený do nového § 318a trestního zákoníku. Věnoval jsem se mu podrobně v článku Velezrada z dob komunismu je zpět³ publikovaném v České justici v lednu letošního roku. Zajímá-li čtenáře můj názor, jistě není problém jej nalézt.

Přijetím trestného činu neoprávněné činnosti pro cizí moc se vrací Česká republika do dob, kdy byli její občané souzeni za velezradu podle § 1 zákona č. 231/1948 Sb. (Kdo se se pokusí zničit samostatnost nebo ústavní jednotnost

republiky, zničit nebo rozvrátit lidově demokratické zřízení... a vejde v přímý nebo nepřímý styk s cizí mocí nebo s cizími činiteli.) či za podvracení republiky podle § 98 trestního zákona z roku 1961 (Kdo z nepřátelství k socialistickému společenskému a státnímu zřízení republiky provádí podvratnou činnost proti jejímu společenskému a státnímu zřízení, proti její územní celistvosti, obranyschopnosti nebo samostatnosti anebo proti její mezinárodním zájmům). Název trestného činu je sice odlišný, ale skutková podstata i účel jsou stejné.

Součástí nově schváleného balíčku bohužel není jen vytvoření nové skutkové podstaty trestného činu, která činí trestnou jakoukoliv činnost s kýmkoliv z ciziny prováděnou v úmyslu ohrozit nebo poškodit ústavní zřízení, svrchovanost, územní celistvost, obranu nebo bezpečnost České republiky anebo obranu nebo bezpečnost mezinárodní organizace, k ochraně jejích zájmů se Česká republika zavázala, nýbrž i nenápadné doplnění § 88 trestního řádu. Tedy umožnění nařídit odposlech a záznam telekomunikačního provozu právě za účelem objasnění, jaký může mít úmysl ten, kdo se s někým z ciziny potká a něco s ním činí. Protože právě a jen jeho úmysl je to, co z běžné činnosti činí trestný čin.

Jestliže se zastánci procesního využití zpravodajských informací snažili až dosud marně, šli na to nyní od lesa. Nechali si schválit gelovou skutkovou podstatu použitelnou téměř na kohokoliv, nejvíce pak na politické protivníky, a podpořili ji

možností nasadit odposlechy za účelem jejího objasnění. A to již od samého počátku, neboť i příprava tohoto trestného činu je podle zákona trestná.

Vím, že nežijeme v totalitním, nýbrž demokratickém právním státě a srovnávání skutkových podstat, byť stejně znějících, může být zavádějící. Dnes je budou přeci aplikovat orgány demokratického státu. Ale představme si, že by trestný čin neoprávněná činnost pro cizí moc platil na Slovensku. Premiér Robert Fico odjel v prosinci do Moskvy, předseda opozičního hnutí Progresivní Slovensko Michal Šimečka odjel v lednu do Kyjeva a státní orgány řeší, zda opozice ve spolupráci se Západem připravují státní převrat.⁴ Nemám nejmenší pochybnosti o tom, že by bylo zahájeno vyšetřování, zda Michal Šimečka nevykonává činnost pro cizí moc s úmyslem ohrozit ústavní zřízení či bezpečnost Slovenska. Nepochybně by již byly nasazeny odposlechy, aby se zjistilo, co Šimečka v Kyjevě plánoval a s jakým úmyslem tam jel. Po dalších volbách by začal být vyšetřován ze stejných důvodů Robert Fico, jen by se ho neptali na Zelenského, ale na Putina.

Kdo nic nedělá a s cizí mocí se nepaktuje, nemusí se bát. Zdánlivě. Vybavují se mi často citovaná slova německého teologa Martina Niemöllera: Když přišli nacisté pro komunisty, mlčel jsem – nebyl jsem přece komunist. Když zavírali sociální demokraty, mlčel jsem – nebyl jsem přece sociální demokrat. Když přišli pro odboráře, mlčel jsem – nebyl jsem přece

odborář. Když přišli pro mě, nebyl už nikdo, kdo by se mohl ozvat.

Nemůžu si pomoci, ale 18. prosince 2024 a 22. ledna 2025 se ve vesmíru opravdu muselo něco divného stát. Proto se ozývám.

JUDr. Petr Toman, LL.M., advokát, společník
Chreněk, Toman, Kotrba
advokátní kancelář spol. s r. o.

Poznámky:

- ¹ <https://advokatnidenik.cz/2020/01/20/cak-je-proti-aby-zpravodajske-informace-mohly-byt-pouzity-jako-dukaz-v-trestnim-rizeni/>.
- ² <https://advokatnidenik.cz/2023/01/16/uo-k-procesni-pouzitelnosti-poznatku-zpravodajskych-sluzeb-v-tr-rizeni/>.
- ³ <https://www.ceska-justice.cz/nazory/velezrada-z-dob-komunismu-je-zpet/>.
- ⁴ <https://www.novinky.cz/clanek/zahranicni-evropa-zemi-si-rozvracet-nedame-fico-strasi-uz-i-ozbrojenymi-zivly-40505918>.

epravo.cz online

Holding jako nástroj pro efektivnější podnikání

Holdingové struktury: Jaké přinášejí výhody, rizika a daňové dopady?
Praktický seminář s příklady pro efektivní podnikání.

Další online konference a semináře
naleznete na www.epravo.cz

Názor dítěte aneb Velká neznámá při úpravě péče o nezletilé děti

Nespočtu z nás se již jistě dostalo poučení ze strany soudu, že od určitého věku je dítě dostatečně rozumově vyspělé na to, aby si samo řeklo, co a jak chce. Dle názoru zákonodárců je věk 12 let pomyslnou hranicí, od které je dítě schopno chápat situaci okolo něj a prezentovat svůj názor. Je ale skutečně dítě v tomto věku schopno prezentovat svůj názor? Je dítě ve věku 12 let schopno utvořit si svůj názor s uvědoměním si všech následků svého rozhodnutí? Rozhodují soudy dle skutečného přání dítěte? Může být dítě schopno prezentovat svůj vlastní a nestranný názor? A právě na tyto otázky se pokusíme v článku poskytnout odpovědi.

Rodinně právní spory nejsou spory v pravém slova smyslu spory právními. V těchto řízeních není žalobce a žalovaný, kteří se soudí o pravdivost tvrzení, finanční nárok jednoho z nich nebo o určení, že zde nějaký právní vztah je apod. Opatrovnická řízení jsou specifická tím, že se v nich rozhoduje nejen o aktuální úpravě poměrů v rodině, ale hlavně se v těchto řízeních formují vztahy v rodině, a to i širší rodině, do budoucna. Tímto však není myšleno jenom to, kde a s kým bude nezletilé dítě bydlet, kam bude chodit do školy, který z rodičů bude platit jak vysoké výživné, ale i to, jak moc bude ovlivněn vztah mezi dítětem a trvale nepečujícím, tzv. nerezidentním, rodičem.

Mnohdy jednoduché rozhodnutí spočívající ve výroku soudu: „Nezletilé dítě XY se svěřuje do výlučné péče AB“, může mít fatální následky ve vztahu mezi nezletilým dítětem a druhým rodičem. A byť je již i na úrovni Ústavního soudu ČR judikováno, že poměry v rodině jsou v čase proměnné, a kterýkoli z účastníků se může kdykoli domáhat změny původního rozhodnutí, velmi často je původní rozhodnutí jenom odrazovým můstkem pro navazující postupnou devastaci vztahu mezi nezletilým dítětem a nepečujícím rodičem, a to aniž by k tomu nerezidentní rodič svým chováním či jednáním přispěl.

Vraťme se však k řízením, kde hoří boj mezi rodiči o úpravu péče, výživy a styku s nezletilým dítětem, kterému v době probíhajícího řízení je již více než 12 let.

Dle ust. § 867 odst. 2 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (dále jen obč. z.) platí, že Není-li podle zjištění soudu dítě schopno informace náležitě přijmout nebo není-li schopno vytvořit si vlastní názor nebo není-li schopno tento názor sdělit, soud informuje a vyslechne toho, kdo je schopen zájmy dítěte ochránit, s tím, že se musí jednat o osobu, jejíž zájmy nejsou v rozporu se zájmy dítěte; o dítěti starším dvanácti let se má za to, že je schopno informaci přijmout, vytvořit si vlastní názor a tento sdělit. Nároku dítěte věnuje soud patřičnou pozornost.

Fakticky shodně jsou participační práva dítěte upravena v Evropské úmluvě o výkonu práv dětí č. 54/2001 Sb. m. s., kde je v čl. 3 uvedeno následující: Dítě, které má podle vnitrostátních předpisů dostatečnou schopnost chápat situaci, bude mít v soudním řízení, které se jej týká, zaručena následující práva nebo bude mít možnost se těchto práv domáhat: a) dostávat příslušné informace, b) být konzultováno a moci vyjádřit svůj názor, c) být informováno o možných důsledcích vyhovění jeho názoru a o možných důsledcích jakéhokoliv rozhodnutí.

Úmluva o právech dítěte č. 104/1991 Sb. participační práva dítěte upravuje v čl. 12, ze kterého se podává: Státy, které jsou smluvní stranou úmluvy, zabezpečují dítěti, které je schopno formulovat své vlastní názory, právo tyto názory svobodně vyjadřovat ve všech záležitostech, které se jej dotýkají, přičemž se názorům dítěte musí věnovat patřičná pozornost odpovídající jeho věku a úrovni. Za tímto účelem se dítěti zejména poskytuje možnost, aby bylo vyslyšeno v každém soudním nebo správním řízení, které

se jej dotýká, a to buď přímo, nebo prostřednictvím zástupce anebo příslušného orgánu, přičemž způsob slyšení musí být v souladu s procedurálními pravidly vnitrostátního zákonodárství.

Právě shora uvedené ustanovení obč. z., resp. ustanovení mezinárodních předpisů, je následně napříč opatrovnickým řízením skloňováno, zejména pak v návaznosti na provedené pohovory s nezletilým dítětem ze strany opatrovníka i ze strany soudu. Za situace, kdy spolu rodiče nevycházejí, nekomunikují anebo se naopak jejich komunikace vyznačuje urážkami a osobními výhrůžkami, soudní spis je plný oboustranných útoků, schválností a obstrukcí dokládanych nekonečnou „whatsappovou“ komunikací jedné nebo druhé strany, a nezletilé dítě je ve výlučné péči jednoho z rodičů s velmi omezeným stykem s druhým rodičem, lze si jen stěží představit, že bude nezletilé dítě od emocí provázejících vedené soudní řízení zcela oproštěno.

Soudní praxe, na úrovni Ústavního soudu, stanovuje teoretická vodítka, dle kterých je názor dítěte v opatrovnických řízeních velmi důležitým hlediskem, zejména je-li dítě starší 12 let. Avšak ani tak nelze tento názor vnímat odděleně od všeho, ale toliko s přihlédnutím ke všem významným okolnostem, jako je skutečná emocionální a rozumová vyspělost dítěte, neměnnost názoru dítěte aj. (viz nálezy ÚS ČR sp. zn. II. ÚS 1311/24, II. ÚS 1338/20).

I přesto, že participační právo dítěte je neodmyslitelnou součástí řízení, nemůže být jím projevený názor jediným kritériem, dle kterého soud nakonec rozhodne.

Specialisté na hospodářskou soutěž

Hospodářská soutěž

Regulovaná odvětví

Prověřování zahraničních investic (FDI)

Veřejné zakázky

Compliance

Naopak soudy musí i osobnost dítěte hodnotit ve všech soudu známých souvislostech.¹

Co však soudy velmi často přehlíží, a dle našeho názoru je tato problematika čím dál častější, je vliv pečujícího rodiče na osobnostní vývoj dítěte a jeho názory. Jak je uvedeno shora, je-li nezletilé dítě již delší dobu (lhotejno, zda dle konečného rozhodnutí či dle předběžného opatření) v péči jednoho z rodičů, s minimálním či nulovým stykem s druhým rodičem, je vliv pečujícího rodiče na dítě nepopíratelný; ostatně povinnost rodiče vychovávat, starat se o mentální, rozumový a citový rozvoj nezletilého dítěte, patří k základním složkám rodičovské odpovědnosti. Dítě ve výlučné péči jednoho z rodičů tak zcela pochopitelně bude přejímat názory a stanoviska tohoto rodiče, a to jen z podstaty skutečnosti, že s tímto rodičem tráví většinu času, a to bez osobnostního vlivu nerezidentního rodiče. Pokud se ale ke shora uvedenému přimíchá nenávist a animozita pečujícího rodiče vůči rodiči nepečujícímu, musí nutně v hlavě a názorech dítěte vzniknout nebezpečný koktejl informací a pocitů... Proč tatka tak nehezky mluví o mamce? Proč mamka nadává na tátu? Proč je mamka našťavaná, že si rozumím s tatkou? Když budu hnusně mluvit o mamce, tatka je šťastný! Táta mamce určitě musel ublížit, proto je tak smutná! Já nechci ublížit ani jednomu z nich! A to je jen drobný výčet vět, které musí proběhnout dětem v hlavě, když se rodiče sníží k tomu, že vlastní děti použijí jako živý lidský štít či jako živou lidskou zbraň, a které se nezřídka objeví v záznamech opatrovníka či soudu, je-li dítě v rámci řízení slyšeno.

Soud by tak měl v rámci dokazování hodnotit nejen vyslovený názor dítěte, ale tento názor dítěte začlenit do širších souvislostí, porovnávat jej s jednotlivými důkazy, podáními a vyjádřeními rodičů atd., aby si tak sám mohl učinit obrázek o tom, zda například nezletilé dítě nepřejímá nejen názory, ale i některá tvrzení, či dokonce doslovné věty jednoho z rodičů, čímž by i soud (bez zapojení odborníka) mohl dospět k závěru, že nezl. dítě je do určité míry ovlivněno pečujícím rodičem a z toho důvodu není postoj dítěte k celé věci objektivní.²

Nezletilé dítě žijící ve společné domácnosti s rodičem, jenž k druhému rodiči chová

nenávist, kterou nadto ani před nezl. dítětem neskrývá, a toto dítě má velmi omezený či nulový kontakt s nepečujícím rodičem, pak bude před opatrovníkem a/nebo soudem prezentovat názor nikoli vlastní, ale názor, který chce pečující rodič slyšet/číst. Aby nezletilé dítě u soudu prezentovalo svůj názor na ne/pečujícího rodiče, muselo by žít v a/symetrické střídavé péči (ideálně však společné péči) obou rodičů, kteří budou mít přátelský vztah. Pokud ale dítě žije v prostředí neutuchajícího boje mezi rodiči, pochopitelně se přidá na stranu, která mu v tu dobu poskytne více prospěchu, tj. na stranu pečujícího rodiče, který mu poskytuje střechu nad hlavou, stravu a péči. Protože co by se tomuto nezletilému dítěti dělo doma, když by u soudu řeklo, že proti nepečujícímu rodiči nic nemá, že je to s ním asi vlastně dobrý? Za takový názor by jej pečující rodič rozhodně doma nepochválil. Nezletilé dítě tedy ve většině případů řekne to, co chce pečující rodič slyšet, jen proto, aby mělo doma klid. Že tímto názorem může ublížit nejen nepečujícímu rodiči, ale v konečném důsledku i samo sobě, takové nezletilé dítě již nedomyslí. Dítě ve věku 12 let je schopno pochopit, že je někdo našťavaný, že má nějaké své povinnosti, ale uvažovat o souvislostech a dopadech jím projeveného názoru na několik let dopředu bude jen stěží. Dá se to přirovnat k situaci, kdy by dítě ve věku 12 let mělo definitivně říci, bez možnosti změny, jakou střední/vysokou školu chce studovat. Ani na toto rozhodnutí není dítě v tomto věku připraveno, leckdy ani ve věku 15 let takové rozhodnutí dítě není schopno udělat. A soudy i přesto velmi často považují názor 12 letého dítěte za jeho subjektivní názor neovlivněný okolnostmi.

Faktický náhled na dítě, jakožto osobu na jednu stranu vyžádalo pro sdělení svého názoru a současně ale i jako na osobu citlivou a zranitelnou poskytl Ústavní soud již ve svém nálezu ze dne 10. 11. 2020, sp. zn. II. ÚS 2598/20, kde uvedl: Na dítě tak nelze pohlížet ani jako na jakýsi „způsobitý důkazní prostředek“ sloužící rodičům v opatrovnických věcech, nýbrž jako na citlivou a potenciálně zranitelnou lidskou bytost. Možnost se v řízení svobodně vyjádřit je přitom právem, nikoli povinností dítěte.

Dřívější rozhodovací praxe Ústavního soudu skutečně vytýkala rodičům jejich postupy v řízeních, kdy se snažili docílit zničení nebo i jen diskreditace druhého

rodiče. Postupy, kroky a nástroje jednoho z rodičů v rámci boje o nezl. dítě se většinou shodně vyznačují dlouhotrvajícími či dokonce neodčinitelnými následky ve sféře vztahu druhého rodiče a nezletilého dítěte. Ústavní soud se proto již před mnoha lety snažil o určitou moralizaci rodičů mj. v již citovaném nálezu sp. zn. III.ÚS 1206/09: „Ústavní soud zdůrazňuje, že svěřením dítěte do výlučné výchovy jednomu z rodičů nesmí být výrazem ústupku vzájemné rivalitě rodičů, která jen sleduje, boj o dítě, případně nízké pohnutky jednoho rodiče k trýznění druhého rodiče skrze své vlastní dítě. Soudy mohou a mají využívat prostředků poskytnutých jim zákonem o rodině [např. ustanovení § 43 odst. 1 písm. a) a § 44], kterými mohou postihovat toho z rodičů, který ať už záměrně, anebo z nedbalosti maří veřejný zájem na řádné výchově a rozvoji osobnosti dítěte (dílčím způsobem vyjádřený např. v ustanovení § 26 odst. 3 zákona o rodině).“ (...) Úkolem rodičů by mělo být, aby se svým chováním k takovému stavu alespoň přibližovali. Tedy, aby rodiče opustili své egoistické, mnohdy dokonce nízké „zájmy“ (například v podobě příjemných vnitřních pocitů trýznění druhého rodiče skrze vlastní dítě). Každý rodič by si měl být vědom toho, že prioritou zájmu dítěte platí mimo jiné proto, že důsledky ignorování zájmu dítěte se v jeho sféře (v jeho životě, ať již současném či budoucím) projeví intenzivněji negativně než v životě rodiče jako člověka dospělého; dítě totiž není „hotová“ silná osobnost a není schopno se s uvedenou situací vypořádat, takže často nese psychické šrámy při cestě svého dospívání po celý život.“ (viz náleze Ústavního soudu ze dne 2. 11. 2010, sp. zn. I. ÚS 2661/10), dlužno však dodat, že tento náleze zřejmě z praxe soudů a jednotlivých soudců vymizel.

Pokud by tedy soudy měly v opatrovnických řízeních, ve kterých je nejlepší zájem dítěte fakticky jediným hodnotícím kritériem, přihlížet k názoru dítěte, mělo by být současně jejich povinností zkoumat, zda se skutečně jedná o názor dítěte, který vzešel z jeho zkušeností, znalostí a vnímání okolního světa, a nebo zda je to názor, které dítě prezentuje v rámci pudu sebezáchovy před pečujícím rodičem. Zde však ale narážíme na další velmi smutnou skutečnost těchto řízení, a to je osoba odborně zdatná a způsobilá k posouzení této otázky. V posledních letech se kaž-

dý advokát, popř. rodič, v řízení o úpravě poměrů k nezl. dětem setkal s tím, že z úst soudce/soudkyně zaznělo, že bude-li ve věci samé jmenován znalec z oboru psychologie/psychiatrie/pedopsychologie, lze zpracování znaleckého posudku očekávat nejdříve za rok, což řízení extrémně prodlouží. Dalších 12 měsíců poškozování vztahu mezi nezl. dítětem a nepečujícím rodičem. A to je jen do doby zpracování znaleckého posudku, kdy lze očekávat navazující nesouhlas jedné nebo druhé strany, ve spojení s využitím všech možných procesních nástrojů. Doba, kdy bude dost možná nenapravitelným způsobem zasaženo do vztahu nerezidentního rodiče s nezletilým dítětem, a doba, kdy bude pečujícímu rodiči poskytnut prostor měnit/utvrzovat názory nezletilého dítěte, se zase prodlouží. Proto jsou vleklá soudní řízení provázena nespočtem předběžných opatření, která by měla být prostředkem ultima ratio, odvoláními proti nařízeným předběžným opatřením, což v konečném výsledku vede k dalšímu oddálení konečného rozhodnutí a často k další eskalaci vztahů všech zúčastněných.

Například v nálezů Ústavního soudu, ze dne 26. 5. 2014, sp. zn. I. ÚS 2482/13, bylo mj. stanoveno, že právě průtahy v řízení mohou mít negativní vliv na vztahy mezi nezl. dětmi a jejich rodiči, přičemž takovým průtahům se mají soudy, za užití všech možných dostupných prostředků, vyvarovat. A pokud k takovým průtahům nakonec dojde, a odrazí se to ve vztahu mezi nezl. dítětem a nepečujícím rodičem, nemůže jít tato skutečnost k tíži toho kterého rodiče.³

A konečně je otázkou, co bude s osobností dítěte, pokud je pod neustálým tlakem, vlivem a názorem pečujícího rodiče po velmi dlouhou dobu? I když si tedy nepečující rodič po závěrech znalce zatleská, neboť znalec potvrdí ovlivňování dítěte pečujícím rodičem, bude nezletilé dítě ochotno ze dne na den přejít do péče druhého rodiče? Nikoli. Bude následovat několik měsíců trvající postupné navazování kontaktu, za přítomnosti odborníků, v rámci asistovaných kontaktů, asistovaných styků. A možná za několik let bude vztah nepečujícího rodiče s nezletilým dítětem na stejné úrovni jako v době před prvotním rozhodnutím, kterým bylo dítě svěřeno do péče jednoho z rodičů. Jedno rozhodnutí soudu, které se zdá být banální, má na vztah nezl. dítěte a nepečujícího rodiče tak

zásadní vliv, který může mít mnohdy až nenapravitelné následky. Byť se tedy soudní praxe snaží směřovat k tomu, aby rodiče ze života nezl. dětí byli eliminováni jen v krajních případech, proto dnes inklinuje soudní praxe spíše ke střídavé péči, mohou i nadále nastat případy, kdy bude dítě svěřeno do péče jednoho z rodičů, který tuto skutečnost následně využije k tomu, aby skrze dítě a jím prezentovaný názor, druhého rodiče z života nezl. dítěte zcela vyloučilo, avšak nadále s povinností hradit vyživovací povinnost.

Závěrem lze tedy apelovat na maximální urychlení soudního řízení, když rychlé ukončení sporu nastoluje určitou jistotu zejména na straně nezletilého, případně je-li již dítě svěřováno do péče výlučné, bylo by vhodné, aby současně s tímto rozhodnutím byl upraven styk nepečujícího rodiče s nezletilým. S ohledem na shora uvedené máme za to, že názor dítěte ne-

musí být tak jednoznačný, jak je v soudních řízeních prezentovaný a soudy by se neměly omezit na pouhé převzetí jeho tvrzení, ale měly by názor dítěte posuzovat v kontextu celého řízení, osobností rodičů, jejich vzájemných vztahů, rozsahu péče a styku nezl. dítěte s rodiči, prostředím, ve kterém nezl. dítě žije, resp. doposud žilo, proč dochází/došlo ke změně výchovného prostředí aj., protože jenom ucelený obraz o tom, co nezl. dítě prožívá a za jakých okolností vyrůstá a utváří si svoji osobnost, může soudům pomoci při posouzení, zda názor dítěte prezentovaný opatrovníkovi či přímo soudci/soudkyni, je názorem dítěte nebo názorem pečujícího rodiče.

Mgr. Gabriela Doudová, LL.M.

 PPS Sladká
advokáti

Poznámky:

¹ Nejvyšší soud sp. zn. 24 Cdo 3273/2023 ze dne 14. 2. 2024: „V žádném případě by však participace dítěte neměla být vnímána jako přenášení odpovědnosti za rozhodnutí na dítě ve smyslu zjištění, co si dítě přeje, a z tohoto přání vytvořit rozhodnutí. ÚS v tomto směru vyjádřil stanovisko, podle něhož konečné hodnocení (posouzení) zájmu nezletilého dítěte, jež je zde nejvyšším imperativem, přísluší v projednávané věci obecnému soudu, v jehož dispozici je i oprávnění k případným korekturám představ a názorů dítěte o tom, co je pro něj v konkrétní věci vhodné, případně, resp. obecně prospěšné, a co nikoli, a proto k názoru nezletilého soud přihlíží právě s ohledem na jeho věk, rozumovou a citovou vyspělost. Z uvedeného je zřejmé, že úroveň participace dítěte závisí na vyspělosti dítěte s ohledem na jeho věk. Zákon v § 867 obč. z. stanoví rozhraní 12 let, které ovšem vyjadřuje pouze vyvratitelnou domněnku, že dítě, které dosáhne tohoto věku, je schopno informace o řízení a záležitostech, o nichž se rozhoduje, přijmout, vytvořit si vlastní názor a tento soudu náležitě sdělit.“

² Ústavní soud, II. ÚS 2866/17-2, 28. 2. 2018: Zjišťování přání nezletilého dítěte v průběhu soudního řízení musí být provedeno komplexně, což předpokládá dodržení a zvažování řady podmínek a okolností vztahujících se nejen k hodnocení postoje nezletilého dítěte, ale i způsobu jeho zjištění. Při jeho hodnocení musí zohlednit věk, rozumovou

a emocionální vyspělost nezletilého dítěte a zvažovat míru objektivity (nezávislosti) jeho postoje [například náleze ze dne 2. 11. 2010 sp. zn. I. ÚS 2661/10 (N 219/59 SbNU 167)].

³ Nález Ústavního soudu ČR ze dne 26. 5. 2014, sp. zn. I. ÚS 2482/13: „Případy týkající se péče o děti je nezbytné nutné projednávat ve vší rychlosti, přičemž průtahy v některé z fází řízení lze tolerovat za podmínky, že celková doba řízení nebude nepřiměřená. Běh času totiž může mít nezvratné důsledky na vztah dítěte s rodičem, se kterým po tuto dobu nežije, a soudy tedy musejí, s využitím prostředků, které jim poskytují příslušné procesní předpisy, zajistit včasné rozhodnutí ve věci samé i za situace, kdy se na průtazích v řízení podílejí jeho účastníci, přičemž je třeba využít veškerých dostupných donucovacích prostředků, které lze z hlediska snahy o minimalizaci zásahu do základních práv dotčeného v dané situaci ještě považovat za přiměřené (bod 33 nálezů ÚS z 13. 3. 2013, sp. zn. II. ÚS 3765/11). Selhání při výkonu rozhodnutí ústící v dlouhodobé odloučení dítěte od rodiče pak nemůže svědčit v neprospěch tohoto rodiče, neboť o udržení, resp. obnovení vztahu mezi dítětem a rodičem se stát musí aktivně snažit. V případě nepřekonatelných rozporů mezi oběma rodiči pak musejí obecné soudy aktivně usilovat o zlepšení jejich vztahu, a to například prostřednictvím nařízení účasti na mediálním řízení či rodinné terapii v zájmu dětí.“

Nový nálezn Ústavního soudu: Privilegované postavení pohledávek státu vůči ostatním věřitelům je v insolvenčním řízení přípustné, je-li stanoveno výslovně zákonem a je-li z hlediska základních práv a svobod obhajitelné

Ústavní soud rozhodoval o návrhu Krajského soudu v Hradci Králové na zrušení části ustanovení § 169 odst. 1 písm. c) zákona č. 182/2006 Sb., insolvenční zákon, ve znění pozdějších předpisů („IZ“), které zvýhodňuje daňové pohledávky státu vzniklé na základě opravy odpočtu daně v případě nedobytných pohledávek. Ústavní soud dospěl na základě testu proporcionality k závěru, že takové zvýhodnění je legitimní a vhodné k zajištění daňové neutrality i k ochraně veřejných financí a zamítl návrh na zrušení této úpravy. Jaké argumenty vedly k tomuto verdiktu?

Řízení před obecnými soudy

S účinností od 1. ledna 2014 (novelou IZ provedenou zákonem č. 294/2013 Sb.) byl IZ mj. změněn tak, že výčet pohledávek za majetkovou podstatou uvedených v § 168 odst. 2 písm. e) IZ byl doplněn (srov. část první, článek I, bod 90. novely) o pohledávky vzniklé opravou výše daně u pohledávek za dlužníkem v insol-

venčním řízení podle zákona upravujícího daň z přidané hodnoty. Pohledávky za majetkovou podstatou a pohledávky jim postavené na roveň se přitom v insolvenčním řízení uspokojují přednostně kdykoliv po rozhodnutí o úpadku. V tom, zda jsou daňové pohledávky státu vzniklé opravou výše daně u pohledávek za dlužníkem v insolvenčním řízení podle zákona o dani z přidané hodnoty

skutečně pohledávkami za majetkovou podstatou a zda by měly být jako takové uspokojovány přednostně, nebylo dlouho zcela jasno. Až Nejvyšší soud ve svém rozsudku ze dne 31. 10. 2017, sp. zn. 29 ICdo 98/2015, judikoval, že takto privilegované postavení daňových pohledávek státu vzniklých v souvislosti s opravou daně je v rozporu se zásadou rovného postavení věřitelů v insolvenč-

BŘÍZA & TRUBAČ

ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ — ATTORNEYS AT LAW

WWW.BRIZATRUBAC.CZ

ním řízení, takové pohledávky nejsou pohledávkami za majetkovou podstatou a v průběhu insolvenčního řízení se neuspokojují.

Zákonodárce na tento názor Nejvyššího soudu reagoval zákonem č. 80/2019 Sb., který prohlásil daňové pohledávky státu vzniklé na základě opravy odpočtu daně v souvislosti s reorganizací nebo v případě nedobytných pohledávek za pohledávky postavené na roveň pohledávkám za majetkovou podstatou. Na tomto zákonném základě se finanční úřad v řízení před Krajským soudem v Hradci Králové domáhal určení pořadí jím uplatněných pohledávek tak, že pohledávka státu vzniklá z titulu opravy odpočtu daně z přidané hodnoty („DPH“) za dlužníkem v insolvenčním řízení je postavená na roveň pohledávkám za majetkovou podstatou. Podle Krajského soudu v Hradci Králové však nebyla novelou IZ vyřešena nedůvodná nerovnost státu a jiných „soukromých“ věřitelů, která je v rozporu s právem věřitelů na stejný zákonný obsah a ochranu jejich vlastnického práva podle čl. 11 odst. 1 Listiny základních práv a svobod („LZPS“) a navrhl zrušení částí předmětného ustanovení § 169 odst. 1 písm. c) IZ, a to jak části týkající se pohledávek vzniklých na základě povinnosti provést opravu odpočtu daně v případě reorganizace, tak části týkající se pohledávek vzniklých na základě povinnosti provést opravu odpočtu daně v případě nedobytné pohledávky. Argumentoval tak, že ustanovení porušuje ústavní princip rovného postavení věřitelů a nepřiměřeně zvýhodňuje stát.

Nález Ústavního soudu

Ústavní soud privilegované postavení daňových pohledávek státu shledal v souladu s ústavním pořádkem a návrh na zrušení předmětné části § 169 odst. 1 písm. c) IZ z části odmítl a z části zamítl. Jak přesně Ústavní soud rozhodl a co to znamená?

Ústavní soud vyslovil ve svém plenárním nálezu ze dne 20. 11. 2024, sp. zn. Pl. ÚS 37/23 níže uvedenou právní větu.

Právní věta

„Z práva na rovnost v obsahu a ochraně vlastnického práva podle čl. 11 odst. 1 věty

druhé Listiny základních práv a svobod, ani z práva na rovnost účastníků v řízení podle čl. 37 odst. 3 Listiny základních práv a svobod nelze dovodit absolutní zákaz privilegovaného postavení státu v insolvenčním řízení. Zvýhodnění státu v insolvenčním řízení oproti jiným, „soukromým“ věřitelům však musí být stanoveno výslovně zákonem a musí být „obhajitelné“, tedy musí obstát v testu proporcionality. Zákonodárce musí mít ponechán určitý prostor za účelem ochrany jiných ústavně chráněných zájmů či legitimního veřejného zájmu modifikovat postavení jednotlivých věřitelů v insolvenčním řízení, včetně postavení státu (fisku). Přitom však musí respektovat, že jde o výjimku, kterou je třeba náležitě odůvodnit a jejíž uplatnění musí být systémově udržitelné.“

V nálezu vyslovil Ústavní soud následující výroky:

„I. Návrh na zrušení části § 169 odst. 1 písm. c) zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění zákona č. 80/2019 Sb., ve slovech „nebo povinnosti provést opravu odpočtu daně v případě nedobytné pohledávky podle zákona upravujícího daň z přidané hodnoty“ se zamítá.“

„II. Návrh na zrušení části § 169 odst. 1 písm. c) zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění zákona č. 80/2019 Sb., ve slovech „a pohledávky státu – správce daně vzniklé na základě povinnosti provést opravu odpočtu daně v případě reorganizace“ se odmítá.“

Výrokem II. Ústavní soud návrh na zrušení pasáže předmětného ustanovení „a pohledávky státu – správce daně vzniklé na základě povinnosti provést opravu odpočtu daně v případě reorganizace“ bez věcného posouzení odmítl pro nedostatek aktivní legitimace navrhovatele. Finanční úřad se totiž v řízení vedeném před Krajským soudem v Hradci Králové domáhal přednostního určení pohledávek na základě části ustanovení § 169 IZ týkající se opravy odpočtu DPH u nedobytné pohledávky a soud není oprávněn navrhopvat zrušení části zákona, která nemá být bezprostředně použita při řešení probíhajícího řízení.

Výrokem I. Ústavní soud zamítl návrh na zrušení části ustanovení § 169 odst. 1 písm. c) IZ týkající se opravy odpočtu daně v případě nedobytných pohledávek.

Odůvodnění tohoto výroku Ústavní soud postavil na testu proporcionality a zásadě neutrality DPH.

Odůvodnění

Ústavní soud nejprve odkázal na své předcházející plenární nálezy týkající se vzájemného postavení věřitelů v insolvenčním řízení, zejména sp. zn. Pl. ÚS 12/06 a sp. zn. Pl. ÚS 48/06. Zopakoval, že pro insolvenční řízení zásadně platí princip poměrného uspokojení věřitelů, který je zákonným projevem ústavních principů rovnosti v ochraně vlastnického práva a rovnosti účastníků řízení. Dále však Ústavní soud názor vyslovený ve výše uvedených plenárních nálezech korigoval odkazem na senátní rozhodnutí sp. zn. I. ÚS 544/02, dle kterého je privilegované postavení vůči ostatním věřitelům přípustné, je-li stanoveno výslovně zákonem a je-li z hlediska základních práv a svobod obhajitelné.

Absolutní zákaz privilegovaného postavení státu v insolvenčním řízení tak podle Ústavního soudu nevyplývá z ústavního pořádku České republiky, ale ani z komparativního výkladu judikatury Evropského soudu pro lidská práva a Soudního dvora Evropské unie. Takové zvýhodnění musí obstát v testu proporcionality a zároveň nesmí zásah státu do rovnosti vlastnického práva a rovnosti účastníků v insolvenčním řízení vyústit v popření samotné ekonomické a společenské podstaty insolvenčního řízení, za splnění těchto podmínek je zvýhodnění státu přípustné.

Test proporcionality

Ústavní soud v souladu s premisou uvedenou výše přistoupil k testu proporcionality. Cílem napadeného ustanovení zakládajícího privilegované postavení státu v insolvenčním řízení je dle Ústavního soudu snížit negativní dopady pro stát v souvislosti se zajištěním daňové neutrality při plnění povinností státu vyplývajících z práva Evropské unie a zajištění řádného výběru daně, což je cíl legitimní. Napadené ustanovení je zároveň způsobilé tento legitimní cíl naplnit, protože v důsledku napadeného ustanovení nezatěžuje daňová povinnost věřitele, jehož pohledávku nemůže dlužník v úpadku splnit, ani veřejný rozpočet. Napadené ustanovení jinými slovy vede k tomu, že

základ daně odpovídá skutečně přijatému protiplnění a náklady na tuto transakci nenese stát.

Ve druhém kroku testu proporcionality, hodnocení potřebnosti napadené úpravy, neshledal Ústavní soud v argumentaci navrhovatele ani dosavadní rozhodovací praxi žádné jiné řešení, které by bylo stejně účinné a zároveň šetřilo postavení ostatních věřitelů v insolvenčním řízení. V případě, že by stát v souvislosti s pohledávkami z titulu opravy DPH takto privilegované postavení neměl, nesl by daňovou zátěž sám s odpovídajícími důsledky pro veřejný rozpočet. Kdyby měl daňovou zátěž nést věřitel, došlo by zase k popření institutu opravy základu daně u nedobytné pohledávky a taková úprava by byla v rozporu s principem neutrality DPH.

V rámci třetího kroku, hodnocení přiměřenosti napadené úpravy, se Ústavní soud zaměřil zejména na soulad napadeného ustanovení se systémovou a ekonomickou udržitelností řešení úpadku a systematickou zákona.

Daňové pohledávky vzniklé po rozhodnutí o úpadku obecně jsou pohledávkami za majetkovou podstatou. Podle Ústavního soudu napadené ustanovení nečiní nic jiného, než že rozšiřuje uplatnění tohoto privilegovaného postavení i na konkrétní druh daňové pohledávky, která vznikla před rozhodnutím o úpadku. Jelikož k tomuto rozšíření došlo na základě výslovného zákonného ustanovení a zákonodárce pro něj uvedl přesvědčivé důvo-

dy, které se věcně vypořádaly s názorem Nejvyššího soudu vysloveným v jeho rozsudku uvedeném na začátku tohoto článku, nejde o řešení nesystémové.

Ústavní soud dále odkázal na znění § 305 odst. 2 IZ, které určuje pořadí uspokojování přednostních pohledávek před rozvrhem. Toto ustanovení přitom s předností jakýchkoliv pohledávek státu v rámci uspokojování nepočítá, což dle Ústavního soudu dále značí, že napadené ustanovení není nesystémový exces vyprazdňující princip poměrného uspokojení.

Ústavnímu soudu se nejeví jako pravděpodobné, že by v důsledku rozšíření zvýhodnění pohledávek státu mohla výrazně utrpět ekonomická udržitelnost systému insolvenční. V takovém případě by byl Ústavní soud oprávněn zasáhnout, jelikož ale nejde o zvýhodnění plošné, tato situace dle Ústavního soudu pravděpodobně nenastane. Ústavní soud neshledal, že by negativa vyplývající z napadeného ustanovení převyšovala jeho pozitivita.

Ačkoliv napadené ustanovení přímo neukládá daňovou povinnost a nespadá tak do působnosti čl. 11 odst. 5 LZPS, jde přesto o oblast úzce související s daňovou problematikou. Ústavní soud je v otázkách daňových předpisů tradičně zdrženlivý a při posuzování zásahů do majetkových práv zdaňovaných zkoumá pouze potenciální extrémní disproporci v daňové zátěži. Jinak ponechává zákonodárci prostor pro ústavně konformní

zásahy do vlastnického práva, a to z důvodu veřejného zájmu na shromažďování finančních prostředků prostřednictvím zdanění.

Ústavní soud tak návrh Krajského soudu v Hradci Králové jednomyslně zamítl. Ačkoliv se Ústavní soud věcně nevyjádřil k postavení daňových pohledávek státu v případě reorganizace, jelikož k tomu nebyl s ohledem na nedostatek aktivní legitimace navrhovatele oprávněn, jeho argumentace je dle názoru autorů tohoto článku aplikovatelná i ve vztahu k takovým pohledávkám státu v reorganizaci.

Mgr. Ing. Jan Vavřina, partner

Mgr. Rudolf Suk, advokátní koncipient

DUNOVSKÁ & PARTNERS s.r.o.,

advokátní kancelář

 DUNOVSKÁ
& PARTNERS

epravo.cz online

AI v právní praxi v detailu – pokročilé techniky a strategie

Pokročilé techniky využití AI v advokacii: právní analýzy, marketing a integrace do kancelářských systémů. Praktický workshop pro právníky.

Další online konference a semináře
naleznete na www.epravo.cz

Vstup do advokátního byznysu bychom měli otevřít i neadvokátům

Advokátní kanceláře mohou vlastnit a spoluvlastnit pouze advokáti. Logické pravidlo z 90. let se mělo diskutovat. Obchází se a v České republice je tak podobně jako jinde v Evropě neudržitelné. Proto jde o jedno z důležitých témat pro příští vedení České advokátní komory.

Současný paragraf 15 zákona o advokacii zní nekompromisně. „Advokáti mohou vykonávat advokacii jako společníci veřejné obchodní společnosti, komanditní společnosti nebo společnosti s ručením omezeným, pokud předmětem podnikání takové společnosti je pouze výkon advokacie a jejími společníky jsou pouze advokáti,“ stojí zcela jasně v jeho prvním odstavci.

Pravidlo se ale v praxi mohou například prostřednictvím složitějších holdingových konstrukcí či tichých společenství obcházet. Byznysová realita si pak na současném měnícím se poradenském trhu žádá i to, aby na nejvyšší stupně advokátních kariérních žebříčků byli jmenováni taktéž neprávnické nebo alespoň neadvokáti. Jinak je totiž už společnost, pro niž pracují, nemůže ocenit ani více motivovat.

Proč to tedy celé nezlegalizovat a zákon o advokacii v tomto ohledu nezměnit? Nové vedení České advokátní komory, které vzejde z podzimního sněmu, by mělo těmto trendům a úvahám minimálně naslouchat, když ne přímo tyto úvahy rozvíjet. Těžít z nich by totiž mohli nejen sami advokáti, ale rovněž daňový poradci či někteří znalci.

Pro současné advokáty znamená zmíněná limitace řadu těžkostí. Budují kancelář a tým i byznys, který může skvěle fungovat, zároveň ale nemusí být z vnějších a pouze regulačních důvodů dlouhodobě udržitelný. Pokud můžete svou společnost prodat pouze advokátovi, nutně se snižuje váš vyjednávací potenciál. Klesají možnosti domluvit se na rozvojové investici, tolik nutné třeba kvůli současné technologické revoluci. Kdyby naopak do vaší právní firmy vstoupil někdo bonitní a „jen“ peníze vám ji pomohl zmodernizovat, vydělali by na tom právě klienti, kteří by tak mohli dostat

třeba i ještě kvalitnější a také levnější službu.

Nemluvě o tom, že po vás jako po advokátovi mohou advokátní kancelář opět zdědit jen advokáti. „Dědicem obchodního podílu ve společnosti může být jen advokát,“ zní první věta odstavce 7 paragrafu 15 zákona o advokacii. Co když ale vaše děti jdou profesně zcela jinou cestou? Nebo děti vůbec nemáte, jak je dnes rovněž běžnější, a vaši nejbližší se třeba ještě dávno před tím, než jste se poznali, rozhodli pro jiné pracovní naplnění, než je advokacie a právo? Fungující byznys a reálně hodnotná značka tak může zcela zaniknout.

„Právo dědice, který není advokátem, na vyplacení vypořádacího podílu podle zvláštních právních předpisů tím není dotčeno,“ dodává sice citované ustanovení, ale v praxi se běžně setkáváme s tím, že ostatní společníci na vyplacení podílu peníze nemají nebo nejsou ochotni je vynaložit. Je tohle spravedlivé?

Samozřejmě musíme trvat na tom, že advokacie je specifická. Že je nutné dodržovat mlčenlivost a chránit klienty. Na tom by se ale nemuselo a hlavně nesmělo nic

měnit. Odpovědnost za fungování advokátní společnosti se společníky neadvokáty by nesl dál advokát. Tak jako v současnosti. Mlčenlivost by nebyla narušena, protože společník by se mohl dostat na ekonomické ukazatele, nikoliv na obsah spisů/případů či jména klientů.

Jsem přesvědčený o tom, že kdyby se tato pravidla změnila, advokacie by mohla být opět atraktivnější i pro lidi, kteří o vstup do této profese nemají zájem. Budování tohoto byznysu – tolik adorované v současné společnosti – by totiž pak dávalo další rozměr a smysl. A nám všem, kteří jsme se do toho už pustili, by nová realita pomáhala předcházet vyhoření i nám nabízela často tolik potřebná zadní vrátka zcela transparentně.

JUDr. Jiří Matzner, Ph.D., LL.M., advokát,
zakladatel advokátní kanceláře
Advokátní kancelář Matzner & Vítek

 Matzner & Vítek

LIFTING BEZ OPERACE V ÚSTAVU LÉKAŘSTVÍ A KOSMETIKY

Jasným trendem současné moderní estetiky je kombinace vždy několika různých ošetření. Protože v ÚLK je naším cílem dosáhnout svěžího a přirozeného efektu při všech ošetřeních, sestavujeme pro každého takový individuální program, který bere v potaz typ pleti, její problémy či věk klienta. Mezi nejčastěji kombinované zákroky patří: **zpevnění kontury čelisti** 3D liftingovými vstřebatelnými nitěmi, **kanylová modelace přírodní kyselinou hyaluronovou** ke kompenzaci propadů pod očima a na lících, **kanylová modelace tělu vlastní kyselinou hyaluronovou** do vrásek periorálně, a to bez nepřirozeného vyšpulení rtů. Dále **rejuvenace epidermis**, **barevné sjednocení a redukce rozšířených žilek**, to vše systémem laserových ošetření.

Navštivte Ústav lékařství a kosmetiky a svěřte se do péče zkušených odborníků v oblasti estetické medicíny na klinické úrovni. Jsme zařízením s nejdelší tradicí a nejvíce zkušenostmi v České republice. Již od založení ÚLK v roce 1958 jsme právem považováni za prestižní pracoviště. Zároveň je pro nás samozřejmostí využívání nejnovějších a nej kvalitnějších metod, přípravků a strojů při každém zákroku.

www.ulk.cz

Ústav lékařství a kosmetiky

Vyšehradská 49 – Emauzy

128 00 Praha 2

e-mail: prijem@ulk.cz

Opakované nákupy bez administrativní zátěže: Využijte výhody dynamického nákupního systému

Zadávání veřejných zakázek nemusí být složitý a zdoluhavý proces. Dynamický nákupní systém přináší moderní, plně elektronické řešení, které umožňuje pružně a efektivně nakupovat běžné zboží, služby nebo stavební práce. Jak dynamický nákupní systém funguje, jaké jsou jeho výhody a na co si dát pozor? To vše se dozvíte v tomto článku.

Veřejné zadávání prošlo v posledních letech výraznou proměnou. S rostoucím důrazem na digitalizaci a transparentnost hledají zadavatelé způsoby, jak procesy zjednodušit, zrychlit a zpřístupnit širšímu okruhu dodavatelů. Dynamický nákupní systém (dále jen „DNS“) představuje moderní řešení, které umožňuje pružné zadávání veřejných zakázek na pořízení běžného, obecně dostupného zboží, služeb nebo stavebních prací, typicky se bude jednat např. o nákup kancelářských potřeb, běžně dostupné ICT techniky či překladatelské služby. DNS naopak nelze zavést např. v oblasti obrany nebo bezpečnosti.

Tento specifický nástroj je upraven v § 138–142 zákona č. 134/2016 Sb.,

o zadávání veřejných zakázek (dále jen „ZZVZ“) a nabízí efektivní alternativu k tradičním zadávacím řízením, která mohou být zdoluhavá a administrativně náročná. Díky plné elektronizaci a otevřenosti se DNS stává atraktivní volbou pro zadavatele i dodavatele. Na rozdíl od rámcových smluv, které po svém uzavření omezují přístup novým uchazečům, DNS zůstává po celou dobu svého trvání otevřený a umožňuje průběžné přihlašování nových dodavatelů.

Jak dynamický nákupní systém funguje?

DNS lze nejlépe popsat jako dvoufázový proces. V první fázi zadavatel zavádí systém prostřednictvím zadávacího řízení, na které se přiměřeně užijí pravidla o už-

ším řízení. Zadavatel v oznámení o zahájení zadávacího řízení definuje podmínky účasti, dobu trvání dynamického nákupního systému a kritéria, podle kterých budou dodavatelé přijímáni, přičemž lhůta pro doručení žádosti o účast nesmí být kratší než třicet dní. Současně musí zadavatel zajistit, aby měli všichni zájemci neomezený dálkový přístup k zadávací dokumentaci, a to až do ukončení trvání dynamického nákupního systému. Další důležitou podmínkou je zákaz požadování úplaty (či poskytnutí jistoty) od účastníků řízení, což odstraňuje bariéry vstupu pro menší a střední podniky.

Zadavatel následně posoudí všechny žádosti o účast, který byly podány ve lhůtě pro podání žádostí, a to z hlediska jejich souladu se zadávacími podmínkami.

Účastníky, kteří tyto podmínky nesplňují, zadavatel vyloučí z účasti v zadávacím řízení. Všem účastníkům, jejichž žádosti splňují zadávací podmínky, zadavatel doručí oznámení o zařazení do DNS, přičemž jakmile je oznámení doručeno poslednímu z účastníků, považuje se dynamický nákupní systém za zavedený.

Pokud však byl některý z účastníků zadavatelem vyloučen, je potřeba postupovat dle § 139 odst. 8 ZZVZ a vyčkat do okamžiku, kdy uplyne lhůta pro podání námitek, resp. v případě podání námitek, kdy uplyne lhůta pro podání návrhu, resp. v případě podání návrhu, kdy nabude právní moci rozhodnutí o zastavení správního řízení či zamítnutí návrhu. Správné určení momentu zavedení DNS je důležité, neboť bez jeho zavedení nelze účastníkům odeslat výzvu k podání nabídek.

Druhá fáze spočívá v samotném zadávání zakázek v rámci DNS. Pokud zadavatel potřebuje nakoupit konkrétní plnění, osloví všechny dodavatele, kteří jsou do systému zařazeni a odpovídají dané kategorii zakázky. Dodavatelé následně podají své nabídky a výběr probíhá na základě předem stanovených hodnotících kritérií. Tento přístup zajišťuje maximální transparentnost a hospodářskou soutěž, protože každá zakázka je soutěžena samostatně a účastnit se jí mohou všichni kvalifikovaní dodavatelé, kteří jsou v daném dynamickém nákupním systému zařazeni.

Po celou dobu trvání DNS mají dodavatelé možnost kdykoliv podat žádost o zařazení, což znamená, že zadavatel získává neustále aktualizovaný a konkurenceschopný seznam potenciálních dodavatelů. Každá žádost musí být dle § 140 odst. 1 ZZVZ vyhodnocena do deseti pracovních dnů od jejího doručení, ve výjimečných případech do patnácti. Pokud dodavatel splní podmínky, je zařazen do systému, v opačném případě obdrží odůvodněné odmítnutí.

Výhody dynamického nákupního systému

Hlavním přínosem DNS je jeho flexibilita. Zadavatelé nemusí opakovaně vypisovat nové soutěže na stejné typy plnění, ale mohou využít již zavedený systém, ve kterém oslovují pouze relevantní dodavate-

le. Zároveň se jednotlivé zakázky zadávají v druhé fázi DNS již nerozlišují podle své předpokládané hodnoty. V DNS tak lze zadat i nadlimitní zakázku, což vede k významnému zkrácení doby zadávání zakázek a snížení administrativní zátěže.

Pro dodavatele představuje DNS snazší vstup na trh veřejných zakázek. Mohou se do něj připojit kdykoli během jeho trvání a nejsou odkázáni na jednorázovou výběrovou řízení. Tento aspekt je klíčový zejména pro malé a střední podniky, které často nemají kapacitu účastnit se složitých a časově náročných veřejných soutěží.

Další významnou výhodou je transparentnost. Každá zakázka je soutěžena mezi všemi dodavateli, kteří splnili podmínky, což zajišťuje spravedlivou hospodářskou soutěž a lepší ceny. Systém zároveň umožňuje efektivnější řízení rozpočtů, protože zadavatelé mají lepší přehled o cenových pohybech na trhu a mohou pružně reagovat na změny.

DNS vs. rámcová dohoda: Který systém je pro vás lepší?

Dynamický nákupní systém i rámcová dohoda usnadňují opakované nákupy, ale zásadně se liší v otevřenosti a flexibilitě. Zatímco rámcová dohoda uzavírá okruh dodavatelů a po jejím uzavření už nové účastníky nepřijímá, DNS zůstává po celou dobu otevřený. To umožňuje neustálou konkurenci a lepší přizpůsobení se aktuálním tržním podmínkám.

Dalším rozdílem je délka trvání. Rámcová dohoda nesmí být kromě výjimečných a řádně odůvodněných případů delší než 4 roky. U DNS žádná časová omezení ohledně délky jeho trvání nenalezneme. Rozdílný je také způsob zadávání zakázek. V DNS probíhá každá soutěž samostatně, což podporuje lepší cenové nabídky a transparentnost. Rámcová dohoda naopak pracuje s pevně stanoveným seznamem dodavatelů, což může být výhodné pro dlouhodobé stabilní spolupráce.

Volba mezi DNS a rámcovou dohodou závisí na prioritách zadavatele. Pokud je cílem maximální konkurence, flexibilita a možnost průběžného vstupu nových dodavatelů, DNS je ideální volbou. Pro předvídatelnost a garantované podmínky

spolupráce na delší období může být naopak vhodnější rámcová dohoda.

Zavedte dynamický nákupní systém správně a bez komplikací ještě dnes

Dynamický nákupní systém představuje moderní přístup k veřejnému zadávání, který vychází vstříc potřebám zadavatelů i dodavatelů. Díky plné elektronizaci, otevřenosti a flexibilitě umožňuje rychlé a efektivní nákupy běžných komodit a služeb bez zbytečné administrativní zátěže. Pro zadavatele, kteří se potýkají s opakujícími se nákupy tak DNS nabízí ideální řešení, jak zjednodušit procesy a zvýšit transparentnost.

Chcete zavést dynamický nákupní systém bez starostí? Správné nastavení a soulad s legislativou jsou klíčem k úspěchu. Nechte právní otázky na nás – zajistíme Vám hladký průběh celého procesu a pomůžeme Vám plně využít všechny výhody tohoto systému. Kontaktujte nás a my se postaráme o právní a procesní stránku za Vás.

Mgr. Alexandra Johnová, právník
ARROWS advokátní kancelář, s.r.o.

MiCA: První jednotná regulace kryptoaktiv v EU a její implementace v ČR

První jednotná regulace kryptoaktiv v EU: MiCA

Až do konce roku 2024 neexistovala v rámci Evropské unie jednotná regulace pro poskytovatele služeb souvisejících s kryptoaktivy. Tento dynamicky se rozvíjející sektor byl regulován rozdílně v jednotlivých členských státech, což vedlo k rozdílným podmínkám pro subjekty podnikající v oblasti kryptoaktiv.

Situace se zásadně změnila 30. prosince 2024, kdy nabyla účinnosti část nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/1114, o trzích kryptoaktiv (MiCA).¹ Toto nařízení představuje první komplexní regulační rámec pro digitální aktiva na úrovni EU, jehož cílem je zavést jednotná pravidla, zvýšit transparentnost trhu, posílit ochranu investorů a přispět ke stabilitě finančního systému.

MiCA se v případě poskytovatelů služeb souvisejících s kryptoaktivy (tzv. CASPs z angl. crypto-asset service providers)

rozsáhle inspirovala ve stávající právní úpravě kapitálového trhu – směrnicí Evropského parlamentu a Rady (EU) 2014/65/EU, o trzích finančních nástrojů (MiFID II).² Podle vzoru MiFID II. přebírá MiCA základní logiku regulovaných služeb i způsob získání licenčního oprávnění.

Implementace nařízení MiCA v České republice

Přestože MiCA vstoupila v účinnost částečně v polovině a částečně na konci roku 2024, Česká republika přijala odpovídající vnitrostátní legislativu až s výrazným zpožděním. Dne 14. února 2025 bylo ve Sbírce zákonů vyhlášeno prováděcí vnitrostátní opatření v podobě zákona o digitalizaci finančního trhu,³ který nabyl účinnosti 15. února 2025.

Do doby účinnosti zákona o digitalizaci finančního trhu nebylo v České republice možné podávat žádosti o povolení podle MiCA. 15. únor 2025 byl tak prvním

dnem, kdy Česká národní banka stanula v roli příslušného orgánu pro oblast trhů kryptoaktiv.

Grandfathering period

V souladu s českým implementačním zákonem bude poskytovatelům služeb s kryptoaktivy umožněno využít tzv. grandfathering period neboli přechodného období, během něhož mohou pokračovat ve své činnosti za podmínky podání žádosti o udělení povolení k činnosti poskytovatele služeb souvisejících s kryptoaktivy (CASP licence). Využití tohoto období je vyhrazeno pro ty poskytovatele, kteří byli ke dni 30. prosince 2024 poskytovatelem volné živnosti v oblasti „poskytování služeb souvisejících s virtuálním aktivem“. Obecné přechodné období v ČR trvá pouze do 31. července 2025. Další využití přechodného období je možné pouze za předpokladu, že osoba požádá o povolení poskytovatele služeb souvisejících s kryptoaktivy podle MiCA.

Matzner & Vítek

ODBORNOST A DŮVĚRA NA PRVNÍM MÍSTĚ

www.matznervitek.legal

VELMI DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

VELMI DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

VELMI DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

VELMI DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

VELMI DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

Ti, kteří chtějí splnit nové požadavky včas, mají tedy velmi omezený čas a měli by s přípravou začít co nejdříve.

V případě podání žádosti v uvedené lhůtě bude subjekt oprávněn poskytovat služby až do dne nabytí právní moci rozhodnutí o žádosti o licenci podle MiCA, nejdéle však do 1. července 2026.

Nepodání žádosti o CASP licenci do 31. července 2025 bude mít za následek ztrátu zákonné ochrany. Subjekty, které nebudou disponovat odpovídající licencí, již nebudou oprávněny k legálnímu poskytování služeb v oblasti kryptoaktiv.

Časová osa

Český zákonodárce tak dostává subjekty poskytující kryptoslužby do značného časového tlaku. To lze ilustrovat na následujícím přehledu:

30. 12. 2024 – Vstupuje v účinnost nařízení MiCA. Nařízení předpokládá, že subjekty budou moci ihned podat žádost o licenci CASP. Česká republika je však v prodlení s přijetím implementačního zákona, proto není určen příslušný orgán k přijímání žádostí. Žádost proto není možné v České republice podat.

14. 2. 2025 – Ve Sbírce zákonů je vyhlášen zákon č. 35/2025, o digitalizaci finančního trhu. Ve svém § 26 zákon zkracuje obecnou ochrannou lhůtu. Podle MiCA může být ochrana bez dalšího

poskytnuta až do 1. července 2026. Český zákonodárce však tuto lhůtu zkracuje o téměř jeden rok na 31. července 2025.

15. 2. 2025 – Zákon o digitalizaci finančního trhu vstupuje v účinnost v sobotu 15. února 2025, 48 dní po účinnosti evropské právní úpravy.

31. 7. 2025 – Poslední den lhůty pro podání žádostí v případě subjektů, které chtějí využít prodlouženého přechodného období až do 1. července 2026. Subjekty, které nepodají včas žádost, nemohou v mezidobí legálně poskytovat kryptoslužby. Subjekty, které žádost podají, jsou chráněny až do dne rozhodnutí České národní banky o žádosti, případně až do dne 1. července 2026, podle toho, co nastane dříve.

Závěr

Nařízení MiCA představuje zásadní milník v regulaci trhu s kryptoaktivy na úrovni Evropské unie, s cílem přinést jednotná pravidla, zvýšenou transparentnost a posílenou ochranu investorů. Česká republika se však v implementaci této legislativy značně opozdila a navíc zavedla velmi krátkou lhůtu pro podání žádostí dle zákona o digitalizaci finančního trhu. Podávání žádostí v ochranné lhůtě (grandfathering period) je tak v ČR možné pouze v rozmezí 15. února 2025 až 31. července 2025. Při podání žádosti podle MiCA je pak možné využít dodatečnou ochranu, maximálně do dne 1. července 2026.

V důsledku této časové prodlevy mají poskytovatelé služeb souvisejících s kryptoaktivami omezený čas jednat. Vzhledem k časové náročnosti licenčního řízení a požadavkům kladeným na žadatele je nezbytné, aby dotčené subjekty zahájily přípravu co nejdříve.

Veronika Cívínová

Michaela Kuxová

KLB Legal, s.r.o., advokátní kancelář

KLB LEGAL

Poznámky:

- ¹ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/1114 ze dne 31. května 2023, o trzích kryptoaktiv a o změně nařízení (EU) č. 1093/2010 a (EU) č. 1095/2010 a směrnic 2013/36/EU a (EU) 2019/1937.
- ² Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2014/65/EU ze dne 15. května 2014, o trzích finančních nástrojů a o změně směrnic 2002/92/ES a 2011/61/EU.
- ³ Zákon č. 35/2025, o implementaci předpisů Evropské unie v oblasti digitalizace finančního trhu (zákon o digitalizaci finančního trhu).

epravo.cz online

TAX: Daňové kontroly

Daňová kontrola může znamenat vysoké finanční riziko. Jak efektivně řídit proces a bránit se proti postupu správce daně? Praktický seminář s tipy a judikaturou NSS!

Další online konference a semináře naleznete na www.epravo.cz

Posttraumatická stresová porucha jako pracovní úraz optikou Nejvyššího soudu ČR

Nejvyšší soud ČR se ve svém rozsudku vydaném dne 26. 1. 2024 v řízení sp. zn. 21 Cdo 3408/2022 zabýval otázkou, zda a případně za jakých podmínek a okolností může být posttraumatická stresová porucha („PTSD“) považována za poškození zdraví pracovním úrazem ve smyslu zákoníku práce¹ a současně příčinou vzniku škody a újmy, za kterou zaměstnavatel zaměstnanci dle zákoníku práce odpovídá.²

V posuzované věci Nejvyšší soud rozhodoval o dovolání, které v návaznosti na nespokojenost s výsledky řízení před soudy nižších instancí podal zaměstnavatel zaměstnance, který vykonával při stavbě tunelového komplexu Blanka práci na pozici tunelář – stavební dělník („žalobce“), přičemž při jeho přítomnosti na pracovišti došlo k nehodě jeho kolegy. Příklad byl proto specifický rovněž v tom ohledu, že se primárně nejednalo o pracovní úraz žalobce, ale třetí osoby.

Skutkové okolnosti

V červenci 2010 byl žalobce přítomen na pracovišti, když byl jeho kolega zavalen zeminou. V okamžiku nehody se žalobce nacházel v nákladním autě poblíž tunelu, připraven na vjezd, a událost proto vnímal jako ohrožení vlastního života. Důležité je uvést, že žalobce nebyl přítomen přímo v místě závalu, a proto vlastní zavalení kolegy nepozoroval a uviděl jen zvířený prach jako následek onoho závalu.

Tato událost vedla k jeho dlouhodobé pracovní neschopnosti a uznání invalidity třetího stupně. Žalobce se následně domáhal náhrady za ztrátu na výdělku během pracovní neschopnosti, po jejím skončení, a také odškodnění za ztížení společenského uplatnění.

Postup soudů nižší instance

Obvodní soud pro Prahu 8 původně rozhodnul tak, že žalobu částečně zamítnul, ovšem uložil zaměstnavateli povinnost zaplatit žalobci náhradu za ztížení společenského uplatnění. Soud prvního stupně dospěl k závěru, že znaleckým posudkem byla prokázána jak existence

pracovního úrazu, tak vznik škody v podobě ztížení společenského uplatnění, jakož i příčinná souvislost mezi pracovním úrazem a vznikem škody. Obvodní soud pro Prahu 8 nepřiznal žalobci ztrátu na výdělku během pracovní neschopnosti, ovšem z důvodu, že žalobce soudu nepředložil příslušné mzdové listy.

K odvolání žalobce Městský soud v Praze rozsudek Obvodní soud pro Prahu 8 zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Problém dle Městského soudu v Praze spočíval mimo jiné v zamítnutí žaloby pro neunesení důkazního břemene, aniž by žalobci bylo poskytnuto náležité poučení ve vztahu k mzdovým listům.

Obvodní soud pro Prahu 8 následně žalobci vyhověl v celém rozsahu, když došel k závěru, že na základě dané traumatizující události se u žalobce vyvinula posttraumatická stresová porucha, jejíž

vznik není vyloučen tím, že žalobce nebyl přímo v tunelu v době závalu, neboť každý člověk je jinak odolný proti stresu, a u žalobce postačovalo, že byl účastníkem této události a uvědomil si, že při ní mohl zemřít.

Toto rozhodnutí následně potvrdil i Městský soud v Praze, který zdůraznil závěry znalce, podle nichž v takovýchto případech není důležitá objektivní skutečnost (žalobce nebyl zavalen), ale individuální subjektivní vjem poškozeného, tedy to, co v něm prožitek z události zanechal, a to bez ohledu na následky škodní události v podobě závalu v tunelu.

Dovolání zaměstnavatele

V průběhu řízení před soudy nižších instancí zaměstnavatel neúspěšně zpochybňoval kvalifikaci PTSD jako pracovního úrazu. Argumentoval, že žalobce nebyl

při závalu přímo zasažen ani bezprostředně ohrožen a že pouhý subjektivní prožitek nelze považovat za úrazový děj.

Se závěry Obvodního soudu pro Prahu 8 a Městského soudu v Praze tedy zaměstnavatel zásadně nesouhlasil a podal dovolání, ve kterém odkazoval na judikaturu zdůrazňující, že pracovní úraz musí být důsledkem náhlého a násilného působení zevních vlivů přímo na zaměstnance, respektive na jeho zdraví.

Rozhodnutí o dovolání

Dovolání zaměstnavatele bylo Nejvyšším soudem ČR vyhověno a rozsudek Městského soudu v Praze byl změněn tak, že se žaloba v celém rozsahu zamítá. Nejvyšší soud se komplexně vyjádřil k otázce, zda a za jakých podmínek může být PTSD samostatně považována za poškození zdraví způsobené pracovním úrazem.

Výklad k poškození psychického zdraví pracovním úrazem

Nejvyšší soud předně připomněl, že poškozením zdraví, které je definičním znakem pracovního úrazu,³ není pouze poškození tělesné, ale také psychické. K poškození zdraví psychického přitom může dojít nejen současně s poškozením tělesného zdraví, ale i samostatně.

Příčinou poškození psychického zdraví mohou být traumatizující události na pracovišti, které velmi významným způsobem vybočují z běžných, každodenních podmínek výkonu práce a které postiženého zaměstnance zasáhly do té míry, že u něj vyvolaly mimořádně intenzivní stresující zážitek. Konkrétně se může jednat např. o nepřiměřeně tvrdou kritiku ze strany vedoucího zaměstnance nebo traumatizující událost, jakou může být těžká nehoda nebo násilný trestný čin.

Postačí přitom, když je zaměstnanec pozorovatelem takové události, tedy nemusí jí být zasažen jako přímý účastník. Podstatné je, zda traumatizující události byl zaměstnanec vystaven při plnění svých pracovních úkolů nebo v přímé souvislosti s nimi a že událost u něj vyvolala mimořádně intenzivní stresující zážitek (např. obavu o život svůj či kolegův), který vedl k poškození jeho psychického zdraví.

Traumatizující událost ale dle Nejvyššího soudu ČR může být zevní příčinou poškození psychického zdraví (a i tedy pracovním úrazem) pouze, byl-li zaměstnanec vystaven jejímu přímému působení buď jako její účastník, nebo pozorovatel.

Vnímání pouhých vedlejších projevů události (např. hluku či právě zvířeného prachu), byť extrémně vybočujících z běžných, každodenních podmínek výkonu práce, naopak takovou kvalifikovanou zevní příčinou není. Dle názoru Nejvyššího soudu ČR takové vedlejší projevy totiž samy o sobě nejsou způsobily vyvolat mimořádně intenzivní stresující zážitek – vždy u nich totiž záleží na tom, do jakých souvislostí si je vnímající osoba při jejich emocionálním zpracování ve své mysli dá.

PTSD jako pracovní úraz

S ohledem na výše uvedené Nejvyšší soud ČR shrnul a uzavřel, že PTSD může být poškozením zdraví způsobeným pracovním úrazem, za které zaměstnavatel zaměstnanci odpovídá, avšak pouze v případě, že se PTSD kumulativně:

- u zaměstnance vyvinula v důsledku mimořádně intenzivního stresujícího zážitku vyvolaného událostí, jež se odehrála na pracovišti;
- zaměstnanec byl této události jako její přímý účastník nebo pozorovatel vystaven, a to při plnění svých pracovních úkolů nebo v přímé souvislosti s nimi; a
- tato událost současně extrémně vybočovala z běžných, každodenních podmínek výkonu jeho práce.

Důvody úspěchu dovolání

Dovolání zaměstnavatele bylo v posuzovaném případě úspěšné právě z toho důvodu, že žalobce se v místě závalu nenacházel, a vlastní zával a zavalení kolegy tedy nepozoroval – uviděl jen prach jako následek závalu, a tudíž nebyly naplněny znaky pracovního úrazu.

V posuzovaném případě byl tedy žalobce vystaven pouze tomu, co Nejvyšší soud ČR označuje za vedlejší projev události. Jinými slovy absentovalo splnění podmínek, aby žalobce byl dané události vystaven jako její přímý účastník nebo pozorovatel.

Závěr – význam rozhodnutí

Za splnění výše popsaných podmínek může být PTSD pracovním úrazem. Rozhodnutí je nepochybně významné, neboť bylo potvrzeno, že odpovědnost zaměstnavatele za škodu může zahrnovat i situace, kdy úraz nezasáhne přímo tělesnou integritu zaměstnance, ale má zásadní dopad na psychické zdraví zaměstnance.

Rozhodnutí svým uceleným výkladem přispívá k právní jistotě při posuzování podobných případů v budoucnu, když především potvrzuje pojetí pracovního úrazu tak, že tento institut zahrnuje i psychickou újmu. Lze říct, že Nejvyšší soud ČR zdůraznil, že psychické zdraví zaměstnanců je rovnocenné fyzickému zdraví a zaslouží si obdobnou ochranu.

Je proto maximálně nutné, aby zaměstnavatelé dbali své povinnosti zajistit bezpečnost práce nejen z hlediska fyzických rizik, ale i s ohledem na možný psychický dopad pracovních podmínek a událostí na zaměstnance.

Ústavněprávní rovina

Pro úplnost uvádíme, že v popsané věci byla žalobcem podána i ústavní stížnost, která byla Ústavním soudem ČR vedena pod sp. zn. IV. ÚS 798/24 a dne 29. 5. 2024 byla usnesením odmítnuta, neboť nebyl shledán jakýkoliv rozpor mezi postupem obecných soudů a ústavním pořádkem. ^②

Mgr. Ing. Tomáš Jelínek, seniorní advokát

Mgr. Ondřej Reichl, advokátní koncipient

Eversheds Sutherland, advokátní kancelář, s.r.o.

EVERSHEDS
SUTHERLAND

Poznámky:

¹ § 271k zák. 262/2006 Sb. zákoníku práce v aktuálním znění.

² § 269 zák. 262/2006 Sb. zákoníku práce v aktuálním znění.

³ § 271k zák. 262/2006 Sb. zákoníku práce v aktuálním znění.

GLATZOVA & Co.

DEFINING EXCELLENCE

for 30 years

**TI NEJÚSPĚŠNĚJŠÍ
PRACUJÍ S NÁMI**

www.glatzova.com

K vymáhání odvodu za porušení rozpočtové kázně v případě dotace z unijních zdrojů

Největším strašákem příjemců dotací je pochopitelně hrozba zpětného vymáhání poskytnuté dotace či její části. Před a po poskytnutí dotace může být příjemce vystaven celé řadě kontrol, přičemž zjištění v rámci kterékoli z nich může vést k odepření vyplacení dotace, případně spustit proces vedoucí k jejímu vymáhání. Nicméně zpětné vymáhání poskytnuté dotace není časově neomezeno, a proto je nanejvýš vhodné, aby si příjemce tyto časové hranice dopředu uvědomoval. Byť to nemusí být patrné na první pohled, časové omezení zpětného vymáhání dotace přitom závisí na zdroji poskytnuté dotace. Jsou-li zdrojem unijní rozpočty, je tato úprava pro příjemce příznivější.

Jediným orgánem nadaným pravomocí ke zpětnému vymáhání dotací poskytnutých v režimu zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „RP“) je příslušný finanční úřad.

Podle § 44a odst. 11 RP platí následující: „Správu odvodů za porušení rozpočtové kázně a penále vykonávají finanční úřady podle daňového řádu(24a). Porušitel rozpočtové kázně má při správě odvodů za porušení rozpočtové kázně postavení daňového subjektu... Odvod a penále lze

vyměřit do 10 let od 1. ledna roku následujícího po roce, v němž došlo k porušení rozpočtové kázně přitom v zásadě dochází až přijetím, resp. použitím dotačních prostředků.

RP tedy upravuje prekluzivní dobu 10 let počítanou od 1. ledna roku následujícího po roce, v němž došlo k porušení rozpočtové kázně, ve které musí vydat rozhodnutí o vyměření odvodu za porušení rozpočtové kázně. Byť se může zdát, že tato právní úprava je pregnantní a uplatní se univerzálně u všech dotací poskytnutých v režimu RP, není tomu tak. V pří-

padě dotací, kde jsou přítomny unijní prostředky se, s ohledem na aplikační přednost unijního práva, uplatí rozdílná časová pravidla pro jejich vymáhání daná primárně Nařízením Rady (ES, Euratom) č. 2988/95 ze dne 18. prosince 1995 o ochraně finančních zájmů Evropských společenství (dále jen „nařízení 2988/95“).

V této souvislosti lze odkázat na rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 21. 12. 2023, sp. zn. 30 Af 39/2022, který se aplikací nařízení 2988/95 zabýval s tím závěrem, že pochází-li část dotace z Evropského fondu pro regionální rozvoj,

tedy z rozpočtu Evropské unie, je potřeba zohlednit i komunitární úpravu, která vyplývá z přímo použitelných předpisů Evropské unie. Soud přitom vycházel z následujících východisek a zjištění.

V oblasti hospodářské soudržnosti členské státy svěřily Evropské unii část svých pravomocí a společně s ní uplatňují v této oblasti sdílenou pravomoc [viz čl. 4 odst. 2 písm. c) Smlouvy o fungování Evropské unie]; to unie činí prostřednictvím Evropského fondu pro regionální rozvoj (čl. 174 a čl. 176 Smlouvy o fungování Evropské unie, bývalé články 158 a 160 Smlouvy o ES). Členské státy pak mohou vytvářet a přijímat právně závazné akty, avšak svou pravomoc vykonávají pouze v tom rozsahu, v jakém ji Evropská unie nevykonala, případně ji mohou opět vykonávat v rozsahu, v jakém se Evropská unie rozhodla svou pravomoc přestat vykonávat (čl. 2 odst. 2 Smlouvy o fungování Evropské unie). Unijní právo ukládá České republice mj. povinnost zpětně vymáhat neoprávněně nebo protiprávně vyplacené prostředky [čl. 4 odst. 1 nařízení č. 2988/95; jakož i čl. 72 písm. h) nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1303/2013 ze dne 17. 12. 2013 o společných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj a dalších fondů a o zrušení nařízení (ES) č. 1083/2006].

A zatímco české právo používá termín porušení rozpočtové kázně, právo Evropské unie používá svébytný pojem „nesrovnalost“. Tou je jakékoli porušení právního předpisu Společenství (Evropské unie) vyplývající z jednání nebo opomenutí hospodářského subjektu, v jehož důsledku je nebo by mohl být poškozen souhrnný rozpočet Společenství nebo rozpočty Společenstvím spravované, a to buď snížením nebo ztrátou příjmů z vlastních zdrojů vybíraných přímo ve prospěch Společenství, nebo právě formou neoprávněného výdaje. Nesplnil-li tedy hospodářský subjekt podmínky dotace poskytnuté (i jen částečně) z unijních zdrojů, jedná se o neoprávněný výdaj, a tudíž nesrovnalost ve smyslu nařízení č. 2988/95. Tato evropská úprava je důležitá z toho důvodu, že nařízení č. 2988/95 stanoví vlastní prekluzivní lhůty pro získávání neoprávněně poskytnutých plateb, a tedy i pro vymáhání odvodu. V první řadě, prekluzivní lhůta pro zahájení stí-

hání činí čtyři roky od okamžiku, kdy došlo k nesrovnalosti.

Pokud jde o prekluzivní lhůtu pro vydání rozhodnutí o povinnosti vrátit poskytnutou dotaci, tu stanovuje nařízení č. 2988/95 ve čtvrtém pododstavci čl. 3 odst. 1 jako dvojnásobek lhůty pro zahájení řízení. Jde tedy o dvojnásobek čtyřleté lhůty, nevyužije-li členský stát možnosti uplatňovat lhůtu delší, jak umožňuje odst. 3 čl. 3 citovaného nařízení. Lhůta pro vydání rozhodnutí je proto za běžných okolností osm let a běží ode dne, kdy k nesrovnalosti došlo.

Klíčové je, že popsaná lhůta pro vydání rozhodnutí v čl. 3 odst. 1 nařízení č. 2988/95 představuje absolutní limit, ve kterém prekluduje možnost odstíhání nesrovnalosti (srov. rozsudek Soudního dvora ze dne 11. 6. 2015, Pfeifer & Langen II, C-52/14). Tuto lhůtu nepřerušují žádné úkony vnitrostátních orgánů s výjimkou případů, kdy bylo řízení o povinnosti vrátit poskytnutou dotaci podle čl. 6 odst. 1 nařízení č. 2988/95 pozastaveno. Jinými slovy, na běh lhůty pro vydání rozhodnutí podle čl. 3 odst. 1 nařízení č. 2988/95 nemá vliv § 41 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů.¹ Nejvyšší správní soud se uvedeným zabýval rovněž v rozsudku ze dne 21. 12. 2023 sp. zn. 5 Afs 4/2021-66, kde tuto lhůtu připodobnil ke lhůtě pro stanovení daně podle § 148 odst. 5 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů, na niž také nelze aplikovat instituty přerušení či stavění (s výjimkou zcela výjimečných případů stanovených výslovně v zákoně).

O přímém účinku nařízení č. 2988/95 přitom nemůže být pochyb. Podle čl. 288 Smlouvy o fungování Evropské unie má nařízení obecnou působnost a je v celém rozsahu závazné a přímo použitelné ve všech členských státech. Přímou použitelnost vysvětlil Soudní dvůr v rozsudku ze dne 9. 3. 1978, Simmenthal, C-106/77, bod 14, takto: „přímá použitelnost znamená, že pravidla práva Společenství musí působit plně a jednotným způsobem účinky ve všech členských státech od svého vstupu v platnost a po celou dobu své platnosti.“ Nepochybné je i to, že v případě konfliktu mezi vnitrostátním zákonným pravidlem a pravidlem zakotveným v komunitárním právu má

právo Evropské unie přednost před právem národním (rozhodnutí Soudního dvora ze dne 15. 7. 1964, Costa proti E.N.E.L., 6/64).

Je-li dotace poskytována alespoň částečně z unijních prostředků, díky přímému účinku se uplatní úprava nařízení č. 2988/95 a platí jednak propadná lhůta čtyř let (od okamžiku, kdy došlo k nesrovnalosti) pro zahájení řízení o odvodu za porušení rozpočtové kázně a rovněž prekluzivní lhůta osmi let stanovená pro vydání rozhodnutí o odvodu za porušení rozpočtové kázně. V případě dotace poskytnuté čistě z národních prostředků lze odvod a penále vyměřit v prekluzivní době 10 let podle RP. ©

Mgr. Martin Látal, advokát
MT Legal s.r.o., advokátní kancelář

Poznámky:

¹ Podle tohoto ustanovení lhůty pro zánik odpovědnosti, popřípadě pro výkon rozhodnutí ve věcech správních deliktů po dobu řízení před správním soudem neběží.

Postavení beneficentů rodinného svěřenského (a nadačního) fondu

Nadační a svěřenské fondy nabízejí možnosti pro správu majetku, a to i v rámci rodiny, kdy jde o tzv. rodinné fondy. Stručně si shrneme, kde můžeme najít jejich právní úpravu, kdy fondy vzniknou a jaký je jejich účel, jakož i rozdíly mezi nimi. Zejména se zaměříme na práva beneficentů, protože jejich postavení není tak zřejmé a jednoznačné, jak se může na první pohled zdát. Důležitou roli hrají zakladatelská právní jednání, ve kterých zakladatel vymezení jejich postavení. Beneficienti mají obecně právo na plnění určené v zakladatelském právním jednání. Problém ovšem nastává, jakmile zakladatelské právní jednání není dostatečně určité, jelikož může následně vzniknout konflikt mezi zájmy zakladatele a beneficenta.

Nadační a svěřenské fondy obecně

Nadační fond

Nadační fond představuje právnickou osobu, která se řadí mezi fundace. Příslušnou právní úpravu nalezneme v § 394 a násl. zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (dále jen „občanský zákoník“). Účel nadačního fondu je užitečný společensky nebo hospodářsky,¹ avšak v souladu s obecným pravidlem, uvedeným v § 144 odst. 1 občanského zákoníku, jej lze založit i za čistě soukromým účelem.²

Při jeho založení lze zvolit ze dvou možností:

- sepsání zakladací listiny a
- pořízení pro případ smrti.³

K samotnému vzniku fondu nicméně vždy dojde až dnem zápisu do nadačního rejstříku.⁴ Majetek fondu se skládá z vkladů a darů zakladatele, přičemž není nijak omezen minimální částkou.⁵ Původně byl nadační fond upraven samostatným zákonem, ale v důsledku rekodifikace soukromého práva jeho úpravu, jakož i úpravu nadace, převzal občanský zákoník. Právě během rekodifikace došlo k uvolnění pravidel pro využití fundací i pro jiné než veřejné účely. V současné době lze sledovat vzestup popularity nadačních fondů zřizovaných právě za soukromým účelem, jak si ukážeme dále.

Svěřenský fond

Na rozdíl od nadačního fondu není svěřenský fond právnickou osobou. Právní úpravu nalezneme v § 1448 a násl. občanského zákoníku. Také tento fond lze založit k soukromému účelu (a v tomto případě je soukromé užití primárním účelem daného institutu), kdy slouží k prospěchu určité osoby nebo na její památku. Lze jej však zřídit i za účelem investování pro dosažení zisku k rozdělení mezi zakladatele, beneficenty a jiné osoby.⁶

Svěřenský fond se vytváří vyčleněním majetku z vlastnictví zakladatele.

Ten jej svěří správci k určitému účelu:

- smlouvou, respektive statutem, nebo
- pořízením pro případ smrti.⁷

Přestože se nejedná o právnickou osobu, tak je nutné zdůraznit, že majetek ve fondu není vlastnictvím zakladatele, správce, ani osoby, které má být z fondu plněno.⁸ Jedná se o tzv. vlastnictví bez vlastníka (majetek tak nepatří právnické nebo fyzické osobě, ale svému účelu), které vychází z konceptu quebecké fiducie. Ačkoliv například ve Francii je tento režim odděleného vlastnictví běžný, a právě z francouzského pojetí vlastnictví quebecká fiducie vychází, tak v našem středoevropském právním prostředí je však tento koncept cizí a také právě proto s sebou implementace svěřenského fon-

du dle quebecké předlohy přináší mnohá úskalí.

Rodinný nadační fond a rodinný svěřenský fond

Pokud tak zakladatel nadačního fondu určí v zakladatelském právním jednání, mohou se do postavení beneficentů dostat klidně i všichni členové rodiny, tedy půjde o tzv. rodinný nadační fond. Tuto možnost lze samozřejmě i zúžit jen na některé konkrétní rodinné členy, případně připojit podmínku pro jmenování budoucích beneficentů, respektive stanovit rozsah potenciálních beneficentů.

O podobný případ se jedná u svěřenského fondu, kdy zakladatel ve statutu určí, že se obmyšlenými stanou rodinní příslušníci, tedy půjde o tzv. rodinný svěřenský fond.

Za výhody těchto fondů lze považovat zejména souvislost s případným dědickým řízením, kdy se díky nadačnímu fondu zakladatel nemusí obávat o roztříštěnost majetku mezi své dědice, jakož jejich prostřednictvím zajistí ochranu majetku a péči o členy své rodiny do budoucna. To nejsou zdaleka jediné výhody jejich využití, avšak pro účely tohoto článku se jimi zabývat nebudeme a odkazujeme

JSME SILNÁ REGIONÁLNÍ KANCELÁŘ S TRADICÍ

Právo nás baví více než 20 let!

Hradec Králové / Praha / Vysoké Mýto / Rychnov n. Kněžnou / Kolín

například na náš dřívější článek na téma mezigeneračního předání majetku, kde jsme se jejich využití v rodinných strukturách věnovali komplexně.

Beneficienti nadačních a svěřenských fondů

Beneficienti nadačního fondu

Podíváme-li se do oddílu věnovanému fundacím v občanském zákoníku, tak zjistíme, že postavení beneficentů nadačních fondů nijak neupravuje. Dle profesorky Ronovské lze beneficenta fundace, tedy i nadačního fondu, charakterizovat jako kohokoli, tedy fyzickou i právnickou osobu, kdo může mít jakýkoli hospodářský užitek ze jmění vyčleněného do těchto struktur.⁹ Pro postavení beneficenta je stěžejní vůle zakladatele, kterou projeví v zakladatelském právním jednání.

Beneficienti však nikdy nejsou vlastníky majetku vyčleněného do nadačních fondů. Jelikož je jejich právní úprava skromná a nechává tak zjevně velkou míru diskrece zakladatelům při jejich zřizování, tak se v praxi často setkáváme s využíváním mechanismů dobře známých lichtenštejnskému trustu. Ten je na rozdíl od tuzemského nadačního fondu stavěn přímo na míru správě rodinného majetku.

Beneficienti svěřenského fondu

V § 1457 a násl. občanského zákoníku nalezneme úpravu obmyšlených, tedy beneficentů ze svěřenských fondů. Obmyšleným může být jak fyzická osoba, tak právnická osoba, dokonce i jiný svěřenský fond.¹⁰ Důležitým dokumentem pro postavení obmyšleného je statut, jelikož právě ten určuje podmínky, za kterých bude obmyšlenému ze svěřenského fondu plněno, jakož i rozsah plnění. S právem na plnění však nemohou být v rámci svěřenského fondu spojeny žádné povinnosti.¹¹ Změna okruhu obmyšlených po vzniku svěřenského fondu je za určitých podmínek možná, pokud to statut připouští, jinak platí princip stálosti.

Obmyšlenému je ze zákona přiznáno několik práv, například právo příslušné plnění odmítnout, respektive zákon mu v § 1461 odst. 2 občanského zákoníku dává možnost vzdát se práva prohlášením učiněným ve formě veřejné listiny. Po-

kud lze obmyšleného určit, má právo na dohled nad správou svěřenského fondu. Není mu však přiznáno žádné věcné právo k majetku ve svěřenském fondu, jeho právo na plnění ze svěřenského fondu je uplatňováno vůči svěřenskému správci. Jedná se o zvláštní relativní obligaci sui generis, protože mezi svěřenským správcem a obmyšleným není smluvní vztah, ani svěřenský správce neodpovídá za plnění vůči obmyšlenému osobně.¹²

Konflikt zájmů zakladatele a zájmů beneficentů

Některá pravidla ve svěřenském fondu

Aby se alespoň částečně předcházelo konfliktu zájmů zakladatele a zájmů beneficentů, občanský zákoník zavádí v případě svěřenského fondu osobu tzv. svěřenského správce. Svěřenským správcem může být i zakladatel svěřenského fondu nebo beneficent, za splnění obecných podmínek, ale v takovém případě musí mít svěřenský fond dalšího svěřenského správce a správci musí právně jednat společně.¹³ V případě nespokojenosti s jednáním svěřenského správce lze postupovat tak, že zakladatel, obmyšlený nebo jiná osoba, která na tom má právní zájem, může soudu navrhnout, aby správci určité jednání uložil nebo zakázal, nebo aby soud správce dokonce odvolal či jmenoval nového. U soudu se lze taktéž dovolat neplatnosti právního jednání, kterým správce poškozuje samotný fond nebo právo obmyšleného.¹⁴ V případě, že by správce jmenoval a odvolával zakladatel, tak se výše uvedené vůči zakladateli nepoužije.

Hranici ochrany beneficenta a ochrany záměru zakladatele nám zákon neurčuje. Klíčovým je vždy zakladatelské právní jednání, ve kterém zakladatel vymezí účel fondu. V případě, že by ve shodě s původním úmyslem bylo možné účelu dosáhnout nebo mu lépe prospět změnou statutu fondu, tak zákon uvádí, že soud statut upraví.¹⁵ Klíčová je tedy definice samotného účelu v zakladatelském právním jednání. Na základě té soud určí, zda lze účelu dosáhnout jiným způsobem. Zpravidla by nemělo docházet ke změnám podmínek pro plnění ze svěřenského fondu, ke změně v osobách obmyšlených nebo ke změně okruhu obmyšlených.¹⁶

Jako příklad lze uvést beneficentovo právo na plnění. To vzniká za podmínek ur-

čených statutem.¹⁷ V případě neplnění se beneficent může obrátit na soud. Pokud by však beneficentovo postavení, přiznané mu zakladatelským právním jednáním, bylo slabé (například v případě tzv. potenciálních beneficentů),¹⁸ existuje výše zmíněné riziko následných konfliktů se zakladatelem. Těm lze předejít dostatečně určitým a srozumitelným označením beneficenta v zakladatelském právním jednání, aby vznikl co nejmenší prostor pro pochybnost a různorodost výkladu.

Postavení v nadačním fondu

Samotné postavení beneficentů nadačních fondů a změnu zakladatelského právního jednání v pododdílu věnovanému nadačním fondům v občanském zákoníku nenalezneme. Také v tomto případě hraje klíčovou roli zakladatelské právní jednání a účel v něm vymezený. Dle Nejvyššího soudu je zakladatel nadačního fondu oprávněn měnit zakladací listinu nadačního fondu (i co do účelu) v rozsahu a způsobem, který si pro sebe v zakladací listině výslovně vyhradil, a to za (analogicky aplikovaných) podmínek stanovených pro změnu nadačních listin nadací, a že je také za stejných podmínek oprávněn vyhradit si právo vydávat a měnit statut nadačního fondu, respektive právo jmenovat a odvolávat členy správní rady a revizora.¹⁹

Na právní úpravu týkající se změny zakladatelského právního jednání je tedy v tomto případě nutné aplikovat analogii. Ačkoliv tedy postavení beneficentů nadačního fondu není zákonem výslovně upraveno, tak vzhledem k rozsáhlé, téměř neomezené diskreci zakladatele, lze dospět k závěru, že ve srovnání se svěřenským fondem je jejich ochrana mizivá.

V případě svěřenského fondu totiž jeho zakladatel fakticky přichází o práva k vyčleněnému majetku,²⁰ zatímco v případě nadačního fondu může později měnit dokonce i samotný účel fondu, a tedy zasahovat do práv beneficentů na první pohled bez omezení. Což je něco, co je v podmínkách fiducie ovládané zásadou neměnnosti a kontinuity statutu nemyslitelné. Ovšem samozřejmě platí, že po dobu, co jsou beneficenti nadačního fondu platně v souladu se zakladací listinou zapsáni jako beneficenti, tak plnění, na která jim vznikl v této době nárok, jsou plně vymahatelná.

Inspirace zahraniční právní úpravou a svěrenský fond

Pravidlo Saunders v Vautier

Anglické právo přináší jiný úhel pohledu na svěrenské fondy. Pravidlo vycházející z případu Saunders v Vautier je jedním z nejstarších principů anglického trustového práva, dost možná i tím nejdůležitějším. Uvádí, že obmyšlený s absolutním nárokem k majetku v trustu, který je dospělý a svéprávný, může požadovat od správce převedení majetku v trustu na svoji osobu, nehledě na jakékoli instrukce zakladatele. Převodem dojde zároveň k zániku trustu.²¹

Zmíněné pravidlo se v našem právním systému neuplatňuje, jelikož u nás je klíčová vůle zakladatele, jakož i účel fondu. A je tomu tak nepřekvapivě, vzhledem k inspiraci quebeckou předlohou.

Pravidlo Claflin v Claflin

Dalo by se říci, že české pojetí trustu ztělesněné v úpravě svěrenského fondu má, co se postavení beneficentů týče, daleko blíže k americkému trustu. U amerického trustu se totiž stipuluje jiné pravidlo vycházející z tamějšího případu Claflin v Claflin.²² Parafrázováno zní pravidlo tak, že přání zakladatele převažuje do té doby, dokud je v souladu s prvně určeným účelem, za kterým byl trust zřízen. Česká obdoba tohoto pravidla se krystalizuje především v ustanovení § 1469 odst. 2 občanského zákoníku, který se věnuje změnám statutu, což je vzhledem k silné institucionalizaci tuzemského svěrenského fondu daleko příležitější (než koncepce trustu vycházející z pravidla Saunders v Vautier).

Postavení beneficentů je tak daleko slabší, když stěžejní je vždy vůle zakladatele při zřízení svěrenského fondu. Byť je příklon české úpravy k této koncepci trustu zřejmý, tak nicméně zůstává nevyřešen.

Závěr

Svěrenské a nadační fondy s sebou přinášejí zajímavou možnost správy majetku, ale mají i svá úskalí. Mezi ně patří například střety zájmů zakladatelů s beneficenty. V případě, že se beneficent domáhá u soudu svého práva na plnění, musí být toto právo dostatečně určené v zaklada-

telském právním jednání a vždy musí být v souladu se zamýšleným účelem fondu.

U statutu svěrenského fondu platí princip neměnnosti, tedy po vzniku fondu je jeho změna možná pouze v hraničních případech.

V případě nadačního fondu pak zakladatelskou listinu měnit lze, vyhradí-li si zakladatel pro sebe toto právo.

Komplikacím spojeným s touto problematikou se lze vyhnout dostatečným určením jak samotného účelu fondu, tak postavení beneficentů v zakladatelském právním jednání. Pokud však zakladatelé vynaloží dostatečnou pečlivost při svém zakladatelském právním jednání, tak jsou pro ně leckdy svěrenské a nadační fondy dobrou příležitostí při nakládání

s majetkem, zejména jde-li o rodinné fondy. Ty následně mohou ušetřit mnoho problémů spojených s ochranou rodinného majetku prostřednictvím struktur využívajících rodinných svěrenských či nadačních fondů.

JUDr. Ing. Jan Vych, advokát

Mgr. Adam Sznepka, advokátní koncipient

Nikol Zlámalová, právní asistentka

Advokátní kancelář Vych & Partners, s.r.o.

Poznámky:

- ¹ § 394 odst. 1 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník.
- ² PETROV, Jan, VÝTISK, Michal, BERAN, Vladimír a kol. Občanský zákoník. 2. vydání (3. aktualizace). § 394. Praha: C. H. Beck, 2024, marg. č. 6.
- ³ § 395 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník.
- ⁴ § 397 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník.
- ⁵ § 398 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník.
- ⁶ § 1449 odst. 2 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník.
- ⁷ § 1448 odst. 1 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník.
- ⁸ § 1448 odst. 3 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník.
- ⁹ RONOVSÁ, Kateřina. Beneficienti fundací určených ke správě rodinného majetku. Právní rozhledy, 2021, č. 22, s. 763–768.
- ¹⁰ SPÁČIL, KRÁLÍK a kol. Občanský zákoník III. Velké komentáře. Věcná práva (§ 976–1474). 2021, 2. vydání, s.1530.
- ¹¹ SPÁČIL, KRÁLÍK a kol. Občanský zákoník III. Velké komentáře. Věcná práva (§ 976–1474). 2021, 2. vydání, s.1563.
- ¹² SPÁČIL, KRÁLÍK a kol. Občanský zákoník III. Velké komentáře. Věcná práva (§ 976–1474). 2021, 2. vydání, s.1531.
- ¹³ § 1454 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník.
- ¹⁴ § 1466 odst. 1 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník.
- ¹⁵ § 1469 odst. 2 zákona č. 89/2012 Sb., občanský

zákoník.

- ¹⁶ PETROV, Jan, VÝTISK, Michal, BERAN, Vladimír a kol. Občanský zákoník. 2. vydání (3. aktualizace). § 1469. Praha: C. H. Beck, 2024, marg. č. 9.
- ¹⁷ § 1459 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník.
- ¹⁸ Blíže k členění beneficentů např. RONOVSÁ, Kateřina. Beneficienti fundací určených ke správě rodinného majetku. Právní rozhledy, 2021, č. 22, s. 763–768.
- ¹⁹ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. 3. 2018, sp. zn.: 29 Cdo 3225/2016.
- ²⁰ Pakliže by si pro sebe zakladatel vymínil příliš široká diskreční oprávnění, tak se před námi otevírá otázka, zda vůbec svěrenský fond platně vznikl, jelikož svěrenský fond vzniká vyčleněním majetku se současným neodmyslitelným oproštěním se od jakékoli formy vlastnického práva k němu jiné osoby, respektive osoby zakladatele. K tomu podrobněji viz článek J. Turka. Důsledky vlivu zakladatele na správu majetku vyčleněného do svěrenského fondu. Dostupné na: epravo.cz.
- ²¹ AMBRUZ, Vladimír. Pravidlo Saunders v Vautier a svěrenský fond. in TICHÝ, Luboš (ed.). Svěrenský fond a trust – jejich fungování v mezinárodním srovnání. Publikace Centra právní komparatistiky Právnické fakulty Univerzity Karlovy v Praze. Praha: Centrum právní komparatistiky Právnické fakulty Univerzity Karlovy, 2016. ISBN 978-80-87975-55-8, s. 60.
- ²² Opak. cit. s. 64.

Být, či nebýt stále k zastižení, to je oč tu běží. Aneb právo zaměstnanců odpojit se od práce.

Přesto, že mnozí z nás již považují pandemii koronaviru za minulost, s následky, které toto období plné změn a nových pravidel přineslo, se potýkáme dosud. Z hlediska pracovního prostředí zásadní změnu přineslo zejména masové rozšíření práce z domova. Spousta zaměstnanců, ale i zaměstnavatelů se s prací na dálku sžila natolik, že se jí ani s odstupem času a návratem „běžného“ režimu nehodlají vzdát. Tento způsob výkonu práce však s sebou zcela logicky přináší spoustu otázek, na které právo doposud nebylo schopno adekvátně reagovat. Jednou z nich, která si dle našeho názoru zaslouží pozornost, je tzv. právo na odpojení.

Právo na odpojení a co si pod ním představit

Obsahem práva na odpojení (the right to disconnect) je právo zaměstnance nebýt dostupný mimo sjednanou pracovní dobu, tedy odpojit se po ukončení pracovní doby od pracovních povinností, a to zejména od digitálních komunikačních nástrojů, jako je e-mail, telefon či SMS zprávy. Cílem tohoto práva je ochrana zaměstnance před nejasnou hranicí mezi pracovní dobou a soukromým životem, tedy zřetelné vymezení pracovní dostupnosti skrze různé komunikační prostředky.

S ohledem na stále vysoký počet zaměstnanců pracujících výhradně, či občasně na home office, se zintenzivňují též požadavky na konkretizaci a zakotvení tohoto práva. Neurčitost pracovní doby a současná kultura „vždy ve spojení“, „neustále k dispozici“ a „kdykoli na zavanou“ má totiž neodmyslitelný vliv na základní práva zaměstnanců, spravedlivé pracovní podmínky zaměstnanců a zejména na bezpečnost a ochranu fyzického i duševního zdraví.¹ Mnozí zaměstnanci se však obávají vůči svému nadřízeným vymezit a hájit si svůj volný čas, nebo si v horším případě ani neuvědomují, že pracovní doba je pouze jedním segmentem v jejich běžném dni, který by měl mít z důvodu jejich mentálního zdraví a možného kvalitního odpočinku časově vymezené „od“ a „do“. K náležitosti této problematiky přispěl též nedávno prováděný výzkum společnosti Eurofound, dle kterého je u zaměstnanců, kteří pracují na dálku, více než dvojnásobná pravděpodobnost toho, že v rámci pracovního týdne překročí zákonem vymezený maximální počet pracovních hodin týdně.²

Právo na odpojení z pohledu práva Evropské unie

Evropský parlament dne 21. ledna 2021 vyzval Komisi k přijetí směrnice, jež zaměstnancům umožní, aby se mohli bez jakýchkoliv, byť nevyčleněných, negativních důsledků odpojit od práce mimo svou pracovní dobu. Učinil tak v návaznosti na data zjištěná Eurofoundem, dle nichž v důsledku koronavirových opatření významně vzrostl počet zaměstnanců pracujících na dálku a v souvislosti s tím stoupl také počet lidí trpících depresemi a dalšími duševními poruchami.³ Přestože v mezidobí od této iniciativy nedošlo ke vzniku uceleného právního předpisu na úrovni Evropské unie, který by konkrétně upravoval právo odpojit se, toto téma neustále, ba naopak. Dne 30. 4. 2024 zahájila Komise komunikaci s evropskými sociálními partnery, aby nashromáždila dostatečné množství jejich zkušeností a názorů na danou problematiku za účelem dalšího postupu v oblasti spravedlivé práce na dálku a práva na odpojení.

Z dosavadních právních předpisů EU, které sice výslovně právo na odpojení neupravují, avšak zakotvují aspekty a principy související s právem odpojit se, je namísto odkázat na strategický rámec pro bezpečnost a ochranu zdraví při práci na období 2021–2027,⁴ směrnici o některých aspektech úpravy pracovní doby,⁵ směrnici o transparentních a předvídatelných pracovních podmínkách v Evropské unii⁶ a v neposlední řadě také směrnici o rovnováze mezi pracovním a soukromým životem rodičů a pečujících osob.⁷ Opomenout nelze ani judikaturu Soudního dvora EU, která konstantně zastává názor, že pokud zaměstnanec tráví čas doma, avšak

s povinností reagovat na požadavky ze strany zaměstnavatele, je nutno tuto dobu považovat za dobu pracovní.⁸

Tendence směřující k ucelení právních norem upravujících právo na odpojení jsou na poli Evropské unie stále intenzivnější. Lze proto usuzovat, že je jen otázkou času, než budou pro práci na dálku zakotvena v unijním právu základní pravidla, která budou bez výjimek respektovat zachování zdravé rovnováhy mezi pracovním a soukromým životem zaměstnanců.

Právo na odpojení v kontextu českého právního řádu

Přestože některé z progresivních států EU, jako například Francie, Španělsko, Itálie či Belgie, již úspěšně implementovaly právo na odpojení do svých právních řádů, v České republice prozatím jeho konkrétní právní zakotvení chybí. O významný krok vpřed v rámci této problematiky se jednoznačně zasadila transpoziční novela zákoníku práce z roku 2023,⁹ která s účinností od 1. 10. 2023 zakotvila mimo jiné práci na dálku a základní podmínky s ní související. Právo na odpojení však není ani po této novele v českém právním řádu upraveno. Žádnou změnu pak nelze očekávat ani od blížící se flexibilní novely zákoníku práce.

Bez ohledu na to, zda zaměstnanec vykonává práci na pracovišti u zaměstnavatele, či provozuje práci na dálku, odlišuje od sebe český zákoník práce pracovní dobu a dobu odpočinku. Že je tyto dvě kategorie nutno striktně oddělovat ostatně potvrzuje i Ústavní soud ve svém nálezu II. ÚS 1854/20, podle kterého je v pracovních vztazích třeba vždy vymezit,

Eversheds Sutherland - globální advokátní kancelář

Zakládáme si především na vysoké kvalitě námi
poskytovaných služeb

Eversheds Sutherland patří mezi 10 největších globálních advokátních kanceláří. Poskytuje poradenství mj. 72 % společností z amerického žebříčku Fortune 100 a 62 % společností z britského indexu FTSE 100.

Chambers
AND PARTNERS

IFLR1000

fúze a akvizice · pracovní právo · právní audit kybernetické bezpečnosti ·
GDPR · nemovitostní právo a stavební právo · financování a kapitálový trh ·
mezinárodní obchod a přeprava · energie a energetické projekty · životní prostředí
a odpady · ESG · imigrační služby · regulatorika · insolvence a restrukturalizace

eversheds-sutherland.cz

Eversheds Sutherland, advokátní kancelář, s.r.o., Pobřežní 394/12, Praha 8 - Karlín
T: +420 255 706 500, E: paha@eversheds-sutherland.cz

zda je posuzovaný čas pracovní dobou nebo dobou odpočinku; třetí možnost zákoník práce nepřipouští.¹⁰ Přestože v projednávané věci zaměstnanec pracoval osobně na pracovišti zaměstnavatele, není zde důvod, proč by argumentace Ústavního soudu k potřebě oddělit pracovní dobu a dobu odpočinku nebyla aplikovatelná na případy práce na dálku. Jak dále vyplývá ze shora uvedeného nálezu, může být za dobu odpočinku považována taková doba, „se kterou může zaměstnanec nakládat dle své volné úvahy, tedy věnovat se oddechu a nebýt během této doby zaměstnavateli k dispozici.“¹¹ Přestože prozatím české právo nemá právo na odpojení výslovně zakotveno v rámci svého právního řádu, již ze shora uvedeného lze dovodit, že zaměstnavatelé nemohou vyžadovat, aby byli zaměstnanci, nejedná-li se o pracovní pohotovost, k zastížení a připravení reagovat na případné požadavky.

Jak se staví k právu na odpojení zahraniční právní řády?

Oproti poněkud zdráhavějšímu přístupu k úpravě práva na odpojení na poli Evropské unie a shodně též v oblasti české právní úpravy, dnes již řada států toto právo do svých národních právních řádů úspěšně implementovala. Tato úprava se ovšem v jednotlivých státech odlišuje. Níže se proto pokusíme ve stručnosti představit alespoň některé z nich.

Jako průkopníka v národní úpravě práva na odpojení lze označit Francii, která jej zakotvila již v roce 2017 v tzv. El Khomri¹² (Loi travail). Pro francouzské zaměstnance neplatí povinnost zvedat telefon, nebo vyřizovat e-maily mimo pracovní dobu a v době jejich odpočinku. Právo na odpojení se ve Francii mnohdy projevuje v podobě zákazu ze strany zaměstnavatele, který spočívá v tom, že zaměstnanci nemohou vyřizovat pracovní záležitosti v předem vymezeném časovém úseku, většinou v nočních hodinách.

Španělsko pak s účinností od roku 2018 zakotvuje právo nepoužívat mobilní telefony a další elektronická zařízení pro pracovní účely mimo zákonem, nebo smluvně stanovenou pracovní dobu, a to včetně běžných dovolených, mateřských či otcovských dovolených. Zaměstnavatelé mají naopak povinnost upravit interní politiku tak, aby bylo právo na odpojení zaměstnanců plně respektováno. K dalším

státům, jejichž právní úprava již obsahuje právo na odpojení, se řadí například Itálie, Belgie, Ukrajina, Brazílie či Kazachstán.¹³

Nejmladší úpravu práva na odpojení nalezneme patrně v Austrálii, kde je od srpna roku 2024 výslovně zakotveno právo zaměstnanců ve větších podnicích odmítnout veškerou pracovní komunikaci mimo stanovenou pracovní dobu, a to nejen ze strany zaměstnavatele, ale i ze strany třetích osob (například klientů či dodavatelů). Od srpna roku 2025 se pak stejné právo bude vztahovat také na zaměstnance menších podniků. Při porušení práva na odpojení může být zaměstnavateli uložena pokuta až do výše 18 780 AUD (cca 300 tis. Kč).

Vzhledem ke shora uvedenému lze konstatovat, že s postupem času můžeme očekávat postupnou expanzi předmětného práva do dalších právních řádů, což bude reflektovat soudobý rostoucí trend v rámci digitalizace práce a zevšednění práce na dálku.

Závěr

Právo na odpojení se stává součástí právní úpravy stále většího počtu států, a to nejen v rámci Evropské unie. Je tak kladen stále větší důraz na ochranu rovnováhy mezi soukromým a pracovním životem v dnešním světě ovládaném digitálními technologiemi. Nutno konstatovat, že předmětná úprava nepřináší benefity pouze zaměstnancům, ale také zaměstnavatelům, kdy psychická pohoda a plnohodnotný odpočinek zaměstnanců nepochybně přispívá k vyšší kvalitě odvedené práce, ke zvýšení kreativity, k vytvoření přívětivého pracovního prostředí a dlouhodobé produktivitě. Předmětná legislativa proto představuje nejen moderní přístup k ochraně práv zaměstnanců, ale i strategii, která přispívá ke zdravému a efektivnímu fungování pracovních týmů. ©

JUDr. Lenka Příkazská, advokátka, společník
Mgr. Sára Králová, advokátní koncipientka
HSP & Partners advokátní kancelář s.r.o.

HSP ADVOKÁTNÍ
KANCELÁŘ

Poznámky:

- 1 REDAKCE. Evropský parlament přijal legislativní doporučení Komise k právu odpojit se. Právní rozhledy, 2021, č. 3, s. I-II.
- 2 Eurofound. 2020. Telework and ICT-based mobile work: Flexible working in the digital age. Luxembourg: Publications Office of the European Union; dostupné na: <https://www.eurofound.europa.eu/en/publications/2020/telework-and-ict-based-mobile-work-flexible-working-digital-age>.
- 3 Právo odpojit se od práce by mělo být zabezpečené v celé EU, požadují poslanci; dostupné na: <https://www.europarl.europa.eu/topics/cs/article/20210121STO96103/pravo-odpojit-se-od-prace-by-melo-byt-zabezpecene-v-cele-eu-pozaduji-poslanci>.
- 4 Dostupný na: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX:52021DC0323>.
- 5 Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/88/ES ze dne 4. listopadu 2003 o některých aspektech úpravy pracovní doby.
- 6 Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1152 ze dne 20. června 2019 o transparentních a předvídatelných pracovních podmínkách v Evropské unii.
- 7 Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1158 ze dne 20. června 2019 o rovnováze mezi pracovním a soukromým životem rodičů a pečujících osob a o zrušení směrnice Rady 2010/18/EU.
- 8 Rozsudek Soudního dvora EU ze dne 21. 2. 2018, sp. zn. C-518/15.
- 9 Zákon, kterým se mění zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony.
- 10 Z Nálezu Ústavního soudu ze dne 18. 10. 2021, sp. zn. II. ÚS 1854/20.
- 11 Tamtéž.
- 12 Law no. 2016-1088 of August 8, 2016 relating to work, the modernization of social dialogue and the securing of professional careers.
- 13 The right to disconnect around the world; dostupné na: <https://iuslaboris.com/insights/laws-on-the-right-to-disconnect/>.

Evropská unie schválila nová pravidla pro ESG ratingy

Na půdě Evropské unie bylo schváleno nové nařízení upravující oblast ESG ratingů¹ (dále také jako „Nařízení“). Cílem Nařízení je zejména stanovit základní regulaci činnosti poskytovatelů ESG ratingů a požadavky k zajištění transparentnosti použitých metodik, standardů a postupů, což by mělo mimo jiné zvýšit relevantnost vzájemného porovnání a hodnocení zveřejněných ESG ratingů. Tento článek blíže popisuje základní pravidla, která Nařízení v této oblasti zavádí.

ESG rating

Jedním ze základních pojmů, které je potřebné si na úvod definovat, je pojem ESG rating. Dle Nařízení je ESG ratingem stanovisko či skóre, případně kombinace obojího, které posuzuje hodnotenou položku (typicky činnost konkrétních subjektů či finanční nástroje)² z pohledu environmentálních, sociálních, lidskoprávních a správních faktorů, a to včetně souvisejících rizik a dopadů na tyto faktory. Hodnocení například zohledňuje, zda posuzovaný subjekt či činnost významně nepřispívá k emisím CO₂ a dalším negativním dopadům na životní prostředí, zda je zajištěno spravedlivé odměňování nebo zda jsou nastaveny a uplatňovány mechanismy k eliminaci negativních prvků a faktorů v rámci dodavatelských řetězců (např. dětská práce, diskriminace, korupce).

Primárním důvodem pro pořízení ESG ratingů bývá obecně zájem investorů na

získání podkladů pro investiční rozhodnutí či zájem subjektu, kterého se hodnocení týká, na posouzení rizik a příležitostí spojených s jeho činností.

Předmět, účel a působnost

Předmětem Nařízení je především stanovení pravidel a požadavků na poskytovatele ESG ratingů s cílem zajistit kvalitu a srovnatelnost vydaných ratingů napříč Evropskou unií. Potřeba stanovení alespoň základních pravidel vyvstala s ohledem na skutečnost, že ESG ratingy sehrávají pořád důležitější roli při rozhodování na kapitálových trzích, kdy jsou často využívány jako referenční údaje pro posouzení výkonnosti či rizik v oblasti udržitelnosti. Z důvodu neexistence, resp. nedostatečnosti společných pravidel v této oblasti se pak dalo očekávat, že jednotlivé členské státy Evropské unie přijmou odlišná opatření či přístupy, které by mohly vytvářet nežádoucí překážky a narušovat vnitřní trh.

Účelem Nařízení tedy bylo mimo jiné předejít takovéto negativní situaci a stanovit jednotná pravidla pro lepší fungování trhu s ESG ratingy, jakož i umožnit jejich lepší využití v rámci vnitřního kapitálového trhu.

Jelikož mohou mít ESG ratingy značný vliv na fungování unijního trhu a důvěru investorů či spotřebitelů, je jedním ze základních cílů této nové právní úpravy zajistit vysokou úroveň jejich ochrany, a v této souvislosti rovněž přispět k boji s problémem tzv. greenwashingu a social washingu.³ Existuje tedy veřejný zájem na tom, aby byly používané ESG ratingy nezávislé, systematické, dostatečně kvalitní a (v rámci možností) srovnatelné. Nařízení přitom navazuje na stávající unijní legislativu v oblasti udržitelných investic, zejména pak na nařízení o taxonomii,⁴ které stanovuje kritéria k určení, za jakých podmínek je investice považována za environmentálně udržitelnou, přičemž tato kritéria je možné využít

i v ESG ratingu jakožto relevantní faktor či ukazatel výkonnosti.

Do působnosti Nařízení spadají primárně ESG ratingy vydávané poskytovateli usazenými v Evropské unii, přičemž na poskytovatele ESG ratingů usazené mimo Evropskou unii se budou tato pravidla vztahovat ve stanovených případech.

Nařízení se pak nevztahuje např. na soukromé ESG ratingy, které nejsou určeny ke zveřejnění či k distribuci, ESG ratingy vydávané finančními podniky pro interní účely, ESG ratingy vydané orgány, institucemi a jinými subjekty EU či orgány veřejné správy, pokud tyto ratingy nejsou komerčně publikovány či distribuovány.⁵

Poskytovatelé ESG ratingu

Podle Nařízení je poskytovatelem ESG ratingu právnická osoba, která v rámci své činnosti na profesionálním základě vydává, zveřejňuje či distribuuje ESG ratingy. Provádění této činnosti bude nově podléhat povolení, jež vydává na základě žádosti poskytovatele Evropský orgán pro cenné papíry a trhy (dále také jako „ESMA“) jakožto orgán dohledu. Poskytovatelé ESG ratingů s vydaným povolením budou evidováni v rejstříku vedeném ESMA, který je veřejně přístupný.

Za účelem podpory malých poskytovatelů ESG ratingů⁶ zavádí Nařízení dočasný režim, dle kterého mohou tito poskytovatelé po dobu až tří let využívat na základě registrace u ESMA zjednodušený režim, v němž se na ně nebudou vztahovat některé z povinností a požadavků stanovených v Nařízení. Další zvláštní režim Nařízení stanovuje pro poskytovatele ESG ratingů usazené mimo Evropskou unii.⁷

Poskytovatelé ESG ratingů budou muset v rámci své činnosti dodržovat zásady a pravidla stanovená Nařízením, a to zejména za účelem zajištění integrity, transparentnosti, odpovědnosti a řádné správy při tvorbě, zveřejňování a distribuci ESG ratingů. Na základě nové právní úpravy bude nezbytné přijmout mimo jiné pravidla, systémy a postupy, prostřednictvím kterých bude možné nejenom zajistit plnění požadavků Nařízení, ale i efektivní kontrolu plnění těchto požadavků. V rámci snahy o eliminaci či limitaci případných střetů zájmů obsahuje Nařízení i omezení

činností, které jsou poskytovatelé ESG ratingů oprávněni vykonávat (poskytovatelé např. nebudou moci vykonávat poradenskou činnost pro investory nebo podniky).⁸

V této souvislosti je důležité upozornit, že Nařízení zavádí povinnosti a požadavky rovněž ve vztahu k osobám, které se na poskytování ESG ratingů podílí, ať již jde o ratingové analytiky, zaměstnance či externí partnery na základě smluvní spolupráce. Ve vztahu k těmto osobám jsou stanoveny povinnosti týkající se zejména zajištění jejich erudice a kvalifikovanosti, zajištění důvěrnosti informací, s nimiž při své činnosti nakládají a eliminace případných zájmů či obchodních styků, které by mohly vytvářet střet zájmů.

Základní požadavky na činnosti poskytovatelů ESG ratingů

Cílem Nařízení není přímo zasahovat do obsahu ESG ratingů či do metodik, které slouží jako podklad pro jejich vyhotovování. Nařízení v tomto směru pouze stanovuje základní zásady spočívající v důslednosti, systematickosti, nezávislosti, odůvodnitelnosti, kontinuitě a transparentnosti, čímž je zajištěn tlak na kvalitu ESG ratingů ze strany jejich pořizovatelů či uživatelů. Právní úprava tedy např. nebude poskytovateli ESG ratingu přesně stanovovat, co musí jim používaná metodika obsahovat, stanoví ovšem povinnost tuto metodiku transparentně zveřejnit. Bude-li s ohledem na zveřejněnou metodiku vyplývat, že daný poskytovatel využívá pro vypracování ESG ratingu kvalitativně nedostatečnou metodiku, nemusí být jim vydávané ESG ratingy považovány za dostatečně relevantní, což může mít vliv na další obchodní příležitosti a uplatnění takového poskytovatele v rámci trhu ESG ratingů. Tato skutečnost pak může vyvolat tlak na zvýšení kvality používaných metodik.

Nařízení explicitně vymezuje požadavky na transparentnost a nezávislost (střety zájmů).⁹ Poskytovatelé ESG ratingů budou povinni zveřejňovat jasným a zřetelným způsobem na svých internetových stránkách alespoň informace o užitých metodikách, modelech a klíčových předpokladech v oblasti ESG ratingu. V rámci uvedeného požadavku Nařízení rovněž určuje, aby faktory E (environmentální),

S (sociální) a G (správní) byly uvedeny zpravidla samostatně, nikoli pouze ve formě souhrnného skóre. Pokud je však poskytovatel souhrnný rating, musí poskytovatel jasně stanovit váhy jednotlivých faktorů (například 33 % pro každý z faktorů E, S a G) a odůvodnit metodiku použitou pro jejich stanovení.

Ve vztahu k zajištění nezávislosti a vyloučení střetu zájmu stanovuje Nařízení požadavky ve dvou hlavních rovinách, a to preventivní, tj. nastavení systému k předcházení těmto rizikovým případům a reaktivní, zaměřené na řešení již vzniklých rizikových případů. Mezi základní nástroje, které mají být v této souvislosti ze strany poskytovatelů ESG ratingů implementovány, patří stanovení jasné organizační struktury s přesným vymezením povinností a úkolů, které mají být plněny a zavedení opatření k zajištění toho, že poskytování ESG ratingů nebude ovlivněno žádným stávajícím či potenciálním střetem zájmů.

Nezávislost a střet zájmů jsou přitom řešeny jak na úrovni samotného poskytovatele ESG ratingu, např. ve vztahu k rizikům souvisejícím s vlivem propojených osob či akcionářů, tak i ve vztahu k jednotlivým osobám podílejícím se na procesu vydávání ESG ratingů (tyto osoby např. nesmí být odměňovány nebo hodnoceny způsobem, jenž by mohl snižovat integritu příslušných procesů).

Zbývající základní zásady (důslednost, systematickosti, odůvodnitelnost, kontinuita) jsou v Nařízení adresovány prostřednictvím obecnějších požadavků a pravidel pro činnost poskytovatelů ESG ratingů. Jejich hlavním cílem je zajištění kvality prováděných procesů a hodnocení, jakož i věrohodnosti samotných ESG ratingů a v nich obsažených závěrů, a to mimo jiné za účelem zabezpečení vzájemné porovnatelnosti ESG ratingů a relevantnosti takového porovnání napříč trhem z pohledu užití metodologie.¹⁰

Dohled

Dohled nad dodržováním povinností vyplývajících z Nařízení bude vykonávat ESMA. Jeho činnost související s výkonem dohledu nad poskytovateli ESG ratingů by měla být financována a pokryta prostřednictvím poplatků účtovaných poskytovatelům ESG ratingů.

ZIZLAVSKY ➤ **30 let**

byznys • restrukturalizace • insolvency

bezpečná řešení

ESMA je oprávněn v rámci dohledu a kontroly plnění povinností dle Nařízení provádět např. obecná šetření či kontroly na místě, v rámci nichž může přezkoumávat podklady, předvolávat osoby zúčastněné na vyhotovení ESG ratingu či zapečetit provozní prostory nebo účetní knihy poskytovatele ESG ratingu. Pokud je zjištěno porušení Nařízení, může ESMA nařídit poskytovateli, aby ukončil protiprávní jednání, vydat veřejné oznámení, uložit poskytovateli pokutu či penále nebo mu pozastavit, případně i odebrat povolení k vydávání ESG ratingů.

Výše udělené pokuty může činit až 10 % z čistého ročního obrátu poskytovatele ESG ratingu. V případě, že poskytovatel odmítá součinnost (např. neúplným poskytnutím informací či nepodrobením se šetření) je ESMA oprávněn udělit poskytovateli ESG ratingu i penále na denním základě, a to až ve výši 3 % průměrného denního obrátu. Rozhodnutí o uložení

pokutě či penále mohou poskytovatelé nechat přezkoumat Soudním dvorem Evropské unie, který může pokutu nebo penále zrušit, případně jejich výši snížit či zvýšit.

Platnost a účinnost Nařízení

Nařízení vstoupilo v platnost ke dni 1. 1. 2025, přičemž nová pravidla obsažená v Nařízení se začnou uplatňovat od 2. 7. 2026.

Závěr

Nařízení představuje další krok vpřed v rámci unijní legislativy v oblasti udržitelnosti. Doplnění právní úpravy v tomto směru bylo potřebné zejména s ohledem na nárůst důležitosti ESG ratingů a jejich dopady na přesun kapitálu jak v rámci investičního trhu, tak i v rámci jednotlivých podniků směrem k udržitelnějším činnostem. Hlavním cílem Nařízení je

tak zejména zajistit, aby byly ESG ratingy zveřejňované v rámci Evropské unie srovnatelné, transparentní a dostatečně kvalitní, a to za účelem zvýšení úrovně trhu ESG ratingů a ochrany investorů a spotřebitelů. Bude tedy určitě zajímavé pozorovat dopady Nařízení (a dohledu prováděného ESMA) na předmětné trhy, jakož i způsob, jakým se s novou právní úpravou poskytovatelé ESG ratingů vyřádají.

Mgr. Lukáš Šmotlák, advokát

Mgr. Michal Secký, advokátní koncipient

Doležal & Partners s.r.o., advokátní kancelář

Poznámky:

¹ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/3005 ze dne 27. listopadu 2024 o transparentnosti a integritě činností v oblasti environmentálního, sociálního a správního (ESG) ratingu a o změně nařízení (EU) 2019/2088 a (EU) 2023/2859.

² Např. úvěry, kapitálové a kvazikapitálové investice, opce, futures, swapy, forwardy či emisní povolenky.

³ Uvedenými pojmy se označuje jednání společností, které nepravdivým či zavádějícím způsobem zveřejňují informace o svých dopadech na životní prostředí či své sociální odpovědnosti.

⁴ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU)

2020/852 ze dne 18. června 2020 o zřízení rámce pro usnadnění udržitelných investic a o změně nařízení (EU) 2019/2088.

⁵ K tomu viz např. čl. 2 odst. 2 Nařízení.

⁶ Poskytovatelé splňující definici malého podniku či malé skupiny podle směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/34/EU ze dne 26. června 2013 o ročních účetních závěrkách, konsolidovaných účetních závěrkách a souvisejících zprávách některých forem podniků, o změně směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/43/ES a o zrušení směrnic Rady 78/660/EHS a 83/349/EHS, ve znění pozdějších předpisů

⁷ K tomu viz čl. 10 a násl. Nařízení.

⁸ K tomu viz čl. 16 Nařízení.

⁹ Viz čl. 23 a násl. Nařízení.

¹⁰ Chiu, Iris H.-Y. Regulating ESG Rating and Data Product Providers: Critically Examining EU Regulation through the Lens of Functional Regulatory Consistency. Cambridge University Press, 2024. Dostupné z: <https://www.cambridge.org/core/journals/european-journal-of-risk-regulation/article/regulating-esg-rating-and-data-product-providers-critically-examining-e-regulation-through-the-lens-of-functional-regulatory-consistency/AAF237AA1EF12161A6A9AC9C2B94509E>.

epravo.cz online

Smlouvy na IT projekty v praxi

Praktický webinář o IT smlouvách pro právníky, IT i procurement.
Jak je správně nastavit a vyjednat?

Další online konference a semináře
naleznete na www.epravo.cz

Přál si nedostat krevní transfúzi, a tak zemřel

„Na příjem k operaci přišel pacient, do rukou mi vložil dokument – dříve vyslovené přání při zítřejší operaci nepřijmout krevní transfúzi z náboženských¹ důvodů. Polilo mě horko, zítřejší odstranění nádoru bude probíhat v těsné blízkosti karotidy, její narušení je možné, avšak při přijetí krevní transfúze nemusí být pro pacienta smrtelné. Když si ale pacient krevní transfúzi nepřeje, měl bych ho nechat umřít?“

V postavení tohoto lékaře nechceme být momentálně nikdo. Povolání lékaře je nelehké a nese s sebou extrémní odpovědnost. Takové dříve vyslovené přání pacienta netěší žádného operátora, či anesteziologa, co je při operaci přítomen. Může jej totiž dostat do značně eticky a profesně nekomfortní situace, kdy se lékař musí rozhodnout, zda svého pacienta krevní transfúzí zachrání od nevyhnutelné smrti, anebo bude respektovat přání pacienta a krevní transfúzi mu nepodá. Lékaři se tímto dostávají na pomyslný tenký led, kde balancují na rozhraní lékařské etiky a práva z hlediska autonomie vůle pacienta.

Etickou problematiku je možné spatřovat v poslání lékaře léčit a zachraňovat lidské životy, což s takovým dříve vysloveným přáním pacienta nemusí být dost dobře možné. Právní problematiku v této souvislosti je možné promítnout do porušení jak práva na soukromí a tělesnou integritu pacienta, tak ústavou garantovaného práva na život, či právem stanovené povinnosti zdravotníka postupovat na náležité odborné úrovni, tzv. de lege artis.

Má lékař možnost volby řídit se takovým dříve vysloveným přáním, aneb je lékařský paternalismus v českém zdravotnictví skutečně překonán? Bude lékař odpovědný za způsobení smrti nepodáním krevní transfúze nebo snad naopak za záchranu života pacienta? Odpovědi na tyto otázky se pokusíme rozebrat podrobněji v tomto článku.

Dříve vyslovené přání

Dle § 36 zákona č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách, v platném znění (dále jen „ZZS“), má pacient právo pro případ, kdy by se dostal do

takového zdravotního stavu, ve kterém nebude schopen vyslovit souhlas nebo nesouhlas s poskytnutím zdravotních služeb a způsobem jejich poskytnutí, tento souhlas nebo nesouhlas předem vyslovit.² Poskytovatel zdravotních služeb musí brát zřetel na dříve vyslovené přání pacienta, má-li ho k dispozici, a to za podmínky, že v době poskytování zdravotních služeb nastala předvídatelná situace, k níž se dříve vyslovené přání vztahuje, a pacient je v takovém zdravotním stavu, kdy není schopen vyslovit nový souhlas nebo nesouhlas. Souhlas může pacient udělit také při přijetí do péče ve zdravotnickém zařízení nebo kdykoli v průběhu hospitalizace, a to pro poskytování zdravotních služeb zajišťovaných konkrétním poskytovatelem zdravotních služeb. Jedná se o autonomní projev vůle pacienta, kdy např. Evropský soud pro lidská práva³ judikoval, že vůle pacienta má mít přednost před povinností postupovat de lege artis, a to i v případě, kdy by tato vůle mohla znamenat pacientovu smrt.

Dříve vyslovené přání u nezletilých pacientů

Za nezletilé pacienty jednájí zpravidla jejich zákonní zástupci, rodiče, případně jiné osoby mající právo za nezletilého jednat. U nezletilého pacienta se krevní transfúze v případě nutnosti podá vždy, bez ohledu na stanovisko zákonných zástupců i stanovisko nezletilého, v případě, že půjde o neodkladný výkon nutný k záchraně jeho života nebo zamezení vážnému poškození jeho zdraví. Dle § 36 odst. 6 ZZS dříve vyslovené přání nelze uplatnit, jde-li o nezletilé pacienty nebo pacienty s omezenou svéprávností. O tom je třeba nezletilého i zákonné zástupce poučit a raději si poučení nechat podepsat. Pokud by však rodiče z tohoto důvodu odmítli potřebný odkladný výkon, je třeba kromě podepsaného negativního reversu upozornit i orgán sociálně-právní ochrany dětí, pokud je tímto rozhodnutím nezletilý pacient poškozen, nebo je u něho zanedbána potřebná zdravotní péče. Případem, kdy rodiče zakázaly podání krevní transfúze svému dítěti

se zabýval i Ústavní soud,⁴ který ve svém rozhodnutí postavil zájem dítěte – jeho ochranu zdraví a života nad jakékoli zájmy a přesvědčení rodičů.

Může lékař odmítnout operovat pacienta s dříve vysloveným přáním?

Operatér, ani anesteziolog nejsou povinni pacientovi provést operaci, a to za předpokladu, že by provedení operace odporovalo jejich svědomí nebo náboženskému vyznání. Tuto možnost odmítnutí výkonu dává lékaři znění § 50 odst. 2 ZZS. Lékař je povinen ihned informovat poskytovatele zdravotních služeb, resp. své nadřízené, kteří zajistí pacientovi jiného lékaře. Nemůže-li poskytovatel zajistit jiného lékaře, zajistí pacientovi jiného poskytovatele, který mu zdravotní služby poskytne, pokud pacient zajištění jiného poskytovatele neodmítne. Lékař však nemůže odmítnout poskytnutí zdravotních služeb pacientovi, pokud by odmítnutím došlo k ohrožení života pacienta nebo k vážnému ohrožení jeho zdraví a poskytovatel není schopen zajistit poskytnutí zdravotních služeb jiným lékařem. Poskytovatel zdravotních služeb však nemůže plošně odmítnout provádění výkonů u pacientů odmítajících krevní transfúzi. Právo odmítnutí konkrétního pacienta je individuálním právem daného lékaře.

Operace se povedla, pacient zemřel – aneb jakou má odpovědnost lékař?

Kdo je odpovědný za to, že v situaci respektování přání pacienta při života ohrožujícím krvácení, pacient zemře nebo je jinak poškozen? Odpovědnosti lékaře, či zdravotnického zařízení se nejčastěji dovolávají osoby blízké zemřelého pacienta. Nutno podotknout, že i v případě, že bude pacient v bezvědomí, nemá osoba blízká ani v postavení osoby určené pacientem dle § 34 odst. 7 ZZS s použitím § 33 odst. 1 ZZS (osoba s právem zástupného souhlasu) právo nařídít poskytnutí krevní transfúze za předpokladu, kdy bylo dříve vysloveno přání pacienta o neposkytnutí krevní transfúze. Osoba s právem zástupného souhlasu však nemá právo nařídít, aby pacientovi v bezvědomí nebyla podána životně důležitá krevní transfúze, nemá-li poskytovatel zdravotních služeb k dispozici dříve vyslovené přání pacienta. V těchto případech lze odmítnout život zachraňu-

jící výkon jen tehdy, „je-li to v nejlepším zájmu dotčené osoby“.⁵

Pokud pacient s dříve vysloveným přáním neobdrží transfúzní přípravky (plná krev, červené krvinky, krevní destičky, plasma) zemře, zpravidla bývá napadán léčebný postup lékaře, který byl modifikován vynecháním základních nutných kroků z důvodu dříve vysloveného přání. Dále může být napadena i předoperační příprava, která je u pacienta, u kterého se krevní transfúze při operaci jeví jako pravděpodobná, jiná než u pacienta, kde je krevní transfúze vysloveným přáním odmítnuta. Zda bude lékař za úmrtí pacienta odpovědný je otázkou soudní, kdy se zpravidla vychází ze znaleckého posudku. Pouze soudní zhodnocení, zda postup při respektování přání pacienta byl či nebyl lege artis – tedy na náležité odborné úrovni, bude relevantní. Právním obhajitelné nepodání krevní transfúze nemůže být poskytovateli zdravotních služeb vytýkáno. Nepodání jiných infuzních přípravků, které mohly nepříznivý stav vyvolat např. významnou krevní ztrátou pacienta aspoň zmírnit však být vytýkáno může.

Lékař může být odpovědný i za záchranu života poskytnutím krevní transfúze u pacienta s dříve vysloveným přáním neposkytnutí krevní transfúze, a to jak v rovině trestně právní, tedy za zásah do práva na soukromí a tělesnou integritu pacienta,⁶ tak i v rovině občanskoprávní. Škoda by poté mohla být určena jako např. náhrada majetkové a nemajetkové újmy za vyloučení z náboženské organizace, za ztrátu společensko-náboženského postavení, apod.

Eticko-právní polemika na závěr

Náboženská svoboda, či svoboda vyznání je princip zajišťující svobodu nejen jednotlivce v jeho duševní a duchovní sféře, svobodu vyjadřovat a projevat své náboženské či duchovní přesvědčení, a to jak v soukromí, tak veřejně. Svoboda vyznání je základním lidským právem stejně tak jako právo na život, či že nikdo nesmí být zbaven života. Každý má právo na život, rozhodovat o svém životě a zdraví, pokud se nebude jednat o pokyn nabádající k takovým postupům, jejichž výsledkem je aktivní způsobení smrti. Eutanazie, tj. usmrcení na pacientovu žádost, je v České republice zakázána. K za-

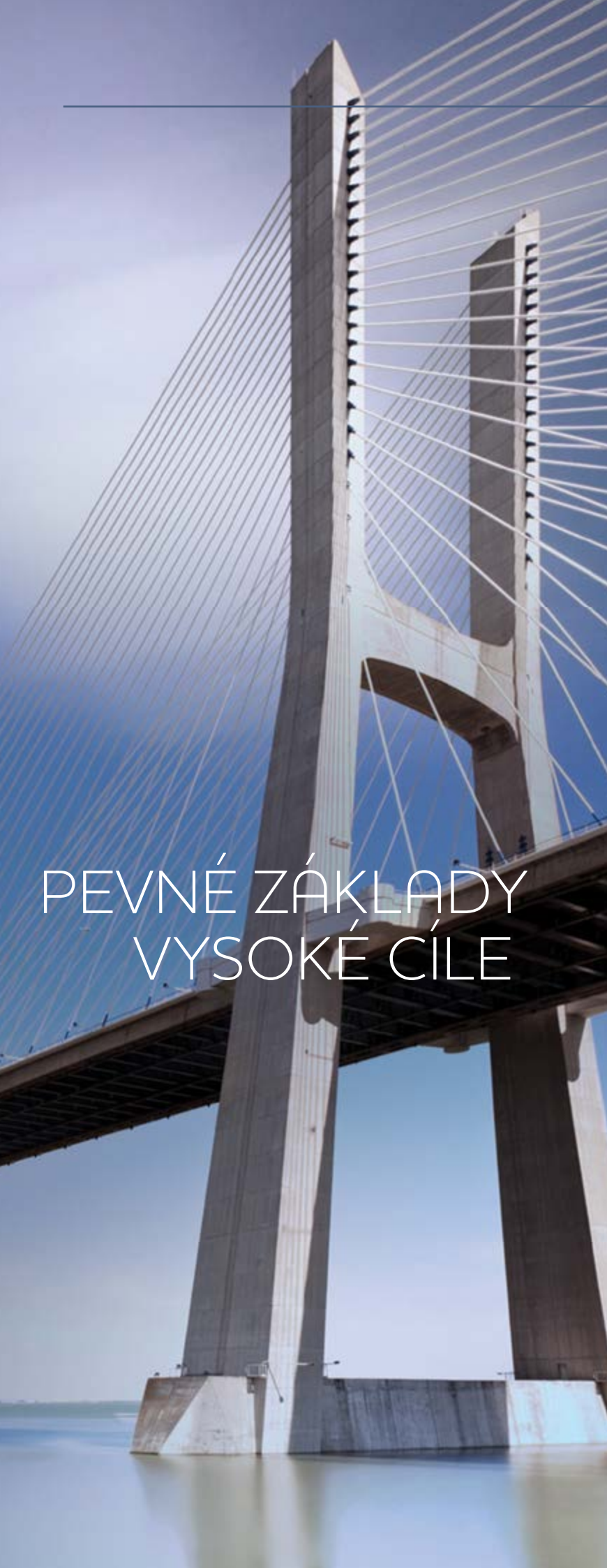
myšlení tedy zůstává, proč je dříve vyslovený souhlas motivovaný náboženským vyznáním legální, pokud může pasivně způsobit smrt pacienta. Jedná se o otázku převážně etickou, ale i právní a bude vždy posuzována individuálně v konkrétních případech. Je více svoboda vyznání nebo právo na život? Dle závěru tohoto článku, je autonomie pacientovy vůle v tomto důsledku z formálního hlediska postavena nad zájem společnosti na ochraně života. Nejdůležitější otázkou však zůstává, zda je správné, aby se lékař „omlouval“ za záchranu života pacienta, zda tento koncept plní racionální znaky poskytování zdravotní péče a zda je liberální přístup ke svobodné vůli pacienta skutečně v tomto ohledu krok správným směrem.

JUDr. Kristýna Nováková, advokátka
Rödl & Partner, advokáti, s.r.o.

Rödl & Partner

Poznámky:

- ¹ Taková dříve vyslovená přání nosí k operačním příjmům např. členové církve Svědkové Jehovovi.
- ² Pozn. jedná se o situaci, kdy bude pacient v bezvědomí, či celkové anestezii; odlišuje se od negativního reversu právě nevědomím pacienta, kdy v případě negativního reversu pacient při plném vědomí bezprostředně odmítá lékařem nabízenou zdravotní péči.
- ³ Rozhodnutí ESLP ve věci Jehovah's Witnesses in Moscow v. Russian Federation publikovaný pod č. 521/2010.
- ⁴ Ústavní soud ČR v nálezu sp. zn. III ÚS 459/2003 ze dne 20. 8. 2004.
- ⁵ Úmluva na ochranu lidských práv a důstojnosti lidské bytosti v souvislosti s aplikací biologie a medicíny (Úmluva o lidských právech a biomedicíně), č. 96/2001 Sb. Dostupné na www.lkcr.cz/doc/cms_library/96-2001-umluva-o-lid-pravech-a-bio-medicine-100419.pdf.
- ⁶ CANDIGLIOTA, Zuzana. Proč je třeba respektovat dříve vyslovené přání pacienta. Zdravotnictví a právo. 2010, č. 7–8, s. 15 nebo LAJKEP, Tomáš. Odmítnutí léčby – Svědkové Jehovovi. Pediatriká praxe. 2006, č. 3, s. 164–165.

PEVNÉ ZÁKLADY
VYSOKÉ CÍLE

**DUNOVSKÁ
& PARTNERS**

**BANKOVNICTVÍ A FINANCE
INSOLVENCE
FINANČNÍ RESTRUKTURALIZACE
FÚZE A AKVIZICE
KORPORÁTNÍ PRÁVO
NEMOVITOSTI
SOUDNÍ SPORY**

Individuální a aktivní přístup, výjimečná kvalita práce a osobní účast partnerů kanceláře na řešení případů je to, co nás odlišuje od konkurence a umožňuje nám dlouhodobě zachovávat nejvyšší standardy. Proto jsou klienti ochotni svěřit nám ty nejsložitější případy a důvěřovat našemu úsudku. Důvěřujte i Vy.

www.dunovska.cz

Vybrané aspekty souběžného uplatnění nároku poškozeného v adhezním a civilním řízení

V případě spáchání trestného činu poškozený často stojí před otázkou, jakým způsobem by měl svůj související nárok (např. na náhradu škody či na vydání bezdůvodného obohacení) vůči pachateli trestného činu uplatnit. Při pohledu do trestního řádu se v této souvislosti poškozenému jasně nabízí možnost se připojit se svým nárokem do trestního řízení,¹ ve kterém soud může v rámci tzv. adhezního řízení společně s výrokem o vině a trestu obžalovaného současně rozhodnout o jeho povinnosti nahradit škodu či vydat bezdůvodné obohacení poškozenému.² Alternativně může poškozený uplatnit svůj nárok prostřednictvím žaloby u soudu v rámci občanského soudního řízení (tzv. civilního řízení) dle občanského soudního řádu.³

Rozdíl mezi adhezním a civilním řízením je zejména v rozsahu prováděného dokazování. Zatím co v civilním řízení je o žalovaném nároku prováděno rozsáhlé dokazování a jedná se o jeho hlavní část,⁴ v trestním řízení platí, že předmětem řízení je primárně trestní odpovědnost obžalovaného a prokázání jeho viny. V souvisejícím adhezním řízení tak nárok poškozeného musí řádně vyplývat z dokazování provedeného za účelem zjištění trestní odpovědnosti obžalovaného a je zcela závislý na jeho odsouzení. Pokud by obžalovaný byl obžaloby zproštěn nebo pokud by bylo k prokázání nároku poškozeného nutné provádět další dokazování, jež by podstatně protáhlo trestní řízení, pak trestní soud o takovém nároku

poškozeného nebude rozhodovat a odkáže jej v této souvislosti na civilní řízení.⁵

S ohledem na výše uvedené je tak poškozený, resp. jeho právní zástupce, postaven před otázkou, zda lze uplatňovaný nárok dostatečně prokázat v adhezním řízení, nebo zda k tomu bude třeba rozsáhlé dokazování, které lze provádět pouze v rámci civilního řízení. Tento „problém“ lze samozřejmě vyřešit jednoduše tím, že poškozený nejdříve uplatní svůj nárok v rámci trestního řízení, vyčká na rozhodnutí trestního soudu a v případě, že bude se svým nárokem odkázán na civilní soud, tak podá civilní žalobu. Tento postup, ačkoliv je ve většině případů naprosto legitimní a hospodárný, však může pro poškozeného představovat velkou ztrátu

času. Pro poškozeného to totiž znamená nadbytečné čekání na skončení trestního řízení, které může trvat i několik let a kterému se mohl poškozený vyhnout tím, že by rovnou uplatnil svůj nárok i v rámci civilního řízení.

Tento článek se zabývá několika problematickými aspekty, které mohou vzejít ze souběžného (popř. postupného) uplatnění nároku poškozeného v adhezním a civilním řízení a které by poškozený, popř. jeho právní zástupce, měl mít při volbě procesní strategie na vědomí.

Překážka litispendence

V případě, že se poškozený rozhodne uplatnit svůj nárok souběžně v adhezním

a civilním řízení, pak by se měl nejprve rozhodnout, ve kterém řízení uplatní svůj nárok jako první. Bez hlubší analýzy by se mohlo zdát, že poškozený by měl uplatnit svůj nárok nejdříve v rámci adhezního řízení, neboť je zde větší tlak na to jej uplatnit ve stanovené lhůtě (poškozený může uplatnit svůj nárok v rámci adhezního řízení nejpozději u hlavního líčení před zahájením dokazování).⁶ Opak je však pravdou.

V civilním řízení totiž platí, že zahájení řízení brání tomu, aby o téže věci probíhalo u soudu jiné řízení (tzv. překážka litispendence).⁷ Takovým řízením se ve vztahu k posouzení překážky litispendence rozumí (na rozdíl od např. řízení správního)⁸ i řízení adhezní. K tomuto závěru dospěla nejen odborná literatura,⁹ ale rovněž i soudní rozhodovací praxe, která je v této souvislosti dlouhodobě konzistentní.¹⁰ Vzhledem k tomu dřívější zahájení adhezního řízení brání uplatnění stejného nároku v civilním řízení. V takovém případě je soud povinen civilní řízení zastavit z důvodu neodstranitelné překážky v řízení.¹¹

Na rozdíl od civilního řízení však zahájení adhezního řízení není překážkou litispendence limitováno, jelikož trestní řád litispendenci jako překážku řízení neupravuje.¹² Vzhledem k tomu lze adhezní řízení zahájit i v případě, že již je o stejném nároku vedeno civilní řízení. V takovém případě zahájení adhezního řízení není důvodem pro zastavení již probíhajícího civilního řízení.¹³

S ohledem na výše uvedené tak lze uzavřít, že v případě rozhodnutí poškozeného uplatnit svůj nárok v rámci civilního a adhezního řízení souběžně musí poškozený uplatnit svůj nárok nejdříve v rámci civilního řízení a až následně v rámci řízení adhezního. V opačném případě není souběžné vedení obou těchto řízení možné.

Překážka věci rozhodnuté (res iudicata)

Jak je již uvedeno výše, po zahájení civilního řízení může poškozený stále uplatnit tentýž nárok i v rámci adhezního řízení. I v takovém případě však poškozený musí dbát na správné načasování svých souvisejících kroků.

Uplatnění nároku poškozeného v adhezním řízení totiž není omezeno jen tím, že jej lze uplatnit nejpozději u hlavního líčení před zahájením dokazování, ale také tím, že jej poškozený nemůže uplatnit v případě, že již bylo o témže nároku rozhodnuto v civilním nebo v jiném příslušném řízení.¹⁴ Takovým rozhodnutím je míněn rozsudek, platební rozkaz, elektronický platební rozkaz, evropský platební rozkaz, směnečný a šekový platební rozkaz a usnesení o schválení smíru.¹⁵ Není přitom podstatné, že takové rozhodnutí dosud nenabýlo právní moci (tj. stačí, aby rozhodnutí bylo nepravomocné).¹⁶ Co když ale takové rozhodnutí bude následně zrušeno?

Dle názoru autorů tohoto článku výše uvedená překážka vydaného rozhodnutí platí pouze do doby, než bude předmětné rozhodnutí soudu v civilním řízení zrušeno z důvodu podání opravných prostředků. Zrušení rozhodnutí má totiž účinky ex tunc (tj. od samého počátku) a na zrušené rozhodnutí se tedy hledí tak, jako by nikdy nebylo vydáno.¹⁷

Vzhledem k tomu tak dle názoru autorů tohoto článku platí, že po vydání nepravomocného rozhodnutí v civilním řízení sice nelze uplatnit stejný nárok poškozeného v adhezním řízení (a samozřejmě o něm nelze v adhezním řízení ani rozhodnout), avšak pokud bude předmětné rozhodnutí následně zrušeno, bude tato překážka „napravena“ a poškozený bude moci uplatnit svůj nárok i v adhezním řízení.

Běh promlčecí lhůty ve vztahu k uplatňovanému nároku

Pokud se poškozený (i) ať už pro výše uvedené překážky nebo (ii) z důvodu své procesní strategie rozhodne uplatnit svůj nárok pouze v adhezním řízení, tak nemusí čekat na skončení celého trestního (a tedy adhezního) řízení, nýbrž může pouze vyčkat na postupný vývoj v dokazování a případně na sdělení předběžného právního názoru soudu na to, zda má soud uplatněný nárok poškozeného za prokázaný či nikoliv.

Stejně jako v civilním řízení může totiž poškozený v adhezním řízení se svým nárokem nadále disponovat, a to zejména vzít návrh na přiznání svého nároku zpět.¹⁸ Pokud by tedy bylo z prů-

běhu adhezního řízení zjevné, že poškozený bude se svým nárokem odkázán na civilní řízení, tak poškozený může svůj návrh vzít zpět (čímž bude adhezní řízení ukončeno) a rovnou podat žalobu v rámci civilního řízení, čímž by celý postup podstatně urychlil.

Při zpětvzetí návrhu je nicméně zapotřebí pamatovat na to, že se nárok poškozeného může plynutím času promlčet. V případě uplatnění nároku v rámci adhezního řízení sice promlčecí lhůta neběží (tj. v takovém případě se promlčecí lhůta staví), tento stav je však podmíněn řádným pokračováním v zahájeném řízení.¹⁹ Odborná literatura pro tento případ v této souvislosti dovozuje, že zahájení řízení řádně nevede ten, kdo způsobí zpětvzetím svého návrhu zastavení řízení.²⁰ V případě zpětvzetí návrhu poškozeného v rámci adhezního řízení tak ke stavění promlčecí lhůty ve vztahu k příslušnému nároku poškozeného nedochází a promlčecí lhůta tak běží po celou dobu trvání adhezního řízení.

Pokud se tedy poškozený rozhodne vzít svůj návrh v rámci adhezního řízení zpět, aby mohl obratem uplatnit svůj nárok žalobou v rámci civilního řízení, tak musí mít na paměti běh promlčecí lhůty a učinit zpětvzetí s dostatečnou časovou rezervou. V případě pochybností (resp. v případě rizika promlčení nároku) je pak vhodnější nechat adhezní řízení proběhnout až do konce (tedy do pravomocného rozhodnutí trestního soudu) a až následně podat žalobu v rámci civilního řízení.

Závěr

Závěrem lze tedy shrnout, že při souběžném (popř. postupném) uplatnění nároku poškozeného vůči pachateli trestného činu v rámci adhezního a civilního řízení by měl poškozený, popř. jeho právní zástupce, zvážit související aspekty, které jinak mohou (v případě neopatrnosti) znemožnit řádné uplatnění příslušného nároku. Jedná se zejména o aspekty týkající se:

- i. překážky litispendence, kdy je třeba pamatovat na to, že civilní řízení nelze zahájit v případě, že již o stejném nároku probíhá řízení adhezní. Tato překážka se však neuplatní v případě, že nejdříve bylo zahájeno civilní řízení a až následně řízení adhezní;

- ii. překážky *res iudicata*, kdy je třeba pamatovat na to, že adhezní řízení nelze zahájit v případě, že již o stejném nároku bylo (byť nepravomocně) rozhodnuto v civilním řízení. Tato překážka se však neuplatní v případě, že předmětné nepravomocné rozhodnutí bylo zrušeno na základě podaného opravného prostředku; a
- iii. běhu promlčecí lhůty ve vztahu k uplatňovanému nároku, kdy je třeba pamatovat na to, že v případě zpětvzetí návrhu nedochází ve vztahu k uplatněnému nároku ke stavění promlčecí lhůty.

Mgr. Ruslan Hlovjak, advokát

Mgr. Petr Duchek, advokátní koncipient

Ondřej Sojka, paralegal

act Řanda Havel Legal advokátní kancelář s.r.o.

Poznámky:

- ¹ Viz § 43 odst. 3 zákona č. 141/1961 Sb., trestní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „trestní řád“).
- ² Viz § 121 trestního řádu.
- ³ Viz § 3 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „občanský soudní řád“).
- ⁴ Viz hlavu druhou občanského soudního řádu.
- ⁵ Viz § 229 trestního řádu.
- ⁶ Viz § 43 odst. 3 trestního řádu.
- ⁷ Viz § 83 odst. 1 občanského soudního řádu.
- ⁸ K tomu srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 17. 5. 2001, sp. zn. 20 Cdo 1072/2000.
- ⁹ Viz LICHOVNÍK, T. § 83. In: JIRSA, J., BERAN, V., HAVLÍČEK, K., JANEK, K., KORBEL, F., MOTT, T., PALKO, D., PETR, B., TREBATICÝ, P., VACKOVÁ, M., VANČUROVÁ, K., VOJTEK, P., DOLEŽAL, M., LICHOVNÍK, T., SEDLÁK, V. Občanský soudní řád, 2. část: Soudcovský komentář. [Systém ASPI]. Wolters Kluwer [cit. 2025-2-28]. ASPI_ID KO99_p2b1963CZ. Dostupné z: www.aspi.cz. ISSN 2336-517X.
- ¹⁰ Viz zpráva Nejvyššího soudu ČSSR ze dne 24. 10. 1979, sp. zn. Cpj 35/78.
- ¹¹ Viz § 104 odst. 1 občanského soudního řádu.
- ¹² Viz usnesení Ústavního soudu České republiky ze dne 24. 5. 2022, sp. zn. I. ÚS 1102/22.
- ¹³ Viz DVOŘÁK, B. § 83 [Překážka věci zaháje-
né]. In: LAVICKÝ, P. a kol. Občanský soudní řád: Praktický komentář. [Systém ASPI]. Wolters Kluwer [cit. 2025-2-28]. ASPI_ID KO99_p11963CZ. Dostupné z: www.aspi.cz. ISSN 2336-517X.
- ¹⁴ Viz § 44 odst. 3 trestního řádu.
- ¹⁵ Viz DURDÍK, T. § 44 [Překážky v uplatňování práv poškozeného]. In: DRAŠTÍK, A., FENYK, J. a kol. Trestní řád: Komentář. [Systém ASPI]. Wolters Kluwer [cit. 2025-2-28]. ASPI_ID KO141_1961CZ. Dostupné z: www.aspi.cz. ISSN 2336-517X.
- ¹⁶ Viz usnesení Ústavního soudu České republiky ze dne 24. 5. 2022, sp. zn. I. ÚS 1102/22.
- ¹⁷ Viz usnesení Nejvyššího soudu ze dne 1. 6. 2015, sp. zn. 25 Cdo 896/2015.
- ¹⁸ DURDÍK, T. § 43 [Poškozený]. In: DRAŠTÍK, A., FENYK, J. a kol. Trestní řád: Komentář. [Systém ASPI]. Wolters Kluwer [cit. 2025-2-28]. ASPI_ID KO141_1961CZ. Dostupné z: www.aspi.cz. ISSN 2336-517X.
- ¹⁹ Viz § 648 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů.
- ²⁰ Např. SVOBODA, K. § 648 [Uplatnění práva u orgánu veřejné moci]. In: ŠVESTKA, J., DVOŘÁK, J., FIALA, J. a kol. Občanský zákoník: Komentář, Svazek I, (§ 1-654). [Systém ASPI]. Wolters Kluwer [cit. 2025-2-28]. ASPI_ID KO89_a2012CZ. Dostupné z: www.aspi.cz. ISSN 2336-517X.

epravo.cz online

Restrukturalizace – oddělení majetku od provozu, tvorba holdingu a ochrana investic z daňového pohledu

Holdingové struktury: Jak správně oddělit majetek od provozu, minimalizovat rizika a optimalizovat daně?

Další online konference a semináře
naleznete na www.epravo.cz

Advokátní kancelář HSP & Partners v.o.s.

se sídlem v Praze patří k nejstarším, ryze českým kancelářím v České republice. Je synonymem pro zkušenost, profesionalitu, komplexnost služeb a úspěšnost v právních sporech.

HSP / **& PARTNERS**
advokátní kancelář

VELMI DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

Svěřenské fondy vs. nadační fondy: Rozdíly a praktické využití

Úprava nadačních fondů doznala zásadních změn v souvislosti s rekodifikací soukromého práva. V režimu občanského zákoníku se jedná o fundaci, u níž lze nalézt řadu shodných prvků s nadacemi, ale i se svěřenskými fondy.¹ Svěřenský fond se objevil v právním řádu České republiky až s novým občanským zákoníkem² účinným od 1. 1. 2014. V praxi se lze nezdědkat setkat s oběma institutem, kdy jsou mimo jiné tyto fondy často zakládány v rámci rodiny za účelem předání majetku dalším generacím. Obě formy mají své specifické vlastnosti a výhody, které je činí vhodnými pro různé situace. V tomto článku se zaměříme na hlavní rozdíly mezi těmito institutem, jejich účel a využití, s nímž se v praxi setkáváme.

Pojmy svěřenský fond a nadační fond

Nadační fond je právnickou osobou, jejíž základ tvoří majetek vyčleněný k určitému účelu stanovenému zakladatelem v zakladatelském právním jednání. Jedná se o soukromoprávní fundaci, tj. právnickou osobu s právní subjektivitou a sám nadační fond je tedy vlastníkem vyčleněného majetku.

Naproti tomu svěřenský fond nedisponuje právní subjektivitou. Jeho fungování je upraveno statutem vydaným zakladatelem. Typickým znakem svěřenského fondu je, že se jedná o samostatně vyčleněný majetek bez vlastníka a na jeho účet jedná vlastním jménem svěřenský

správce. Plnění z fondu připadá obmyšleným.

Postup vzniku

Nadační fond se zakládá sepsáním zakladací listiny nebo pořízením pro případ smrti (závěť, dědická smlouva, dovětek). Nadační fond vzniká zápisem do nadačního rejstříku.³

Svěřenský fond vzniká ve třech krocích. Prvním krokem je vyčleněním majetku z vlastnictví zakladatele a svěření takto vyčleněného majetku svěřenskému správci k určitému účelu smlouvou. Případně je možné provést vyčlenění majetku pořízením pro případ smrti (závěť,

dědická smlouva, dovětek). Svěřenský správce přijme pověření ke správě svěřenského fondu – zaváže se tento majetek držet a spravovat. Svěřenský fond pak vzniká buď zápisem do evidence svěřenských fondů (svěřenský fond inter vivos), anebo smrtí zakladatele (svěřenský fond mortis causa) – v takovém případě je zápis do evidence svěřenských fondů pouze deklaratorní.

S ohledem na celou řadu rizik spojených se zřizováním fondů pro případ smrti jsou tyto formy fondů v praxi zakládány v nesporně nižších počtech. Lze jen doporučit využít spíše varianty založení nadačního i svěřenského fondu za života zakladatele, která umožňuje zakladateli

nastavit a vyzkoušet, zda daný fond funguje tak, jak skutečně zamýšlel a v případě že ne, odstranit či zmírnit případné nedostatky.

Účel

Jak nastavení nadačního fondu, tak i svěřenského fondu se řídí pravidly, která nastavuje jejich zakladatel. V případě nadačního i svěřenského fondu má zakladatel poměrně široké spektrum možností, jaký účel fondu zvolit, může se jednat o veřejně prospěšné účely, soukromé účely, např. zaopatření zakladatele či jeho rodinných příslušníků. Limit zde představují dobré mravy a veřejný pořádek. Oba fondy lze založit na dobu určitou i neurčitou i pouze k plnění určitého krátkodobého nebo jednorázového účelu.

V případě nadačního fondu je však toto nastavení účelu flexibilnější, než je tomu v případě svěřenského fondu. Tato neměnnost nastavení svěřenského fondu může být určitou výhodou svěřenských fondů a představovat vyšší míru právní jistoty pro zakladatele. V praxi však představuje i značné riziko zejména v případech, kdy statut či další dokumentace upravující fungování svěřenského fondu není upravena dostatečně či se připravuje narychlo. Pak může být svěřenský fond i velmi těžko řiditelný, neboť nastavená pravidla lze měnit ve velmi omezené míře.

Nadační fond může podnikat, pokud to v zakladatelském právním jednání není zakladatelem vyloučeno či omezeno, a to tedy buď přímo, svým jménem a na svůj účet, či držením majetkové účasti v obchodní korporaci. Nadační fond však nemůže být založen výlučně za účelem podnikání, to může být pouze prostředkem k dosahování účelu a výtěžek z podnikání může být použit výlučně k dosahování účelu. Naproti tomu u svěřenského fondu je možnost podnikat, s ohledem na to, že nemá právní subjektivitu, ne zcela jasná, a i na tuto otázku se objevují rozdílné názory.⁴ Častým postupem však je vklad majetkových účastí v obchodní korporaci do svěřenského fondu.

Změna zakladatelského dokumentu

Klíčovým rozdílem mezi oběma institutami je možnost provádění změn zakladatel-

ských dokumentů. V případě nadačního fondu lze uvažovat o změně zakladatelského právního jednání (a to i včetně účelu), pokud si toto právo zakladatel v zakladatelském právním jednání vyhradí.⁵ Zakladatel nadačního fondu je oprávněn měnit zakládací listinu nadačního fondu (i co do účelu) v rozsahu a způsobem, který si pro sebe (či někoho jiného) v zakládací listině výslovně vyhradil, a to za (analogicky aplikovaných) podmínek stanovených pro změnu nadačních listin nadací.⁶

Naproti tomu u svěřenských fondů je tato otázka o poznání složitější a v případě nedůsledné úpravy zakladatelských dokumentů pak v praxi působí zásadní problémy, v krajních případech to může i fungování svěřenského fondu zcela paralyzovat a nezbyvá pak nic jiného, než se obrátit na soud. Ohledně změny statutu svěřenského fondu se lze setkat s různými pohledy na otázku výhrady změn statutu svěřenského fondu v době po jeho vzniku. Lze nalézt názory, dle nichž je tento postup možný,⁷ někteří autoři pak s tímto postupem nesouhlasí s tím, že taková úprava odporuje koncepci nezávislého vlastnictví a zakladatel, který si nadále ponechá právo podmínky stanovené ve statutu upravovat i po vzniku svěřenského fondu, nevyčlenil majetek k účelu, k němuž byl svěřenský fond zřízen.⁸ Zákon výslovně umožňuje, aby zakladatelské právní jednání v některých případech na návrh upravil soud. Mělo by se však vždy jednat o zásahy, které jsou výjimečné a jen pokud jsou nezbytné k zachování existence fondu.⁹

Majetek

V případě nadačního fondu představuje majetek nadačního fondu materiální základnu pro dosahování jeho účelu. Vklady do nadačního fondu představují počáteční věnování majetku zakladatelem vznikajícímu nadačnímu fondu. Nadační fond však nevytváří nadační jistinu ani nadační kapitál. Zákonem není stanovena minimální výše hodnoty vkladů, lze tedy říct, že je libovolná.¹⁰ I po vzniku nadačního fondu může zakladatel vyčlenit další svůj majetek do nadačního fondu. Dary pak představují další majetek věnovaný nadačnímu fondu po jeho vzniku, majetek nadačního fondu lze použít i k investicím, které lze považovat za obezřetné.

Svěřenský fond se při jeho vzniku vytváří vyčleněním majetku z vlastnictví zakladatele. Zákonem je pak výslovně připuštěna změna svěřenského fondu zvýšením majetku svěřenského fondu, kterou může provést zakladatel nebo osoba od zakladatele odlišná. Tento majetek pak podléhá správě podle statutu a zákona.

Orgány

Nadační fondy musí povinně zřizovat správní radu jako statutární orgán, a dále kontrolní orgán, tj. dozorčí radu nebo revizora. Výhodou oproti svěřenskému fondu je skutečnost, že funkci těchto orgánů, tj. člena správní rady, dozorčí rady nebo revizora může vykonávat i právnická osoba. Zakladatel může ovlivnit budoucí fungování nadačního fondu také tím, že sám určí náhradní členy orgánů.

Svěřenský fond nemusí zřizovat žádný orgán, může jej spravovat pouze svěřenský správce. Správce je osobou odlišnou od zakladatele i od obmyšleného. Není-li tomu tak, musí mít fond dalšího svěřenského správce, kterým je osoba třetí. Svěřenským správcem nemůže být právnická osoba s výjimkou investiční společnosti podle zákona o investičních společnostech a investičních fondech.¹¹

Daňové a účetní aspekty

Jak svěřenský fond, tak i fundace jsou pro daňové účely právnickou osobou a podléhají povinnostem stanoveným zákonem o účetnictví. Tyto struktury však nabízí některá možná zvýhodnění, neboť lze využít některých výhod v případě osvobození od daně z příjmu pro členy rodiny, případně v případě darů. Právě daňové aspekty mohou být klíčovým kritériem pro volbu některé z těchto dvou variant.

Místně příslušným finančním úřadem pro správu daní z příjmu nadačních fondů je finanční úřad, v jehož působnosti má nadační fond sídlo. Místně příslušným finančním úřadem pro správu daní z příjmu všech svěřenských fondů je Finanční úřad pro hlavní město Prahu, Územní pracoviště pro Prahu 7.

Zánik

Nadační fond lze zrušit, dojde-li k některé ze situací, které předvídá zákon

nebo zakladatelské právní jednání. Správní rada, která se řídí pravidly stanovenými zakladatelem, tedy sama nerozhoduje o zrušení nadačního fondu. Nastoupí-li však některá ze situací, s nimiž zákon nebo zakladatelské právní jednání spojuje zrušení nadačního fondu, rozhodne správní rada o zrušení nadačního fondu s likvidací a zvolí pro tyto účely likvidátora. Osud majetku nadačního fondu při jeho zániku může zakladatel ovlivnit tím, že v zakladatelských dokumentech určí pravidla pro vypořádání majetku nadačního fondu, resp. určí, komu má být majetek po likvidaci nadačního fondu (tzv. likvidační zůstatek) převeden.

Nadační fond pak může na rozdíl od svěřenských fondů změnit svou právní formu, a to na nadaci. Dále může být provedena fúze dvou nadačních fondů.

V případě svěřenských fondů může dojít k jejich zániku pouze z některého z taxativně vymezených důvodů, kterými jsou uplynutí doby, na niž byl svěřenský fond zřízen, dosažením účelu, vzdáním se práva na plnění ze svěřenského fondu všemi obmyšlenými či rozhodnutím soudu.¹² Při zániku správy svěřenský správce vydá majetek tomu, kdo na něj má právo. Po vypořádání majetku fondu svěřenský správce podá návrh na výmaz z evidence svěřenských fondů.

Další výhody, nevýhody, využití

Nesporným rozdílem mezi nadačními a svěřenskými fondy je transparentnost nadačního fondu, jakožto právnické osoby, a naproti tomu anonymita, kterou umožňují svěřenské fondy, neboť v evidenci svěřenských fondů je většina údajů skrytá. Naproti tomu údaje o nadačním fondu jsou viditelné a veřejně dostupné v nadačním rejstříku.

Nadační fond může být příznivější volbou i v případech, pokud je část majetku či rodiny v zahraničí, neboť nadační fond je českou právnickou osobou. V případě svěřenských fondů se lze setkat s tím, že tento institut v některých jurisdikcích vzbuzuje nejistotu či nedůvěru ohledně jejich fungování. Se svěřenskými fondy je ještě stále spojena řada dalších praktických problémů jako je například postup bank vůči svěřenským fondům, když neumožňují svěřenským správcům otevřít

bankovní účet pro majetek vyčleněný ve svěřenském fondu.

Závěrem

Jak u nadačních, tak u svěřenských fondů pozorujeme přibývajícím zájem o jejich zakládání. Obě formy fondů se v rámci rodinných vztahů často využívají k mezigeneračnímu předání majetku. Kromě toho umožňují upravit a uspořádat vztahy mezi manžely či nacházejí své místo také v případech, kdy je třeba zabezpečit osoby, které se z nějakého důvodu nejsou schopny samostatně postarat o sebe či své záležitosti. Nadační fondy jsou také často zakládány za účelem veřejně prospěšným či filantropickým. Oba typy fondů pak bývají také využívány jako prostředek ochrany majetku, jelikož majetek vložený do fondu je oddělen od majetku zakladatele, čímž je chráněn před potenciálními exekucemi, insolvenčními řízeními či riziky spojenými s podnikáním.

Přestože je judikatury vyšších soudů vztahující se ke svěřenským fondům prozatím velmi málo, v jednom z těchto mála rozhodnutí se Nejvyšší soud¹³ vymezil proti odklání majetku za využití svěřenských fondů, když z uvedeného rozhodnutí vyplývá, že poškozením věřitele¹⁴ se rozumí i jeho ukrytí, které dlužníkovi umožňuje nadále disponovat s takovým majetkem a využívat jej a eventuálně získat později tento majetek zpět; takto je nutno posoudit i vyčlenění majetku z vlastnictví dlužníka jako zakladatele do svěřenského fondu.

Je nepochybné, že oba tyto instituty mohou poskytovat účinné nástroje pro zajištění správy majetku, ale i pro jeho ochranu či jeho efektivní rozdělení nebo předání mezi jednotlivci či generacemi, avšak při volbě jednoho či druhého nástroje je třeba vzít v úvahu jejich odlišnosti a nastavit pečlivě mechanismus fungování tak, aby reflektoval představy a očekávání zakladatele. ©

Mgr. Ing. Martina Pelikánová, advokátka

Mgr. Barbora Paclíková, partnerka a advokátka
Bříza & Trubač, s.r.o., advokátní kancelář

BŘÍZA & TRUBAČ
ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ — ATTORNEYS AT LAW

Poznámky:

- ¹ Ronovská, K., Havel, B.: Nadační fond v realitě nového občanského zákoníku. Právní rozhledy 3/2014, s. 82 a násl.
- ² Zákonem č. 89/2012 Sb. občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů.
- ³ Ustanovení § 397 zákona č. 89/2012 Sb. občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů.
- ⁴ Hollmann J.: Podnikání svěřenského fondu. Právní rádce. Dostupné z: <https://pravni-radce.ekonom.cz/c1-67030120-podnikani-sve-renského-fondu> [8. 2. 2022].
- ⁵ Pihera V., Ronovská K.: K možnosti změny zakladací listiny (včetně změn účelu) nadačního fondu. PR 15-16/2018 s. 556 a násl.
- ⁶ Usnesení Nejvyššího soudu, sp. zn. 29 Cdo 3225/2016 ze dne 27. 3. 2018.
- ⁷ Pihera V., Ronovská K.: Fundační principy a hranice jejich flexibility. K otázce možnosti dodatečných změn podmínek fungování svěřenských fondů a fundací. Právník 9/2018. Str. 719 a násl.
- ⁸ Svejtkovský J., Lederer V.: Svěřenské fondy – bez mystifikací a pověr. PR 1-2/2024 s. 34 a násl.
- ⁹ Svejtkovský J., Lederer V.: Svěřenské fondy – bez mystifikací a pověr. PR 1-2/2024 s. 34 a násl.
- ¹⁰ S výjimkou případů, kdy by nadační fond vykazoval trvalý nedostatek majetku k naplňování svého účelu (Vrchní soud v Praze, 7 Cmo 326/2012, 4. 3. 2013).
- ¹¹ Zákon č. 240/2013 Sb. o investičních společnostech a investičních fondech, ve znění pozdějších předpisů.
- ¹² Ustanovení § 1471 zákona č. 89/2012 Sb. občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů.
- ¹³ Usnesení Nejvyššího soudu, sp. zn. 5 Tdo 1273/2021 ze dne 26. 1. 2022.
- ¹⁴ Ve smyslu ustanovení § 222, odst. 1 písm. a) zákona č. 40/2009 Sb. trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

DBK PARTNERS®

ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ

**Excellence.
That is what we deliver.**

Komplexní právní služby

- Energetické právo
- Transakční poradenství
- Fúze a akvizice
- Právo obchodních společností
- Daňové právo
- Správa a řízení společností
- Veřejné zakázky
- Právo investičních společností a investičních fondů
- Trestní právo
- Kapitálové trhy
- Mezinárodní trhy
- Právo hospodářské soutěže
- Developerské a nemovitostní projekty
- Restrukturalizace a insolvence
- Soudní spory, rozhodčí a jiná řízení
- Bankovníctví a finance
- Telekomunikace a média
- Logistika a dopravní stavby
- Zdravotnické právo

DBK PARTNERS, advokátní kancelář, s.r.o.

Vinohradská 938/37, 120 00 Praha 2

T: +420 244 912 463, E: ak@dbkp.cz

www.dbkp.cz

Dítě a péče příbuzných (bitvy o děti v rámci širší rodiny)

V životě nastávají situace, které naruší vztahovou rovnováhu či harmonii a klid mezi příbuznými, a osoby, které by si měly být spíše oporou, se rázem stanou nepřáteli. Předmětem hádek je velmi často majetek, ale v praxi narážíme nezdědky i na případy, kdy se uprostřed sporu ocitne dítě. Setkáváme se s tím, že se prarodiče soudí se svými dětmi o možnost vídat se s vnoučaty, ale také s ještě více konfliktní situací, kdy se příbuzní s rodiči přou o to, kdo bude o dítě pečovat.

V loňském roce vydal Ústavní soud („ÚS“) poměrně zásadní nález (sp. zn. IV. ÚS 2884/22), který můžeme použít jako konkrétní příklad pro vstup do právní problematiky péče tzv. jiné osoby o nezletilé dítě. V tomto případě šlo o spor mezi otcem a jeho bývalou tchyní (tzv. mateřská babička či matka z matčiny strany) o péči o 14letou dceru po úmrtí její matky. V roce 2020 byla mezi rozvádějícími se rodiči dívky uzavřena dohoda o úpravě poměrů. Dívka byla svěřena do péče matky a otec se s ní dále vídal vždy jednou za 14 dní o víkend. V roce 2021 matka zemřela. To je moment, se kterým je spojen jeden automatický právní důsledek. Jediným zákonným zástupcem

a pečujícím rodičem se automaticky stal otec. Bez ohledu na předchozí rozsudek opatrovníckého soudu. Ve skutečnosti se však k dívce do domu ihned nastěhovala právě (mateřská) babička a otcí v osobní péči o dceru bránila, resp. nesouhlasila s tím, aby se do domu nastěhoval k dceři on. Následovalo soudní řízení, ve kterém samotná dívka uvedla, že preferuje zůstat s babičkou a s otcem se vídat (žádný problém s ním ale zřejmě neměla). ÚS potvrdil svěřením dcery do péče babičky. K nálezu je připojeno odlišné stanovisko soudce Jana Wintra, které hezky shrnuje hlavní problém tohoto rozhodnutí. S tímto disentaním názorem se plně ztotožňujeme. Jan Wintř konstatoval, že soud flagrantně porušil jasné ustanovení § 953 občanské-

ho zákoníku („OZ“), neboť otcí nebrání žádná objektivní ani subjektivní překážka v osobní péči a svěřením dítěte do péče jiné osoby než rodiče musí být subsidiárním opatřením k péči vlastních rodičů.

Z rozhodnutí je zřejmé, že klíčovým faktorem, na základě kterého soud rozhodl tak, jak rozhodl, byl názor samotné nezletilé dcery. Je tedy možné, aby se dítě dostalo z péče rodičů do péče babičky, dědy, strýce, tety nebo jiného příbuzného, jen na základě toho, že řekne, že je (o trochu) radši s nimi, než s vlastním rodičem? Co říká zákon? V ustanovení § 953 odst. 1 OZ je uvedeno, že soud může svěřit dítě do osobní péče jiného člověka, pokud o dítě nemůže osobně

PORTOS

Strategic
Legal Advisory

Komplexní řešení
pro byznys

SINCE 1993
portos.cz

pečovat žádný z rodičů ani poručník. Poručníka necháme stranou a podíváme se na to, co to znamená, že o dítě nemůže osobně pečovat žádný z rodičů.

Již ze samotného jazykového vyjádření této podmínky je zřejmé, že musí existovat nějaká překážka, která rodiči v péči brání. Překážka může existovat objektivně, ale také subjektivně (rodič nechce či se na osobní péči momentálně necítí). Touto překážkou však nemůže být čistě a pouze vyslovené přání dítěte. Taková situace v tomto judikovaném případě zřejmě nastala. Ani jeden ze soudů nekonstatoval existenci jakékoli překážky a sám otec v řízení opakovaně argumentoval, že je jak schopen, tak ochoten se o dceru starat. Jeho péči podpořil dokonce orgán sociálně právní ochrany dětí („OSPOD“), který v řízení zastupoval jako opatrovník dceru. ÚS (resp. krajský soud, jehož rozhodnutí shledal ÚS jako správné) však přesto rozhodl o preferenci péči babičky.

Jakékoli rozhodnutí o úpravě péče o nezletilé dítě musí primárně sledovat nejlepší zájem dítěte. Obecně je nepochybné v zájmu každého dítěte, aby bylo v péči svých rodičů. Vyplývá to již z ústavních předpisů. Listina základních práv a svobod upravuje v čl. 32 odst. 4 pravidlo, podle něhož je péče o děti a jejich výchova právem rodičů, a i děti mají podle téhož ustanovení právo na rodičovskou výchovu a péči. Práva rodičů pak mohou být omezena a nezletilé děti mohou být od rodičů odloučeny proti jejich vůli jen rozhodnutím soudu na základě zákona.

Na věc je nezbytné pohlédnout i z pohledu samotných rodičů. Úmrtí rodiče je velmi závažnou okolností. Konstatovat však, že pro opuštění rodičovské péče postačí názor dítěte, znamená fakticky rezignovat i na povinnost dítěte dbát jeho rodičů, která je rovněž normami právního řádu zakotvena. Je zřejmé, že nic nelze hnát „ad absurdum“. Nelze však rezignovat na obecná pravidla společnosti, s nimiž se postoj dítěte, zejména v pubertálním věku, kterým by děti držely rodiče pomyslně v šachu argumentem „pokud mi nevyhovíš, půjdu bydlet k babičce“, podle našeho názoru neztotožňuje.

V tomto konkrétním výše prezentovaném případě se vyšší soudy shodly na tom, že v nejlepším zájmu dítěte je vyhovět jeho názoru. Je však otázkou, jestli

názor dítěte a jeho nejlepší zájem je nutně totéž. Máme za to, že v každém konkrétním případě je velmi důležité nejen názor dítěte zjistit, ale také jej řádně posoudit. Jak hluboké je přesvědčení dítěte o sdělovaném uspořádání jeho péče, jaká je příčina preference určité osoby před osobou jinou a jde-li o zásadní či spíše „vlažnou“ preferenci. V praxi jsou nám známy velmi závažné případy, kdy natolik došlo k poškození vztahu mezi dítětem a rodičem, že by bylo stěží možné dítě ke kontaktu s tímto rodičem nutit a přesvědčovat ho, že je v jeho (teoretickém) zájmu, aby bylo tímto rodičem vychováno (typicky případy domácího násilí páchaného na dětech či na druhém rodiči, kterému děti přihlížely). Stejně tak ale máme případy evidentní manipulace názorem dítěte druhým (majoritně nebo výhradně pečujícím) rodičem. Tam je naopak většinou vhodné umožnit nepreferovanému či dokonce zavrhanému rodiči, aby dostal šanci dítě osobní snahou „přesvědčit“ či se mu „připomenout“ a dítě pomyslně vrátit tam, kde bylo, když vztahy mezi nimi byly ještě v pořádku. Stejně tak známe případy, kdy se dítě snaží sdělováním preference jednoho rodiče ze situace využít to nejvíce „pro sebe“, protože mu např. jeden z rodičů či jedna z pečujících osob více ustupuje.

V řadě případů dítě přirozeně preferuje přítomnost jednoho rodiče před druhým jednoduše a právě proto, že u něj má větší volnost (u druhého naopak ostré výchovné limity), nebo se s ním více baví (ve smyslu zábavy, nikoli komunikace) či může realizovat své koníčky, ke kterým druhý nemá tak silný vztah. V tomto posledním případě je třeba být velmi na pozoru a skutečně dobře vážit, jestli je v zájmu dítěte (z hlediska jeho dlouhodobého vývoje a formování osobnosti) zachovat rovnoměrnou péči, a tedy i výchovný vliv obou rodičů, nebo s mávnutím ruky zjednodušit nastavení rodinných poměrů na míru momentálnímu názoru dítěte ovlivněnému do značné míry preferencí pohodlí.

V případech, kdy je rozhodováno o péči o dítě třetí osobou, by to mělo být ještě jednodušší. Nejde o poměrování dvou pečujících osob, které zákon staví sobě na roveň (rodičů). Rodič má dle § 953 odst. 1 OZ jasnou preferenci před kýmkoli jiným. Pokud není dána (a prokázána) existence překážky bránící rodiči

v osobní péči, není vůbec možné zvažovat, že by bylo dítě svěřeno do péče třetí osoby. Zmiňovaný nálezk ÚS tuto optiku ovšem změnil a výklad posunul. Kam to může vést, jsme si v naší praxi vyzkoušeli hned záhy.

Případ nezletilého Dominika

Malý Dominik byl v roce 2016 svěřen do péče matky. S otcem se vídal jednou za 14 dní o víkendu. Pravidlo bylo uzpůsobeno velké vzdálenosti mezi bydlišti rodičů. V roce 2024, kdy bylo Dominikovi už 11 let, matka zemřela. Její bratr, tedy strýc nezletilého okamžitě podal návrh na vydání předběžného opatření a soud mu vyhověl. Dominik tak byl svěřen na dobu 3 měsíců do jeho péče. Podkladem pro toto rozhodnutí byla pro soud pouze tvrzení strýce, notářský zápis, kterým matka ještě před svou smrtí předběžně projevila své přání, aby byl syn svěřen do péče strýce, a zpráva psychologa, že které však nevyplývalo nic jiného než to, že Dominik nechce být stavěn do role toho, kdo si má vybírat.

Okresní soud z výše zmiňovaného nálezu ÚS na podporu předání Dominika do péče strýce citoval, že je v nejlepším zájmu nezletilého, aby nadále po smrti matky zůstala v existujícím, známém a bezpečném prostředí své babičky. Nezletilého Dominika se ale nikdo na názor neptal a to, jestli je prostředí otce jakkoli „nebezpečné“ nebo „méně bezpečné“, rovněž nebylo zjišťováno. K převzetí Dominika strýcem do faktické péče došlo navíc neplánovaně (bez varování) na pohřbu Dominikovy matky, kam přijel s otcem.

Po dlouhých týdnech odloučení se podařilo realizovat převzetí Dominika ke „styku“ s otcem dle předběžného opatření (před tím se vždy našel nějaký „důvod“, který víkend s otcem zhatil). Až faktické znovunavázání osobního kontaktu Dominika s otcem a usilovná a trpělivá práce právních zástupců vedla ke změně pohledu soudu na tuto rodinnou situaci a předběžné opatření nebylo prodlžováno i přes nový návrh strýce. To, že otec dostal reálnou šanci mít Dominika opět u sebe, bylo v daném případě klíčové. Z praxe nám jsou bohužel známy případy, kdy delší odloučení od rodiče v kombinaci s poměrně urputnou snahou druhého „strany“ (ať už je to druhý rodič, nebo jiná pečující osoba), aby dítě tohoto rodi-

če zavrhllo či s ním nechtělo trávit čas, vedou skutečně k nenávratnému porušení vztahu s dítětem a definitivnímu odmítnutí tohoto rodiče. A i když pak rodič po letech dosáhne „právního vítězství“, roky, o které jejich vztah přišel, ani přízeň dítěte, žádný dokument nevrátí a nezajistí.

Navíc je nutné konstatovat, že fakticky by ani k těmto konfliktům docházet nemělo. Právo péče mají rodiče, dítě má právo na péči rodičů. Nutit dítě volit je fakticky to nejhorší, co můžeme tomuto dítěti udělat.

Případ nezletilé Sofie

Nezletilá Sofie byla v roce 2019 svěřena do péče matky. S otcem se vídala poměrně omezeně, ale vztah měli dobrý. Matka začala mít problémy s nadužíváním alkoholu, které se projevovaly zejména doma (resp. zřejmě ji neomezovaly v pracovním výkonu a společenském životě). Nezletilá je ale zaznamenala a byla nucena se s tím vyrovnávat. V roce 2023 se rodinná situace vyhroutila poté, co tehdy desítiletá Sofie utekla z domu ke svému otci. Ten se spojil se svou bývalou tchyní, tedy mateřskou babičkou (vztahy měli dobré) a spojili se s OSPOD s prosbou o pomoc při řešení situace. OSPOD fakticky nepomohl, kontaktoval matku a dcera se vrátila do její péče. Po několika týdnech se situace opakuje a dívka ve večerních hodinách utíká přes celé město od matky ke svému otci. Ten ovšem nemá uzpůsobené bytové podmínky k tomu, aby ji převzal do své péče a znovu se spojuje s bývalou tchyní. Matka si po nějaké době všimla zmizení dcery a nechala ji hledat policií. Ta ji nachází u otce až v nočních hodinách. OSPOD je i v tomto případě neaktivní a babička s otcem se obrací na právní zástupce. Společně podávají návrh na vydání předběžného opatření, podle kterého by byla dcera svěřena na dobu tří měsíců do péče babičky. OSPOD návrh podpořil a soud předběžné opatření vydal.

V následně zahájeném řízení ve věci samé matka problém s alkoholem negovala a odmítla, že by s jejím přístupem k péči o dceru bylo cokoli špatně. Bez její spolupráce tak babička (s podporou otce) navrhla svěření vnučky do své péče dle § 953 OZ. Po zohlednění všech okolností a názoru nezletilé dcery soud návrhu vyhověl.

Na rozdíl od výše zmiňovaného nálezu ÚS, ve kterém byl názor nezletilé formulován jako „preference“ prostředím babičky před prostředím otce, bez verbalizace jakéhokoli problému, který by nezletilá vnímala na péči otce, v tomto případě byly formulovány zásadní podmínky k péči matky. Nezletilá vypověděla, že matka byla pod vlivem alkoholu často agresivní a nevyzpytatelná (samozřejmě nepoužila toto slovo, ale popsala řadu situací, kterým toto označení odpovídá). Vypověděla, že matka schovávala alkohol do její aktovky, boxu s hračkami či do jejích skříní, budila ji v nočních hodinách a nutila ji uklízet, nejednou ji musela opilou svlékat a ukládat do postele. Opakovaně jí slíbila, že už nebude pít, ale vždy to porušila.

Závěr

Ze shora uvedených příkladů je zřejmé, že i jazykově jednoduše vyjádřené pravidlo může být v praxi aplikováno diametrálně odlišně. Zásadní z našeho pohledu ovšem je, aby byla aplikace důsledně vedena hlavním kritériem, kterým je nejlepší zájem dítěte. Nikoli však „teoretického“ či „průměrného“ dítěte, ale dítěte zcela konkrétního, zasazeného do jeho vlastní rodinné situace. Zájmem každého dítěte by mělo být primárně to, aby mohlo vyrůstat v péči vlastních rodičů. Teprve při zjištění existence zásadních překážek bránících oběma rodičům v osobní péči o dítě by pak mělo být přistupováno k tomu, že bude dítě svěřeno do péče třetí osoby.

Pokud se podíváme na ustanovení § 953 OZ pragmaticky, mohou třetí osoby o dítě pečovat jen tehdy, pokud rodiče nechtějí (dítě opustí), nemohou (např. jsou nemocní, zdravotně to nezvládnou) anebo neumí (jsou nekompetentní např. z důvodu drogové závislosti). Ustanovení nemá sloužit k tomu, aby se stalo nástrojem boje o dítě dokonce v rámci širší rodiny, je pouze právní normou, která má pomoci dítěti, o nějž rodiče pečovat z uvedených důvodů nezvládnou či by vzhledem ke svému stavu opravdu neměli.

Ustanovení § 953 OZ nemá být používáno v situacích, na které dopadá § 927 OZ upravující právo příbuzných či společensky blízkých osob stýkat se s dítětem. Zájem dítěte není možno automaticky

ztotožnit s přáním dítěte. Stejně tak ale platí, že je třeba názoru dítěte skutečně naslouchat a pokusit se pochopit jeho motivaci v konsekvencích jeho rodinné situace. Není možné na děti přenášet odpovědnost za jejich vlastní vývoj, ale ani zavírat oči před zásadními námitkami či obavami, které dítě má. I z tohoto důvodu je třeba velmi citlivě jejich názor zjišťovat, posoudit a dítěti také vysvětlit, proč se soud případně od názoru odchýlil. Odchýlení pak musí předcházet především „zdravý rozum“, kterého je velmi často v rodinném právu třeba.

Mgr. Veronika Bočanová, partnerka
HAVEL & PARTNERS s.r.o., advokátní kancelář

HAVEL & PARTNERS
ÚSPĚCH SPOJUJE

Poznámky:

Jména nezletilých použitá v článku byla změněna.

Mimořádné vydržení a nepoctivý úmysl

Tento článek si klade za cíl seznámit čtenáře s institutem mimořádného vydržení a přiblížit mu problematiku nepoctivého úmyslu, který se neodmyslitelně pojí s mimořádným vydržením. Pojem nepoctivý úmysl se objevil v nejednom rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR (dále „NS“), který se pokusil tento termín specifikovat. Pojem nepoctivý úmysl si Proto přiblížíme z pohledu rozhodování NS. Pro řešení případů v rámci mimořádného vydržení je pojem nepoctivý úmysl zásadní.

Mimořádné vydržení je originální způsob nabytí vlastnického práva k věci movité či nemovité osobou, která po zákonem stanovenou dobu věc drží jako vlastník. Zákon 89/2012 Sb., občanský zákoník (dále „OZ“), určuje, že „uplyne-li doba dvojnásobně dlouhá, než jaké by bylo jinak zapotřebí, vydrží držitel vlastnické právo, i když neprokáže právní důvod, na kterém se jeho držba zakládá. To neplatí, pokud se mu prokáže nepoctivý úmysl“. Mezi předpoklady potřebné pro vydržení tedy aktuálně patří právo způsobilé k vydržení, dostatečně zjevná, resp. kontinuální držba, uplynutí vydržecí doby. Držba v případě mimořádného vydržení nemusí být řádná, poctivá ani pravá, pro vydržení postačí absence nepoctivého úmyslu a nevyžaduje se zde žádný právní titul.

Prvotně je důležité zmínit, že pojem nepoctivý úmysl nelze ztotožňovat s nepoctivou držbou, která je upravena v § 992 OZ. Nepoctivý úmysl je založen na negativní koncepci dobré víry, tedy přesvědčení o tom, že držitel nikomu nepůsobí svou držbou újmu. Bezpochyby se také nejedná o stejný pojem jako zlý úmysl. Kritérium odlišení nalezneme v morálním hodnocení držby. V případě držby v nikoli nepoctivém úmyslu bude držba podrobena morálnímu hodnocení, jedná se o nepoctivost v obecném smyslu, jde o případ „držby v přesvědčení, že se jí nepůsobí nikomu újma“. ¹ Naopak u poctivé držby se nejedná o morální hodnocení, tudíž ujme-li se držitel držby na základě ústní smlouvy a zaplatí její kupní cenu, jeho držba nebude v nepoctivém úmyslu, ale poctivým držitelem se nestane. Aktuálně se u odborné veřejnosti stále

můžeme setkat s názory, které ztotožňují nepoctivý úmysl s nepoctivou držbou, jako např. názor Alexandra Thöndela, který ve svém komentáři k OZ uvádí jako jednu z podmínek mimořádného vydržení poctivou držbu. Domnívám se však, že takové názory jsou spíše výjimečné a s ohledem na znění zákona, důvodové zprávy nebo rozhodování soudů se s nimi neztotožňuji. ²

V rámci rozhodování NS je nepoctivý úmysl pojímán vcelku liberálně. NS nepoctivý úmysl chápe v zásadě jako „úmyslné jednání naplňující znaky nepravé držby, tedy pokud se držitel úmyslně vetřel v držbu svémocně nebo že se v ni vloudil potajmu nebo lstí, anebo usiluje proměnit v trvalé právo to, co mu bylo povoleno jen výprosou“. ³ Ve zmíněném NS navazuje na úvahy důvodové zprávy,

HLEDÁM DALŠÍ SPOLEČNÍKY DO ARROWS

Věřím ve spojování, které nám umožnilo
růst z regionální na světovou firmu.
Zůstáváme otevřeni spolupráci. **Zajímá vás to?**

Napište mi na **dohnal@arws.cz**

ARROWS
advokátní kancelář

ve které je uvedeno, že: „Je přirozené, že ani institut mimořádného vydržení nemůže dát průchod ochraně zjevné lsti a podvodu; proto se mimořádné vydržení vylučuje v případech, kdy ten, kdo je popírá, prokáže osobě, která se mimořádného vydržení dovolává, její nepoctivý úmysl.“⁴ NS hodnotí, že držitel nemusí držet v nepoctivém úmyslu i přes to, že z okolností zjistí, že vlastníkem věci je někdo jiný (např. při neplatnosti kupní smlouvy).⁵ Specifikoval, že „podmínkou mimořádného vydržení je, že držitel není prokázán nepoctivý úmysl při uchopení držby; to, že snad později zjistí, že vlastníkem věci (subjektem drženého práva) je někdo jiný, nemá bez dalšího za následek zánik podmínek pro mimořádné vydržení.“⁶ Ze zmíněného je tedy zřejmé, že absence nepoctivého úmyslu se hodnotí ke dni uchopení držby. K danému je třeba si doplnit další hodnotící kritérium, a to zda okolnosti případu nejsou tak zjevné, že průměrný člověk při běžné péči a opatrnosti musí bez pochybností poznat, že se např. ujímá držby pozemku o výrazně větší rozloze, než jaký nabyt, pak lze učinit závěr nepoctivým úmyslu nabyvatele. Nestačí tu však pouhý omyl držitele, jak je tomu u poctivé držby, byť i jinak neomluvitelný, situace musí být taková, že je třeba učinit závěr o tom, že o rozdílu věděl, resp. vědět musel.⁷ Jako příklad takové situace si můžeme uvést případ, kdy si držitel při koupi pozemku nechal hranice ukázat a vysvětlit jen z dálky, z daného terénu nebylo nikterak zřejmé kudy hranice prochází, pozemek rovněž nebyl oplocen, tudíž držitel nemohl nabýt vědomosti, o tom kudy hranice opravdu prochází. NS v takovém

případě zhodnotil, že k běžné opatrnosti nabyvatele pozemku patří seznámení se s jeho hranicemi, tudíž zde bylo nutné dovodit nepoctivý úmysl.⁸

Ohledně nepoctivého úmyslu tedy závěrem můžeme shrnout, že při držbě v nikoli nepoctivém úmyslu je držitel přesvědčen, že svou držbou nikomu nepůsobí újmu. Nepoctivý úmysl je spojován s úmyslným jednáním naplňujícím znaky nepravé držby. Absence nepoctivé držby se hodnotí ke dni, ve kterém se držitel chopil své držby. Problém v této koncepci vidím v možnosti obrany vlastníka. Jak NS uvedl, jedinou obranou vlastníka je v těchto případech podání žaloby a dokázání nepoctivého úmyslu již k době uchopení držby. Což, dle mého názoru poměrně oslabuje postavení vlastníka. Nicméně mimořádné vydržení je velice specifický institut a soudy samy zdůrazňují, že je nutné zvlášť posuzovat okolnosti daného případu. Rovněž připodobňování nepoctivého úmyslu k nepravé držbě je podle mě nadbytečné a matoucí. Přestože se k tomu již vyjadřoval Ústavní soud ČR, bylo by podle mě vhodné od připodobňování upustit.⁹ ©

Mgr. Ivana Petříková
MELKUS KEJLA & PARTNERS advokátní
kancelář s.r.o.

MELKUS KEJLA
 & PARTNERS

Poznámky:

- ¹ Petrov, J. In Petrov, J., Výtisk, M., Beran, V. a kol. Občanský zákoník. Komentář k § 1095. Praha: C. H. Beck, 2019, s. 1163. Spáčil, J. In: Spáčil, J., Králík, M. a kol. Občanský zákoník III. Věcná práva (§ 976–1474). Komentář k § 992. Praha: C. H. Beck, 2021, s. 101. Rovněž Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 19. 4. 2022, sp. zn. 22 Cdo 3387/2021 a další.
- ² Thöndel, A. In: Švestka, J., Dvořák, J., Fiala, J. a kol. Občanský zákoník: Komentář, Svazek III, (§ 976–1474). Komentář k § 992. [online]. Wolters Kluwer, Dostupné z: www.aspi.cz
- ³ Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 19. 4. 2022, sp. zn. 22 Cdo 3387/2021, Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 10. 5. 2023, sp. zn. 22 Cdo 2307/2022.
- ⁴ Vláda: Důvodová zpráva k zákonu 89/2012 Sb., občanský zákoník, č. 89/2012.
- ⁵ Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 19. 4. 2022, sp. zn. 22 Cdo 3387/2021.
- ⁶ Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 10. 5. 2023, sp. zn. 22 Cdo 2307/2022.
- ⁷ Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 28. 12. 2023, sp. zn. 22 Cdo 647/2023.
- ⁸ Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 20. 2. 2024, sp. zn. 22 Cdo 286/2024.
- ⁹ Usnesení Ústavního soudu ČR ze dne 19. 6. 2024, sp. zn. IV. ÚS 812/24.

epravo.cz online

KORPORÁTNÍ PRÁVO: Jak na zprávu o vztazích, aby uspokojila auditory i vedení firmy

Správně připravená zpráva o vztazích chrání management. Naučte se klíčové postupy a vyhněte se problémům s auditory.

Další online konference a semináře
 naleznete na www.epravo.cz

Jak se FIDIC smluvní podmínky a české právo vyrovnávají s vyšší mocí

V poslední době se stále více hovoří o FIDIC (Mezinárodní federace konzultačních inženýrů) smluvních podmínkách, což má své opodstatnění. FIDIC smluvní podmínky, které jsou známe pro svou komplexnost a široké využití u stavebních projektů, představují klíčový nástroj pro zajišťování spravedlivé rovnováhy mezi smluvními stranami. V naší předchozí sérii článků jsme se zabývali základními aspekty FIDIC smluvních podmínek, včetně jejich struktury a specifickými požadavky, které FIDIC klade na smluvní strany.

V tomto článku se zaměříme na konkrétní, ale v poslední době velmi zásadní aspekt FIDIC smluv, a to na ustanovení o vyšší moci.

Vyšší moc se do popředí zájmu dostala zejména začátkem pandemie COVID-19, která měla výrazný vliv na dodavatelско-odběratelské vztahy. A dále i v souvislosti s agresí Ruské federace na Ukrajině.

Podrobněji se podíváme na to, jak jsou formulována ustanovení o vyšší moci. Prozkoumáme, jaké události jsou považovány za vyšší moc, jaké jsou povinnosti stran při nastalé vyšší moci a jaké jsou možnosti pro řešení takových situací.

Koncept vyšší moci je ve smluvním právu zásadním pojmem, neboť umožňuje stranám smlouvy řešit situace, které jsou mimo jejich kontrolu a které by jinak mohly vést k nesplnění smluvních závazků. Vyšší moc má v kontextu FIDIC smluv specifické definice a postupy, které je třeba důkladně znát a správně aplikovat, aby byly chráněny zájmy všech zúčastněných stran.

Vyšší moc v českém právu

V českém právu je pojem vyšší moci (*vis maior*) pojímán s jistou opatrností a specifickostí, která odráží jeho komplexní povahu a význam pro smluvní vztahy. Zákonná definice vyšší moci v občanském zákoníku není explicitně stanovena. Odkaz na vyšší moc v občanském zákoníku lze spatřovat v ustanovení § 2913 odst. 2, byť dle některých autorů úmyslem zákonodárce nebylo přímo výslovně konstruovat doložku vyšší moci.¹ Na druhou stranu odborná veřejnost nepři-

kládá tomuto rozdílu význam a termíny jako neodvratitelná náhoda nebo vyšší moc (*vis maior*) jsou tak již určitým kóloritem.²

Podle § 2913 odst. 2 občanského zákoníku se dlužník zproští povinnosti nahradit škodu, pokud prokáže, že mu ve splnění povinnosti ze smlouvy dočasně nebo trvale zabránila mimořádná nepředvídatelná a nepřekonatelná překážka vzniklá nezávisle na jeho vůli. Toto ustanovení odráží zásadní prvky, které musí být kumulativně naplněny pro úspěšné uplatnění liberačního důvodu. Tedy nepředvídatelnost, mimořádnost, nepřekonatelnost a nezávislost na vůli škůdce.

Je třeba zmínit, že toto ustanovení občanského zákoníku je dispozitivní povahy, což znamená, že se smluvní strany mohou dohodnout na odlišném rozsahu liberačních důvodů.³ Mohou tak rozšířit rozsah vyšší moci nad rámec § 2913 odst. 2 občanského zákoníku. Je tak umožněna flexibilita při smluvním vyjednávání a přizpůsobení konkrétním potřebám a očekáváním smluvních stran.

Nejčastěji se vyšší mocí rozumí přírodní události, jako jsou živelní pohromy, nebo významné společenské události, které svou povahou splňují všechny její charakteristické znaky. Mezi tyto události patří například válka, státní převrat, revoluce či generální stávka.

Tak např. v rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 10. ledna 2013, sp. zn. 25 Cdo 1979/2012, byla za vyšší moc považována extrémní povětrnostní situace, konkrétně poryvy větru přesahující rychlost 35 m/s, které způsobily pád věžového otočného jeřábu. Nejvyšší soud konstatoval, že navzdory dodržení všech bezpečnostních

opatření nebylo možné této události zabránit ani ji odvrátit. Pád jeřábu tedy nebyl důsledkem provozu samotného, nýbrž šlo o zásah vnější přírodní síly, která nebyla závislá na vůli provozovatele. Tento závěr potvrzuje i Nejvyšší soud ve svém pozdějším rozhodnutí ze dne 30. září 2020, sp. zn. 23 Cdo 2321/2020, v němž uvedl, že za vyšší moc lze označit situaci, kdy „padlé stromy byly zcela zdravé, vyvrácené i s kořenovými baly v důsledku mimořádné a nepředvídatelné okolnosti (poryvy větru).“ Obě tato rozhodnutí tedy reflektují skutečnost, že vyšší moc zahrnuje i extrémní přírodní jevy, které nelze objektivně předvídat ani jim účinně čelit.

V poslední době s ohledem na celospolečenské události jako pandemie COVID-19 nebo ruská agrese na Ukrajině, se otázka vyšší moci dostala do popředí. Tak např. Krajský soud v Praze v rozsudku ze dne 2. prosince 2021, sp. zn. 27 Co 229/2021, uvedl, že pandemii COVID-19 lze hodnotit jako vyšší moc, neboť se jedná o neobvyklou a nepředvídatelnou okolnost, která byla nezávislá na tom, kdo se jí dovolává, a současně jejím důsledkům nemohlo být i přes veškerou vynaloženou péči zabráněno. Tento závěr potvrdil i navazující rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 12. dubna 2023, sp. zn. 26 Cdo 1323/2022, v němž se soud zabýval otázkou, zda pandemii COVID-19 lze považovat za vyšší moc. Nejvyšší soud konstatoval, že ačkoliv pandemie COVID-19 byla nepředvídatelnou událostí, nelze ji za vyšší moc označit bez dalšího. Je nezbytné vždy individuálně posoudit, jakým způsobem a v jaké míře pandemie, případně opatření proti jejímu šíření, reálně ovlivnily konkrétní smluvní vztah. Z toho vyplývá, že opětovné ochromení ekonomiky v důsledku

pandemie by již nemohlo být považováno za nepředvídatelnou událost, neboť smluvní strany by s takovou možností měly počítat a své závazky tomu přizpůsobit.

Tento závěr lze podle našeho názoru vztáhnout i na ruskou agresi, neboť v současném světovém kontextu je válka mezi Ruskem a Ukrajinou již dostatečně známá a její dopady jsou zjevné. Smluvní strany by tedy měly mít možnost přizpůsobit své závazky tak, aby reflektovaly možné důsledky tohoto konfliktu, který není pro většinu podniků a jednotlivců zcela nepředvídatelný. Nejvyšší soud se ve svém rozhodnutí ze dne 25. dubna 2023, sp. zn. 23 Cdo 125/2022 zabýval vymezením, za jakých podmínek lze považovat překážku bránící dlužníkovi ve splnění smluvní povinnosti za nepředvídatelnou, mimořádnou, nepřekonatelnou a nezávislou na jeho vůli.

Podle Nejvyššího soudu je překážka považována za nepřekonatelnou, pokud jejímu působení nebylo možné zamezit ani vynaložením maximálního rozumného úsilí. Při hodnocení předvídatelnosti překážky by měl soud zkoumat, zda by dlužník mohl s určitou pravděpodobností očekávat její vznik v době uzavírání smlouvy, přičemž bere v úvahu dostupnost relevantních informací a obecné znalosti o možných příčinách a důsledcích takové překážky.

Soudní posouzení zahrnuje také analýzu mimořádnosti překážky, která se posuzuje s ohledem na její obvyklost či neobvyklost v podobných situacích. Překážka, která je typicky obvyklá nebo se objevuje s určitou četností, není považována za mimořádnou, a dlužník by měl předem zvážit možnost jejího vzniku a smluvně se proti ní zajistit. Celkově je výklad Nejvyššího soudu zaměřen na to, aby byla zajištěna spravedlivá rovnováha mezi zájmy smluvních stran, přičemž dlužník nese riziko za předvídatelné překážky.

FIDIC smluvní podmínky a vyšší moc

Ve smluvních podmínkách FIDIC Red Book, které jsou klíčové pro mezinárodní stavební projekty, je vyšší moc podrobně definována v pod-čl. 19. Vyšší moc je popisována jako výjimečná událost nebo okolnost, kterou smluvní strana nemůže ovládat, je tedy mimo kontrolu některé ze

smluvních stran, proti které tato smluvní strana nemohla učinit opatření před uzavřením smlouvy a které se po jejím vzniku nemohla tato smluvní strana účelně vyhnout nebo ji překonat. Posledním kritériem je, že událost nemůže být významně přičítána druhé smluvní straně.

Red Book v pod-čl. 19.1 rovněž již explicitně vymezuje, které události může vyšší moc zahrnovat. K vyšší moci mohou patřit různé situace, jako války, přírodní katastrofy, terorismus nebo vládní akce, pokud splňují výše uvedené podmínky. Zásadní je, že smluvní strana postižená vyšší mocí je povinna o této události nebo okolnosti informovat druhou stranu, a to do 14 dnů od doby, kdy se o ní tato smluvní strana uvědomila nebo měla uvědomit příslušnou skutečnost nebo okolnost zakládající vyšší moc. V oznámení musí smluvní strana uvést a specifikovat závazky, v jejichž plnění je nebo bude touto událostí nebo okolností zakládající vyšší moc bráněno. Učiní-li smluvní strana toto oznámení ve stanovené lhůtě, je zproštěna z plnění těchto závazků, které v oznámení specifikuje, a to na dobu, jak jí smluvní strany brání v jejich plnění. I když se 14denní lhůta pro oznámení může zdát jako dostatečně dlouhý časový úsek, někdy není zřejmé, kdy přesně daná událost nastala, nebo kdy se stala dostatečně významnou, aby ovlivnila plnění smluvních závazků jedné ze stran. Oznámení o nastalých skutečnostech souvisejících s vyšší mocí má být pochopitelně adresováno druhé smluvní straně, přičemž lze jednoznačně doporučit, aby strana odeslala kopii oznámení správci stavby, protože součástí oznámení může být claim (viz níže).

V rámci české právní praxe je za výjimečnou událost nebo okolnost zakládající vyšší moc doplněna i situace, dojde-li ke zrušení stavebního povolení příslušným orgánem po podpisu samotné smlouvy o dílo. Toto rozšíření definice vyšší moci vychází z uznání, že zrušení stavebního povolení má zásadní vliv na průběh a realizaci stavebního projektu, a nejedná se tak o skutečnost, kterou by smluvní strany mohly ovlivnit v momentě uzavření smlouvy. I v tomto případě je však třeba naplnit podmínky vyšší moci.

Red Book v pod-čl. 19. 2. rovněž explicitně stanovuje, že vyšší moc se nepoužije na závazky kterékoli smluvní stra-

ny zaplatit druhé smluvní straně podle smlouvy. Red Book nikterak nespecifikuje, co nastane, nebude-li 14denní lhůta dodržena. Lze se však domnívat, že nebude-li dodržena, nárok smluvní strany nevznikne, a to i v kontextu pod-čl. 19.3 Red Book, který pojednává o povinnosti smluvních stran za všech okolností vynaložit veškeré přiměřené úsilí k minimalizaci jakéhokoli zpoždění při plnění smlouvy v důsledku vyšší moci.

Pod-čl. 19 Red Book, který se zabývá vyšší mocí, byl předmětem interpretace v mnoha rozhodnutích mezinárodních arbitráží. Jako příklad můžeme uvést rozhodnutí ICC,⁴ které se zabývalo hrozbou ze strany ISIS. Tribunál ve svém posouzení uvedl, že i přes závažnost situace nebyly splněny všechny podmínky pro klasifikaci této události jako vyšší moci podle pod-čl. 19. 1. písm. b) a c) Red Book tedy, že se nejedná o událost nebo okolnost, proti které nemohla smluvní strana učinit opatření před uzavřením smlouvy a které se nemohla účelně vyhnout nebo ji překonat poté, co nastala. Žalobce podle rozhodnutí přijal rozumná a vhodná opatření ještě předtím, než hrozba ISIS nabyla na intenzitě, a podnikl patřičné kroky i poté, aby zabránil jakýmkoli materiálním následkům. Z daného rozhodnutí je tedy zřejmé, že ne každá výjimečná událost nebo okolnost, jakou bezesporu nástup a válka proti ISIS byla, může být podřazena pod pojem vyšší moc podle pod-čl. 19 Red Book. Podle této logiky proto vliv nyní probíhající agrese Ruské federace proti Ukrajině na nedostatek stavebního materiálu nemusí být za určitých okolností shledána jako událost zakládající právo postupu podle pod-čl. 19. Red Book. V oznámení, které se týká vyšší moci, bude ta smluvní strana, která vyšší moc oznamuje, muset doložit, že válka nebyla předvídatelná.

Důsledkem oznámení o vyšší moci je, jak jsme již uvedli výše, že smluvní strana není povinna plnit závazky, které v oznámení uvede s výjimkou závazků zaplatit druhé smluvní straně. Vznikne-li smluvní straně zpoždění a náklady z důvodů vyšší moci, má zhotovitel nárok učinit claim podle pod-čl. 20 Red Book,⁵ který zašle správci stavby.

V tomto rozhodnutí,⁶ které se týkalo vyšší moci podle pod-čl. 19 Red Book, žalobce, zhotovitel, tvrdil, že násilné protesty

Daňové a účetní poradenství

Převodní ceny < Nemovitosti
Daně v developmentu a u vlastníků nemovitostí
Daňová podpora při M&A < Přeměny

www.ekp.cz

místní komunity znemožnily pokračování stavebních prací, a proto byl oprávněn smlouvu ukončit. Protesty měly podobu násilností a zastrašování ze strany místních obyvatel, kteří požadovali zaměstnání na projektu a využívání místních dodavatelů. Žalobce argumentoval, že tyto události představovaly vyšší moc, neboť mu bránily v provádění prací po nepřetržitou dobu 84 dnů, což bylo dle smlouvy dostatečné k jejímu ukončení.

Žalovaný se bránil tím, že nepokoje byly pouze dočasné a že situaci vyřešil prostřednictvím dohody s místní komunitou. Tvrdil, že po tomto datu neexistovaly žádné překážky bránící pokračování prací, a proto žalobce neměl právo smlouvu ukončit. Soud dospěl k závěru, že situace na staveništi nesplňovala definici vyšší moci podle smlouvy, jelikož žalobce nedodržel smluvní postupy, zejména neprokázal, že podnikl dostatečné kroky k minimalizaci zpoždění. Soud rovněž konstatoval, že přerušení prací nebylo dostatečně trvalé a že žalobce nevyužil všechny možnosti k pokračování v projektu.

Toto rozhodnutí potvrzuje, že pro úspěšné uplatnění vyšší moci v rámci stavebních smluv je nezbytné nejen prokázat existenci nepředvídatelných překážek, ale také doložit, že zhotovitel vyčerpал všechny dostupné prostředky k jejich překonání. Zhotovitelé by proto měli věnovat zvláštní pozornost smluvním mechanismům řízení rizik a důsledně dokumentovat své kroky při řešení krizových situací.

Mezinárodní arbitráž se zabývala i otázkou vyšší moci v souvislosti s pandemií COVID-19, která bezpochyby představovala mimořádnou událost s významným dopadem na byznys. Soudy a arbitrážní tribunály však opakovaně zdůraznily, že samotná existence pandemie není automatickým důvodem pro omluvu neplnění smluvních závazků – klíčovým faktorem zůstává přímá souvislost mezi pandemií a nemožností plnění.

Ve sporu⁷ projednávaném u Mezinárodního rozhodčího soudu ICC vlastník hotelu argumentoval, že jeho neplnění povinností podle smlouvy o řízení hotelu bylo omluveno doložkou o vyšší moci. Soud však rozhodl, že vlastník nese důkazní břemeno a musí prokázat, že pan-

demie byla přímou příčinou jeho neplnění smlouvy, nikoliv pouze faktorem, který zhoršil již existující finanční potíže. Klíčovým zjištěním bylo, že hotel se již před pandemií potýkal s opožděným otevřením a významnými ekonomickými problémy, přičemž vlastník aktivně hledal alternativní způsoby generování příjmů. Pandemie sice vedla k hospodářskému poklesu, avšak doložka o vyšší moci ve smlouvě výslovně vylučovala neplnění způsobené všeobecným ekonomickým poklesem nebo nedostatkem finančních prostředků.

Tento případ jasně ukazuje, že při uplatnění vyšší moci je zásadní přímá kauzální souvislost mezi mimořádnou událostí a nemožností plnění. Pouhé zhoršení finanční situace v důsledku pandemie nestačí – strana se musí prokazatelně snažit minimalizovat dopady a doložit, že událost skutečně znemožnila splnění jejích závazků, a nikoliv pouze zhoršila ekonomické podmínky.

Závěr

V tomto článku jsme se zaměřili na klíčové aspekty vyšší moci jednak v českém právu, jednak ve smluvních podmínkách FIDIC. Vyšší moc, charakterizovaná svou nepředvídatelností, mimořádností a neovladatelností, představuje významný právní koncept, který umožňuje smluvním stranám řešit mimořádné události, jež by jinak mohly vést k nesplnění smluvních závazků. Jak je zdůrazněno v samotné právní praxi, definice a kritéria pro vyšší moc se mohou výrazně lišit, a proto je nezbytné, aby byla každá situace hodnocena individuálně s ohledem na specifické okolnosti případu.

Vzhledem k právním důsledkům vyvěrajícím z oznámení vyšší moci podle Red Book či Yellow Book, je třeba přistupovat k jeho formulaci s maximální opatrností. Doporučuje se, aby smluvní strany vždy konzultovaly obsah takového oznámení s právníkem. Důvodem je, že oznámení o vyšší moci je důležitý dokument, který musí být zpracován tak, aby byly právně korektně definovány povinnosti stran vzniklé v důsledku mimořádných okolností, jak vyplývá i z výše uvedených rozhodnutí soudů. Taková oznámení musí být pochopitelně v souladu s platnými právními normami a smluvními ujednáními, což je zásadní pro ochranu zájmů

všech zúčastněných stran a pro uplatnění nároků smluvních stran.

JUDr. Lukáš Sommer, advokát, partner
JUDr. Ondřej Brožek, advokát, Senior associate
Mgr. Jan Kurník, advokátní koncipient,
Junior Lawyer
ROWAN LEGAL, advokátní kancelář s.r.o.

**ROWAN®
LEGAL**

Poznámky:

- ¹ ŠVESTKA, Jiří; DVOŘÁK, Jan; FIALA, Josef a kol. Občanský zákoník – Komentář – Svazek VI. 1.vyd. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2014, s. 965.
- ² PAŠEK, Martin. § 2913 [Porušení smluvní povinnosti]. In: PETROV, Jan, VÝTISK, Michal, BERAN, Vladimír a kol. Občanský zákoník. 2. vydání (2. aktualizace). Praha: C. H. Beck, 2023, marg. č. 11.
- ³ S limitem v § 2898 občanského zákoníku.
- ⁴ ICC Case No. 21785/ZF/AYZ, Partial Final Award, ze dne 4 června 2019.
- ⁵ Zde odkazujeme na náš předchozí článek „Smluvní zánik nároku v kontextu FIDIC smluv: Analýza vztahu k § 654 občanského zákoníku“. Dostupný na <https://www.epravo.cz/top/clanky/smluvni-zanik-naroku-v-kontextu-fidic-smluv-analyza-vztahu-k-654-obcanskeho-zakoniku-117569.html>.
- ⁶ Rozsudek Nejvyššího odvolacího soudu Jižní Afriky č. 577/2019, ze dne 14. září 2020.
- ⁷ Ace Group International v. 225 Bowery LLC.

Rozvod manželství a úprava poměrů nezletilého dítěte pro dobu rozvodu

Poslanecká sněmovna projednává návrh vládního zákona,¹ kterým se mění zákon 89/2012 Sb., občanský zákoník (dále jen „NOZ“), a další související zákony s tím, že zákon by měl dle původního návrhu nabyt účinnosti dne 1. ledna 2024, přičemž pozměňovací návrhy počítají s účinností od 1. července 2025, resp. od 1. ledna 2026. V rámci série článků Vám poskytneme náhled na vybrané nejdůležitější změny a nové instituty, která by měla novela do oblasti rodinného práva přinést.

Poslanecká sněmovna projednává návrh vládního zákona,² kterým se mění zákon 89/2012 Sb., občanský zákoník (dále jen „NOZ“), a další související zákony s tím, že zákon by měl dle původního návrhu nabyt účinnosti dne 1. ledna 2024, přičemž pozměňovací návrhy počítají s účinností od 1. července 2025, resp. od 1. ledna 2026. V rámci série článků Vám poskytneme náhled na vybrané nejdůležitější změny a nové instituty, která by měla novela do oblasti rodinného práva přinést.

Účelem zákona je zrychlení a zjednodušení procesu rozvodu manželství a úpravy poměrů nezletilého dítěte dobu po rozvodu. Dále se navrhuje změna před-

běžné úpravy poměrů dítěte, kdy má dojít k zavedení nového institutu prozatímní úpravy poměrů nezletilého. Právě zrychlení a zjednodušení rozvodů bude předmětem tohoto článku.

Platná právní úprava

Aktuální právní úprava vychází z koncepce, že manželství může být rozvedeno na základě tzv. kvalifikovaného rozvratu. Kvalifikovaným rozvratem je dle § 755 odst. 1 NOZ situace, kdy soužití manželů je hluboce, trvale a nenapravitelně rozvráceno a nelze očekávat jeho obnovení. V rámci rozvodu lze rozlišovat dvě varianty, a to v závislosti na tom, zdali soud zjišťuje příčiny rozvratu či nikoliv. Soud dle § 757 odst. 1 NOZ nezjišťuje

příčinu rozvratu a manželství rozvede, pokud se druhý manžel k návrhu na rozvod připojí, přičemž soud dojde k závěru o pravdivosti shodných tvrzení manželů o rozvratu a o záměru dosáhnout rozvodu a zároveň a) manželství trvalo nejméně jeden rok; b) manželé spolu déle než šest měsíců nežijí; c) manželé se dohodli na úpravě společného nezletilého dítěte; d) manželé se dohodli na úpravě svých majetkových poměrů, svého bydlení, a popřípadě svého výživného pro dobu po rozvodu. Pokud nejsou tyto uvedené podmínky naplněny, soud bude zjišťovat příčiny rozvratu manželství dle § 755 odst. 1 a 756 NOZ. I když je manželství kvalifikovaně rozvráceno, soud manželství nerozvede, jsou-li splněny podmínky pro užití tzv. tvrdostní klauzule dle § 755

odst. 2 NOZ, tedy pokud je rozvod manželství v rozporu se zájmem nezletilého dítěte manželů nebo se zájmem manžela, který se na rozvratu porušením manželských povinností převážně nepodílel, přičemž tomuto manželu by byla rozvodem způsobena zvlášť závažná újma. Soud nerozvede manželství do té doby, než bude rozhodnuto o poměrech společného nezletilého dítěte manželů.

Navrhované změny

Projednávaný návrh zákona navrhuje zrušení požadavku na zjišťování příčin rozvratu manželství zakotveného v § 756 NOZ. Požadavek na zjištění příčin rozvratu by se měl uplatnit pouze ve výjimečných případech, a to při aplikaci tvrdostní klauzule dle § 755 odst. 2 písm. b) NOZ, tedy v případě, že manžel, který návrh nepodal, tvrdí, že je dán důvod pro zamítnutí návrhu na rozvod, případně v rámci rozhodování soudu o výživném dle § 762 NOZ či při vypořádání společného jmění manželů. Dle důvodové zprávy zjišťování příčin rozvratu manželství může přispívat k vyostřování situace mezi manželi, a proto není žádoucí na tomto požadavku dále trvat.

Návrh zákona dále počítá ve svém § 757 NOZ s úpravou smluveného rozvodu manželství. V rámci smluveného rozvodu se navrhuje zavedení nevratitelné domněnky kvalifikovaného rozvratu, a to za splnění zákonných podmínek. Zároveň má dojít ke zrušení podmínky spočívající v tom, že manželé společně nežijí po dobu delší než šesti měsíců, kdy dle důvodové zprávy tato podmínka se v dnešní praxi nezkoumá a neodpovídá ani mezinárodním trendům. Dále dochází oproti aktuálně platné právní úpravě k přesunu podmínky ohledně závěru soudu o pravdivosti shodných tvrzení manželů o rozvratu a záměru dosáhnout rozvodu do procesních předpisů, konkrétně do § 389 odst. 3 zákona 292/2013 Sb., zákon o zvláštních řízeních soudních (dále jen „ZŘS“).

Změny procesních předpisů

Změny se má dostat i procesním předpisům týkajících se rozvodů manželství. První změnou je zakotvení zvláštní místní příslušnosti v novém § 383 odst. 2 ZŘS, kdy toto ustanovení upravuje místní příslušnost pro případ, že manželé mají spo-

lečné nezletilé dítě. V takovém případě je místně příslušný soud dle § 467 ZŘS, tedy obecný soud nezletilého dítěte. Navrhuje se také změna § 389 odst. 1 ZŘS upravující průběh řízení, kdy od výsledku účastníků lze nově upustit i tehdy, pokud souhlas manželů s rozvodem manželství a shoda na trvalém, hlubokém a nenapravitelném rozvratu jejich manželství vyplývají z písemných podání nebo shodných tvrzení účastníků při jednání, o jejichž pravosti a pravdivosti nemá soud pochybnosti. Jedná se tedy o dříve hmotněprávní podmínku, která byla přesunuta, vzhledem k její procesní povaze, z § 757 odst. 1 NOZ. Významnou změnu představuje nové ustanovení o spojení řízení v § 398a ZŘS. Dle tohoto ustanovení je s řízením o rozvod manželství spojeno řízení, v němž má být rozhodnuto o úpravě poměrů společného nezletilého dítěte manželů, ledaže o úpravě těchto poměrů již bylo soudem prvního stupně vyhlášeno rozhodnutí ve věci samé, přičemž tato řízení lze vyloučit i k samostatnému řízení, není-li jejich spojení vhodné. Druhý odstavce uvedeného ustanovení se věnuje situaci, kdy manželé dosáhnou dohody o úpravě poměrů k nezletilému dítěti při jiném soudním roku dle § 468b ZŘS. V případě takové dohody není třeba k rozhodnutí o rozvodu nařizovat jednání, přičemž manželé budou vyslechnuti při jiném soudním roku. Zároveň pokud manželé dosáhnou dohody na jiném soudním roku, může soud zde projednat i úpravu poměrů nezletilého dítěte, přičemž jednání by v takovýchto případech bylo nařízeno pouze za účelem vyhlášení rozsudku. Poslední odstavce předmětného ustanovení stanovuje, že právní moc rozsudku, jímž byl vysloven rozvod manželství, nastane nejdříve s právní mocí rozhodnutí o úpravě jejich nezletilého dítěte pro dobu po rozvodu. Novinkou vyjádřenou v novém § 469 odst. 4 ZŘS by mělo být zrušení obligatorního zastoupení dítěte kolizním opatrovníkem v případech, kdy rodiče jednají ve vzájemné shodě ohledně dohody o úpravě poměrů nezletilého. V těchto případech pak bude nezletilé dítě zastoupeno zákonným zástupcem, a jsou-li jimi rodiče, tak oběma z nich. Není ovšem vyloučeno, že v případě možného střetu zájmů, soud kolizního opatrovníka jmenuje. Soud jmenuje kolizního opatrovníka i v případě, že dítě o to požádá, přičemž o tomto právu musí být dítě rodiči poučeno. Je otázka, nakolik budou rodiči tuto poučovací po-

vinnost plnit, a zdali by nebylo vhodnější přenechat tuto povinnost přímo soudu. Soud má však dle důvodové zprávy zvlášť zkoumat dodržení této povinnosti.

Závěr

Navrhovaná úprava s sebou přináší změny, které dle autora jsou způsobily zrychlit a pro účastníky ulehčit rozvodové řízení, a to zejména pro manžele, kteří jsou schopni a ochotni se dohodnout na úpravě poměrů, což je z hlediska rodinného soužití jednoznačně žádoucí. Je otázkou, jak se k nové úpravě postaví rozhodovací praxe, přesto lze mít za to, že by se mělo rozvodové řízení posunout o krok vpřed. Dle autora nejvýznamnější změnou, která mimo jiné provází nejen rozvodové řízení, je akcentace dohody účastníků. Kladně autor hodnotí i spojení řízení, které zejména účastníkům, ale i soudu, do jisté míry zmenší zátěž spočívající v účasti ve více řízeních.

JUDr. PhDr. Karolina Spozdilová, Ph.D.,
advokát a partner
David Heliman, paralegal
KGS legal s.r.o., advokátní kancelář

KGS
LEGAL

Poznámky:

- ¹ Novela i důvodová zpráva dostupné na <https://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?O=9&CT=728&CT1=0>.
- ² Novela i důvodová zpráva dostupné na <https://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?O=9&CT=728&CT1=0>.

BRODEC & PARTNERS

— LAW FIRM —

Advokátní kancelář, která Vás bezpečně
provede světem paragrafů a pomůže
Vám čelit novým výzvám.

www.akbrodec.cz

Z aktuální judikatury

Utajované informace

Jestliže si soud vyžádá utajovanou informaci za účelem posouzení věrohodnosti jiné utajované informace, předané správnímu orgánu již v rámci správního řízení, a zpravodajská služba ji odmítne soudu poskytnout s odůvodněním, že se tím zvýší riziko vyzrazení, znemožňuje tak soudu plnit jeho specifickou roli v přezkumu správních rozhodnutí, jejichž podkladem jsou utajované informace. Takový postup zpravodajské služby je navíc v rozporu se samotnou podstatou poskytování informací v některém ze stupňů utajení podle zákona 412/2005 Sb., o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti, i nutnou vzájemnou důvěrou mezi výkonnou a soudní složkou státní moci, pokud jde o nakládání s těmito informacemi.

Územní a stavební řízení

Vlastnictví plavidla trvale zakotveného či vyvázaného u pozemku břehu vodního toku (např. tzv. hausbótu) nezakládá účast ve společném územním a stavebním řízení podle § 94k písm. e) zákona 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu.

Hausbót ani jakékoliv jiné plavidlo ve smyslu § 9 zákona 114/1995 Sb., o vnitrozemské plavbě, třebaže je dlouhodobě

situováno na jediném místě a je užíváno obdobně jako stavba, nepředstavuje stavbu ve smyslu § 2 odst. 3 zákona 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu, dokud není trvale vytaženo na souš nebo trvalým způsobem spojeno s pozemkem (pak by se již jednalo o výrobek plnící funkci stavby, a tedy stavbu).

Vojáci z povolání a náhrada škody

Vázanost správních orgánů a soudů pravomocným rozhodnutím o spáchání přestupku vojákem z povolání bez dalšího neznamena, že za škodu vzniklou následkem tohoto přestupku odpovídá vždy výlučně voják z povolání. Nasvědčují-li konkrétní okolnosti případu, že se na vzniku škody spolupodílel stát (poškozený) nebo další vojáci, je nutno v řízení zkoumat otázku poměrného omezení výše škody ve smyslu § 107 odst. 3 a 4 zákona 221/1999 Sb., o vojácích z povolání, neboť se nejedná o otázku totožnou s výrokem o vině za spáchaný přestupek.

Daňové řízení

Plyne-li z obsahu učiněných mezinárodních dožádání [čl. 54 odst. 1 písm. b) nařízení Rady (EU) č. 904/2010 o správní spolupráci a boji proti podvodům v oblasti daně z přidané hodnoty], že jimi byla prověřována konkrétní zdanitelná plnění, o kterých panovaly u daňového

subjektu pochybnosti, nelze již hovořit o „mapování terénu“, ale o prověřování konkrétních daňových povinností, které nelze činit mimo kontrolní postup bez vědomí daňového subjektu. V takovém případě bude mít mezinárodní dožádání za následek materiální zahájení daňové kontroly.

Lyžaři

Pravidla chování pro lyžaře vydaná Mezinárodní lyžařskou federací (FIS) nejsou právně závazným předpisem a není ani patrné, že by v prostředí České republiky nabyly povahu obvyklého práva. Jejich dodržování však obvykle směřuje k zajištění rozumné míry bezpečí na sjezdových tratích, neboť jde o pravidla racionální, opírající se o širokou zobecněnou zkušenost s danou činností. Tato pravidla za běžných okolností lze považovat za měřítko pro posouzení, zda lyžař (snowboardista) na sjezdovce dbá obecné prevence (§ 2900 občanského zákoníku), a zároveň za jakýsi návod, jak se v tomto ohledu má na sjezdovce chovat.

Finanční arbitři

Do kompetence finančního arbitra (§ 1 odst. 1 zákona 229/2002 Sb., o finančním arbitrovi) spadá řešení všech sporů mezi spotřebitelem a zákonem vymezenými osobami/institucemi, vzniklých ze smluvních vztahů vyjmenovaných v cito-

vaném ustanovení zákona, tedy jak sporů, v nichž je návrhem požadováno vydání výroku na plnění, tak sporů, v nichž je návrhem požadováno vydání určovacího výroku.

DPH

Použití doktríny esenciálních výdajů nemůže mít v případě daně z přidané hodnoty místo, a to s ohledem na princip nároku na odpočet daně (§ 72 odst. 1 zákona 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty). V případě přidané hodnoty totiž nemusí nutně každý náklad představovat přijaté zdanitelné plnění, ze kterého by plynul nárok na odpočet daně, resp. nemusí být nutně na každé uskutečněné zdanitelné plnění vynaloženo přijaté zdanitelné plnění (srov. rozsudek Soudního dvora ze dne 21. 11. 2018, Vădan, C-664/16).

**Plné texty naleznete
na www.epravo.cz v sekci
„Soudní rozhodnutí“**

Daň z příjmů

Bezúplatný převod (darování mezi manžely) několika podílových listů učiněný na základě jednoho právního titulu, v jeden čas, mezi stejnými osobami a se stejným záměrem, představuje jednorázový převod majetku. Zvýšení majetku na straně obdarovaného představuje jeho příjem, který je od daně osvobozený (§ 10 odst. 3 písm. c) bod 1 zákona 586/1992 Sb., o daních z příjmů). Pokud ale takový příjem překročí zákonnou hranici pro oznamování osvobozených příjmů podle § 38v odst. 1 téhož zákona, pak je příjemce povinen tento příjem oznámit správci daně. Není významné, že hodnota žádného z dílčích podílových listů tuto hranici nepřekročila.

Zohlednění důvodů zrušení trestního rozsudku, ze kterého správní orgán vycházel v době rozhodování

Správní soud musí prolomit pravidlo obsažené v § 75 odst. 1 s. ř. s., podle kterého soud při přezkoumání rozhodnutí vychází ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správ-

ního orgánu, rovněž v případě, kdy byl po vydání rozhodnutí správního orgánu zrušen trestní rozsudek, na jehož závěrech postavil správní orgán své rozhodnutí. V takovém případě musí správní soud zohlednit důvody zrušení trestního rozsudku a posoudit, jestli rozhodnutí správního orgánu nadále ob stojí.

Revize spalinových cest

Ustanovení § 45 zákona 133/1985 Sb., o požární ochraně, se vztahuje i na revizi spalinových cest spotřebičů na plynná paliva.

Revizní technik, který je držitelem osvědčení dle vyhlášky 85/1978 Sb., o kontrolách, revizích a zkouškách plynových zařízení, není oprávněn provádět revizi spalinové cesty vztahující se k zařízení na spotřebu plynů spalováním, pokud současně nesplňuje podmínky dle § 45 zákona 133/1985 Sb., o požární ochraně.

Příprava jednání

Nedodržení nejkratší zákonem stanovené doby 10 dnů, poskytnuté účastníkům řízení pro přípravu k projednání věci samé při nařízeném jednání podle § 49 odst. 1 s. ř. s. nemusí být podle okolností takovou vadou řízení, která mohla mít za následek nezákonnost rozhodnutí o věci samé ve smyslu § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.

Pravomoc rozšířeného senátu

Pro založení pravomoci rozšířeného senátu rozhodovat ve věci dle § 17 odst. 1 s. ř. s. je potřebné, aby postoupená věc měla stejný, popřípadě alespoň srovnatelný právní rámec jako věc, v níž byl vysloven právní názor, od něhož se postupující senát hodlá odchýlit.

DPH a insolvence

Částka odpovídající dani z přidané hodnoty obsažená v ceně, kterou dlužník za dodané zboží zaplatil jeho odběrateli, se stává majetkem dlužníka, nikoli státu. Státu v souvislosti s uskutečněným zdanitelným plněním může vzniknout „pouze“ daňová pohledávka za dlužníkem. Není tedy správný názor, že by v takovém případě měl dlužník částku odpovídající dani z přidané hodnoty obsaženou v plnění, jež mu bylo poskytnuto (v době

před zahájením insolvenčního řízení) jeho odběrateli, pouze „přeposlat“ státu a že takové plnění by se nemohlo stát součástí majetkové podstaty dlužníka.

Insolvence

Ustanovení § 412a odst. 4 insolvenčního zákona, ve znění účinném do 30. září 2024, požaduje, aby dlužník vznikl nárok na starobní důchod před schválením oddlužení. Takové jazykové vyjádření vylučuje úvahy o tom, zda dlužník splňuje podmínky uvedeného ustanovení rovněž v případě, kdy mu nárok na starobní důchod vznikl po schválení oddlužení; okolnosti, kdy přesně a proč (z jakých důvodů) nárok vznikl (až) po schválení oddlužení, jsou proto již nepodstatné.

Technická způsobilost motorového vozidla

Pro poškozeného příznivě pravomocně rozhodnutí, které v něm vyvolalo dobrou víru v to, že jde o rozhodnutí správné a zákonné, a bez nějž by si předmětné motorové vozidlo nepořídil, může představovat podstatnou příčinu vzniku škody spočívající ve znehodnocení vozidla ztrátou jeho způsobilosti k provozu na pozemních komunikacích, v případě, bylo-li pro nezákonnost takové rozhodnutí následně zrušeno.

Vyvláštění a státní podnik

Podle § 16 zákona 77/1997 Sb., o státním podniku, podnik vykonává při hospodaření s majetkem podniku práva vlastníka, vlastním jménem jedná v právních vztazích týkajících se majetku podniku a účastní se řízení před soudy a jinými orgány ve věcech týkajících se majetku podniku včetně řízení o určení, zda tu je nebo není vlastnické právo státu k majetku podniku (odstavec 2), avšak nabývá-li podnik majetek od jiné osoby než od státu, nabývá jej pro stát a podniku vzniká právo s tímto majetkem hospodařit (odstavec 4). Podle navazujícího ustanovení § 17a odstavec 1 podnik může nabývat od právnických nebo fyzických osob, od jiných podniků, organizačních složek státu nebo jiných státních organizací pouze věci, které potřebuje k provozování činnosti v předmětu jeho podnikání. Bezvýjimečně tak platí, že podnik se nikdy nestane subjektem vlastnického práva a ve všech případech, kdy by jiná osoba naby-

la vlastnické právo k určité věci, nabývá podnik pouze právo hospodařit a vlastnické právo k dané věci připadá státu. Majetek podniku tak představuje pouze zákonnou zkratku pro veškerý majetek, se kterým má podnik právo hospodařit (viz § 2 odst. 8 zákona o státním majetku). Stát sice zůstává vlastníkem, ale jeho práva jsou omezena na práva zakladatele. Zvláštní postavení má podnik ve vztahu k právům a povinnostem ze závazků, kdy sice může být věřitelem i dlužníkem, avšak veškeré pohledávky (a jiná práva ze závazků, která lze pokládat za součást majetku) jsou vlastnictvím státu. Právo hospodařit nepřímým vymezuje § 16 odst. 2 zákona o státním podniku, podle kterého podnik vykonává při hospodaření s majetkem podniku vlastním jménem práva vlastníka, a to i v soudních a jiných řízeních. Podniku tak na základě práva hospodařit přísluší k majetku podniku vykonávat veškerá práva vyplývající z vlastnického práva státu, tj. zejména právo danou věc zcizit, zastavit, pronajmout, předat do dočasného užívání třetí osobě, jakkoliv upravit (včetně oprávnění ji smísit nebo smíchat s jinou věcí), případně zničit, stejně jako právo ve vztahu k těmto věcem právně jednat s třetími osobami a vystupovat jako účastník jakéhokoliv řízení ve vztahu k těmto věcem. Výkon vlastnického práva podnikem je však zákonem v řadě případů omezen (viz především omezující § 16 až 17e zákona o státním majetku).

Dědění

Protože se dědické právo nepromlčuje, nepromlčuje se nejen právo oprávněného dědice na vydání věci z pozůstalosti, ale ani případné právo na peněžitou náhradu, která mu přísluší na místo věci z pozůstalosti, která mu nemůže být vydána. Současné platí, že, může-li neoprávněný dědic (nebo někdo jiný) nabýt k věci z pozůstalosti vlastnické právo na základě vydržení, může být neoprávněným dědicem vydržena rovněž peněžité náhrada, která by náležela oprávněnému dědici za věc, která mu nemůže být vydána. Jedná se přitom o náhradní plnění, takže vydržecí doba ohledně peněžité náhrady nemůže uplynout v jiné době (dříve nebo později), než by uplynula (mohla uplynout) vydržecí doba k nahrazované věci z pozůstalosti. Trvá-li tedy například vydržecí doba u nemovité věci deset let a zcizil-li by neoprávněný dědic za úplatu

nemovitou věc (za podmínek uvedených v ustanovení § 984 odst. 1 o. z.) po uplynutí dvou let, dovrší se vydržecí doba ohledně peněžité náhrady pro oprávněného dědice teprve uplynutím zbývajících osmi let (zákonem předpokládané) držby, která je jinak potřebná – rovněž s přihlédnutím k ustanovení § 1092 o. z. – k vydržení této neoprávněným dědicem zcizené nemovitosti jejím nabyvatelem.

Legislativní přílepek

Ústavní soud se při posuzování legislativních přílepků řídí následujícími hledisky: Přílepek je takový pozměňovací návrh, který (1) nemá úzký vztah ani (1a) k účelu, ani (1b) k obsahu původního návrhu zákona, a současně (2) v Poslanecké sněmovně nebylo dosaženo širokého konsenzu na jeho přijetí. U takového přílepku je třeba posoudit intenzitu, v níž zasahuje ústavní pravidla a principy.

Ústavní soud posuzuje, zda nad porušenými ústavními pravidly a principy nepřevažují jiné, protichůdné ústavní hodnoty, pro které je namísto úpravu nerušit. Tato kritéria přitom nejsou algoritmem, jenž by pořadí kroků stanovil závazně. Je-li tedy zřejmé, že na potřebnosti přílepku panoval široký konsenzus nebo že převažuje zájem na ochraně právní jistoty, není na místě se mechanicky držet popsaného pořadí kroků.

Ústavní soud nepřistoupí ke zrušení celého zákona proto, že jeho část je výsledkem neústavního přílepku, což plyne ze zásad zdrženlivosti a sebeomezení Ústavního soudu. Přílepek sám o sobě nekontaminuje legislativní proces týkající se zbývajících částí zákona.

Zda v důsledku zrušení novelizujících ustanovení, která sama rušila či měnila původní právní úpravu, dochází k „obživnutí“ původní právní úpravy, řeší Ústavní soud následovně. Ve výjimečných případech může dojít k „obživnutí“ předchozí právní úpravy v důsledku derogace novely, pokud takový důsledek se svým rozhodnutím Ústavní soud výslovně spojí. Ústavní soud přitom zvažuje, zda by došlo k zásadnímu narušení ústavních principů v případě, že by předchozí právní úprava „neobživla“. Pokud by v důsledku derogace novely přestal být právní předpis upravující důležité otázky fungování státu aplikovatelný, nebo po-

kud by právní předpis upravující důležité společenské vztahy přestal být srozumitelný či aplikovatelný a jeho adresáti se dostali do stavu značné právní nejistoty, Ústavní soud rozhodne, že předchozí právní úprava „obživne“, a tak zabrání nástupu protiústavního stavu.

**Plné texty naleznete
na www.epravo.cz v sekci
„Soudní rozhodnutí“**

Náklady řízení

Rozhodne-li obecný soud o náhradě nákladů řízení, aniž se ústavně konformně a v souladu s dřívější rozhodovací praxí Nejvyššího soudu vypořádá s nutností aplikace § 414 odst. 1 zákona 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění účinném od 1. 6. 2019 do 30. 9. 2024, v tom smyslu, že se osvobození dlužníka vztahuje jak na samotnou pohledávku, tak také na její příslušenství, byť se jedná o příslušenství tvořené nárokem na náhradu nákladů nalézacího řízení vedeného za trvání oddlužení, poruší právo stěžovatele na soudní ochranu zaručené v čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod.

Volební stížnost

Nepřihlédne-li soud k návrhu na zahájení řízení, který byl učiněn v předepsané formě podání a s požadovanou „kvalitou“ podpisu, poruší právo na soudní ochranu podle čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod.

Fikce podpisu podle § 18 odst. 2 zákona 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů, svědčí i takovému podání odeslanému z datové schránky, k němuž je připojen prostý elektronický podpis dalšího zastupce, pomocníka nebo substituta, je-li vzhledem k okolnostem patrné, že osoba, již byla datová schránka zřízena, byla sama oprávněna podání podepsat.

Bezdůvodné obohacení

Poskytnutí ochrany účastníku řízení prostřednictvím § 268 odst. 1 písm. h) o. s. ř. má svůj účel. Pokud by obecné soudy při

VEDEME SVĚTEM PRÁVA

MT Legal s.r.o., advokátní kancelář

Do našeho týmu v Praze, Brně a Ostravě
hledáme nové

PRÁVNÍKY a PRÁVNÍČKY

- Chcete se stát vyhledávaným odborníkem na veřejné zakázky nebo chcete raději generální praxi a zabývat se smluvní a sporovou agendou v oblastech obchodního a občanského práva?
- Práce u nás je různorodá a můžete si vybrat své zaměření.
- Staňte se součástí prestižní advokátní kanceláře, mnohonásobného vítěze kategorie veřejné zakázky v soutěži Právnická firma roku.
- Přidejte se k týmu špičkových odborníků.

Kontaktujte nás

■ +420 606 024 476 ■ recruit@mt-legal.com

■ PRAHA ■ BRNO ■ OSTRAVA
■ info@mt-legal.com
■ www.mt-legal.com

hodnocení otázky bezdůvodného obohacení od tohoto účelu odhlížely, mýjely by se s důvodem poskytnutí této ochrany.

Bezplatná obhajoba

Při rozhodování o nároku na bezplatnou obhajobu musí soud vycházet primárně z aktuální majetkové situace a výdělkových možností obviněného. Pokud nárok na bezplatnou obhajobu nepřizná pouze na základě možnosti dosáhnout příjmů v blíže neurčené budoucnosti a odhlédne od aktuální situace, postupuje v rozporu s čl. 40 odst. 3 Listiny základních práv a svobod.

Důvodem pro nepřiznání nároku na bezplatnou obhajobu nemůže být rozhodnutí žadatele spadající do samotného jádra ústavně chráněného soukromého a rodinného života (zde rozhodnutí žadatelky mít dítě).

Dobré mravy

Korektiv dobrých mravů podle § 3 odst. 1 zákona 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů, v odůvodněných případech dovoluje zmírnit tvrdost zákona a dává soudci prostor pro uplatnění pravidel slušnosti; je třeba jej chápat až jako příkaz soudci rozhodovat *praeter legem* či dokonce *contra legem*, jde-li o reprobaci jednání příčícího se dobrým mravům. Význam institutu dobrých mravů nabývá ústavně právní dimenze jako projev ústavní povinnosti soudce vyplývající z čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod vycházet v každé věci z jejích konkrétních jednotlivých okolností, snažit se v každé věci nalézt její spravedlivé řešení a své rozhodnutí náležitě odůvodnit.

Majetková podstata

Důvodem zamítnutí odpůrcí žaloby podané podle § 237 odst. 2 písm. a/ insolvenčního zákona vůči právnímu nástupci osoby, v jejíž prospěch byl neúčinný právní úkon učiněn nebo která z něho měla prospěch (§ 237 odst. 1 insolvenčního zákona), může být i zjištění, že v době, kdy nabyl plnění z neúčinného právního úkonu, nemusely být (nebyly) právnímu nástupci známy okolnosti, které odůvodňují právo dovolávat se neúčinnosti vůči oné osobě, takovým (řádným) právním závěrem není pouhé vyjádření „pochyb-

ností“ o tom, že druhé žalované ony okolnosti musely být známy.

Exekuce

Exekuci (výkon rozhodnutí) přikázáním pohledávky z titulu penzijního připojištění povinného (fyzické osoby) u penzijního fondu lze za podmínek zákona (§ 303 a násl. o. s. ř.) provést bez ohledu na skutečnost, že část pohledávky může mít původ v exekučně nezabavitelných částkách mzdy povinného, neboť v tomto rozsahu částky mzdy vložení do úspor ve formě penzijního připojištění pozbyly původní charakter.

**Plné texty naleznete
na www.epravo.cz v sekci
„Soudní rozhodnutí“**

Náhrada škody

Pro rozhodnutí o nároku poškozeného na náhradu majetkové škody spočívající v ušlém výdělku ze závislé činnosti po dobu pracovní neschopnosti postupem podle § 228 odst. 1 tr. ř. se výše průměrného výdělku (od něhož jsou při stanovení výše náhrady odečítány poškozenému vyplacené náhrady mzdy či platu a dávky nemocenského pojištění) určuje z hrubé (a nikoli čisté) mzdy nebo platu, zúčtovaného k výplatě zaměstnanci v rozhodném období. V návaznosti na to je poškozený povinen uvést takovou obdrženou náhradu v rámci svého daňového přiznání jako další příjem a odvést z něj daň, případně další odvody (pojistné na sociální zabezpečení a na veřejné zdravotní pojištění).

Soud rozhodující v adhezním řízení podle § 228 odst. 1 tr. ř. uloží obviněnému nahradit poškozenému úrok z prodlení z konkrétní požadované částky (jistiny), i pokud jeho výši poškozený přesně nevyčíslil, ale uplatnil ho obecně, např. že ho požadoval v roční výši podle nařízení vlády 351/2013 Sb.

Zahlázení odsouzení

Podmínka nepřetržité doby, která musí uplynout, aby soud mohl zahladit odsouzení, je naplněna uplynutím právě

jen časového úseku vymezeného v § 105 odst. 1 písm. a) až e) tr. zákoníku. Vedení či nevedení řádného života odsouzeným v době od uplynutí tohoto časového úseku do rozhodnutí soudu o zahlázení odsouzení je proto nerozhodné.

Advokátní tarif

Úkon právní služby lze posoudit jako mimořádně obtížný ve smyslu § 12 odst. 1 advokátního tarifu i proto, že zastupovaný trpí duševní poruchou, avšak jen pokud je v jejím důsledku jednání se zastupovaným obzvlášť nesnadné z důvodu jeho agresivity, paranoidních či výjimečně obtěžujících projevů apod.

Bytové družstvo

Pro určení, zda je možné smlouvu o převzetí povinnosti k dalšímu členskému vkladu kvalifikovat jako smlouvu lichovní, konkrétně zda byl naplněn objektivní znak lichovní smlouvy, je nutné určit cenu (hodnotu) družstevního podílu, který za převzetí (a splnění) vkladové povinnosti k dalšímu členskému vkladu člen bytového družstva nabývá, a tuto cenu porovnat s cenou předmětu dalšího vkladu (určenou i s ohledem na závady, které na něm váznou). Rozhodující pro porovnání cen je okamžik uzavření smlouvy. Cena družstevního podílu se (stejně jako cena předmětu dalšího vkladu) určí jako cena obvyklá (§ 492 odst. 1 o. z.) a její výše závisí (kromě dalších okolností, jakými jsou aktuální situace na trhu, stav nabídky a poptávky apod.) především na obsahu (kvalitě) práv a povinností spojených s družstevním podílem.

Uznání cizích rozhodnutí

Za použití obvyklých výkladových pravidel (jejichž užití umožňuje i čl. 31 vyhlášky 15/1988 Sb., o Vídeňské úmluvě o smluvním právu) nelze ustanovení čl. 60 písm. a/ a b/ Smlouvy mezi Československou socialistickou republikou a Svazem sovětských socialistických republik o právní pomoci a právních vztazích ve věcech občanských, rodinných a trestních vyložit jinak, než že rozhodnutí nelze uznat a vykonat ve státě výkonu, pokud již ve státě původu vykonatelnosti pozbylo. Opačný výklad by pak byl v rozporu se zásadou „*vigilantibus iura scripta sunt*“ (bdělým náleží práva), neboť by umožnil účastníkům řízení do-

Preciznost, rychlost
a spolehlivost ve všem,
co děláme

NAŠE
SLUŽBY

- OCEŇOVÁNÍ PODNIKU JAKO CELKU
- ZNALECKÉ POSUDKY PRO KONKURZY A REORGANIZACE
- OCEŇOVÁNÍ NEMOVITOSTÍ
- ZNALECKÉ POSUDKY PRO SOUDNÍ SPORY A ARBITRÁŽE
- EXPERTNÍ ANALÝZY A TRANSAKČNÍ PORADENSTVÍ
- ZNALECKÉ POSUDKY PRO TRANSFEROVÉ CENY

EqSA

www.eqsa.cz

moci se výkonu rozhodnutí ve druhém smluvním státě, i kdyby ve státě původu zmeškali příležitost domoci se výkonu rozhodnutí.

Výpověď z nájmu

Výpověď smlouvy o nájmu prostoru sloužícího podnikání poučení o právu vznést proti výpovědi námitky a právu podat žalobu na přezkoumání oprávněnosti výpovědi, obsahovat nemusí; absence poučení nezpůsobuje absolutní ani relativní neplatnost výpovědi. Pokud by zákonodárce považoval některou náležitost výpovědi za tak významnou, že by s její absencí spojil neplatnost výpovědi, učinil by tak výslovně (tak jako u nájmu bytu v § 2286 o. z.). Nájemce a pronajímatel mají v případě nájmu prostoru sloužícího podnikání rovné postavení, poučovací povinnost je přitom typická pro vztahy, kde vystupuje jedna strana jako slabší (typicky spotřebitel nebo nájemce bytu).

Vyvlastnění

Relativní samostatnost výroků o vyvlastnění a o náhradě za vyvlastnění plyne z jejich rozdílné povahy, která se následně odráží mimo jiné v rozdělení soudního přezkumu těchto výroků mezi civilní a správní soudy. V řízení před obecnými soudy (podle části páté o. s. ř.) se nelze zabývat otázkami, jež se vztahují k podmínkám, za nichž lze rozhodnout o expropriaci, nýbrž jen tím, zda je náhrada za již uskutečněné vyvlastnění přiměřená. To platí zcela pro všechny námitky dovolatelů mířící k tomu, že nemožnost dohody na odkupu pozemků nezpůsobili oni samotní, ale osoba zúčastněná na řízení, která jim měla tvrzeně nabídnout nepřiměřenou nízkou nabídkovou cenu.

Pro určení kupní ceny, která je v rámci kontraktačního procesu nabízena, je cena obvyklá stanovená znaleckým posudkem. Účelem samotného koeficientu, kterým se takto určená cena násobí, je kompenzace nuceného omezení a dále zajištění toho, že se vyvlastňovanému dostane náhrady, která bude značně přesahovat cenu obvyklou, čímž má, ve spojení se stanovením přiměřené lhůty, stimulovat vlastníka pozemku k rychlému uzavření kupní smlouvy v dohledné době, aby bylo možno co nejdříve využít pozemek (stavbu) k zamýšlenému účelu.

Spojení podmínky předvyvlastňovacího jednání a kompenzačního bonusu má směřovat k urychlení a zefektivnění procesu získávání pozemků (staveb) pro výstavbu strategicky významné infrastruktury. Pokud však v rámci negociačních jednání k uzavření kupní smlouvy ve stanovené době nedojde a je zahájeno vyvlastňovací řízení, pak již vlastníkoví pozemku pojmově nenáleží výhoda „kontraktačního bonusu“; opačný závěr nemá opory ani ve znění právního předpisu, tím méně odpovídá jeho výše naznačenému účelu.

Účelem moderačního práva soudu podle § 28 odst. 3 zákona o vyvlastnění je, aby soud v případech, kdy shledá, že rozhodnutí o náhradě není správné a nahrazuje je svým vlastním rozhodnutím, vzal v úvahu a zohlednil všechny okolnosti tak, aby došel ke spravedlivé náhradě a zmírnil nepříznivé majetkové dopady ve sféře vyvlastňovaného v těch případech, kdy je není možné kompenzovat jiným způsobem. Zákonodárce ve výše uvedeném ustanovení vyjmenovává taxativním způsobem důvody pro využití tohoto práva, kdy případné mimořádné (výjimečné) navýšení náhrady je – při splnění některé z omezujících podmínek – především na úvaze soudu. Platí i nadále princip logického výkladu právních norem, zde pomocí tzv. argumentu per eliminationem. Jestliže hypotéza, dispozice či sankce právní normy spočívá na taxativním (tedy úplném) výčtu případů v nich uvedených, pak se bez dalšího nevztahuje na jiné případy, ve výčtu neuvedené. Každý takový uzavřený výčet představuje zpravidla výjimku v právu, kterou je třeba v pochybnostech vykládat spíše restriktivně.

**Plné texty naleznete
na www.epravo.cz v sekci
„Soudní rozhodnutí“**

Autorské právo

Právo autora na poskytnutí informací podle § 40 odst. 1 písm. c) autorského zákona se nepromlčuje. Nepromlčitelnost tohoto práva ale není důsledkem jeho nemajetkové (osobněprávní) povahy, nýbrž je dána jeho účelem sloužícím k ochraně samotného absolutního autorského

práva, jež se jako takové (obdobně jako právo vlastnické) nepromlčuje, a tudíž se nepromlčují ani práva stanovená k jeho ochraně (proti rušivým zásahům do něj).

Břemeno tvrzení

To, že účastník sporu v jiném řízení (s jiným předmětem) uplatňuje odlišná tvrzení, může souviset s tím, že tak činí pro případ svého (případného) neúspěchu ve sporu, v soudní praxi přitom nejde o nic neobvyklého. Uvedené je třeba odlišovat od situace, kdy přímo v řízení účastníkem přednesená tvrzení jsou natolik vnitřně rozporná, že z nich nelze dovodit, o jaký skutkový děj účastník svůj nárok (či obranu proti němu) opírá (z důvodu neunesení břemene tvrzení nelze žalobu zamítnout jen proto, že se rozhodná skutková tvrzení žalobce liší od toho, co tvrdí v jiném řízení).

Zajištění majetku v trestním řízení

Při posuzování přiměřenosti délky zajištění majetku v rámci trestního řízení je nutné zvážit zejména příčiny trvajícího zajištění (zda je dáno např. složitostí věci, anebo neodůvodněnými průtahy orgánů činných v trestním řízení), jakož i to, jaký vliv má průběh trestního řízení na sílu argumentů, kterými je potřeba zajištění podepírána (zda se jeho důvodnost jeví být potvrzována dosavadním vývojem, či nikoliv), a jak intenzivní zásah pro dotčeného zajištění individuálně představuje.

U zajištění nemovitosti již samotný zákaz zcizení či zatížení představuje zásah do vlastnického práva majitele. Při hodnocení intenzity tohoto zásahu je ovšem relevantní, že zajištěná nemovitost může být pro běžné účely nadále využívána.

Přiměřeným může být i zajištění majetku trvající déle, než jaká by byla maximálně přípustná doba vazby podle § 72a trestního řádu.

Zákonný soudce

Nejvyšší soud rozhodnutím o přidělení věci soudnímu oddělení č. 26 až po vydání usnesení o odkladu vykonatelnosti rozsudku krajského soudu, tedy sice po předběžném, avšak již věcném posouzení dovolání, nenaplnil ústavněprávní požadavky na zákonného soudce podle čl. 38 odst. 1 Listiny základních práv a svobod.

Koncentrace řízení

Je v rozporu se zásadou rovnosti účastníků řízení (čl. 37 odst. 3 Listiny základních práv a svobod), prolomí-li odvolací soud v odvolacím řízení, ovládaném principem neúplné apelace, neoprávněně zásadu koncentrace nalézacího řízení (§ 114c ve spojení s § 118b občanského soudního řádu) prostřednictvím nepřipadného poučení jednoho z účastníků řízení (§ 118a odst. 1 a 3 občanského soudního řádu).

Nemajetková újma

Opakované rozhodování o nároku poškozeného na náhradu nemajetkové újmy vyžaduje, aby trestní soudy postupovaly soustředěně a vynaložily maximální úsilí k tomu, aby bylo možné o adhezním nároku rozhodnout.

Trestní soudy nemohou na poškozené klást excesivní požadavky z hlediska prokázání oprávněnosti adhezních nároků. V případě trestných činů krivého obvinění a krivé výpovědi nelze striktně oddělovat psychické následky způsobené samotným trestním stíháním poškozeného jako celkem a jeho případným pobytem ve vazbě.

Penzijní spoření

Pravá retroaktivita nastává typicky v situaci, kdy pozdější zákon ruší, mění nebo neuznává právní účinky založené na základě právních skutečností, které se v úplnosti staly v době účinnosti staršího zákona, popřípadě spojuje práva a povinnosti subjektů s takovými skutečnostmi, které se v úplnosti staly v době účinnosti staršího zákona, ale které v té době neměly povahu právních skutečností.

Stanovení příspěvku ze státního rozpočtu za určitým účelem a pro určitou skupinu osob závisí vždy na tom, do jaké míry zákonodárce shledá jeho účelnost, resp. veřejný zájem na jeho poskytování.

Uvažovat v kategorii rovnosti lze pouze v relaci mezi nejméně dvěma subjekty ve stejném, resp. srovnatelném postavení. Klíčovým krokem pro aplikaci zásady rovnosti je proto určit, zda jsou dvě situace, s nimiž právo zachází odlišně, vskutku srovnatelné, tedy zda jsou relevantně podobné. Posouzení srovnatelnosti, a tedy nalezení kritéria relevance, v sobě

nezbytně zahrnuje hodnotový úsudek, který předpokládá pochopení smyslu a účelu přezkoumávané právní úpravy.

Přiznání starobního důchodu je základním kritériem, s nímž pracují všechny důchodové systémy. S přihlédnutím ke smyslu ústavní zásady zákazu diskriminace není proto v systému třetího důchodového pilíře vůbec srovnatelná situace osob, kterým ještě nebyl přiznán starobní důchod, a osob, kterým důchod již přiznán byl.

**Plné texty naleznete
na www.epravo.cz v sekci
„Soudní rozhodnutí“**

Věcná příslušnost soudů

V případě rozhodnutí vlastníků (byť v rámci „schůze vlastníků“ technicky organizované jako shromáždění společenství), nikoliv rozhodování shromáždění, coby orgánu společenství vlastníků, není založena věcná příslušnost krajských soudů k projednání a rozhodnutí věci podle § 9 odst. 2 písm. l) o. s. ř. Věcná příslušnost okresních soudů k projednání a rozhodnutí věci v prvním stupni je pravidlem, věcná příslušnost krajských soudů výjimkou z tohoto pravidla, jako taková musí být vykládána restriktivně.

Majetková podstata

Pohledávka z titulu odvodu dle § 81 odst. 2 písm. c/ zákona o zaměstnanosti vzniklá po zahájení insolvenčního řízení, avšak před rozhodnutím o úpadku, nespadá do výčtu pohledávek za majetkovou podstatou (§ 168 insolvenčního zákona) ani pohledávek postavených na roven pohledávkám za majetkovou podstatou (§ 169 insolvenčního zákona).

Místní příslušnost

Ustanovení § 27 odst. 5 a § 45 odst. 4 zákona o silničním provozu shodným způsobem řeší otázku, jak má vlastník komunikace naložit s vozidlem neoprávněně stojícím na vyhrazeném parkovišti (resp. tvořícím překážku provozu na komunikaci) a jaké důsledky z toho plynou. V obou zmíněných případech zákon zakládá závazkový právní vztah

mezi osobou, která provedla odstranění vozidla z pozemní komunikace, a jeho provozovatelem, spočívající v povinnosti provozovatele nahradit náklady vzniklé vlastníkově komunikace nebo osobě, jež je na základě smluvního vztahu s vlastníkem komunikace oprávněna vozidlo odstranit, na jeho odstranění. Tyto náklady zahrnují nejen náklady na odtah vozidla, ale také na jeho uskladnění na vhodném místě, např. na hlídaném parkovišti obdobně jako při odstranění vozidla podle § 45 odst. 4 zákona o silničním provozu (usnesení Ústavního soudu ze dne 11. 5. 2021, sp. zn. III. ÚS 769/21). Závazkový vztah je ve smyslu § 45 odst. 4 zákona o silničním provozu ve spojení s § 489 a § 420 zákona 40/1964 Sb., občanského zákoníku, účinného do 31. 12. 2013, založen způsobem škody, jež je dána náklady na odstranění vozidla za účelem zabezpečení provozu na pozemní komunikaci. Tento vztah přitom vzniká mezi provozovatelem vozidla a osobou, jež byla k nucenému odtahu vozidla oprávněna a již vznikla škoda, jejíž výše je dána výší nákladů vynaložených za účelem zabezpečení provozu na pozemní komunikaci. Touto osobou může být buď vlastník pozemní komunikace, anebo osoba, jež na základě smluvního vztahu s vlastníkem pozemní komunikace zabezpečuje nucený odtah vozidel, přičemž u obou je postavení oprávněného subjektu dáno pokynem policisty nebo strážníka obecní policie o odstranění vozidla (viz nálezy Ústavního soudu ze dne 6. 11. 2003, sp. zn. III. ÚS 150/03, rozsudky Nejvyššího soudu ze dne 24. 9. 2008, sp. zn. 25 Cdo 813/2007, a ze dne 27. 9. 2017, sp. zn. 25 Cdo 546/2016). Totéž platí pro nárok vyplývající z § 27 odst. 5 zákona o silničním provozu, analogicky posuzovaný podle § 1723 a § 2910 o. z.

Zásada rovného zacházení

Zásada rovného zacházení platí též – jak vyplývá z ustanovení § 16 odst. 1 zák. práce – jde-li o pracovní podmínky soudců. Ty jsou určovány (mimo jiné) rozvrhem práce, který vydává předseda soudu po projednání s příslušnou soudcovskou radou a ve kterém se stanoví – kromě jiného – způsob rozdělení věcí mezi jednotlivá soudní oddělení [srov. § 41 odst. 1 a 2 a § 42 odst. 1 písm. d) zákona o soudech a soudcích]. Vydáním rozvrhu práce dochází k bližší konkretizaci obsahu

„pracovní náplně“ soudců, neboť je tak určeno, jaké věci budou v jednotlivých soudních odděleních, ve kterých podle rozvrhu práce působí (budou působit), projednávat a rozhodovat, nebo se na jejich projednávání a rozhodování podílet.

**Plné texty naleznete
na www.epravo.cz v sekci
„Soudní rozhodnutí“**

Podmíněné upuštění od výkonu zbytku trestu

V případě, kdy odsouzenému bylo uloženo několik na sebe bezprostředně navazujících trestů zákazu činnosti téhož druhu, je k rozhodnutí o jeho žádosti o podmíněné upuštění od výkonu jejich zbytků příslušný podle § 315 odst. 2 tr. ř. ten soud, který odsouzenému uložil trest, jenž je vykonáván v okamžiku podání žádosti o podmíněné upuštění od výkonu zbytku trestu zákazu činnosti podle § 90 odst. 1 tr. zákoníku nebo který by připadal v úvahu, pokud odsouzený ke dni podání žádosti tento trest nevykonával z důvodu výkonu trestu odnětí svobody.

Soudní poplatek

Nezaplacení soudního poplatku za řízení splatného podáním návrhu na zahájení řízení (odvolání nebo dovolání) v soudem určené kratší lhůtě než v zákonem stanovené minimální 15denní lhůtě k jeho dodatečnému zaplacení je důvodem pro zastavení řízení podle § 9 odst. 1 zákona o soudních poplatcích jen tehdy, byly-li naplněny zákonem předpokládané důvody výjimečného zkrácení minimální 15denní lhůty, jimiž bylo zkrácení lhůty ve výzvě k dodatečnému zaplacení poplatku odůvodněno.

Služební poměr

Ustanovení § 24 odst. 5 věta první zákona 234/2014 Sb., o státní službě, nestanoví žádné výjimky, za nichž by se při naplnění hypotézy tohoto ustanovení mohlo služební místo obsadit cestou výběrového řízení, a nedává v tomto směru služebnímu orgánu žádnou diskreci. Ustanovení § 24 odst. 5 zákona 234/2014 Sb., o státní službě, se použije i na případy

obsazování volného služebního místa představeného.

Stanovení daně

Pokud se v souvislosti se stanovením daně vede před soudem ve správním soudnictví řízení, které bylo zahájeno po 31. 12. 2010, nestaví se lhůta pro stanovení daně podle § 41 s. ř. s., ale podle § 148 odst. 4 daňového řádu. V tom případě se však nestaví nejdelší možná lhůta pro stanovení daně podle § 148 odst. 5 daňového řádu.

Veřejné zakázky

Při ukládání nápravného opatření dle § 263 odst. 3 zákona 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, ve znění účinném do 15. 7. 2023, nemá Úřad pro ochranu hospodářské soutěže prostor pro správní uvážení, zda nápravné opatření uloží. Nemůže proto posuzovat, zda je ukládané nápravné opatření přiměřené. Úvahy o přiměřenosti při ukládání nápravného opatření se naproti tomu uplatní v případě nesouladu zadávacích podmínek s těmi ustanoveními zákona, u nichž Úřad pro ochranu hospodářské soutěže posuzuje, zda nesoulad zadávací podmínky s daným ustanovením dosahuje takové intenzity, že již představuje rozpor se zákonem. Stejně tak platí, že pokud by došlo jen k formálnímu rozporu se zněním zákona, ale daná zadávací podmínka by nijak nenarušovala ani neohrožovala zájem chráněný zákonem, nejednalo by se o porušení zákona.

Zbraně a střelivo

Držitel zbrojní licence je podle § 39 odst. 1 písm. q) zákona 119/2002 Sb., o střelných zbraních a střelivu, povinen ohlásit policii každou změnu ráže zbraně, nikoliv jen takovou, která je spojena se změnou kategorie zbraně.

Rodičovský příspěvek

Pokud vznikne některému z rodičů, kteří mají bydliště v České republice, nárok na rodičovský příspěvek dle § 30 odst. 1 zákona 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, a to z důvodu péče o dítě rovněž s bydlištěm v České republice, a zároveň jednomu z rodičů vznikne nárok na rodinnou dávku obdobnou rodičovskému příspěvku na totéž dítě dle vnitrostátních právních

předpisů jiného členského státu, kde jsou oba rodiče zaměstnáni, je dle čl. 68 odst. 1 písm. a) nařízení Evropského Parlamentu a Rady (ES) č. 883/2004 o koordinaci systémů sociálního zabezpečení státem primárně příslušným k poskytnutí dané rodinné dávky členský stát zaměstnání rodičů. Pokud by ovšem celková výše rodičovského příspěvku, která by jinak náležela jednomu z uvedených rodičů v České republice, převyšovala celkovou výši obdobné rodinné dávky, jež byla rodičům poskytnuta v primárně příslušném členském státu, je příslušný správní orgán v České republice dle čl. 68 odst. 2 citovaného nařízení povinen poskytnout oprávněnému rodiči vyrovnávací doplatek ve výši uvedeného rozdílu.

DPH

Na přenechání technického zhodnocení nájemcem pronajímateli za úplatu při ukončení nájmu nemovitě věci se neuplatní režim přenesení daňové povinnosti podle § 92e zákona 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty.

Soukromá vysoká škola

Při uplatnění zákonné výluky z dovolání musí Nejvyšší soud pamatovat na výjimku u vztahů ze spotřebitelských smluv [§ 238 odst. 1 písm. c) o. s. ř.], jinak poruší právo na přístup k soudu.

Povaha činnosti či plnění veřejných úkolů (poskytování vzdělávání) soukromou vysokou školou nevylučuje, aby měla smlouva o vzdělávání na soukromé vysoké škole pro účely ochrany spotřebitele povahu smlouvy spotřebitelské (§ 1810 občanského zákoníku).

Střídavá péče

Ze zákona ani z ústavního pořádku nevyplývá, že by výchozím modelem pro úvahy soudu o rozložení péče o nezletilé děti měla být zcela symetrická střídavá péče (tedy rozložená 50:50). Jakékoli uspořádání poměrů dítěte musí být v jeho nejlepší zájmu, který je třeba identifikovat na základě pečlivého zhodnocení všech relevantních okolností případu.

Změna poměrů odůvodňující nové rozhodnutí týkající se výkonu povinností a práv vyplývajících z rodičovské odpovědnosti může spočívat i ve změně postoje dítěte. ☺

Schody Home Bar, Zámecké schody 8, Praha 1, tel. 739 579 839, @SchodyHomeBar

ČEZ loni zdvojnásobil počet ekoaut ve flotile, v dalších letech přibudou stovky. V areálech má 352 dobíječek

Skupina ČEZ nepolevuje v nasazeném tempu proměny firemní flotily a zvyšování podílu ekologických aut. Jen elektromobilů je ve flotile ČEZ aktuálně už 286 a do konce roku to bude ještě o stovku více. Souběžně ČEZ staví dobíjecí zázemí v budovách a areálech po celé České republice. Zaměstnanci společností Skupiny ČEZ nyní doplňují energii na více než 350 dobíjecích stojanech a wallboxech v interní dobíjecí síti. Bezemisní vozy postupně převládnu i ve firemních autopůjčovnách. Většina fleetu ČEZ by do roku 2030 měla v souladu s platným ESG závazkem ČEZ sestávat z plně elektrických vozidel.

Už 286 elektromobilů, dalších 89 plug-in hybridních aut a pro ně 352 dobíjecích bodů po celé České republice. To je aktuální stav vozového parku Skupiny ČEZ při jeho postupné proměně na bezemisní fleet. Česká jednička ve výstavbě veřejných dobíjecích stanic tak naplňuje i jeden ze svých ESG závazků v oblasti vlastní flotily a interní dobíjecí sítě. Elektrická auta v barvách ČEZ loni najezdila více než 3 miliony kilometrů.

„Svůj dekarbonizační plán mají nejen naše výrobní zdroje, ale i kancelářské budovy a firemní flotila. Ostatně i tyto parametry jsou bedlivě sledovány v rámci ESG ratingu, který je pro společnost našeho významu velmi důležitý. Do roku 2030 proto počítáme s náhradou všech osobních vozidel v našem vozovém parku elektromobily či jinou ekologickou alternativou v souladu s technickým vývojem. Samozřejmě postupujeme tak, aby nedošlo k žádnému omezení provozu kritické

infrastruktury,“ říká členka představenstva ČEZ Michaela Chaloupková.

„Za loňský rok se nám podařilo navýšit podíl alternativních paliv ve flotile pořízením desítek vozů a průběžně držíme nasazené tempo. Naším zaměstnancům už bude brzy k dispozici více než čtyři sta elektromobilů a plug-in hybridů. V příštích letech chceme počet ekologických aut v čele s elektromobily navyšovat o další stovky ročně. Nejde jen o služeb-

ROZHODČÍ SOUD

při Hospodářské komoře České republiky
a Agrární komoře České republiky

**Řešení sporů
efektivně,
rychle
a odborně!**

www.soud.cz

Rozhodčí soud při Hospodářské komoře České republiky a Agrární komoře České republiky

- byl založen roku 1949
- řízení je vedené podle publikovaných pravidel
- vede Seznam rozhodců, kde je zapsáno více než 570 rozhodců z tuzemska i zahraničí
- sekretariát Rozhodčího soudu zajišťuje konzultace a veškerou administrativu spojenou s rozhodčím řízením před Rozhodčím soudem

Jaké spory Rozhodčí soud řeší?

Majetkové spory (kromě sporů spotřebitelských, incidenčních a sporů spojených s výkonem rozhodnutí) ve kterých lze jinak uzavřít smír.

Jedná se především o spory:

- z obchodních vztahů
- občanskoprávní
- pracovně právní vztahy (smluvní podmínky mzdového charakteru)

Výhody rozhodčího řízení

- je jednoinstanční, odborné, neveřejné, rychlé, méně formální
- snadná vykonatelnost v tuzemsku i zahraničí (díky Newyorské úmluvě z roku 1958)
- strany si mohou stanovit místo i jazyk rozhodčího řízení, řízení v urychleném nebo on-line režimu

DOPORUČENÉ ZNĚNÍ ROZHODČÍ DOLOŽKY DO SMLUV

„Všechny spory vznikající z této smlouvy a v souvislosti s ní budou rozhodovány s konečnou platností u Rozhodčího soudu při Hospodářské komoře České republiky a Agrární komoře České republiky podle jeho Řádu třemi rozhodci (případně lze alternativně uvést: jedním rozhodcem jmenovaným předsedou Rozhodčího soudu).“

KONTAKTUJTE NÁS

Vladislavova 1390/17 / Praha 1 / Tel.: +420 222 333 340 / e-mail: paha@soud.cz / www.soud.cz

ní auta přidělená konkrétním kolegům nebo činnostem, ale i o vozy do interních autopůjčoven. Chceme totiž našim lidem umožnit, aby si sami vyzkoušeli a poznali výhody elektrického pohonu," říká manažer útvaru dopravní služby ČEZ Jakub Bosák. ČEZ Autopůjčovny již provozují 56 elektrických vozidel a v letošním roce jich přibude dalších 29.

Podmínkou dalšího rozvoje ekologické flotily je průběžná výstavba dobíjecího zázemí. V jednotlivých lokalitách České republiky, kde ČEZ působí, proto rostou dobíjecí stojany a wallboxy, u nichž zaměstnanci sdílejí místa k doplňování energie. Takových dobíjecích bodů je aktuálně už 352. Část z nich instalovala dceřiná společnost ČEZ ESCO specializující se na individuální řešení v elektromobilitě. Zaměstnanci ČEZ najdou dobíjecí stojany a wallboxy např. v administrativních budovách nebo u všech typů elektráren, v následujících měsících zahájí provoz dalších 222 „dobíječek“.

„Samotný ČEZ patří v oblasti elektromobility také k našim zákazníkům. V rámci řešení „Nabíjení jako služba“ proto i v prostorách a areálech ČEZ instalujeme, provozujeme a servisujeme chytré wallboxy. Klient zaplatí jen měsíční poplatek a nejpозději po pěti letech může

wallboxy odkoupit. Dobíjecí zařízení je také propojeno s chytrým řešením futurogo, které už znají zákazníci sítě veřejných dobíjecích stanic ČEZ. Správa budov a autodoprava díky tomu dostávají do rukou přesné podklady pro rozúčtování a získají přehled o využívání nabíjení," řekl David Veselý, ředitel úseku zelená energetika ČEZ ESCO.

SKUPINA ČEZ představila v roce 2021 svou strategii Čistá Energie Zítřka založenou právě na pilířích ESG. Klíčovou součástí environmentálního pilíře je dekarbonizace portfolia, snižování emisí skleníkových plynů i dalších znečišťujících látek a dosažení klimatické neutrality do roku 2040. Jednou z aktivit přispívajících k plnění těchto cílů je i elektrifikace vlastní flotily ČEZ a jednotlivých dceřiných společností.

ČEZ A ELEKTROMOBILITA Skupina ČEZ je v rozvoji elektromobility aktivní od roku 2009. Primární aktivitou bylo od samého začátku budování a provoz veřejných dobíjecích stanic. Dnes jde o záběr mnohem širší, všechny služby ohledně elektromobility skupina ČEZ zajišťuje pod značkou futurogo. Zahrnují obsluhu zákazníků ze segmentu retail i servis pro klienty v sektoru firem, municipalit a krajů. Skupina ČEZ tak např. zajišťu-

je návrh a instalaci dobíjecích stanic na klíč, elektrifikaci automobilových flotil, platformy pro dobíjení, včetně IT řešení nebo wallboxy a kabely pro dobíjení. Pro samosprávu je ČEZ hlavním partnerem při realizaci a provozu dobíjecích stanic pro elektrobusy či návrzích konceptu elektromobility v jednotlivých městech a regionech.

Jak se dobíjí ve Skupině ČEZ?

- už 1 rok je v garážích budovy D3 pražské centrály ČEZ v provozu celkem 42 moderních wallboxů, každý o výkonu 11 kW (sít realizovala ČEZ ESCO)
- elektroauta tu nabíjela celkem 4 522× a načerpala 97,65 MWh energie
- to umožnilo naježdět e-autům ČEZ téměř půl milionu kilometrů, tj. 2450× z Brna do Prahy a zpátky

epravo.cz online

ZZVZ a aktuální otázky pro zadavatele i dodavatele

Novela ZZVZ, sektorová legislativa EU a klíčová rozhodnutí v oblasti veřejných zakázek. Praktický přehled pro zadavatele i dodavatele.

Další online konference a semináře
naleznete na www.epravo.cz

Obermeyer Helika pracuje na projektu multifunkční haly ARENA BRNO

Projekční a stavebně-poradenská kancelář Obermeyer Helika se stala součástí strategického projektu města Brna – výstavby multifunkčních haly ARENA BRNO. Druhá největší multifunkční hala v ČR s kapacitou přes 13 tisíc diváků přinese regionu moderní zázemí pro sportovní, kulturní a kongresové akce a posune město mezi evropské lídry v oblasti multifunkčních center. Samotná stavba byla zahájena v září 2023, první návštěvníky přivítá už v roce 2026.

Divize konstrukcí staveb společnosti Obermeyer Helika zde řešila klíčové části projektu, včetně návrhu železobetonových nosných konstrukcí, projektu pilotového založení a zajištění stavební jámy. Celý objekt je kompletně modelován v softwaru Revit, což umožňuje efektivní spolupráci odborníků napříč profesemi a minimalizaci kolizí již ve fázi projektování. Tato metodika, která je součástí přístupu BIM (Building Information Modeling), zajišťuje vysokou technickou a cenovou transparentnost projektu. „Jsme rádi, že se můžeme podílet na výstavbě s tak zásadním významem pro město Brno. Projekty takové velikosti jsou výzvou nejen profesní, ale i personální, na obojí je však naše divize dobře připravena,“ říká Ing. Vojtěch Petřík, Ph.D., ředitel divize konstrukcí staveb Obermeyer Helika.

Společnost Obermeyer Helika se dlouhodobě specializuje na technicky náročné a rozsáhlé projekty. Díky více než 30 letům zkušeností na českém trhu, využití moderních technologií a silnému zájmu nadnárodní společnosti je partnerem pro investory, kteří hledají spolehlivého a inovativního dodavatele projekčních a stavebně-poradenských služeb. ARENA BRNO je dalším důkazem odbornosti a profesionality společnosti Obermeyer Helika, která se podílí na formování moderní infrastruktury v České republice. ©

Vizualizace: Arch.Design, s.r.o., A PLUS a.s.

Vizualizace: Arch.Design, s.r.o., A PLUS a.s.

Vizualizace: Arch.Design, s.r.o., A PLUS a.s.

Multifunkční hala ARENA BRNO bude moderní a architektonicky výrazný objekt respektující genia loci brněnského výstaviště, poblíž kterého vzniká. Architektonický návrh pochází ze studia A PLUS a.s. Svým tvarem a velikostí harmonicky zapadne do urbanistického řešení okolí.

Na první pohled zaujme navrženou polostrukturální skleněnou fasádou, která má navíc vysokou míru tepelné izolace. Takto fasáda poskytne dostatek denního osvětlení pro prostory ve všech patrech budovy, ať už se jedná o obchody, kanceláře, výstavní prostory nebo restaurace. Zásadním prvkem horizontálních lamel je jejich světelná aktivita umožňující barvou a intenzitou světla předurčovat momentální využití haly.

D.A.S. právní ochrana brání slušné lidi již 30 let

Před třiceti lety byla právní ochrana v České republice něčím novým a neznámým. Když v devadesátých letech vstoupila na trh společnost D.A.S., přinesla koncept, který u nás dosud neměl tradici.

První kroky nebyly jednoduché. Lidé si teprve zvykali na myšlenku, že právní pomoc nemusí být dostupná jen v krizových situacích nebo pro velké firmy. D.A.S. se proto soustředila na to, aby právní služby přiblížila běžným lidem a ukázala, že právní ochrana může být užitečná pro každého. Postupem času si vybudovala důvěryhodné jméno a pomohla statisícům klientů řešit jejich právní záležitosti.

Dnes společnost pokračuje v rozvoji – rozšiřuje své služby, modernizuje digitální nástroje a zaměřuje se na poskytování co nejlepších služeb široké škále klientů. Po třiceti letech na českém trhu tak nadále naplňuje své poslání: pomáhat lidem bránit jejich práva a poskytovat jim jistotu v právních otázkách.

Od neznámého konceptu po běžnou službu

Rok 2025 je tedy pro D.A.S. významným milníkem – společnost slaví v tuzemsku třicet let působení. Když v roce 1995 vstoupila na trh s nabídkou pojištění právní ochrany pro řidiče a vozidla, byl to nový koncept, který si teprve získával důvěru veřejnosti. Brzy se však ukázalo, že tato služba odpovídá potřebám lidí i podnikatelů, kteří hledali právní jistotu.

Již v roce 1998 představila D.A.S. nepřetržitou linku právní pomoci, která se stala klíčovým nástrojem podpory klientů. Ve stejném roce se společnost stala součástí ERGO Versicherungsgruppe, což jí zajistilo stabilní zázemí a přístup k mezinárodním zkušenostem. Na přelomu tisíciletí firma rozšířila svou nabídku o právní ochranu pro podnikatele, čímž reagovala na rostoucí poptávku malých a středních firem po odborné právní podpoře.

D.A.S. se rovněž podílela na osvětě v oblasti právní ochrany. V roce 2005 společnost oslavila deset let působení na trhu pod heslem „10 let natvrdo“, což symbolizovalo její odhodlání stát pevně při

Jitka Chizzola – CEO v pojišťovně D.A.S. právní ochrana

svých klientech. S růstem a rozvojem firma v roce 2013 přestěhovala své sídlo do moderních prostor v BB Centru v Praze, čímž vytvořila lepší podmínky pro spolupráci mezi týmy a zkvalitnila poskytované služby.

Významným momentem byl i rok 2014, kdy vstoupil v platnost nový občanský zákoník. D.A.S. se rychle přizpůsobila

změnám a pomohla klientům se v nové legislativě lépe orientovat. V roce 2020, během pandemie COVID-19, společnost prokázala, že díky předchozím investicím do digitalizace dokáže poskytovat služby i v krizových podmínkách.

V roce 2023 se D.A.S. plně integrovala do ERGO Versicherung Aktiengesellschaft, čímž získala větší stabilitu a další mož-

AegisLaw

www.aegislaw.cz

#rostemesvami

nosti rozvoje. V současnosti společnost pokračuje ve svém poslání – modernizuje klientskou zónu, rozšiřuje portfolio služeb a zaměřuje se na kybernetickou bezpečnost, aby klientům poskytovala ještě vyšší úroveň ochrany.

Za třicet let na českém trhu se D.A.S. stala synonymem pro spolehlivou právní ochranu. Generální ředitelka Jitka Chizzola shrnuje své pocity k výročí: „Jsme hrdí na to, že jsme pomohli statisícům klientů. Zájem o právní ochranu stále roste a my jsme připraveni čelit novým výzvám, abychom i nadále byli pro naše klienty oporou v klíčových životních okamžicích.“

Žena, která do Čech přivezla zcela nový právní koncept

Když Jitka Chizzola před třiceti lety dostala nabídku přivést do České republiky zcela nový koncept právní ochrany, měla jen pár hodin na rozhodnutí. Riskovala, ale věřila, že právní pomoc by měla být dostupná každému – nejen velkým firmám či těm, kdo si ji mohou dovořit. Dodnes stojí v čele české pobočky D.A.S. jako žena, která změnila pohled na právní ochranu a pomohla tisícům klientů najít jistotu v právních otázkách. V rozhovoru vzpomíná na začátky, mluví o rostoucí roli technologií i o tom, jak se mění potřeby klientů v digitálním světě.

Pamatujete si na okamžik, kdy jste poprvé slyšela o pojištění právní ochrany?

Ano, bylo to pro mě něco úplně nového, ale zároveň jsem okamžitě pochopila, jak velký smysl tato služba dává. Kolikrát se lidé dostanou do situace, kdy jsou v právu, ale nemají prostředky na to, aby se bránili. Právní ochrana je pro mnohé jedinou cestou, jak se efektivně bránit proti nespravedlnosti. Když mi přišla nabídka z Německa, měla jsem jen pár hodin na rozhodnutí. Přesto jsem neváhala – věděla jsem, že to bude výzva, ale také velká příležitost pomoci lidem. A i když cesta nebyla vždy jednoduchá, zpětně vidím, že to rozhodnutí stálo za to.

Jak se od té doby právní ochrana v Česku změnila?

Když jsme začínali, lidé měli jen velmi málo informací o tom, co právní ochra-

na znamená. Mnozí si neuměli představit, jak konkrétně by jim mohla pomoci. Bylo potřeba hodně trpělivé práce, osvěty a budování důvěry. Prvním velkým krokem bylo zavedení nonstop právní linky v roce 1998. Možnost kdykoli zavolat a získat odbornou radu pomohla našim klientům cítit se jistěji. Další milníky přišly s rozšiřováním služeb pro specifické skupiny lidí, firmy nebo dokonce obce. Velký skok pak přišel s digitalizací – umožnila nám nabídnout rychlejší a efektivnější řešení právních problémů.

Jaké inovace plánujete pro další roky?

Budoucnost vidíme v propojení právní ochrany s moderními technologiemi. Digitalizace a automatizace nám pomáhají zpřístupnit právní služby širšímu okruhu lidí a urychlit řešení běžných právních záležitostí. Soustředíme se na to, aby naše právní služby byly co nejefektivnější a dostupné co nejširšímu okruhu klientů. Investujeme do moderních technologií a digitalizace, pracujeme na rozšíření online služeb, které klientům umožní řešit právní záležitosti odkudkoli a kdykoli, a my tak budeme moci poskytnout rychlejší a pohodlnější právní poradenství. Vnímáme, že lidé dnes očekávají rychlou, srozumitelnou a dostupnou právní pomoc – a tomu se musíme přizpůsobit.

Jak se mění potřeby klientů a jak na ně D.A.S. reaguje?

Doba se mění a s ní i právní výzvy, kterým lidé čelí. Dnes vidíme rostoucí zájem o právní ochranu v digitálním prostředí. Lidé i firmy se častěji setkávají s kybernetickými hrozbami, komplikovanými smluvními vztahy a legislativními změnami. Proto chceme rozšířit služby zaměřené na kybernetickou bezpečnost nebo například zavést další skupiny pro specifické skupiny lidí, například pro OSVČ. Chceme, aby naši klienti měli právní podporu na dosah ruky, kdykoli ji potřebují.

Změní se role právníků s příchodem technologií?

Technologie právníky nenahradí, ale změní jejich práci. Automatizované nástroje pomohou s rutinními úkoly, což dá právníkům více prostoru věnovat se složitějším případům a individuálním strategiím. Výsledkem budou rychlejší

a dostupnější právní služby pro všechny. Myslím si, že právníci budou muset být ještě flexibilnější, rychleji reagovat na změny a využívat digitální nástroje, které jim umožní efektivnější práci.

D.A.S. si zakládá na podpoře zaměstnanců a vyváženosti mezi pracovním a soukromým životem. Jak to vypadá v praxi?

Podporujeme flexibilní pracovní dobu, umožňujeme práci na dálku a poskytujeme zaměstnancům nadstandardní benefity. Pro rodiče máme k dispozici dětský koutek a nabízíme možnosti částečných úvazků. Věříme, že spokojený zaměstnanec přispívá k dlouhodobému úspěchu celé firmy. Když mají naši lidé dobré pracovní podmínky a podporu, promítá se to i do kvality služeb, které poskytujeme našim klientům.

Jak vidíte budoucnost D.A.S. v příštích deseti letech a jaké výzvy vás čekají?

Právní ochrana už dávno není jen službou pro velké firmy – stala se dostupnou pro širokou veřejnost a tento trend chceme dále posilovat. V příštích letech plánujeme rozšířit naši nabídku pro podnikatele a OSVČ, kteří patří mezi nejzranitelnější skupiny v právních sporech. Chceme jim nabídnout nové specializované balíčky zaměřené na obchodní právo, pracovní právo a smluvní agendu. Zároveň se zaměřujeme na kybernetickou bezpečnost, která se stává stále důležitější součástí právní ochrany. Pokračujeme v digitalizaci, abychom klientům poskytli ještě rychlejší, efektivnější a intuitivní právní služby. Vedle toho se soustředíme i na spokojenost našich zaměstnanců, protože věříme, že jen motivovaný tým může poskytovat klientům tu nejlepší možnou péči. ☺

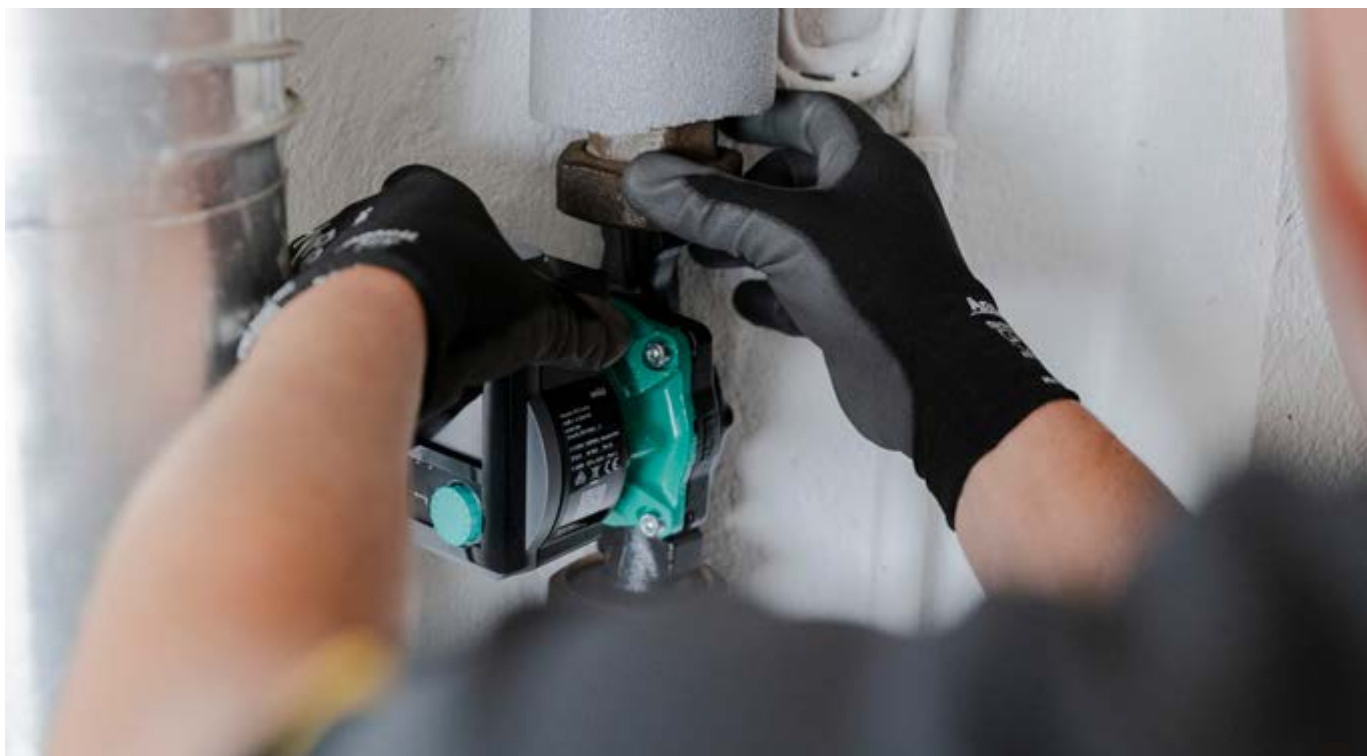

PRÁVNÍ OCHRANA

Pobočka ERGO Versicherung Aktiengesellschaft pro ČR

20 let jste nás znali jako Z/C/H Legal.
Od teď jsme NIRRIS.

Společnost Wilo upozorňuje na nelegální prodeje levných třírychlostních čerpadel. Profitují z něj především výrobci, ale majitelům se jejich provoz prodraží

Stovky českých e-shopů, a s nimi také hobby markety a internetová tržiště, prodávají čerpadla nesplňující evropskou směrnici o ekodesignu, která stanovuje požadavky na ekologický design energeticky náročných produktů. Počet nabízených technicky zastaralých třírychlostních oběhových čerpadel od roku 2014 stále roste. Zdánlivou výhodou pro kupujícího může být nižší pořizovací cena, provoz takového čerpadla se však většinou nepříjemně prodraží. Na problém nezákonného prodeje třírychlostních čerpadel poukazuje společnost Wilo CS společně s českým zastoupením společnosti Grundfos, které čerpadla a čerpací systémy pro čerpání vody vyrábí.

Oběhová čerpadla, která slouží například k zajištění cirkulace vody v topném systému nebo pro dodávky teplé vody, musí být dle směrnice o ekodesignu od roku 2012 vybavena elektronickou řídicí jednotkou. Ta zabezpečuje automatickou regulaci výkonu dle aktuální potřeby. Právě díky této funkci spotřebovávají moderní čerpadla, oproti jejich starším předchůdcům, až o 80 % méně energie. Oproti tomu je u třírychlostních čerpa-

del nutné rychlost regulovat ručně pomocí tlačítka. Pro většinu účelů, včetně využití pro náhradní díly, tedy směrnice cílí na dosažení energetických úspor prodej těchto čerpadel zakázala.

„V posledních letech se dovoz oběhových čerpadel nesplňujících směrnici o ekodesignu stále zintenzivňuje. Podle kvalifikovaného odhadu výrobců se jedná o zhruba 40 tisíc kusů ročně. Na základě naší rešerše jsme zatím narazili na 66 e-sho-

pů, na které odkazuje cenový srovnávač Heureka a které nabízí téměř 90 takto nevyhovujících čerpadel. V případě Zboží.cz se jedná dokonce o 92 e-shopů nabízejících téměř 130 těchto výrobků,“ sdělil Jan Cidlinský, výkonný ředitel Wilo pro střední Evropu a dále dodal: „Některé e-shopy a internetová tržiště jsme proto zkontaktovali a na tento problém je upozornili. Cenové srovnávače Heureka a Zboží.cz se na základě naší výzvy začaly problémem obratem zabývat. Bohužel ne

ve všech případech jsme se setkali s takovou odezvou a někteří prodejci odmítli naše upozornění reflektovat.“

K problému se vyjádřila i Česká obchodní inspekce, která podnět považuje za oprávněný a postoupila ho dále oddělení kontroly inspektorátu. „Uvedená oblast spadá do pravomoci kontrolního orgánu České obchodní inspekce, která zde vykonává dozorovou a rozhodovací pravomoc,“ sdělil v písemném vyjádření Mgr. Karel Mojžíš, ředitel inspektorátu České obchodní inspekce.

Proti porušování evropské směrnice, zakazující prodej třírychlostních oběhových čerpadel, se vymezuje také zástupce společnosti Grundfos Sales Czechia and Slovakia s.r.o.: „Tuto praktiku, které se dopouští nemalé množství prodejců, vnímáme jako značný problém pro spotřebitele. Řada z nich totiž využívá výjimky v legislativě, která prodej třírychlostních čerpadel dále umožňuje za podmínky, že jsou určena k použití pro cirkulaci teplé vody. Zde je zásadní, že čerpadla, přicházející do styku s pitnou vodou, mají být vyrobena z ušlechtilých materiálů, jako jsou například bronz či nerez, tedy takových materiálů, které jsou inertní vůči pitné vodě. Použitým materiálem naopak nesmí být litina, a to hned ze tří důvodů. Prvním jsou platné hygienické předpisy a příslušné normy. Dalšími dvěma důvody jsou inklinace tohoto materiálu k zanášení sedimenty obsaženými ve vodě a koroze uvnitř čerpadla. To má také logický dopad na zásadní zkrácení životnosti čerpadla. Zákaz využití litiny

ale řada výrobců obchází, jelikož se oproti bronzu a nerezové oceli jedná o výrazně levnější materiál,“ sdělil Jiří Tesák, ze společnosti Grundfos Sales Czechia and Slovakia s.r.o.

Pro užití třírychlostního čerpadla k aplikaci pro pitnou vodu je rovněž nutné, aby si výrobce obstaral certifikát například od Státního zdravotního ústavu (SZÚ). V případě zahraničního výrobku však atest sám o sobě k vyhodnocení hygienické nezávadnosti nestačí. Je nutné, aby si dovozce opatřil také protokol vydaný zkušební akreditovanou nebo autorizovanou laboratoří s přesným výčtem materiálů, které přicházejí do styku s vodou a které byly podrobeny výluhové zkoušce. Nezbytný je též její přesný popis. Zároveň platí, že výluhová zkouška musí být provedena za podmínek, které vyžaduje naše legislativa, nikoli legislativa země, kde bylo čerpadlo vyrobeno. Dokud tedy není schválena jednotná legislativa na úrovni Evropské unie, stále je nutné, aby výrobci dodržovali národní legislativu příslušných států.

Kupující může také poměrně snadno nabýt dojmu, že pořízením staršího třírychlostního typu oběhového čerpadla, které je oproti modernímu čerpadlu několikanásobně levnější, ušetří. Pravdou však je, že tato čerpadla mají v porovnání s jejich moderními nástupci v průměru pětinašobnou spotřebu. Ve výsledku tak na jejich prodeji vydělávají především jejich výrobci. „Porovnáme-li spotřebu třírychlostního čerpadla IBO OHI 25-40/180 s naším modelem Atmos

PICO 25/1-4 v horizontu 5 let, dostaneme se v případě třírychlostního čerpadla dokonce na sedmkrát větší náklady. Konkrétně se bavíme o nákladech 10 800 Kč oproti 1 500 Kč. Zákazník zmíněné třírychlostní čerpadlo sice oproti modelu Atmos PICO 25/1-4 zakoupí za ¼ ceny, ale je evidentní, že vzhledem k provozním nákladům se opravdu o výhodnou koupi nejedná,“ dodal Cidlinský.

wilo
30 let WILO CS

O společnosti Wilo

Wilo je nadnárodní technologická skupina, která patří k předním světovým výrobcům čerpadel a čerpacích systémů pro zařízení budov, vodní hospodářství a průmyslový sektor. Společnost byla založena roku 1872 v Dortmundu, v průběhu své dlouhé a úspěšné historie se rozvinula do podoby významného globálního hráče. V současnosti zaměstnává více než 8 900 lidí po celém světě. Skupina Wilo věnuje zvláštní pozornost globálním trendům jako je urbanizace, změna klimatu, řešení nedostatku vody a zvýšení energetické soběstačnosti, stejně jako technologickému pokroku a digitalizaci. Wilo je členem České rady pro šetrné budovy, která se zaměřuje na snižování negativních dopadů budov na životní prostředí.

epravo.cz online

AI LEGAL WEEK 2025 – Největší online maraton o umělé inteligenci v právu

AI mění advokacii! AI Legal Week přinesl praktické návody na využití AI v právní praxi – automatizace úkolů, analýza dokumentů i prediktivní nástroje.

Další online konference a semináře
naleznete na www.epravo.cz

Role znalce při zkoumání testu nejlepšího zájmu v insolvenční

Test nejlepšího zájmu je jedním z předpokladů pro schválení reorganizačního plánu. Jeho definice je jasná, vyplývá z insolvenčního zákona, zkoumání jeho splnění je však složitější. Jak může být znalec nápomocen při posouzení, zda věřitelé v reorganizaci obdrží v současné hodnotě vyšší plnění v reorganizaci než konkursu?

Naplnění testu nejlepšího zájmu jsou podle § 348 odst. 1 písm. d/ insolvenčního zákona soudy povinny zkoumat z úřední povinnosti u každého předloženého reorganizačního plánu. Tímto testem prochází takový reorganizační plán, u něhož soud může učinit skutkově podložený úsudek, že současná hodnota plnění, které má každý věřitel získat podle reorganizačního plánu, je ke dni účinnosti reorganizačního plánu stejná nebo vyšší než hodnota plnění, které by zřejmě obdržel, kdyby dlužníkův úpadek byl řešen konkursem. Pro úplnost nutno dodat, že rozhodování věřitelů či investorů není vždy vedeno maximalizací výnosu, ale mohou být motivováni dalšími skutečnostmi (zachování zaměstnanosti, dodavatelsko-odběratelských vztahů atp.).

Odpovědnost za splnění podmínek vymezených insolvenčním zákonem pro řešení úpadku reorganizací, a tedy i splnění testu nejlepšího zájmu nese výlučně předkladatel reorganizačního plánu. Předkládaný reorganizační plán musí obsahovat mimo jiné výčet předpokladů pro jeho schválení a podmínek přípustnosti reorganizace, jejichž splnění se předkladatel dovolává, s uvedením skutečností, na základě nichž předkladatel jejich splnění dovozuje. Současně předkladatel musí identifikovat rizika, která mohou negativně ovlivnit schopnost dlužníka splnit závazky podle reorganizačního plánu, ať již na straně obchodní, nebo na straně finanční. U jednotlivých rizik je třeba popsat pravděpodobnost, s níž podle názoru předkladatele reorganizačního plánu mohou rizikové skutečnosti nastat, a pravděpodobné dopady, které by to na navrhovanou reorganizaci mělo. Posouzení, zda dlužník bude opravdu schopen splnit své závazky podle reorganizačního plánu je pak na insolvenčním soudu.

Při tomto posouzení se soudy mnohdy obracejí na znalce, kteří by měli mít potřebnou odbornost k vyhodnocení reorganizačního plánu z pohledu naplnění testu nejlepšího zájmu. Úlohou znalce je však nejen poskytnout podklad pro usnadnění rozhodování soudu, ale též napomoci snížit informační asymetrii, která mezi jednotlivými účastníky vzniká, ať už jsou těmito účastníky zajištění či nezajištění věřitelé, dlužník, insolvenční správce nebo soud.

Mezi odborníky není jasná shoda na tom, jak by měl znalec při hodnocení splnění testu nejlepšího zájmu postupovat. Někteří autoři uvádí, že soudy mohou využít znalců ke zpracování posudku, jehož předmětem je právě posouzení testu nejlepšího zájmu. Jiní se naopak domnívají, že by se znalec k této problematice, především s ohledem na svou trestní odpovědnost, vyjadřovat vůbec neměl. Další pak dávají přednost nikoliv znaleckému posuzování, ale komplexnímu odbornému posouzení simulujícího náhled strategických a finančních investorů, kde výstupem jsou různé scénáře vývoje a intervalový odhad výnosu pro věřitele.

Z rozdělení odpovědností v insolvenčním řízení lze uzavřít, že úloha znalce by neměla spočívat v jakýchkoliv úpravách reorganizačního plánu. Znalec není předkladatelem ani spolupředkladatelem reorganizačního plánu, není odpovědný za jeho proveditelnost. Znalec by měl pouze poskytnout informaci, jaké plnění v současných hodnotách je věřitelům nabízeno, aby zainteresované strany dostali relevantní podklad pro rozhodování o výhodnosti a přijatelnosti reorganizace. Jedná se o podobný přístup jako při hledání investiční hodnoty, tedy situace, kdy znalec přebírá plány investora pro ocenění podniku. Tím by ale úloha znalce neměla končit. Přestože by znalec neměl re-

organizační plán nijak upravovat měl by zainteresovaným stranám poskytnutou informaci, kde spatřuje rizika předkládaného plánu. Bez identifikace rizik není informace pro jejich další rozhodování dostatečná. Opatření, jak budou tato rizika eliminována, by pak měl soud a věřitelům nabídnout dlužník (resp. předkladatel reorganizačního plánu).

Jako nejjednodušší příklad lze uvést situaci, kdy reorganizační plán předpokládá prodej zbytné nemovitosti za určitou kupní cenu. Tuto cenu lze porovnat s hodnotou nemovitosti stanovené znalcem v rámci ocenění majetkové podstaty pro účely konkursu. V případě prodeje v reorganizaci lze běžně předpokládat dosažení obdobné hodnoty, neboť ocenění pro účely stanovení hodnoty majetkové podstaty by mělo představovat částku za prodej této nemovitosti jako distressového aktiva v časové tísní. Znalec by pro účely výpočtu plnění, které věřitelé v reorganizaci obdrží měl vycházet z peněžních toků (tedy prodejní ceny) předpokládané reorganizačním plánem. Současně však musí (především soud a věřitele) upozornit na rozdíl v hodnotě, kterou předpokládá reorganizační plán a hodnotou, kterou znalec stanovil pro účely ocenění majetkové podstaty. Je na předkladateli reorganizačního plánu, aby tento rozdíl zúčastněným stranám vysvětlil (např. již může mít kupce, který je připraven v reorganizaci tento majetek za uvedenou cenu odkoupit, například s ohledem na synergie, které může touto transakcí dosáhnout; případně předpokládá delší časový horizont pro prodej a vyšší propagaci prodeje než v konkursu, pak je ale nutné počítat s náklady na tuto propagaci). Obdobně by měl znalec upozornit například na situaci, kdy plánované tržby podniku či jeho části v reorganizaci nekorespondují s vývojem odvětví či kapacitami podniku.

R

WELLNESS & SPA HOTEL
VILLA REGENHART

- * Výhodné pobytové balíčky
- * Stylová restaurace
- * Wellness & Spa
- * Firemní a rodinná setkání
- * Dárkové poukazy

Za naplnění předpokladů reorganizačního plánu je odpovědný výlučně předkladatel reorganizačního plánu. Jejich naplnění současně posuzuje při jeho schvalování soud. Role znalce je zde podpůrná. Úkolem znalce není reorganizační plán jakkoliv revidovat. Znalec by měl vyčíslit výši plnění, která je věřitelům na základě reorganizačního plánu nabízena. Přitom by měl vycházet výlučně z peněžních toků navrhovaných reorganizačním plánem, nikoliv prognózovat vlastní. Současně by však měl upozornit na rizika s realizací reorganizačního plánu spojená, která mohou mít vliv na výslednou výši plnění dosaženou v rámci reorganizace. Tímto způsobem znalec naplní svoji roli v posuzování testu nejlepšího zájmu, kterou je poskytnout dostatečnou

informaci všem zúčastněným stranám, pro jejich kvalifikované rozhodnutí pro nebo proti jeho přijetí či schválení reorganizačního plánu. ©

JUDr., Ing. Eva Helclová,
Business Valuation Consultant (EqSA)

epravo.cz online

Rovné odměňování: Čeká nás nová éra mzdové (ne)spravedlnosti? Co platí dnes a co očekávat od směrnice o transparentním odměňování? A jak se s tím vším srovnat?

Rovné odměňování a nová směrnice EU 2023/970: klíčové principy, soudní rozhodnutí a nové povinnosti pro zaměstnavatele. Praktický seminář.

Další online konference a semináře
naleznete na www.epravo.cz

Poskytujeme právní poradenství korporátní klientele v celé střední Evropě

Jsme mezinárodní advokátní kancelář a na trhu působíme přes 20 let. Máme pobočky v ČR, na Slovensku i v Polsku. Díky tomu můžeme nabídnout pokrytí hned tří právních řádů v jednotné kvalitě, přístupu i komunikaci.

Zajišťujeme mezinárodní transakce, ale i day-to-day poradenství, zejména kontrolu a vytváření smluv, korporátní změny, řešení pracovně-právních otázek, implementaci koncernových směrnic či compliance.

Ať už se jedná o vstup na cizí trh, přeshraniční fúzi či přípravu smluvní dokumentace, vždy nabídneme právně i nákladově optimální řešení.

Dlouhodobě se soustředíme na zahraniční klientelu. Typickým klientem naší kanceláře je dceřiná společnost zahraniční korporace, rádi však navážeme spolupráci s kýmkoliv, kdo od právního poradenství očekává nejvyšší kvalitu a profesionalitu ruku v ruce jdoucí s lidským přístupem.

www.dolezalpartners.com

Rozšiřujeme řady našich právníků

Do naší mezinárodní kanceláře hledáme nové kolegy či kolegyně. V případě zájmu o práci v přátelském kolektivu, pod dohledem zkušených mentorů a s možností kariérního růstu zasílejte životopisy na e-mail kariera@dolezalpartners.com nebo využijte QR kód.

Notre-Dame znovu ožil: Společnost Schneider Electric pro obnovu slavné katedrály darovala špičkové technologie

Praha, 15. ledna 2025 – Společnost Schneider Electric, lídr v oblasti digitální transformace energetického managementu a automatizace, přispěla k obnově pařížské katedrály Notre-Dame, která utrpěla škody při požáru v roce 2019. Společnost darovala komplexní řešení pro zabezpečení a monitoring elektrického zařízení včetně systému správy budov (BMS), který optimalizuje spotřebu energie této významné památky. Tato modernizace citlivě začleňuje technologie 21. století do středověké katedrály, která je od roku 1991 součástí světového dědictví UNESCO.

Po ničivém požáru z 15. dubna 2019 se zvedla nebývalá vlna solidarity, do níž se Schneider Electric aktivně zapojil. „Podpora symbolických a významných míst je pro naši společnost přirozeným krokem, podobně jako tomu bylo v případech státního divadla Comédie Française či antarktické stanice,“ uvedl Gilles Vermot Desroches, ředitel pro občanské a institucionální záležitosti společnosti.

V rámci darovací smlouvy poskytl Schneider Electric kompletní vybavení pro napájení a zabezpečení objektu. Původní elektroinstalace byla totiž požárem zcela zničena a bez funkční elektrické sítě nebylo možné katedrálu znovuotevřít. I proto bylo její vybudování klíčové. Nové vybavení zahrnuje vysokonapěťové články 20 kV, transformátor 20 kV/410V 1250 kVA, elektrické rozváděče, střídače, bezpečnostní osvětlení a další přístroje. Součástí dodávky byly také pokročilé nástroje pro technickou správu budovy, které umožňují monitoring sítě a řízení spotřeby energie pomocí automatických řídicích systémů, senzorů a regulátorů.

S ohledem na tragickou událost z roku 2019 byl mimořádný důraz kladen na požární bezpečnost. Katedrála je nově vybavena pokročilým systémem prevence požárů, který zahrnuje speciální ochranná zařízení Acti9 Active AFDD pro zásuvkové obvody a senzory přehřátí kabelů HeatTag ve všech elektrických skříních. Tento protipožární systém nepřetržitě monitoruje stav zařízení a dokáže včas upozornit na potenciální rizika ještě před vznikem poruchy.

Kromě poskytnutého vybavení společnost Schneider Electric provedla odborné technické studie, zajistila inženýrskou činnost, uvedla systémy do provozu a vyškolila jejich budoucí uživatele. V budoucnu se také bude podílet na údržbě elektrických rozvodných zařízení.

Při instalaci nového elektrického vybavení v katedrále se projektový tým potýkal s řadou technických výzev. Nejnáročnější byla manipulace s 3,2tunovým transformátorem TRIHAL, který byl instalován začátkem roku 2024. Tento klíčový prvek napájení musel být pomocí speciálního kladkostroje spuštěn do suterénu presbytáře, což vyžadovalo vypracování zvláštní technické studie. Podobně složitá byla i instalace vysokonapěťové rozvodny v podzemním klenutém sklepe, kde je omezený přístup.

„Logistická náročnost projektu vyžadovala vynikající koordinaci všech zúčastněných stran,“ poznamenal Cédric Larcher, regionální manažer aplikačního centra pro distribuci elektrické energie Schneider Electric France, který byl zodpovědný za řízení projektu.

Do projektu se zapojilo přibližně 60 zaměstnanců Schneider Electric, od továrních pracovníků po projektanty sítě. Společnost také zajistila školení partnerských firem – Ateliers Electriques de France pro instalaci hlavní skříně nízkého napětí, FBS Electricité pro instalaci vysokonapěťové rozvodny, ERM pro vytvoření specifických podpůrných konstrukcí a Transport Avex pro realizaci složitých manipulačních operací v suterénu presbytáře.

O společnosti Schneider Electric

Ve společnosti Schneider Electric máme jasný cíl: umožnit všem co nejlepší využití energie a zdrojů a propojit pokrok s udržitelností. Tomuto říkáme „Life Is On“. Naším posláním je být důvěryhodným partnerem v oblasti udržitelnosti a efektivity. Jsme globální lídr v průmyslových technologiích se zaměřením na elektrifikaci, automatizaci a digitalizaci. Soustředíme se na chytré inovace v průmyslu, odolnou infrastrukturu, datová centra, inteligentní budovy a intuitivní domácnosti. Jsme odborníci na průmyslové technologie a dodáváme chytrá řešení s umělou inteligencí a IoT. S využitím propojených produktů, automatizace, softwaru a služeb umožňujeme našim zákazníkům tvořit digitální dvojčata reálných provozů a dosahovat tak profitabilního růstu. Komunita 150 000 zaměstnanců tvoří ekosystém s více než milionem partnerů působících ve 100 zemích. To nám umožňuje být blízko všem našim zákazníkům a zúčastněným stranám. Ve všem, co děláme, dbáme na diverzitu a rovné příležitosti. Naším cílem je udržitelná budoucnost pro všechny.

Rozhodčí řízení u Rozhodčího soudu v číslech

Rozhodčí soud při Hospodářské komoře České republiky a Agrární komoře České republiky (dále jen „Rozhodčí soud“) přináší zajímavé informace a statistiky, které ukazují pozitivní vývoj v rozhodčích řízeních vedených u Rozhodčího soudu za poslední roky a zejména ukazují jeho zřejmě největší výhodu – rychlost a efektivitu.

Počet sporů v rozhodčím řízení

Rozhodčí soud měl v roce 2024 celkový nápad bezmála 500 sporů. I v předchozích letech se počet sporů vedených u Rozhodčího soudu pohyboval okolo 520–530 sporů. Ve srovnání s jinými významnými mezinárodními rozhodčími institucemi, jako je např. Vienna Arbitral Centre či Swiss Arbitration Centre, má Rozhodčí soud nadprůměrný nápad (dle dostupných statistik).

Přes 60 sporů vedených v roce 2024 bylo sporů mezinárodních, tedy alespoň jedna ze stran měla sídlo či bydliště v zahraničí, případně byl spor veden v cizím jazyce (nejčastěji v angličtině). Dlouhodobě se v mezinárodních sporech vedených u Rozhodčího soudu nejčastěji vyskytují subjekty ze Slovenska, Maďarska a Polska. V letech 2020–2024 však byly účastníkem Rozhodčího řízení například i subjekty z USA, Velké Británie, SAE, Singapuru či Indie.

On-line rozhodčí řízení před Rozhodčím soudem

On-line rozhodčí řízení, jak již jeho název napovídá, probíhá celé elektronicky. Veškerá podání stran jsou činěna prostřednictvím e-mailové komunikace a řízení je spravováno na platformě Rozhodčího soudu. V rozhodčím řízení on-line rozhoduje vždy jediný rozhodce a nekonají se ústní jednání, tedy rozhoduje se výhradně na základě písemnosti

(není však vyloučena možnost převodu řízení do standardního, pokud se vedení řízení on-line ukáže jako nevhodné). I z těchto důvodů je rozhodčí řízení on-line zpravidla velmi rychlé, což z pohledu stran zvyšuje jeho atraktivitu. Od roku 2020 stoupl zájem o vedení rozhodčího řízení on-line až trojnásobně. Ze statistik Rozhodčího soudu pak vyplývá, že průměrná délka rozhodčího řízení on-line v letech 2022–2024 činila pouze okolo 2 měsíců.

Výhodu pro účastníky řízení lze také spatřovat v jeho nižší nákladnosti, kdy poplatek za rozhodčí řízení on-line činí pouze 3 % z hodnoty předmětu sporu, nejméně však 7 000 Kč (naproti tomu ve standardních tuzemských sporech činí poplatek za rozhodčí řízení při hodnotě předmětu sporu do 100 000 000 Kč 5 %, nejméně však 15 000 Kč).

V praxi jsou v on-line rozhodčím řízení vedeném u Rozhodčího soudu rozhodovány nejčastěji spory z nájemních či podnájemních smluv (o zaplacení, vyklizení) a spory z úvěrových smluv.

Urychlené řízení do dvou a čtyř měsíců

Rozhodčí soud ve svém Řádu upravuje možnost vedení urychleného řízení s vydáním konečného rozhodnutí do dvou či čtyř měsíců od zaplacení zvýšeného poplatku za rozhodčí řízení. Na vedení urychleného řízení s vydáním rozhodnutí do dvou měsíců se musí strany dohod-

nout; o vydání rozhodnutí do čtyř měsíců může účastník požádat (aniž by bylo třeba dohody stran), a to nejen při zahájení řízení, ale kdykoliv v jeho průběhu.

Má-li být spor projednán v urychleném řízení, poplatek za rozhodčí řízení je vyšší o 50 % v případě rozhodnutí sporu do čtyř měsíců či 75 % v případě rozhodnutí sporu do dvou měsíců. Lhůty pro činění úkonů dle Řádu Rozhodčího soudu (až na výjimky) se zkracují na třetinu (dvouměsíční urychlené řízení), resp. na polovinu (čtyřměsíční urychlené řízení).

Jak vyplývá ze statistiky, dlouhodobě se ukazuje jako oblíbenější varianta urychlené řízení s vydáním rozhodnutí do dvou měsíců. Rozhodčí soud je v naprosté většině případů schopen lhůtu pro vydání rozhodnutí dodržet, k prodlení dochází pouze výjimečně, a to nejčastěji z důvodu problémům s doručováním (zpravidla do ciziny). Pokud Rozhodčí soud ve stanovené lhůtě rozhodnutí nevydá, straně je zvýšená část poplatku za rozhodčí řízení vrácena.

Průměrná délka rozhodčího řízení

Jak již bylo výše uvedeno, rozhodčí řízení je velmi rychlé, a to nejen pokud jde o on-line rozhodčí řízení, o kterém bylo pojednáváno výše. Ze statistik vedených Rozhodčím soudem vyplývá, že průměrnou délku rozhodčího řízení vedeného u Rozhodčího soudu se daří postupně snižovat.

Počet sporů v rozhodčím řízení			
Rok	Celkem	Mezinárodní	Vnitrostátní
2020	577	61	516
2021	523	58	465
2022	533	47	486
2023	521	50	471
2024	498	66	432

On-line rozhodčí řízení před Rozhodčím soudem	
Rok	Počet on-line sporů
2020	10
2021	21
2022	16
2023	29
2024	38

Ze sporů zahájených do 1. pololetí roku 2024 se podařilo Rozhodčímu soudu do konce roku 2024 ukončit 85 % všech sporů. Ze všech sporů zahájených v roce 2023 bylo do konce roku 2024 ukončeno 96 % všech sporů.

Spor zahájený v roce 2023 (počítáno z 96 % ukončených sporů v roce 2023) průměrně trval 138 dní, tj. okolo 4,5 měsíce. V roce 2022 se jednalo o 156 dní, tj. okolo 5 měsíců.

Z dat dostupných za rok 2024 vyplývá, že průměrná délka řízení u Rozhodčího soudu v roce 2024 je ještě o něco nižší – průměr činí 97 dní, tj. pouze něco málo přes 3 měsíce. Je však nutné brát v potaz, že postupně budou ukončovány další spory; průměrná délka řízení je počítána vždy z ukončených sporů, a proto je variabilní (relevantní data lze získat až za delší časové období, kdy dojde k ukončení většiny sporů zahájených v příslušném roce). Přesto lze však předpokládat, že nepřesáhne průměr roku 2023.

Spory rozhodované jediným rozhodcem/rozhodčím senátem a jmenování rozhodců

V souladu s Řádem Rozhodčího soudu může být spor rozhodován rozhodčím senátem nebo jediným rozhodcem. Pokud není dohody stran, rozhoduje spor vždy tříčlenný rozhodčí senát.

Ze statistiky Rozhodčího soudu vyplývá, že preference účastníků ohledně rozhodování sporu jediným rozhodcem či rozhodčím senátem nejsou jednoznačné. Procentuální zastoupení obou forem rozhodování se v jednotlivých letech pohybuje v podobném rozmezí, vyjma roku 2024, kdy strany v cca 2/3 případů sjednaly rozhodování sporu jediným rozhodcem. Je tomu tak zřejmě proto, že obě varianty mají své specifické výhody.

Urychlené řízení do dvou a čtyř měsíců			
Rok	Celkem	Mezinárodní	Vnitrostátní
2020	34	25	9
2021	33	26	7
2022	66	58	8
2023	65	59	6
2024	52	43	9

Rozhodování sporu rozhodčím senátem se osvědčuje především u komplikovanějších obchodních sporů, neboť umožňuje složení rozhodčího senátu z odborníků na různé či specifické oblasti; strany mají vliv na jmenování rozhodců v průběhu sporu. Naproti tomu rozhodování sporu jediným rozhodcem je vhodné zejména pro jednodušší spory, neboť je zpravidla rychlejší a pro strany i méně nákladné. Podle Řádu Rozhodčího soudu je totiž při rozhodování jediným rozhodcem poskytována sleva ve výši 20 % z poplatku za rozhodčí řízení.

Co se týká samotného jmenování rozhodců, dle Řádu Rozhodčího soudu platí pro případ rozhodování sporu rozhodčím senátem pravidlo, dle kterého každá ze stran může jmenovat jednoho rozhodce (strany se však mohou dohodnout odlišně, např. pověřit jmenováním předsedu Rozhodčího soudu, nebo se přímo v rozhodčí smlouvě dohodnout na složení rozhodčího senátu). Pokud však strana tohoto svého práva nevyužije, jmenuje rozhodce za tuto stranu předseda Rozhodčího soudu; taktéž strana může přímo pověřit předsedu Rozhodčího soudu ke jmenování rozhodce za svou stranu.

Ze statistiky Rozhodčího soudu vyplývá, že v roce 2024 ve sporech rozhodovaných rozhodčím senátem v cca 81,5 % případů rozhodce za stranu žalující jmenovala přímo žalující strana, pouze v přibližně 18,5 % případů jej jmenoval za stranu žalující předseda Rozhodčího soudu. Rozhodce za stranu žalovanou naopak ve většině případů jmenoval předseda Rozhodčího soudu, konkrétně v cca 78 % případů, a pouze v cca 22 % případů jej jmenovala strana žalovaná.

Předseda rozhodčího senátu je dle pravidel Řádu volen spolurozhodci (rozhodci jmenovanými za stranu žalující

Průměrná délka rozhodčího řízení	
Rok	Průměrná délka rozhodčího řízení
2022	156 dní
2023	141 dní
2024	97 dní

a žalovanou), nedohodnou-li se strany jinak. Řád Rozhodčího soudu ve sporech rozhodovaných rozhodčím senátem také umožňuje tzv. zvláštní jmenování předsedy rozhodčího senátu (dříve dle § 23 odst. 5, nyní dle § 23 odst. 8). Pokud o to některá ze stran požádá a zaplatí příslušný poplatek, Rozhodčí soud v takovém případě stranám zašle výčet 10 rozhodců, ze kterých předseda Rozhodčího soudu hodlá jmenovat předsedu rozhodčího senátu. Každá ze stran má poté právo vybrat z tohoto výčtu nejvýše 4 rozhodce, které odmítá, a předseda Rozhodčího soudu poté jmenuje předsedu rozhodčího senátu z těch rozhodců, kteří nebyli odmítnuti. V letech 2020-2024 bylo k postupu dle tohoto ustanovení Řádu přistoupeno celkem v 8 případech.

Ve sporech rozhodovaných jediným rozhodcem Řád Rozhodčího soudu stanoví, že jediného rozhodce jmenuje předseda Rozhodčího soudu. Strany se však v rozhodčí smlouvě mohou dohodnout jinak, např. se přímo dohodnout na konkrétním jediném rozhodci. Je však vyloučeno, aby právo jmenovat jediného rozhodce příslušelo pouze jedné ze stran. V praxi Rozhodčího soudu však dohodě stran na jediném rozhodci dochází zřídka a obvykle jediného rozhodce jmenuje předseda Rozhodčího soudu. V roce 2024 předseda Rozhodčího soudu jmenoval jediného rozhodce v 98,8 % případů, a pouze v 1,2 % případů jej jmenovaly strany.

Spory rozhodované jediným rozhodcem/rozhodčím senátem a jmenování rozhodců		
Rok	Jediný rozhodce	Rozhodčí senát
2020	49,4 %	50,6 %
2021	49,8 %	50,2 %
2022	50,3 %	49,7 %
2023	41,9 %	57,1 %
2024	64,0 %	36,0 %

TŘINÁCT VÍTĚZSTVÍ V ŘADĚ

13

Právnická firma
roku 2012–2024

PRÁVNICKÁ FIRMA ROKU V OBORU DAŇOVÉHO PRÁVA

VELMI DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ:

- Zdravotnické právo

DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ:

- Právo obchodních společností
- Developerské a nemovitostní projekty
- Fúze a akvizice
- Logistika a dopravní stavby

Děkujeme za Vaši důvěru.

Doménové spory

Rozhodčí soud kromě poskytování služeb v oblasti tuzemských a mezinárodních arbitráží rovněž provozuje online soudiště pro řešení sporů o doménová jména. Rozhodčí soud poskytuje služby v oblasti alternativního řešení sporů o doménová jména hned na třech úrovních – pro celosvětové domény podle pravidel UDRP, pro doménu Evropské unie.eu a pro českou doménu.cz.

Rozhodčí soud je jediným poskytovatelem alternativního řešení sporů o národní doménu.cz, a to od roku 2004. Spory o doménová jména s koncovkou.

Počet sporů o doménu .cz	
Rok	Počet sporů
2019	31
2020	34
2021	26
2022	29
2023	32
2024	35

eu řeší Rozhodčí soud od roku 2006, do roku 2016 řešil Rozhodčí soud tyto spory výhradně, od roku 2017 získal licenci ještě jeden poskytovatel. Rozhodčí soud také spravuje jako jedna z šesti institucí na celém světě online soudiště pro spory o generická doménová jména, mezi které patří nejpopulárnější.com a řada dalších koncovek, jako je například.net nebo.org (a více než 1500 dalších). Nápad generických doménových sporů se za posledních pět let téměř zdvojnásobil.

V rámci řešení sporu o doménová jména je možné uplatňovat nárok na zrušení registrace, kdy bude aktuální registrace zrušena a doménové jméno bude dáno volně k registraci, nebo lze uplatňovat nárok na převod domény, kdy doménové jméno bude převedeno na navrhovatele. V řízení o doménová jména u Rozhodčího soudu nelze uplatňovat náhradu nákladů řízení.

Řešení sporů o domény bývá zpravidla rychlé; u sporů o doménová jména s koncovkou.cz a.eu průměrně trvá cca 2–3 měsíce, u sporů o generické do-

mény se průměrná délka řízení pohybuje okolo 1,5–2 měsíců.

Počet sporů o doménu .eu	
Rok	Počet sporů
2019	41
2020	60
2021	58
2022	58
2023	40
2024	39

Počet sporů o generické domény (UDRP)	
Rok	Počet sporů
2019	456
2020	564
2021	619
2022	727
2023	908
2024	940

epravo.cz online

Legislativní novinky, na které si dát pozor v roce 2025

Rok 2025 přinese zásadní legislativní změny v pracovním, rodinném, trestním i zdravotním právu. Přehled dopadů a nových povinností v praktickém semináři.

Další online konference a semináře
naleznete na www.epravo.cz

Čím dál více lidí si spravuje půjčky v mobilu. Aplikace Home Credit zaznamenala v roce 2024 rekordní nárůst uživatelů

Mobilní aplikace společnosti Home Credit zaznamenala v roce 2024 rekordní nárůst aktivních uživatelů. Jejich počet se meziročně navýšil o 43 procent na více než 230 tisíc. K růstu přispěly zejména nové funkcionality, včetně biometrického podepisování smluv. Aplikaci Home Credit používají ke správě svých úvěrových rámců klienti z řad spotřebitelů, živnostníků i podnikatelů.

Mobilní aplikace Home Credit se stává hlavním komunikačním kanálem mezi společností a jejími klienty. „Těžiště vztahu se zákazníkem se přesouvá do mobilní aplikace, kde si klienti samostatně spravují svoje úvěry a mají potřebné finance po ruce ihned, kdykoliv je potřebují. Aplikace je kvůli biometrickému ověřování navíc výrazně bezpečnější než webové rozhraní,“ říká Roman Kugel, vedoucí sekce business innovations.

V mobilní aplikaci klienti mohou aktuálně spravovat už téměř všechny produkty od Home Creditu. Půjčku si mohou sjednat online nebo po telefonu, případně na pobočce, a následně ji jednoduše spravovat v aplikaci, která jim nabízí kompletní přehled o jejich úvěrovém rámci, umožňuje rozložit uskutečněné nákupy na splátky a spravovat platební karty. Klienti si mohou okamžitě převést kredit na zvolený účet, navýšit si úvěrový rámec v případě potřeby vyššího finančního obnosu, zobrazit historii transakcí, nastavit upozornění na termín splátek a mnoho dalšího. Pro zájemce o další produkty nabízí aplikace uživatelům personalizované nabídky s možností okamžitého přechodu na sjednání.

„Naším cílem je postupně rozšiřovat portfolio produktů, které lze kompletně sjednat přímo v aplikaci a zároveň uživatelům zachovat maximální komfort při správě všech stávajících produktů Home Creditu,“ uvádí Roman Kugel. Mezi klíčové novinky roku 2024 patřilo především zavedení možnosti podepisovat se pomocí biometrických údajů (otisk prstu, sken obličeje) či pinem přímo v mobilní aplikaci, což významně zjednodušilo a zabezpečilo celý proces, zejména pro stávající klienty.

O úspěchu aplikace svědčí i fakt, že 75 procent klientů Home Creditu ji začne aktivně využívat již v prvním měsíci po sjednání produktu. „To je jen začátek, do tří let se chceme dostat do situace, kdy bude mobilní aplikaci Home Creditu využívat prakticky každý klient,“ popisuje Roman Kugel. Pro rok 2025 společnost plánuje další rozšíření funkcionalit s cílem vytvořit z mobilní aplikace hlavní akviziční kanál Home Creditu. V blízké budoucnosti tak klienti budou moci pohodlně uzavřít smlouvy na jakýkoliv produkt od Home Creditu a řešit všechny požadavky přímo v mobilní aplikaci, aniž by museli navštěvovat pobočku či volat na call centrum. Chystá se i zjednodušení procesu přihlašování s využitím pokročilých bezpečnostních prvků biometrického ověření, tedy bez mezikroku přes login a heslo. Pro ty, kteří budou i nadále preferovat telefonní kontakt nebo návštěvu pobočky, budou samozřejmě zachovány i tyto možnosti.

„Díky mobilní aplikaci postupně upouštíme od plošných telefonických, e-mailových nebo SMS kampaní, které jsou z pohledu klienta velmi invazivní, a navíc

nákladově neefektivní. Klienti mají zkrátka všechny informace a nabídky ihned k dispozici v aplikaci, a navíc v personalizované podobě,“ doplňuje Roman Kugel.

Aplikaci Home Credit používají ke správě svých úvěrů jak domácnosti, tak firmy. Díky průzkumu, který pro Home Credit zpracovala agentura Ipsos na vzorku 1010 respondentů, víme, že 61 procent Čechů si sjednalo poslední půjčku online, 82 procent Čechů chodí do mobilního bankovníctví alespoň 1x každý měsíc a 68 procent tam pak chodí alespoň 1x týdně. Další výzkum tentokrát zaměřený na podnikatele potvrdil, že je pro ně online sjednání a správa úvěru velmi atraktivní. Kompletní sjednání půjčky online považuje za užitečné 79 procent podnikatelů a 70 procent oceňuje správu půjčky přes mobilní aplikaci.

„Data z průzkumů, které si necháváme pravidelně zpracovávat, nám potvrzují, že online cesta a mobilní aplikace je pro Home Credit a jeho klienty zásadní. Už teď víme, že naši aktivní klienti využívají aplikaci minimálně 6x do měsíce a docela často i vícekrát,“ uzavírá Roman Kugel.

Obliba projektů energetických úspor se zárukou roste. Loni EPC zákazníkům ČEZ ESCO uspořily více než 400 milionů korun

Bezmála tři desítky energeticky úsporných projektů se zárukou od ČEZ ESCO pomohly v roce 2024 městům, nemocnicím, kulturním institucím, ale i průmyslovým podnikům snížit jejich náklady na energie o 407 milionů korun, což je o cca 15 milionů korun meziročně více. Za růstem úspory je větší velikost probíhajících projektů EPC. Ceny energií loni klesly, úspora stejného počtu projektů v cenách roku 2023 by tak byla ještě vyšší. Projekty zákazníkům pomáhají výrazně zredukovat výdaje na vytápění, elektrickou energii, plyn nebo vodu. EPC má i další přínosy, jako jsou zvýšení kvality vnitřního prostředí, hodnoty nemovitosti nebo snížení uhlíkové stopy.

Loni se nám opět podařilo překonat čísla z předchozího roku a navýšit počet projektů, což ukazuje, že zájem o úsporné programy rychle roste. Vedení měst, obcí, krajů i firem si dobře uvědomuje, že EPC umí nejen ušetřit peníze v rozpočtu, ale také modernizuje budovy, čímž se zlepšuje jejich vnitřní prostředí i zvyšuje jejich hodnota. Energetické úspory navíc našim zákazníkům smluvně garantujeme a nemusí do nich investovat vlastní finanční prostředky,“ říká Kamil Čermák, generální ředitel ČEZ ESCO.

EPC projekty, realizované firmou ENESA, dceřinou společností ČEZ ESCO, vedle finančních přínosů výrazně pomáhají také životnímu prostředí. Loňská úspora představuje ekvivalent snížení emisí CO₂ o 44 300 tun, což odpovídá více než dvěma týdnům provozu běžného elektrárenského uhelného bloku o výkonu 100 MW.

„ENESA pomáhá šetřit energii už ve stovkách budov po celém Česku. Celková garantovaná úspora ve všech dosavadních projektech dosahuje více než dvou miliard korun. Potenciál celého trhu je přitom stále obrovský. Jsme proto připra-

veni jednat jak s kraji a městy, tak také s velkými nemocnicemi i firmami. Budovy, které by si zasloužily modernizaci a snížení nákladů, jsou v tuzemsku stále desetitisíce,“ dodává Pavol Fraňo, generální ředitel ENESA.

V řadě objektů dosažená úspora energie pravidelně převyšuje smluvně garantovanou hodnotu. Navíc, po skončení smlouvy projekty šetří energii svým zákazníkům dál až do konce životnosti instalovaných energeticky úsporných zařízení. Za meziročním růstem úspory je větší velikost probíhajících projektů. Jedním z nejroz-

JELÍNEK & PARTNEŘI

ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ

● **VIZE** — **VYTRVALOST** — **ODHODLÁNÍ** ●

To jsou pilíře naší advokátní kanceláře
i našich právních služeb.

Více než
30 LET S VÁMI

www.advokatijelinek.cz

+420 724 794 986

sáhlejších loni spuštěných EPC byl úsporný program v Nemocnici Na Homolce.

„Nemocnice Na Homolce si po desetiletích provozu zasloužila komplexní modernizaci, která byla realizována s významnou finanční podporou evropských fondů prostřednictvím programů OPŽP a NZÚ. Považuji za naprosto klíčové, že díky trpělivosti pacientů a skvělé spolupráci zaměstnanců proběhla tato rozsáhlá rekonstrukce bez výrazného narušení chodu nemocnice a s minimálním omezením pro všechny zúčastněné. Projekt se podařilo úspěšně dokončit za plného provozu především díky pečlivé přípravě. Naším pacientům i zaměstnancům patří velké poděkování za jejich trpělivost a ochotu ke spolupráci. Díky modelu EPC nyní šetříme 30 milionů korun ročně na energiích a zároveň se výrazně zlepšil komfort v prostorech nemocnice,“ uvádí ředitel Nemocnice Na Homolce Petr Polouček.

Jiný nový projekt se rozjel v Pardubickém kraji, který díky němu bude šetřit téměř 13 milionů korun ročně.

„EPC projekt kraji zaručuje úspory bez nutnosti počáteční investice, navíc s jasnou garancí výsledku, což je pro krajský rozpočet velká výhoda. Díky tomu modernizujeme budovy kraje a přispíváme k lepšímu životnímu prostředí. Nový projekt je výjimečný výkonem fotovoltaických elektráren, které využívají bateriová úložiště. Úspory chceme využít například pro významné infrastrukturní projekty nebo do zlepšování kvality života našich občanů,“ vysvětluje hejtman Pardubického kraje Martin Netolický.

EPC projekty se obvykle uzavírají na 5–10 let. Po uplynutí této doby zákazníci většinou využívají zkušeností pracovníků ENESA a pokračují ve spolupráci formou

energetického managementu, který může přinést 3–5 % dalších úspor energie.

Souhrn ENESA 2024:

- Garantovaná roční úspora nákladů na energie ve všech EPC projektech: 189 mil. Kč
- Dosažená roční úspora nákladů na energie v cenách referenčního roku: 221 mil. Kč
- Dosažená roční úspora nákladů na energie v cenách loňského roku: 407 mil. Kč
- Počet aktivních EPC projektů: 29
- Ekvivalentní emise CO₂: 44 300 tun

ENESA 2006–2024

- Dosažená úspora nákladů na energie: 2,2 mld. Kč
- Ekvivalentní emise CO₂ ve všech dosavadních EPC projektech: 427 300 tun

O EPC

Energetické služby se zárukou úspor (z angl. Energy Performance Contracting, zkráceně EPC) zahrnují návrh úsporných opatření, přípravu, realizaci a příp. zajištění financování projektu vedoucí k úsporám energie budov. Zákazník nepotřebuje žádné vlastní finanční zdroje, protože realizaci postupně poskytovatel splácí z výsledných a smluvně garantovaných úspor. Veškerá rizika projektu nese poskytovatel a v případě, že úspor není dosaženo dle předem stanoveného modelu, hradí poskytovatel rozdíl. Nedílnou součástí EPC je také

energetický management. Investice do projektu metodou EPC mají obvykle návratnost 6 až 10 let.

ČEZ ESCO (Energy Service Company)

je dceřiná společnost ČEZ, která se zaměřuje na služby související s moderní energetikou, dekarbonizací a snižováním klimatické stopy pro průmyslové zákazníky, obce a instituce. Jde například o energetické audity a energetické poradenství, výstavbu a provoz kogeneračních jednotek, zavádění systémů měření, renovaci toplostrojů a instalaci fotovoltaických elektráren.

ČEZ ESCO je také dodavatelem služeb souvisejících s veřejnou a firemní elektromobilitou. Zajišťuje i dodávky elektřiny, plynu a tepla, výkup elektřiny, obchodování s emisními povolenkami, provoz energetických zařízení a jejich servis. Má cca 2 000 zaměstnanců. Mezi dceřiné společnosti ČEZ ESCO patří firmy AirPlus, AZ KLIMA, CAPEXUS, ČEZ Energetické služby, ČEZ ENERGO, Domat Control System, EP Rožnov, ENESA, HORMEN, nebo KART.

Více na www.cezesco.cz

epravo.cz online

AI a LinkedIn efektivně

Jak automatizovat interakce, vytvářet relevantní obsah a efektivněji budovat síť kontaktů? Praktický seminář s užitečnými tipy.

Další online konference a semináře naleznete na www.epravo.cz

Horské apartmány v Krkonoších: pro vlastní rekreaci i jako stabilní investice

Developerská společnost Crescon zahájila výstavbu nového apartmánového domu, který vyroste přímo u sjezdovky Zahrádky v Peci pod Sněžkou. Na místě chátrající šestipatrové chaty vznikne do konce roku 2026 rezidence Zahrádky 1000 s 33 exkluzivními apartmány. Tato investice může budoucím majitelům apartmánů přinést atraktivní výnos: ten může dosáhnout cca 6 až 9 % ročně. Nedávno Crescon také zkolaudoval budovy z druhé etapy projektu Aldrov Resort s 80 jednotkami a dokončil tak výstavbu celého luxusního resortu v krkonošských Vítkovicích, kde je z celkem 144 apartmánů volných již jen zhruba 20 %.

Zahrádky 1000: lukrativní lokalita ve výšce 1 000 m n. m. s výhledem na Sněžku

Projekt Zahrádky 1000 reaguje na rostoucí poptávku po kvalitním ubytování v tuzemských horských střediscích. „Pec pod Sněžkou patří díky umístění v centru Krkonošského národního parku k dlouhodobě nejvyhledávanějším horským destinacím v České republice. Poptávka je proto obrovská. Dle našich propočtů mohou budoucí majitelé počítat při zhruba 40% až 60% obsazenosti s roční návratností investice 3 až 4 %. Nezanedbatelný je též růst hodnoty nemovitosti v čase, který je v této lokalitě 3 až 5 %, což

přinese majitelům roční zhodnocení 6 až 9 %. Nové nemovitosti v Krkonoších tak aktuálně svým zhodnocením převyšují i hlavní město,“ komentuje ředitel společnosti Crescon Radek Zábrodský.

První fáze projektu zahrnuje demolici stávajícího objektu. „Vzhledem k unikátnímu umístění přímo na sjezdovce čekáme, až nám počasí dovolí dokončit bourací práce, na které navážeme zahájením stavby v rustikálním duchu. O to se postará vybraný generální dodavatel – stavební firma Ječmínek,“ popisuje harmonogram Radek Zábrodský. „Návrh od studia Labor13 rozděluje stavbu na dva menší objekty s tradičně orientovanou

střechou ve směru vrstevnic, díky čemuž stavba přirozeně zapadne do okolní zástavby krkonošských horských bud.“ Nový projekt zahrne 33 plně vybavených a zařízených apartmánů v dispozicích od 1+kk po 4+kk. Součástí většiny z nich se stanou lodžie, ve spodních podlažích pak

terasy. Vybrané jednotky budou mít také přípravu na vlastní saunu. Samozřejmě jsou vysoké standardy a kvalitní materiály, k nimž patří dřevěné podlahy či velkoformátové obklady. Tepelný komfort zajistí podlahové vytápění, které budou pohánět plynové kotle.

Projekt nabídne vlastníkům i návštěvníkům široké spektrum společného zázemí. Součástí budov bude wellness se saunou, odpočinkovou zónou a vířivkou, společenská místnost s prosklenou stěnou a výhledem na malebné horské panorama, kolárna / lyžárna či sklepní kóje pro bezpečné uložení sportovního vybavení. Chybět nebude ani recepce. V zimních měsících počítá správce se zajištěním dopravy.

Pokud budou chtít vlastníci apartmány pronajímat, o veškerou správu pronájmů se postará zkušený místní provozovatel. Ten zajistí kompletní profesionální servis včetně úklidu i předávání apartmánů hostům. Majitelé se tak nebudou muset o nic starat a současně mohou nemovitost využívat pro vlastní rekreaci. Pro firemní investice je zajímavá rovněž možnost odpočtu DPH, což lze začlenit do podnikatelské strategie.

„Alfou a omegou fungování všech našich rekreačních nemovitostí je právě nabízená kvalita a množství služeb, které mimo jiné zajistí vysokou obsazenost projektů i mimo hlavní sezonu. Vloni jsme například dokončili luxusní projekt Aldrov Resort v krkonošských Vítkovicích, který zahrnuje bohatou infrastrukturu

včetně wellness zóny s bazénem, vířivkou a saunovým světem, fitness, dětské herny, recepce, restaurace i konferenčních prostor. Úspěšná pilotní sezóna pak potvrdila velký zájem o pronájmy prodaných apartmánů. Věříme, že projekt Zahrádka 1000 bude obdobně úspěšný a že milovníci outdoorových sportů si zde přijdou na své,” doplňuje ředitel společnosti Crescon.

Aldrov: resort ve Vítkovicích s bohatými službami a hotelovým servisem

Také v případě resortu Aldrov mohou majitelé své nové apartmány využívat pro vlastní rekreaci, zároveň jim však díky komerčnímu pronájmu v době nepřítomnosti slouží jako stabilní investice. Hotelový operátor Aldrov Servis, jenž vznikl speciálně pro provoz resortu a opírá se o zkušenosti svých vedoucích pracovníků v segmentu hotelnictví po celém světě, má již za sebou úspěšný provoz pilotní letní sezony. V horském komplexu s nadstandardními hotelovými službami současně Crescon vybudoval bohatou infrastrukturu, která zahrnuje např. wellness zónu s bazénem, vířivkou a saunovým světem, fitness, dětskou hernu, recepci, restaurace nebo konferenční prostory.

Celý areál Aldrov Resort, jediný komplex tohoto druhu v Krkonoších, zahrnuje dohromady 9 objektů se 144 moderními apartmány o dispozicích 1+kk až 6+kk o velikosti od 37 do 263 m² včetně společenské budovy se všemi službami. Dokončením druhé etapy s 80 jednotkami se výstavba Aldrov Resortu završila. Zároveň se zde otevřela druhá restaurace s tradiční gastronomií, pojmenovaná Hospoda Maják. Ta doplnila již fungující restauraci Aldrovka s kapacitou 60 míst, jejíž dřevěný moderní interiér respektuje horskou atmosféru Krkonoš a jídla jsou připravována zejména ze surovin od místních dodavatelů.

Všechny apartmány jsou plně vybavené (např. lednicí, kombinovanou troubou, varnou deskou, rychlovarnou konvicí, nádobím, televizí, Wi-Fi, ložním prádlem apod.). Standardem je použití kvalitních přírodních materiálů v kombinaci s těmi moderními. Ke všem jednotkám náleží jak terasa či balkon, tak rovněž sklepní kóje pro uložení sezónního vy-

bavení a parkovací stání v podzemní garáži, kde lze pohodlně zaparkovat i SUV se střešním boxem. Nechybí ani možnost využívat lyžárnu a kolárnu.

Apartmány jsou začleněny do hotelového systému, noví majitelé je tím pádem mohou ihned využívat či nabídnout k pronájmu. Ke koupi aktuálně zbývá už jen cca 20 % jednotek. Co se týče obsazenosti apartmánů, ta během první letní sezóny 2024 činila kolem téměř 60 %, z toho v červenci a srpnu dosahovala až 80 %. „Jsme nadšeni, že se projekt těší mimořádné oblibě a pronájmy prodaných apartmánů probíhají velmi úspěšně, což majitelům zajišťuje stabilní výnosy. Ukazuje se, že hoteloví hosté i vlastníci si velmi cení bohaté nabídky služeb, mezi které patří bazén s vířivkou, saunový svět, privátní wellness, fitness centrum, dětský klub, dvě restaurace a také konferenční prostor který kromě konferencí a svateb slouží dokonce k privátním koncertům pro hosty resortu,” uzavírá Radek Zábrodský.

KLB LEGAL

Mgr. Vojtěch Láška, LL.M.

JUDr. David Kuboň

Specialisté na kapitálový trh

- Investiční společnosti
- Investiční fondy
- Burza a trh START
- Prospekt cenných papírů
- Compliance

info@klblegal.cz
+420 739 013 183
Letenská 121/8
118 00 Praha 1

www.klblegal.cz

Benkova Rezidence: stylové bydlení na pražském Chodově

Společnost Geosan Development získala stavební povolení na nový bytový projekt Benkova Rezidence, který citlivě doplní stávající zástavbu v Praze na Chodově. Komorní projekt zahrnuje dva čtyřpatrové viladomy s celkem 40 bytovými jednotkami na prodej v dispozicích od 1+kk až po 4+kk. Důkazem velkého zájmu je to, že v nabídce zbývají poslední byty. Výstavba startuje letos na jaře, předpokládaný termín dokončení je v závěru roku 2026.

„**K**lidná lokalita na začátku vilové čtvrti Chodova vede podle rodinného charakteru nabízí i výjimečně dobrou občanskou vybavenost – v pěší vzdálenosti je několik škol, školek, sportovišť, autobusová zastávka i park Chodovské tvrze. Zároveň se jedná o komorní projekt, který díky svému menšímu rozsahu přináší budoucím obyvatelům větší soukromí a klid,“ komentuje Jiří Baloun, vedoucí prodeje a marketingu společnosti Geosan Development.

Stylové bydlení s promyšlenými dispozicemi a krásnými výhledy

Benkova Rezidence nabízí široké spektrum bytů: většinu z nich tvoří oblíbené dispozice 2+kk a 3+kk. Byty v přízemí disponují vlastními předzahrádkami, které poskytují soukromí a přímý kontakt s venkovním prostředím. Byty ve vyšších podlažích mají balkóny, které jsou ideálním místem pro posezení a relaxaci. Velkým lákadlem jsou byty v posledním ustupujícím podlaží s velkorysými terasami o ploše až 80 m². Ty poskytují nejen spoustu místa pro odpočinek, ale také nádherné výhledy do klidné vilové čtvrti, jež umocňují pocit soukromí a harmonie s okolím. Interiéry všech bytů byly navrženy s důrazem na kvalitu a komfort budoucích obyvatel. Neschybí dostatek úložných prostor. Standard tvoří vinylové podlahy, velkoformátová dlažba, plastová okna v moderním antracitovém provedení a dveře v nadstandardní výšce 210 cm. Klienti si navíc mohou své nové bydlení upravit na míru díky službám centra klientských změn, kde lze zkontrolovat případné úpravy dispozic nebo vybírat z různých nadstandardních provedení a materiálů.

Exteriéry domů elegantně doplňují jejich moderní charakter. Fasády kombinují de-

centní šedou a antracitovou barvu se světlými odstíny, díky čemuž projekt přirozeně zapadá do okolní zástavby. Zelené střechy přispívají nejen ke zlepšení mikroklimatu, ale také k estetickému propojení s okolní přírodou.

Výborná lokalita s občanskou vybaveností

Benkova Rezidence se nachází v klidné části Prahy 4, odkud je to jen pár minut ke stanici metra Chodov a nákupnímu centru Westfield. V bezprostřední blízkosti projektu najdete pekárnu, kavárny, restaurace i další občanskou vybavenost pro běžné denní potřeby. Na své si přijdou také milovníci aktivního životního stylu – v okolí jsou k dispozici tenisové kurty, venkovní posilovna a sportovní areál Jedenáctka s bazénem a tobogany. Rodiny s dětmi mohou navštívit nedaleký park u Chodovské tvrze, který kromě hřišť nabízí i kulturní programy. Tato lokalita tak poskytuje výjimečné propojení pohodlí, služeb a volnočasových aktivit. 📍

Wellness & spa hotel Villa Regenhart ****

Luxusní Wellness & Spa hotel Villa Regenhart se nachází uprostřed krásné jesenické přírody. Díky prostornému modernímu wellness centru s širokou nabídkou služeb je skvělým místem k relaxaci, díky své poloze je pak ideálním výchozím bodem pro poznávání krásy a pokladů Jeseníků.

Když se poohlédneme trochu do historie, zjistíme, že neobarokní vila, která dnes slouží jako wellness hotel, nechal v roce 1898 postavit průmyslník Ernst Regenhart pro svoji rodinu, která se do Jeseníků přistěhovala z Vídně. Z jejich původně nevelké tkalcovské manufaktury se stal obrovský výrobní komplex, který celou oblast Jeseníků proslavil a jehož výrobky svého času dobývaly svět. Vila byla sídlem těchto výrobců textilu až do dob po 2. světové válce, kdy bylo německé obyvatelstvo odsunuto. V době normalizace sloužila budova například jako jesle a v době revoluční jako ústřední budova VZP pro náš region.

Wellness & Spa hotel Villa Regenhart patří do čtyřhvězdičkové kategorie, o čemž samozřejmě vypovídá i design interiéru a vybavenost pokojů. Vila oplývá zdo-

nou architekturou, nádhernou a rozlehlou zahradou parkového typu. Hotel je ze všech stran nádherně fotogenický a klienti si fotografie s naším hotelem rádi ukládají do svých vzpomínkových alb.

Jaro je již v plném proudu a krajina jesenických hor se probudila k životu. Čerstvé povětrí okolních hor přímo vyzývá k turistické návštěvě zajímavých lokalit v blízkém i vzdálenějším okolí hotelu.

Během zimních měsíců jsme nezapomněli a připravili jsme pro naše hosty skvělé jarní pobytové balíčky plné skvělých nových procedur a to jak pro vyznavače relaxace, tak pro aktivní návštěvníky hotelu Villa Regenhart.

I v roce 2025 nezapomněme a nabízíme svým hostům speciální sezónní menu, romantická a degustační menu, která

mohou hosté ochutnat i v rámci návštěvy hotelové restaurace. Ke gastronomickému zážitku se připojuje i široká nabídka vín od moravských vinařství.

Letní měsíce jsou za dveřmi a těšíme se, že přivítáme návštěvníky z celé naší vlasti, kterým budeme moci nabídnout nevšední zážitek z prvorepublikového ubytování v naší krásné Ville Regenhart, užít si tak skvělou dovolenou v nedotčené krajině Jesenických hor

Pokud již nyní nevíte jak obdarovat své blízké či odměnit zaměstnance, můžete jako dárek využít speciálních hotelových poukazů k čerpání jednotlivých hotelových služeb, které hotel nabízí i na www.villaregenhart.cz, kde si vouchery můžete on-line zakoupit.

Děkuji celému personálu za píli a práci vykonanou pro naše hosty, jste nedílnou

součástí duše hotelu Villa Regenhart, která dýchá pro blaho našich hostů.

Děkuji všem hostům a návštěvníkům, kteří zavítali právě do hotelu Villa Regenhart**** a jsme připraveni plnit Vaše očekávání a přání v kvalitě, na které si zakládáme.

S úctou a pozdravem Luboš Fetr, ředitel hotelu.

Adresář advokátních kanceláří, které přispěly do sekce „Z PRÁVNÍ PRAXE“

act Řanda Havel Legal
advokátní kancelář s.r.o.
Truhlářská 13–15
110 00 Praha 1
Tel.: +420 222 537 500
e-mail: office.prague@actlegal-rhl.com
www.randalegal.com/cz

Advokátní kancelář Matzner & Vitek
Anny Letenské 34/7
120 00 Praha 2
Tel.: +420 222 254 555
e-mail: info@matznervitek.cz
www.matznervitek.legal

BRODEC & PARTNERS s.r.o., advokátní kancelář
Rubešova 162/8
120 00 Praha 2
Tel.: +420 224 247 215
e-mail: info@akbrodec.cz
www.akbrodec.cz

Aegis Law, advokátní kancelář, s.r.o.
Jungmannova 26/15
110 00 Praha 1
Tel.: +420 732 417 283
e-mail: office@aegislaw.cz
www.aegislaw.cz

Advokátní kancelář Vych & Partners, s.r.o.
Lazarská 11/6
120 00 Praha 2
Tel.: +420 222 517 466
e-mail: office@ak-vych.cz
www.ak-vych.cz

Bříza & Trubač s.r.o., advokátní kancelář
Klimentská 1216/46
110 00 Praha 1
Tel.: +420 777 601 114
e-mail: info@brizatrubac.cz
www.brizatrubac.cz

Advokátní kancelář JELÍNEK & Partneři s.r.o.
Pardubice – Dražkovice 181
533 33 Pardubice
Tel.: +420 466 310 691
e-mail: advokati@advokatijelinek.cz
www.advokatijelinek.cz

ARROWS advokátní kancelář, s.r.o.
Plzeňská 3350/18
150 00 Praha 5
Tel.: +420 245 007 740
e-mail: office@arws.cz
www.arws.cz

Doležal & Partners s.r.o., advokátní kancelář
Koliště 1912/13
602 00 Brno
Tel.: +420 543 217 520
e-mail: brno@dolezalpartners.com
www.dolezalpartners.com

DUNOVSKÁ & PARTNERS s.r.o.,
advokátní kancelář
Na Poříčí 24
110 00 Praha 1
Tel.: +420 221 774 000
e-mail: office@dunovska.cz
www.dunovska.cz

HSP & Partners
advokátní kancelář v.o.s.
Vodičkova 710/31
110 00 Praha 1
Tel.: +420 734 363 336
e-mail: sekretariat.praha@akhsp.cz
www.akhsp.cz

KLB Legal, s.r.o., advokátní kancelář
Letenská 121/8
118 00 Praha 1
Tel.: +420 739 013 183
e-mail: info@klblegal.cz
www.klblegal.cz

Eversheds Sutherland, advokátní kancelář, s.r.o.
Oasis Florenc
Pobřežní 394/12
186 00 Praha 8
Tel.: +420 255 706 500
e-mail: praha@eversheds-sutherland.cz
www.eversheds-sutherland.com

Chrenek, Toman, Kotrba
advokátní kancelář spol. s r. o.
Těšnov 1059/1
110 00 Praha 1
Tel.: +420 221 875 402
e-mail: kancelar@chtk.cz
www.chrenektomankotrba.cz

MELKUS KEJLA & PARTNERS
advokátní kancelář s.r.o.
Washingtonova 1624/5
110 00 Praha 1
Tel.: +420 725 907 365
e-mail: info@melkuskejla.cz
www.melkuskejla.cz

HAVEL & PARTNERS s.r.o., advokátní kancelář
Florentinum, recepce A
Na Florenci 2116/15
110 00 Praha 1
Tel.: +420 255 000 111
e-mail: office@havelpartners.cz
www.havelpartners.cz

KGS legal s.r.o., advokátní kancelář
Pasáž Platýz
Národní 416/37
110 00 Praha 1
e-mail: info@kgslegal.cz
www.kgslegal.cz

MT Legal s.r.o., advokátní kancelář
Jugoslávská 620/29
120 00 Praha 2
Tel.: +420 222 866 555
e-mail: info@mt-legal.com
www.mt-legal.com

NIRRIS s.r.o., advokátní kancelář
Národní 973/41
110 00 Praha 1
Tel.: +420 225 020 500
e-mail: nirris@nirris.cz
www.nirris.cz

PPS advokáti s.r.o.
Opletalova 1525/39
110 00 Praha 1
Tel.: +420 224 237 905
e-mail: pps@ppsadvokati.cz
www.ppsadvokati.cz

PRK Partners s.r.o. advokátní kancelář
Jáchymova 26/2
110 00 Praha 1
Tel.: +420 221 430 111
e-mail: prague@prkpartners.com
www.prkpartners.cz

Rödl & Partner, advokáti, s.r.o.
Platněřská 2
110 00 Praha 1
Tel.: +420 236 163 111
e-mail: prag@roedl.com
www.roedl.net/cz/cz

ROWAN LEGAL, advokátní kancelář s.r.o.
Na Pankráci 1683/127
140 00 Praha 4
Tel.: +420 224 216 212
e-mail: praha@rowan.legal
www.rowan.legal

**Sokol, Novák, Trojan, Doleček a partneři,
advokátní kancelář s.r.o.**
Na Strži 2102/61a
140 00 Praha 4
Tel.: +420 270 005 533
e-mail: advokati@sntd.eu
www.sntd.eu

MELKUS KEJLA & PARTNERS

TELEKOMUNIKAČNÍ PRÁVO

MEDIÁLNÍ PRÁVO

PRÁVO DUŠEVNÍHO VLASTNICTVÍ

BANKOVNÍ A LEASINGOVÉ PRÁVO

POJIŠŤOVACÍ PRÁVO

FINANČNÍ PRÁVO

NEMOVITOSTNÍ A STAVEBNÍ PRÁVO

ZDRAVOTNICKÉ PRÁVO

PRACOVNÍ PRÁVO

ŘEŠENÍ SPORŮ A ARBITRÁŽE

DAŇOVÉ PRÁVO

FIREMNÍ COMPLIANCE

PRÁVO HOSPODÁŘSKÉ SOUTĚŽE

DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

KAPITÁLOVÉ TRHY
PRACOVNÍ PRÁVO
FIREMNÍ COMPLIANCE
DAŇOVÉ PRÁVO

TELEKOMUNIKACE A MÉDIA

VELMI DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

DUŠEVNÍ VLASTNICTVÍ
ZDRAVOTNICKÉ PRÁVO

ROWAN® LEGAL

Děkujeme našim
klientům.

Vítěz kategorií

Firemní Compliance
Právo hospodářské soutěže
Právo informačních technologií

Velmi doporučovaná kancelář

Bankovníctví a finance
Daňové právo
Developerské a nemovitostní projekty
Duševní vlastnictví
Energetika a energetické projekty
Fúze a akvizice
Logistika a dopravní stavby
Pracovní právo
Právo obchodních společností
Právo životního prostředí
Restrukturalizace a insolvence
Řešení sporů a arbitráže
Telekomunikace a média
Trestní právo
Veřejné zakázky

rowan.legal

PRÁVNÍ OCHRANA

Pobočka ERGO Versicherung Aktiengesellschaft pro ČR

Neoprávněná výpověď?

Sjednejte si právní ochranu
zaměstnance

NON-STOP
právní
poradenství

1.000.000 Kč
na každý
váš případ

Nezávislí
a specializovaní
právníci

www.das.cz

info@das.cz

267 990 777

Stabilní energie každý den

Aby naše země byla silná a soběstačná,
aby naše krajina byla rok od roku čistší.
Proto rozvíjíme jaderné a obnovitelné zdroje
a zrychlujeme přechod k bezemisní energetice.
Proto jsme tu s vámi.

ČISTÁ
ENERGIE
ZÍTŘKA

www.cez.cz